

Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ

ΔΡΑΜΑ

ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΠΕΝΤΕ

Διότι ἀθάνατοι εἶναι ὅσοι παραλαβόντες τὴν πα-
τριδα τῶν δούλων ἀπὸ τοῦ προγενεστέρου, τὴν πα-
ραδίδουν ἐλευθέραν εἰς τοῦ μεταγενεστέρου.

Σ. Τρικούπη ἐπιτάριος εἰς Α. Ζαίμην

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΕΤΡΟΣ ΝΑΟΥΜ ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ, προὔχων τῆς Λεβαδίας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ, ἕτερος προὔχων τῆς Λεβαδίας.

ΔΑΦΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Καλλισπάθους.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀνδρέου.

ΦΛΩΡΟΣ, νέος Ἕλλην.

ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ, Ἀρχιμανδρίτης.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΦΥΛΑΙΤΗΣ, Κρής, σύντροφος τοῦ Φλώρου.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΛΕΒΑΛΕΥΣ, ἐκ Λεβαδίας,

ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΑΡΑΒΟΣ, Ὑδραῖος,

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΛΩΡΟΣ, Ἡπειρώτης,

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ, Σπαρτιάτης,

ΧΡΗΣΤΟΣ ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ, Πελοποννήσιος,

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΠΟΤΗΣ, Θεσσαλός,

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ, Βυζάντιος,

ΦΑΙΔΩΝ ΝΕΟΚΛΗΣ, Ἀθηναῖος,

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΛΗΜΑΣ, Κρής,

ΔΗΜΟΣ ΚΡΥΝΕΡΗΣ, Μακεδών,

καὶ ἄλλοι διάφοροι,

κάτοικοι διαφόρων μερῶν τῆς
Ἑλλάδος.

Στρατιῶται καὶ ἔνοπλοι Ἕλληνες.

Εἷς ὑπηρέτης τοῦ Καλλισπάθους.

Ἡ σκηνὴ εἰς τὴν Λεβαδίαν καὶ εἰς τὸν Παρνασσόν.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Κατοικία τοῦ Ναοῦμ Καλλισπάθη.

ΔΑΦΝΗ, καθημένη, κεντᾶ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ** ὄρθιος
πλησίον εἰς τὸ ἀνοιχτὸν παράθυρον.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πηγαίνω, Δάφνη. Σ' ἐνοχλῶ.

ΔΑΦΝΗ

Ποσῶς δὲν μ' ἐνοχλεῖτε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πλὴν ἴσως πάσχεις.

ΔΑΦΝΗ

Ὁχι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πλὴν νυστάζεις ἴσως.

ΔΑΦΝΗ

Μήτε.

(Παῦσις. Ὁ Γεώργιος φαίνεται στενοχωρούμενος διὰ νὰ συνδέσῃ πάλιν
τὴν ὁμιλίαν.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ οὐρανὸς τί γαλανός! τί καθαρά ἐσπέρα!
Τοῦ ἔαρος ἀρώματα ποτίζουν τὸν ἀέρα,
καὶ εἰς τὴν ὀρόσον λούεται ἡ μαρανθεῖσα φύσις.
Ἐλθέ! ἰδὲ τί θέαμα! φλογίζεται ἡ δύσις
ὡς ἀχανὲς πυρκαϊὰ εἰς τὰ βουνὰ ὀπίσω!

ΔΑΦΝΗ

Εὐχαριστῶ. Τὸ ἔργον μου δὲν ἤμπορῶ ν' ἀφήσω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

(Τὴν θεωρεῖ στιγμᾶς τινὰς τεθλιμμένος)

Δὲν εἶσαι, λέγεις, ἀσθενής ! ὦ Δάφνη, δὲν μὲ πείθεις·
 ὦ ! πάσχεις, Δάφνη, καὶ πολὺ, ἦ, Δάφνη, μετεβλήθης.
 Μὴ κρύπτῃς, τὴν καρδίαν σου πῶς σκώληξ κατατρώγει.
 Λαλοῦν τ' ἀποτελέσματα ἂν κρύπτονται οἱ λόγοι.
 Τὰ ῥόδα τοῦ προσώπου σου ὠχρότης τώρα βάφει,
 ἡ ζωηρὰ διάθεσις ἡ πρὶν σου κατεστράφη,
 κ' αἱ ὥραι σου παρέρχονται καθὼς ἡμέραι πένθους.
 Δὲν εἶσαι σὺ ἡ ἄλλοτε εὐαίσθητος καὶ ἔνθους,
 ἣν ἔρριπτε τῆς φύσεως τὸ κάλλος εἰς ἐκστάσεις ;
 Πολλάκις ἔταν ἔθαλλεν ἑαρινῶς ἡ πλάσις,
 κ' ἡ ἀηδὼν τὰς χάριτας τῆς δύσεως ἐξύμνει,
 καὶ συνεχέοντο ἡ γῆ, τὰ ὄρη καὶ ἡ λίμνη
 εἰς ἀρμονίαν σοβαρὰν, πολλάκις δὲν σὲ εἶδα,
 συγκίνησιν ἐκφράζουσαν, ἀόριστον ἐλπίδα,
 ἀκίνητον καὶ ἄφωνον, τὰς χεῖρας νὰ σταυρόνης,
 προσδεχομένη μυστικῶς τὸ βλέμμα νὰ ὑψόνης,
 κ' ἐν ᾧ τὸ στῆθος σου σφοδρὰ ἠσθάνετο νὰ πάλῃ,
 ἐν δάκρ' εἰς τῶν βλεφάρων σου τὴν ἄκραν ν' ἀναθάλλῃ ;
 Κ' ἡμεῖς τῶν κινημάτων σου τὴν χάριν θεωροῦντες,
 σὲ μόνην ἐθαυμάζομεν, τὴν φύσιν λησμονοῦντες,
 καὶ μᾶς ἐπέπληττες. Λαμπρὰ ὡς τότε εἶν' ἡ φύσις,
 ὡς πάντοτε τὰ κάλλη της λαλοῦσ' εἰς τὰς αἰσθήσεις,
 τρέχουν οἱ ῥύακες, φουσοῦν τὰ φύλλα, θάλλουν τ' ἄνθη.
 Ὅχι ὁ κόσμος, ἡ ψυχὴ τῆς Δάφνης ἐψυχράνθη.

ΔΑΦΝΗ

(Τραγουδεῖ μὲ φωνὴν σιγανὴν κ' ἔχουσα τὸν νοῦν ἄλλοῦ ἐνησχολημένον)

«Θέλω, φίλη ποθητὴ μου,
 εἰς ἀνέφελον ἐσπέραν

τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέραν
ἀτενίζων ν' ἀποθάνω,
καὶ νὰ κλίν' ἡ κεφαλὴ μου
εἰς τὸ στῆθός σου ἐπάνω.»

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (τὴν ἀτενίζει μὲ λύπην καὶ ἔκστασιν)

Τὸ βλέπω, Δάφνη, μὲ μισεῖς.

ΔΑΦΝΗ

ὦ! δὲν μισῶ κἀνένα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Κἀνένα· ἔχεις δίκαιον. ὦ! μίσει κἀν ἐμένα.
Ὡς καλωσύνην τὸ ζητῶ, ὡς χάριν τὸ προτείνω.
Ἀπὸ ἀγάπης ἔλλειψιν τὸ μῖσός σου προκρίνω.
Ναὶ, ἡ συμπάθεια, παλμὸς ἀφράστου ἀρμονίας,
ἡχὼ τῆς θείας μουσικῆς εἰς τὰς θνητὰς καρδίας,
ἀπὸ τὸν πλάστην ὡς τρυφὴ εἰς τὰς ψυχὰς ἐδόθη,
καὶ εἰς αὐτὴν ποτίζονται οἱ φίλτεροί μας πόθοι·
ἐν ᾧ ἡ ἀντιπάθεια, στρυφνὸς τοῦ ἄδου γέλως,
κακοφωνία βλάσφημος εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ μέλος,
εἰς τὴν ὠραίαν φύσιν τοῦ ἐπανεγείρει πάλιν,
καὶ τῆς ζωῆς μὲ ἄψινθον νοθεύει τὴν φιάλην.
Πλὴν δὸς μέ την, τὴν προτιμῶ τῆς ἀδιαφορίας,
καταχθονίου σιωπῆς, ναρκώσεως ἀγρίας,
ἔπου λυσσᾶ καὶ παύουσι τῶν καρδιῶν οἱ κλόνοι,
ποῦ πνίγει τὰ αἰσθήματα, ποῦ τὴν ζωὴν νεκρώνει.
Νὰ χύνεται εἰς χεῖμαρρόν δακρύων ἡ ψυχὴ μου,
αἰσθήσεις, πόθοι καὶ εὐχαὶ καὶ διαλογισμοί μου
πρὸς σὲ νὰ τείνουν, τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀθανασίαν
ὁμοῦ νὰ θέλω εἰς πνοὴν νὰ συγκεντρώσω μίαν,
καὶ διὰ σὲ εἰς στεναγμοὺς νὰ τὴν καταναλώσω,
τὸ μέλλον, τὰς ἐλπίδας μου εἰς χεῖράς σου νὰ δώσω,

καὶ ὅταν ἀντικρούωνται οἱ ὀφθαλμοί μας, κρύον
 νὰ μ' ἀπαντᾷ τὸ βλέμμα σου· οὐδὲ ῥανὶς δακρύων,
 οὐδὲ ἐρύθημα κρυπτόν, οὐδὲ μειδίαμά σου
 νὰ μὴ προδίδουν κίνησιν εἰς τὰ αἰσθήματά σου!
 Ἀγάπην ἂν δὲν δύνασαι, ὦ! δός με, δός με μῖσος.
 Ναί, τότε εἰς τὸ βλέμμα σου θ' ἀντανακλῶμαι ἴσως,
 ὀργῆς σου ἔταν ἔρχωμαι ἀκτὶς θὰ μὲ ἀγγέλλῃ,
 θὰ φεύγω κ' εἰς τὸ ὄμμα σου χαρὰ θεν' ἀνατέλλῃ,
 καὶ τῆς ψυχῆς σου τὰς χορδὰς κινῶν διὰ τοῦ μίσους,
 κολάσεις θὰ αἰσθάνωμαι, ἀλλὰ καὶ παραδείσους.

ΔΑΦΝΗ

Τί ἀπαιτεῖτε παρ' ἐμοῦ; Εἰπέτε μοι ἂν σφάλλω,
 εἰπέτε, καὶ τὸν τρόπον μου προθύμως μεταβάλλω.
 Πικρὰ ἐπίπληξις κινεῖ τὴν γλῶσσάν σας, ἀκούω·
 εἰπέτε με εἰς χρέος μου κἂν ἐὰν προσκρούω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εἰς τοὺς πυρίνους λόγους μου ψυχρὰ προτείνεις χρέη·
 ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς ὁ θρῆνος ἐν ᾧ ῥέει
 ἀκοίμητος καὶ συνεχῆς, κ' οἱ μαῦροι στεναγμοί μου
 διαταράττουν τὴν ἡχὴ πολλὰκις τῆς ἐρήμου,
 μὲ λέγεις χρέη, τὴν νεκρὰν μὲ ἀντιτάττεις λέξιν.
 — Ἡ σιωπὴ σου, ὦ! εἰς τί ν' ἀποδοθῇ;

ΔΑΦΝΗ

Εἰς ἔξιν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πλὴν...

ΔΑΦΝΗ

(Ἀφήσασα τὴν ἐργασίαν της, περιπαθῶς)

Κύριε Γεώργιε, τὸ ἐννοῶ μὲ θλίψιν
 πῶς σᾶς λυπῶ, κ' αἰσθάνομαι τοῦ συνειδότος τύψιν.

Οἱ τρόποι μου εἶν' ἄτεχνοι. Πιστεύσατ', ἐπεθύμουν
 ἀξιοτέρα κρίσεως ἐπεικουῖς νὰ ἤμουν.
 Ἀνίσως σᾶς δυσареστώ μὲ τὴν διαγωγὴν μου,
 νομίσατέ το ἄγνοιαν καὶ ὄχι θέλησίν μου,
 νομίσατέ το πλάνησιν τῆς ἀπειθοῦς καρδίας
 ποῦ ἐπανίσταται συχνὰ καὶ χρήζει ὁδηγίας,
 ποῦ ἐμμανῶς τοῦ λογικοῦ τὸν χαλινὸν δαγκάνει,
 ποῦ τὴν προαίρεσιν κλονεῖ καὶ τὰ δεσμά της σπάνει.
 Ἀλλὰ μὴ μ' ἐπιπλήττετε καὶ μὴν ἀδημονῆτε.
 Στιγμὰς ἀκόμη μερικὰς τῆς ἀσθενοῦς φεισθῆτε.
 ὦ! ἴσως, ἂν προσμείνητε, πολὺ δὲν θεν' ἀργήσῃ
 ἢ ἀνυπότακτος αὐτὴ καρδία νὰ ῥαγίσῃ.
 Ἐκεῖ ὅπου τὰ ὄνειρα καὶ αἱ ἐλπίδες σβύνουν,
 ὅπου τὰ πάθη ὠχριοῦν κ' οἱ πόθοι μᾶς ἀφίνουν,
 τὴν ταραχώδη κεφαλὴν ὁπότεν ἀναπαύσω
 ὑπὸ τὸ κρύον μάρμαρον, νὰ σᾶς λυπῶ θὰ παύσω.
 Εἰς εἰμαρμένην αὐστηρὰν ἂν πέπρωται νὰ κλίνω,
 κ' εἰς τῶν δακρύων τὸ πικρὸν ποτήριον ποῦ πίνω·
 ἂν νὰ θολόνω πέπρωται τὴν ὑπαρξίν καὶ ἄλλων,
 τὸν κόσμον ὃν παρενοχλῶ ἅς παραιτήσω μᾶλλον·
 καὶ εἰς τὴν μνήμην κἀνενὸς ἐὰν δὲν ἐπιζήσω,
 κᾶν εἶν' ἐλπίς, ναί, εἶν' ἐλπίς κ' ἐγὼ νὰ λησμονήσω.

(Σπογγίζει ἐν δάκρυ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὦ Δάφνη, σὲ παρώργισα! ὦ! εἴμ' ἐγκληματίας!
 Συγχώρησον παραφορὰς πολυπαθοῦς καρδίας.
 Εἶν' ὑποπτος· τὸ αἶσθημα ὅπου τὴν κυριεύει
 ὥς θησαυρόν της τὸ φρουρεῖ καὶ τὸ παραμονεύει.
 Εἰς τὰς ἐσχάτας ἵνας της ἐπλέχθη κ' ἐρρίζώθη,
 κ' ἐὰν ἐκεῖνο προσβληθῇ, ἐκείνη ἐνεκρώθη.

Ἐν ᾧ πλησίον σου στιγμὰς διάγω μακαρίας,
 παραπονοῦμαι, κλαίωμαι! Ναί! εἴμ' ἐγκληματίας.
 Τί παραδείσους λησμονῶ, τί οὐρανοὺς μ' ἀνοίγεις,
 κ' εἰς θλίψεις ἀναλίσκομαι ἐμπρὸς σκιᾷ ὀλίγῃς.
 Πρὸς δικαιολογίαν μου πλήν, φίλη, ἐνθυμήσου
 πῶς σβύνονται εἰς τὴν σκιὰν αὐτὴν οἱ ὀφθαλμοί σου,
 πρὸ χρόνων εἰς τὰ χεῖλη σου πῶς ἔδυσεν ὁ γέλως,
 πῶς δὲν ἀκούω τῆς φωνῆς τῆς μαγικῆς τὸ μέλος
 ὥς ἄλλοτε νὰ κελαδῇ εὐθύμως, χαριέντως,
 ἢ ὄψις σου πῶς ὠχρίᾳ, ὥς ἄνθους μαρανθέντος,
 πῶς τὴν ζωὴν ποῦ ἄλλοτε ὥς φίλην προσελάλεις,
 τώρα ζητεῖς ὥς φλογερὸν μανδύαν ν' ἀποβάλης.
 Κοσμεῖς τὴν γῆν ὅπου πατεῖς ὥς ἄγγελος χαρίεις,
 δεσμεύεις μ' ἐν μειδίαμα, μ' ἐν βλέμμα σου ἐλκύεις,
 πλανᾶσαι μὲ παρθενικὸν καὶ νεαρὸν τὸν πόδα
 ὥς χρυσαλὶς τοῦ ἔαρος εἰς ἄνθη καὶ εἰς ῥόδα·
 λαβὴν ἀκόμη ἐπὶ σὲ ὁποῖαν ἔχ' ἡ λύπη;
 Πρὸς πλήρη εὐτυχίαν σου, εἰπέ, εἰπέ τί λείπει,
 καὶ ἂν ἀρκῇ τὸ αἶμά μου νὰ σὲ τὴν προμηθεύσῃ,
 εἰπέ μέ το καὶ διὰ σὲ προθύμως θενὰ ρεύσῃ.

ΝΑΟΥΜ ΚΑΛΛΙΣΠΛΩΤΗΣ

ἐκ πλαγίας θύρας ἐρχόμενος, πρὸς τὸν Γεώργιον

Υἱέ μου εἶται πρὸ πολλοῦ ἐδῶ καὶ περιμένεις·
 μὲ συγχωρεῖς ἂν ἤργησα. (Μειδιῶν.) Πλήν μόνος καὶ δὲν μένης·
 ἐλπίζω νὰ μὴν ἔπασχες ἀνυπομονησίαν.

(Τὸν λαμβάνει κατὰ μέρος)

Ἀλλὰ, εἰπέ με, δι' ἐμέ δὲν ἔχεις ἀγγελίαν;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καὶ χαρμωσύνους. Γράμματα μᾶς ἤλθον ἐξ Εὐβοίας·
 ἀπέτυχεν ὁ Καραλῆς μὲ τὰς συκοφαντίας.

Τὸν ἦλθεν ἡ διαταγὴ τοῦ φίλου μας σατράπου.
 Ἀμέριμνος εἰς τὸ ἐξῆς εἰς ὕπνον γλυκὺν τράπου,
 καὶ μὴ φοβεῖσθαι. Ὁ στρυφνὸς Ἀχμέτης ἐδαμάσθη
 μᾶς τρέμει, καὶ ἡ γαύρη του ὀφρὺς κατεβιβάσθη.
 Μυκᾶται τῶρ' ἀνίσχυρος καὶ τοὺς ὀδόντας τρύζει,
 κ' ἡ λύσσα του τὸν ἴδιον πικρίας τὸν ποτίζει.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Εὐλογημέν' ἡ γλῶσσά σου. Σωτήρ μου καὶ υἱός μου
 σὺ εἶσαι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Αἱ προσπάθειαι κ' οἱ φίλοι τοῦ πατρός μου
 ἐπέτυχον. Ἡ σώζουσα διαταγὴ ἐστάλη.
 Ὡς ψεύδη τοῦ διοικητοῦ τοὺς λόγους ἀποβάλλει
 ὁ κραταιὸς σατράπης μας, ἀθῶον σέ κηρύττει·
 διότι σέ συκοφαντεῖ, μ' ὀργὴν τὸν ἐπιπλήττει·
 τὸν λέγει τῶν Αὐγερινῶν νὰ ἐννοήσῃ φίλος
 πῶς εἶσαι.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Εἶσαι, φίλε μου, τῆς τύχης μου ὁ στύλος.
 Καὶ πῶς κατέπιεν αὐτὰ ὁ ἄγριος Ἀχμέτης;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πρὸς τοὺς μεγάλους σκύβαλον, πρὸς τοὺς μικροὺς προπέτης,
 ὥς ἐντολὴν τὴν αὐστηρὰν διαταγὴν ἐδέχθη,
 κ' ἐμπρὸς τοῦ φόβου ἔσβυσαν τὰ βάρβαρα του ἔχθη.
 Μὲ χεῖρα παραλυτικὴν, μὲ ὠχριῶντα χεῖλη
 ἐμπρὸς μας τὴν ἀνέγνωσε καὶ τρέμων τὴν ἐφίλει,
 καὶ ὠμνυε πῶς φίλος σου θὰ μείνῃ ὡς θανάτου.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τώρα λυσσᾷ καὶ μαίνεται ἡ ἀντιπάθειά του.
 Ναί, τώρα εἶναι φοβερὸς διότι ἐφοβήθη.

Εἶν' ἔντασις τοῦ μίσους του ἡ φαινομένη λήθη.
Πλὴν πῦρ ἄς πνέῃ καὶ θυμόν! δὲν μὲ τρομάζει πλέον,
ἄφ' οὗ εἰς πέτραν ἤμβλυσε τοὺς ὄνυχας ὁ λέων,
ἐφ' ὅσου ζῇ ὁ ἰσχυρὸς σατράπης μας, κ' ἐφ' ὅσου
μὲ μέν' ἡ ἀνεκτίμητος φιλία τοῦ πατρός σου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Κ' ἐκείνη εἶν' ἀκλόνητος καὶ στερεὰ ἐπίσης.
Τῆς διαρκείας της κρατεῖς βεβαίως ἐγγυήσεις.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ (ἐπιστρέφων πρὸς τὴν Δάφνην)

Γεώργιέ μου, Δάφνη μου! ὦ! δότε με τὰς χεῖρας·
ἐσχάτη βακτηρία μου σεῖς εἰσθε εἰς τὸ γῆρας.
Πρὸς καύχημα, πρὸς ἀρρώγην καὶ πρὸς χαράν μου ζῆτε.
Ἀνανεοῦμαι κ' εὐτυχῶ ἀνίσως εὐτυχῆτε.
Θέλω εὐθύμους, χαίροντας, γελῶντας νὰ σᾶς βλέπω
καὶ σὲ πρὸ πάντων, Δάφνη μου!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εἰς τοῦτο τὴν προτρέπω.

Φοβοῦμαι πλὴν ἀνίσχυροι πῶς εἶν' αἱ προτροπαί μου·
τὸ πρόσωπόν της μαρτυρεῖ περὶ κρυπτοῦ πολέμου,
κ' οἱ ὀφθαλμοί της κάθυγροι λαλοῦν μελαγχολίαν.
Ματαίως εἰς ἰκετικὴν προσέφυγα φιλίαν,
καὶ ἄλλα τρυφερώτερα αἰσθήματα προτείνω.
Ἐν αἰσθημα τὴν ἀσχολεῖ, πλὴν ἄγνωστον κ' ἐκεῖνο.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Κρυφία λύπη ἀληθὲς τὴν κόρην μου πῶς θλίβει;
Ἡ ζωὴρὰ νεότης της εἰς σύννεφον ἐκρύβη;
ὦ! ὄχι, ὄχι! διὰ σὲ δὲν ἔχ' ἡ τύχη νέφη
χαρὰς καὶ ἄνθη διὰ σὲ καὶ ἀπολαύσεις τρέφει·
ἀγαλλομένη τὴν ζωὴν διάπλεε κ' εὐφραίνου.
Τὸ μάρμαρον τοῦ τάφου μου τοῦ ἡμιανοιγμένου

σὺ μὲ τὴν χεῖρα παίζουσαν, σὺ μειδιῶσα κλείεις·
 σὺ ὅταν ζῆς καὶ χαίρεσαι, εἰς τὴν ζωὴν μ' ἐλκύεις.
 Ὅσάκις ἡ μαγευτικὴ φωνή σου μὲ προσβάλλει,
 χορδὴ, οὐράνιος χορδὴ, εἰς τὴν ψυχὴν μου πάλλει.
 Ἄφες ἐκεῖνο ποῦ κεντᾷς, καὶ μὲ φωνὴν σειρῆνος
 ψάλε μας κᾶτι.

ΔΑΦΝΗ

Πάτερ μου, δὲν ἤμπορῶ.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ (δεικνύων τὸν Γεώργιον)

Κ' ἐκεῖνος,

ἰδέ τον, σὲ παρακαλεῖ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὦ! ὅταν σὲ ἀκούω

εἶμ' εὐτυχής.

ΔΑΦΝΗ (πρὸς τὸν Γεώργιον)

Ἄν ψάλλετε μαζῇ μου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὑπακούω.

ΔΑΦΝΗ (ἀρχίζει πρώτη· ὁ Γεώργιος ἀκολουθεῖ)

«Ἄφες, φίλη ποθητὴ μου,
 οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοί σου
 εἰς ἐκστάσεις παραδείσου
 νὰ μὲ πνίγουν τὰς αἰσθήσεις,
 νὰ μὴ βλέπη ἡ ψυχὴ μου
 τῆς Ἑλλάδος τὰς ἀλύσεις.»

«Δός με, φίλη ποθητὴ μου,
 δὸς τὴν σπάθην, δὸς τὴν λόγχην,
 δὸς τὴν θαλασσίαν κόγχην,
 ν' ἀντηχήσῃ γῇ καὶ πόντος,

καὶ ν' ἀνεγερθῇ μαζῇ μου
ἢ Ἑλλάς τοῦ παρελθόντος.»

«Κλαῦσε, φίλη ποθητή μου·
ἐν σου δάκρυ ὡς ἀδάμας
νὰ λαμπρύνῃ τὰ δεσμά μας,
καὶ ν' ἀναβλαστήσῃ κλάδος
κυπαρίσσου νεκρωσίμου
εἰς τὸν τάφον τῆς Ἑλλάδος.»

«Θέλω, φίλη ποθητή μου,
εἰς ἀνέφελον ἐσπέραν . . .

(Δάκρυα διακόπτουν τὴν φωνήν της. Ἐγείρεται μὲ βίαν καὶ πηγαίνει πρὸς
τὸ παράθυρον.)

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἀπηύδησες ;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (τεθλιμμένος)

Τὴν μνήμην σου διέφυγε τὸ τέλος ;
Ἦτον αὐτὸ τὸ ἄλλοτε ἀγαπητόν σου μέλος.
Τοῦ Φλώρου ἦτον σύνθεμα, τὸ ἔψαλλες ἐμπρός του,
κ' εἰς τὴν φωνήν σου ἔλαμπεν ὁ νέος ὀφθαλμός του.
Μόνος του τώρα ἐμπορεῖ νὰ σὲ τὸ ἐνθυμίση.
Ἦξεύρετε πῶς ἔφθασεν. Ὁ ἥλιος πρὶν δύση
θὰ τὸν ἰδῇτε ἴσως.

ΔΑΦΝΗ

Τίς . . .

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τίς ἔφθασεν ;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Φλώρος.

ΔΑΦΝΗ

Πῶς!... ὦ! τί καύσων σήμερον!

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ὁ Φλῶρος!

ΔΑΦΝΗ

Εἰς τὸ ὄρος

ἡ ἥλιος πῶς κρύπτεται!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἐπέστρεψ' αἰφνιδίως.

Κηρύττουν ὅτι κάποιος τὸν στέλλει. Ἀλλὰ ποῖος καὶ διατί, εἶν' ἄγνωστον.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ὁ Φλῶρος!

ΔΑΦΝΗ

Ἡ ἡμέρα

ἐδρόσισε. Πῶς ἤθελα ἐλεύθερον ἀέρα!

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ὁ κῆπος εἶναι σύσκιος. Ἐὰν εὐχαριστῆσαι...

ΔΑΦΝΗ

ὦ! ὄχι! εἴμεθα καλά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τεταραγμένη εἶσαι,

ὦ Δάφνη!

ΔΑΦΝΗ

Ὅχι, παντελῶς. Ναί, συνοδεύσατέ με.

Ὁ κῆπος εἶναι δροσερός.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὦ! συγχωρήσατέ με.

Δὲν ἔμπορῶ τῆς φύσεως τὰ κάλλη ν' ἀπολαύσω.

Ν' ἀπέλθω ἐπιτρέψατε. Ἀπέρχομαι...

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

(Πλησιάζων εἰς τὴν Δάφνην ἰδιαιτέρως)

Νὰ κλαύσω. (Ἐξέρχεται.)

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Φεύγει περίλυπος, καὶ σὺ εἰς ταραχὴν μεγάλην.

ΔΑΦΝΗ (ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας του)

ὦ πάτερ μου! ἐπέστρεψε! θὰ τὸν ἰδῶμεν πάλιν!

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Πῶς; ζῇ ἀκόμ' ἡ μνήμη του, ὦ Δάφν', εἰς τὴν ψυχὴν σου;
Ἐνόμιζον μεταβολὴν εἰς τὴν διάθεσίν σου
ὁ χρόνος πῶς ἐπέφερε μετὰ τῆς ἀπουσίας.
Ἀμφοτέρ' εἶναι βάλσαμα τῶν πόνων τῆς καρδίας.

ΔΑΦΝΗ

Μεταβολὴν; ἐπέφεραν μεταβολὴν, ἐκείνην,
πῶς τὴν ζωὴν μου εἰς μακρὰν μετέβαλον ὁδύνην,
τὴν εὐθαλῇ μου ὑπαρξιν εἰς ἐρημίας ἄμμου,
κ' εἰς δάκρυα τὰς ὥρας μου καὶ τὴν νεότητά μου.
Τὰ χεῖλη μου νὰ μειδιοῦν, ναὶ, εἶχον ἀπομάθει,
καὶ σάβανον εἰς τῆς ζωῆς τὴν ὄψιν ἐξετάθη.
Ὑπὸ βωβὸν τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἐρήμου,
ἄσκοπος, ἄχρους, ἄχαρις διέρρει ἡ ζωὴ μου.
Ἄν ἔζων, εἰς τὰς ἐποχὰς τὰς μακαρίας ἔζων,
ὅταν μ' ὠδήγ' εἰς τῆς ζωῆς τοὺς λαβυρίνθους παίζων,
μακρύνων τὰς ἀκάνθας της, καὶ τ' ἄνθη μόνον δρέπων.
Τότ' ἐπευφήμεις τὸν δεσμὸν τῶν καρδιῶν μας βλέπων,
εὐδαιμονῶν ἐγεύεσο τὰς τέρψεις τῆς χαρᾶς μας,
καὶ μ' εὐλογίας ἔστεφες τὰς νέας κεφαλὰς μας.
Ναὶ, ἔκτοτε, ναὶ, δι' ἐμὲ ὁ κόσμος μετεβλήθη.
Καὶ τῆς ζωῆς μου ἡ λαμπὰς ἐὰν διετηρήθη,
ἂν στέρησις δὲν ἴσχυσε καὶ θλίψις νὰ τὴν φθείρη,
προαίσθησις, κ' ἐνδόμυχος ἐλπίς τὴν διετήρει.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τί χρησιμεύουν, Δάφνη μου, αἱ μάται' ἐνθυμήσεις;
 Ὡς ἄλλοτ' ἔζης εὐτυχῆς, κ' εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ζήσης·
 σέ γνωρίζω, φρόνιμος καὶ νουνεχῆς ἂν ᾦσαι,
 ἀὖθις δὲ ὄνειροπολήματα καὶ τὰς χιμαίρας σβύσει.
 Πῶς τὴν ψυχὴν πραγματικᾶς δὲν δίδουν ἀπολαύσεις,
 καὶ φθείρουν τὰς δυνάμεις της. Τί σ' ὠφελεῖ ἂν κλαύσης;
 Ἡ λύπη ἂν ποτίζεται, ῥιζοῦται καὶ αὐξάνει,
 κ' ἡ λήθη μόνη δύναται νὰ τὴν ἀπομαράνη.

ΔΑΦΝΗ

Ἡ πατρικὴ σου πρόνοια εἰς λήθην μὲ προτρέπει!
 Καὶ ἀπὸ τὴν καρδίαν μου νὰ ἐκριζώσω πρέπει
 τὴν μόνην της ἀπόλαυσιν, τὸ μόνον αἶσθημά της;
 Τὸ ἐκριζώνω, πάτερ μου, ἐὰν τὸ διατάττης,
 πλὴν, πάτερ, δὲν τὸ ἀποσπᾷ προσπάθεια ἢ βία,
 ἀνίσως δὲν ἐκριζωθῇ μαζῇ τοῦ κ' ἡ καρδία.
 ὦ! εἰς αὐτὴν τίς ἄλλοτε, τίς εἶχε τὸ φυτεύσει;
 Δὲν ἤρκει εἰς τὴν κλίσιν μας πῶς εἶχες κατανεύσει,
 οὐδὲ εἰς τὰς ἐνδείξεις της δὲν σ' ἔφθανε νὰ στέργῃς·
 σὺ πρῶτος τὴν ἐπέβαλες, καὶ σὺ τὴν καλλιέργεις.
 Ποσάκις δὲν μ' ἀνέφερες μ' ἐπαίνους κ' εὐφημίας
 τὰς ἀρετὰς καὶ ὅλας τοῦ τὰς ἄλλας ἐντελείας,
 καὶ τὸν ὠνόμαζες υἱὸν ποῦ ὁ Θεὸς σέ στέλλει;
 Μ' ἐκστάσεις τότε ἔπινα τῶν λόγων σου τὸ μέλι,
 καὶ ὅταν εἰς τὴν χεῖρά του τὴν χεῖρά μου ἀφίνων
 μὲ παρεκίνεις μετὰ σέ προστάτην μου ἐκεῖνον
 καὶ ὁδηγὸν εἰς τῆς ζωῆς νὰ λάβω τὴν πορείαν,
 πῶς ὑπεσχόμην πρόθυμος εὐπείθειαν τελείαν!
 Καὶ σήμερον, καὶ σήμερον ζητεῖς νὰ λησμονήσω!
 Νὰ δώσω εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ δῶρά του ὀπίσω!

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

ὦ Δάφνη, Δάφνη, ἄτοπος ὁρμή σέ παραφέρει·
ἡ νύμφη τοῦ Αὐγερινοῦ εἰκόνα ξένην φέρει
εἰς τὴν καρδίαν της!

ΔΑΦΝΗ

Ἐγὼ ἐκείνου νύμφη!

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Νέον

σέ εἶναι τοῦτο;

ΔΑΦΝΗ

Πάτερ μου, καὶ νέον ἀπευκταῖον.
Ὡς εἶδα τὰς ἐλπίδας μου πῶς εἶχες καταστρέψει,
καὶ περὶ Φλώρου μ' ἔλεγες πῶς δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ,
κ' ἐζήτεις καὶ τὴν μνήμην του ἀκόμη νὰ μακρύνῃς,
ὥς εἶδα χεῖρα φιλικὴν εἰς ἄλλους νὰ ἐκτείνῃς,
τὴν τύχην μου προέβλεπα σαφῶς, καὶ ἐσιώπων.
Εἰς τὴν πιστὴν καρδίαν μου διπλοῦν δὲν εἶχα τόπον.
Τὴν πατρικὴν σου θέλησιν ἐτίμων κ' ἐσεβόμην,
δὲν τὸν ἀπέβαλα ποτὲ παρ' ἐδικήν σου γνώμην,
πλὴν ἡ καρδία, καὶ αὐτὴ τυραννικῶς ὠμίλει·
ὅταν ἐλάλουν πρὸς αὐτὸν μ' ἐψύχραινε τὰ χεῖλη,
τὸ βλέμμα μου ἀπέστρεφεν ἀπὸ τὰ βλέμματά του,
καὶ τὴν ψυχὴν μου ἔκλειεν εἰς τὰ αἰσθήματά του.
Ἡ στάσις αὐτ' ἡ σφαλερὰ μὲ θλίβει, μὲ πιέζει.
Οὐδεὶς, ὦ πάτερ, ἀποινεῖ μὲ τὴν καρδίαν παίζει.
Ὡς τῶρ' ἂν μὲ κατέτρεξεν ὁ ἄδικος ἀστήρ μου,
ὁ οὐρανὸς αἰθρίασε καὶ ἦλθεν ὁ σωτήρ μου,
καὶ πάλιν στρέφεται πρὸς φῶς ἡ σφαῖρα τῆς ζωῆς μου.
Ν' ἀκολουθήσω ἄφες με τὰς κλίσεις τῆς ψυχῆς μου.
ὦ πάτερ! εἰς τὰς χεῖράς σου ἡ τύχη μου κρατεῖται.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἡ μᾶλλον εἰς τὰς χεῖράς σου ἡ ἐδική μου κεῖται.
 Ἰρὸς τὸν Γεώργιον ψυχρὸν ὁσάκις στρέφεις βλέμμα,
 ἤξεύρεις τῆς καρδίας μου ὅτι ῥοφᾷς τὸ αἷμα,
 καὶ μ' ἦθος ἀδιάφορον ὁσάκις τὸν θυμόνεις,
 πῶς τοῦ δημίου κατ' ἐμοῦ τὸν πέλεκυν ὑψόνεις ;
 Δὲν σὲ βιάζω· ἔκλεξον καὶ πράξον ἐλευθέρως·
 πλὴν μάθε τί μᾶς ἀπειλεῖ ὁ δυστυχῆς σου ἔρως.
 Ὁ λαοφάγος Καραλῆς, τῆς μάνδρας μας ὁ λύκος,
 μ' ἐπιβουλὰς τοῦ πρὸ καιροῦ μὲ πολεμεῖ ἀδίκως.
 Ὁ πλοῦτος ὃν ἐκέρδισα διὰ μακρῶν ἀγώνων
 τὴν ἀπληστίαν τοῦ κεντᾶ καὶ τὸν κακὸν τοῦ φθόνου·
 παγίδας στήνει κατ' ἐμοῦ, συκοφαντίας ῥάπτει,
 καὶ ὑπονόμους μυστικὰς ἤξεύρω πῶς μοὶ σκάπτει.
 Τὰς νύκτας ὅταν μ' ἔβλεπες τὴν κλίνην μου ν' ἀρνῶμαι
 καὶ μ' ἀκοιμήτους ὀφθαλμοὺς εἰς σκότη νὰ πλανῶμαι,
 κ' ἡ ἀγρυπνοῦσα μέριμνα νὰ μὲ παραφυλάττη,
 σκιά, σκιά ἐπάνω μου θανάτου ἐκυμάτει,
 καὶ ἐπὶ τοῦ τραχήλου μου ἐκρέματο ῥομφαία.
 Ἐμπρὸς μου ἀνεξάλειπτος ἡ σκοτεινὴ τῆς θεᾶ
 κοιμώμενον μ' ἐδίωκε καὶ ἔξυπνον μ' ἠπείλει·
 τὸ ὕδωρ ἐφαρμάκευεν ὥς μ' ἔβρεχε τὰ χεῖλη,
 εἰς τὴν καρδίαν μου πληγὰς ἐκτύπα ἀνιάτους,
 καὶ τρισμυρίους ἀνθ' ἑνὸς μοὶ ἔδιδε θανάτους.
 Τὸ μῖσός τοῦ ἦτον πικρὸν κ' ἡ δύναμις μεγάλη·
 ματαίως ἀντεπάλαιον· μὲ εἶχε καταβάλει.
 Ἡ ὑπαρξίς κ' ἡ τύχη μου ἐκρέμαντο εἰς τρίχα·
 μ' ἐπολιόρκει κίνδυνος καὶ ἐκφυγὴν δὲν εἶχα.
 Ἀλλ' ἐλεήσας ὁ Θεὸς, μοὶ ἔδειξε τὸ μέλος
 ὅπου τὸν ἄτρωτον αὐτὸν ἐπλήγων ἔν μου βέλος.

Ὁ ὑβριστὴς τοπάρχης μας, ὁ ὑπερόπτης μαῦρος,
 πρὸς ὅλους δὲν προσφέρεται ἀνιλεῶς καὶ γαύρως.
 Εἷς μόνος κάμπτει τὸν σκληρὸν αὐχένα τοῦ ἀπίστου·
 ἐμπρὸς ἐκείνου ταπεινὴ χαλᾶται ἡ ὀφρὺς του.
 Ὁ διοικῶν τὴν Εὐβοίαν, ὁ κραταιὸς μας γείτων
 τὸν ἐκφοβεῖ, καὶ εἰς ἐμὲ προπύργιον θὰ ᾔητον,
 ἂν ᾔθελε προστάτιδα νὰ μοὶ ὀρέξῃ χεῖρα·
 ἀλλ' εἰς τὴν εὖνοιαν αὐτοῦ ὑπῆρχε μία θύρα,
 μία, κ' ἐκείνη δι' ἐμὲ ἀπρόσιτος οὐχ ᾔητον·
 τοῦ Γεωργίου ὁ πατὴρ χεῖρ δεξιὰ του ᾔητον.
 Τὸ νεῦμα τοῦ Αὐγερινοῦ κινοῦν τὰ νεύματά του,
 ᾔητον ἢ πάροχον ζωῆς ἢ θέσπισμα θανάτου.
 Πλὴν πρὸς ἐμὲ ἀντιπαθῶς τὸ νεῦμ' αὐτὸ ἐλάλει·
 ἐν μέσῳ μας φιλόπρωτος μακρὰ ὑπῆρχε πάλῃ.
 ὦ ἄνοια ὑπεύθυνος καὶ ἀποτύφλωσίς μας!
 Ὑπὸ ζυγὸν στενάζοντες, ἐρίζομεν καθεὶς μας
 τίς πρῶτος τὰς ἀλύσεις μας νὰ φέρῃ τὰς ἀδίκους,
 καὶ παραγκωνιζόμεθα διὰ τοὺς πρῶτους κρίκους!
 Εἰς τὰς πληγὰς μας χύνομεν χολὴν ἀντὶ βαλσάμου.
 Ἐμπρὸς τοῦ φόβου ἔσβυσεν ἡ ἀντιπάθειά μου,
 καὶ ἀνεζήτησα τοῦ πρὶν ἐχθροῦ μου τὴν φιλίαν.
 Δὲν τὴν ἡρνήθη παντελῶς, πλὴν μὲ συνθήκην μίαν·
 σέ, τὴν ἰσχύν του στέφουσαν μὲ ἀφθονίαν πλούτου,
 σέ, κόρη μου, ἐζήτησεν ὡς νύμφην τοῦ υἱοῦ του.

ΔΑΦΝΗ

ὦ πάτερ!

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ὅτι σ' ἀγαπᾷ ὁ νέος μ' ᾔητον δῆλον.
 Ἐνόμισα ἐνάρετον πῶς σ' ἐχορήγουν φίλον,

πῶς σέ καθίστων εὐτυχῇ κ' ἐγὼ πῶς ἐσωζόμην.
 Σ' ἐμνήστευσα. Ἄν ἔγινε παρ' ἐδικήν σου γνώμην,
 κυρία, καθὼς πάντοτε, τῶν πράξεών σου εἶσαι.
 Τὸν λόγον μου ἀναίρεσε καὶ τὸν δεσμόν του λύσε.
 Πλὴν ἤξευρε, τὸ σύννεφον ὅπου μὲ φοβερίζει,
 θανατηφόρον κεραυνὸν χωνεῦον πῶς μαυρίζει,
 πῶς ἔτοιμον νὰ ἐκραγῇ ἐπάνω μου βαρύνει,
 πῶς μόνον τῶν βλεμμάτων σου ἐν νεῦμα τὸ μακρύνει.
 Τὴν φονικὴν διαταγὴν ὁ τύραννός μας κρύπτει.
 Ἄρκεϊ νὰ εὖρη ἀφορμὴν, ἢ κεφαλὴ μου πίπτει.

ΔΑΦΝΗ

ὦ πάτερ, ἄλλη δι' ἡμᾶς δὲν εἶνε σωτηρία;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἄλλη;— Σὲ εἶπα κόρη μου, κάμμία. Ναὶ, κάμμία.

ΔΑΦΝΗ

ὦ! μεταξὺ τῶν φίλων σου κάνεις ἰσχὺν δὲν ἔχει;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Κάνεις.

ΔΑΦΝΗ

Ἄλλ' ἂν ὁ βάρβαρος αὐτὸς σὲ κατατρέχη,
 δὲν κάμπτεται; Τὰ πλούτη σου ὡς ὀβολοῦ ἐσχάτου
 ἐὰν τὰ δίδῃς δι' ἐμοῦ πρὸς ἀγορὰν προστάτου,
 ἀντὶ προικὸς δὲν δύνανται νὰ τὰ δεχθοῦν ὡς δῶρον
 χωρὶς ἐμοῦ;— Εἶν' ἀφευκτον ν' ἀπαρνηθῶ τὸν Φλῶρον;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἢ ἄγκυρά μου εἶν' αὐτὴ ἢ μόνη καὶ ὑστάτη.
 Ἄλλὰ τὴν εὐτυχίαν σου ἀνίσως συνταράττη,
 ἄς λείψῃ, ἄς παραδαρῇ τὸ γηραιόν μου σκάφος.
 Ἄς τὸ συντρίψουν κλύδωνες· εἶν' ἔγκαιρος ὁ τάφος.
 Εἰς τὰ πλευρά του πρὸ πολλοῦ ὁ θάνατος βοῖζει·

ἐὰν τῆς νέας λέμβου σου τὸν πλοῦν ἀναχαιτίζῃ,
ἄς βυθισθῇ, καὶ ἔκτεινον τὰς ἀργυρᾶς σου κώπας.

ΔΑΦΝΗ

Τοσούτους χρόνους διατί, ὦ πάτερ, ἐσιώπας;
Λοιπὸν ἐὰν τὸν ἀρνηθῶ τὸν κίνδυνον μακρύνω;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἄν πάσχῃς ἀρνούμενη τον, τὸν κίνδυνον προκρίνω.

ΔΑΦΝΗ

Πλὴν ἄλλην, ἄλλην προσφυγὴν δὲν ἔχομεν κάμμίαν;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

ὦ κόρη μου!

ΔΑΦΝΗ

Εἰπέ μέ το· ἔχω ψυχὴν ἀνδρείαν.

Τῆς λύπης μου τὰ σύννεφα, ναί, ἔστω καὶ μεγάλης,
πρὸς τοῦ πικροῦ θανάτου σου τὸ σκότος παραβάλλεις;
Νομίζεις εἰς τὸν τάφον σου ἀνίσως σ' ὁδηγήσω,
ἂν ἀποθάνῃς δι' ἐμέ, πῶς θενὰ σ' ἐπιζήσω;

Ἡ ἢ χαρὰ πῶς σ' ἔσωσα καὶ ζῆς, δὲν θέλει φθάσει
τὴν λύπην μου φαιδρύνουσα νὰ τὴν ἐξαγοράσῃ;
ὦ πάτερ, ἄλλη προσφυγὴ κάμμία δὲν μᾶς μένει;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Κάμμία.

ΔΑΦΝΗ

Τότε . . .

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τότε τί;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ (ἐρχόμενος)

Εἰς τὴν αὐλὴν προσμένει
ξένος ἀγνώριστος. Θαρρῶ πῶς εἶναι ὁδοιπόρος.
Στενὰ φορεῖ ἐνδύματα.

ΔΑΦΝΗ

Καὶ τ' ὄνομά του;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Φλῶρος.

ΔΑΦΝΗ

Θεέ! (Κλονεῖται καὶ κρατεῖται εἰς τὴν τράπεζαν.)

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Καὶ τότε, Δάφνη μου, τί;

ΔΑΦΝΗ

Τότε τὸν ἀρνοῦμαι,
καὶ βοηθὸν τὸν ὕψιστον Θεὸν ἐπικαλοῦμαι.

(Πίπτει εἰς λειποθυμίαν.)

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ (πρὸς τὸν ὑπηρέτην)

Σπεῦσον· βοήθει. — Δάφνη μου! τί ἔχεις; τί συνέβη; —
Ἐλθέ! εἰς τὸν κοιτῶνά της βοήθησον ν' ἀνέβη.

(Ἀναχωροῦσιν, ἀποκομίζοντες τὴν Δάφνην.)

ΦΛΩΡΟΣ

Σὲ βλέπω πάλιν, προσφιλὲς καὶ σεβασμία στέγη!
Σὲ βλέπω, δάκρυ πύρινον τὰ βλέφαρά μου φλέγει,
καὶ προχωρεῖ τὸ βῆμά μου κλονούμενον καὶ τρέμον.

(Πλήρης συγκινήσεως κρατεῖται ἀπὸ τῆς τραπέζης τὸ χεῖλος)

Τοῦ βίου μου ἡ ἀνοιξὶς ἐδὼ παρῆλθ' εὐδαίμων,
ἡ φλογερὰ καρδία μου ἐδὼ πρωτοησθάνθη,
καὶ τὴν κατέθεσα ἐδὼ ταφεῖσαν ὑπὸ ἄνθη.
Τὴν γῆν διῆλθα, καὶ ἡ γῆ ἦν ἑκτασις ἐρήμου,
κ' ἐδὼ πρὸς τὴν πατρίδα της ἐπέτα ἡ ψυχὴ μου.
Ἐλλάς! γῆ τῶν ὀνείρων μου! γῆ δόξης, γῆ δακρύων!
Ἐκπλήττει τὰς αἰσθήσεις μου ὁ ἥλιός σου δύων,
κ' εἰς τὸν λαμπρὸν σου οὐρανὸν τὸ βλέμμα μου πλανᾶται.
ὦ! ἡ γαλήνη σου ἐντὸς τοῦ στήθους μου κοιμᾶται. —

Τὸ πνεῦμα ⁹⁰ ποῦ τοὺς λόφους σου στολίζει ^{ον} ζωηφόρον,
 ὡς πῦρ ῥευστὸν δι' ὅλων μου κυκλοφορεῖ τῶν πόρων,
 κ' εἰς κάθε βῆμα ποῦ πατῶ εἰς πατρικὰ ἐδάφη,
 ὡς τὸν ἀρχαῖον γίγαντα ὁ μῦθος περιγράφει,
 πλατύνεται τὸ στῆθός μου, τριπλὸν' ἡ δύναμίς μου,
 καὶ μέ παλμοὺς αἰσθάνομαι· «ἐδὼ εἶν' ἡ πατρίς μου!»
 Ἑλλάς! ὠχρὰ καὶ κλαίουσα ψυχοῤῥαγεῖς κ' ἐκπνέεις·
 αἱ τίγρεις αἱ Ὑρκανικαὶ σ' ἐσπάραξαν. Μὴ κλαίῃς.
 Ἀνάστα, τὸν χαρμόσυνον μανδύαν σου ἐνδύσου.
 Ἀνάστα! τὰς ῥομφαίας των σοὶ τείνους' οἱ υἱοὶ σου.
 Ὡπλίσθησαν. Τ' ἀσιανὰ δεσμὰ θὰ καταστρέψουν,
 ἢ καὶ μέ τῆς καρδίας των τὸ αἷμα θὰ σέ θρέψουν.
 Ὅταν σ' ἰδῶ ν' ἀνεγερθῇς ὡς νέαν Ἀμαζῶνα,
 καὶ ὀδηγοῦσα φάλαγγας εἰς μάχιμον ἀγῶνα,
 μέ δάφνην νὰ μεταστεφῇς ὡς ἄλλοτ' ἐλευθέρα,
 ἃς εἶν' ἐκείνη, ὦ πατρίς! ἐσχάτη μου ἡμέρα.

(Πηγαίνει εἰς τὸ παράθυρον. Μετὰ μικρὰν σιωπὴν)

Ἰδοὺ ὁ κῆπος κ' αἱ σκιαὶ ἐκεῖναι τῶν ἀνθρώπων,
 ὅπου ὁ ῥύαξ ἔτρεχε τῶν παιδικῶν μου χρόνων,
 καὶ ὅπου ἡ ἀρτιθαλῆς καὶ τρυφερὰ νεᾶνις
 ὡς πλάσμ' ἀκτινοῦφαντον, ὡς ἄγγελος μ' ἐφάνης.
 ὦ! τότε ἡ καρδιά μου ὡς Αἴτνα ἐξερράγη,
 κ' ἔρωτος πύριν' ἀπ' αὐτὴν ἐχύθησαν πελάγη,
 καὶ ἡ σκιρτῶσά μου ψυχὴ λατρεία ἦτον ὅλη.
 Αὐτοὶ μᾶς ἐπεσκίαζον τῶν μυρσινῶν οἱ θόλοι.
 Ἐδὼ, ἐν ᾧ σέ ἔλουε μ' ἀκτῖνας ἡ σελήνη,
 κ' εἰς τὸν ὑγρόν σου ὀφθαλμὸν ἐν δάκρυ ὑπεκίνει,
 κ' ἐστέναζες, — «Μὲ ἀγαπᾷς, ὦ Δάφνη;» σέ ἡρώτων,
 καὶ διὰ τῶν βλεμμάτων σου ἀπῆντας τῶν εὐγλώττων.

Ἀπῆλθον, ἀλλὰ ἔμεινε μαζῇ σου ἡ ψυχὴ μου·
 πρὸς σέ οἱ θερμοὶ πόθοι μου, πρὸς σέ οἱ στοχασμοί μου,
 καὶ ὅ,τι ἐσχεδιάζον καὶ ὅ,τι ἐμελέτων,
 κ' οἱ φλογεροί μου στεναγμοὶ πρὸς σέ, πρὸς σέ ἐπέτων.
 Καταψυχθεὶς εἰς παγετοὺς κλιμάτων διαφόρων,
 κ' εἰς κοινωνίαν ἐκτεθεὶς ψυχῶν ἀδιαφόρων,
 νὰ μ' ἀποδώσῃ ἔρχομαι τὴν κίνησιν τοῦ βίου,
 ἐν βλέμμα σου καὶ μί' ἀκτὶς Ἑλληνικοῦ ἡλίου.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ (εἰσερχόμενος)

Καλῶς μᾶς ἦλθες, τέκνον μου. Μᾶς ἦλθες ἀνελπίστως·
 ἔτη πολλὰ μᾶς ἔλλειψες. Σὲ βλέπω εὐχαρίστως.
 Ἡ παλαιὰ φιλία μας ἀνανεοῦται πάλιν.

ΦΛΩΡΟΣ

ὦ! ἀνοιξέ με ὥς καὶ πρὶν τὴν πατρικὴν ἀγκάλην.
 Ἄν ἔλλειψα, πλὴν τὴν αὐτὴν καρδίαν πάλιν φέρω,
 μ' ἀγάπης ἀναλλοίωτα αἰσθήματα.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

ὦ! χαίρω,
 υἱέ μου, πῶς μᾶς θεωρεῖς, καθὼς μᾶς ἐθεώρεις.
 Ποῦ ἦσουν; εἰς τῶν Γερμανῶν τὴν χώραν ὠδοιπόρεις;

ΦΛΩΡΟΣ

Ναὶ, πάτερ, τὴν φιλόσοφον διῆλθα Γερμανίαν,
 καὶ εἶδα εἰς τοὺς θρόνους τῆς σεμνὴν ἐλευθερίαν
 εἰς ἡγεμόνας καὶ λαοὺς λατρείαν νὰ ἐμπνέῃ,
 καὶ νὰ ζυγίζῃ ἐμβριθῶς προνόμια καὶ χρέη.
 Τὸ μέτωπόν της ἔστεφον ἀκτῖνες ἀληθείας·
 ἐκράτουν ἀντὶ μάστιγος αἱ χεῖρές της ἡνίας·
 καὶ ἀπὸ τ' ἀνεξάντλητα φιλόστοργά της στήθη
 εὐημερίαν συνετὴν ἐθήλαζον τὰ πλήθη.

Ἐκεῖ, τὴν ἀποθνήσκουσιν πατρίδα των φυγοῦσαι,
 ὑπὸ τὸ θάλπον βλέμμα της κατέφυγον αἱ Μοῦσαι.
 Ἐκεῖ ὑψοῦνται Παρνασσοὶ καὶ ῥέουσ' Ἴπποκρήναι,
 καὶ Περικλέους ἄξια στολίζονται Ἀθῆναι.
 Ἐκεῖθεν περιηγηθεὶς τὴν γῆν, ὅθεν ὁ Τέλλος
 προκλητικῶς ἐτόξευσε τυραννοκτόνον βέλος,
 κ' ἐπισκεφθεὶς τὴν φιλεργὸν κ' ἰσόνομον Γενεύην,
 εἰς τὰ ὑποσειόμενα Παρίσια μετέβην.
 Ἐκεῖ σφριγῶν, πρὸς χαλινὸν καὶ κέντρον ἀποστάτης,
 μὲ πυριπνόους ῥώθωνας ὁ ἵππος ὁ Γαλάτης
 ἀπὸ τὰ μέλη του δεσμὰ ἐπαίσχυντ' ἀποσείσας,
 καὶ τὸν ἀνεπιδέξιον ἱππέα του κρημνίσας,
 μ' ἐν λάκτισμά του καὶ ναὸν κατέστρεψε καὶ θρόνον.
 Καὶ ὅπου ἂν οἱ πόδες του τὴν γῆν ἐπάτουν μόνον,
 ἐκεῖ καχλάζων χεῖμαρρος αἱμάτων ἀνεπήδα.
 Εἰς τὴν Εὐρώπην νὰ ριφθῇ ἀκράτητον τὸν εἶδα·
 φρυάττων ἀπὸ κορυφῆς εἰς κορυφὴν ἐσκίρτα·
 λαοὶ τὸν ὑπεδέχοντο μὲ δάφνας καὶ μὲ μύρτα,
 καὶ ἡ ὀπλῇ του εἰς τὴν γῆν σκορπίζουσα σπινθῆρας,
 ψυχὰς ἐξῆπτεν εὐγενεῖς καὶ ἀδουλώτους χεῖρας.
 ὦ πάτερ, μὲ κατέθλιβε τὸ στῆθος ἡ καρδιά,
 καὶ δάκρυά μου ἔπιδε τὸ κύμα τοῦ Ἀδρία!
 Ἐλευθερίας πανταχοῦ ἀκτῖνες ζωογόνοι
 χρυσόνουν τὸν ὀρίζοντα, καὶ ἡ Ἑλλάς μας μόνη,
 ἡ ἄλλοτε ὑπέρδοξος, κατάκειται εἰς σκότη!
 Ἄλλοτ' ἐξύπνισε τὴν γῆν καὶ σήμερον ὑπνώττει.
 ὦ! πότε σάλπιγγος φωνὴ θὰ τὴν ἐγείρῃ! Πότε
 εἰς μάχην θὰ παραταχθοῦν αἱ φάλαγγες αἱ πρῶται;
 Πότε τὸ πρῶτον θὰ ριφθῇ κατὰ τυράννων δόρυ,
 κ' ἐπαναστάσεως πυραὶ θ' ἀνάψουν εἰς τὰ ὄρη;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

ὦ τέκνον, τέκνον! τί τολμᾷς; ὦ τέκνον! τί προφέρεις;
 Ἀπὸ τὸν μέγαν ἐμπρησμὸν ποίους δαυλοὺς μᾶς φέρεις;
 Ἡξεύρεις τάφον ἄδοξον πῶς δύνασαι νὰ εὕρης
 ἀνθ' ὅλων τούτων τῶν λαμπρῶν ὀνείρων σου; Ἡξεύρεις
 ὑπὸ τὸ ἔδαφος αὐτὸ πῶς κρύπτεται πυρῖτις,
 ὅπου ν' ἀνάψουν ἡμποροῦν οἱ λόγοι ποῦ κηρύττεις;
 ὦ Φλῶρε! Ποίμνη ἀσθενῆς κ' ἐγκαταλελειμμένη
 εἰς χεῖλος βόσκομεν κρημνοῦ, καὶ λύκος μᾶς ποιμαίνει.
 Τὸ αἷμα τῆς καρδίας μας πιὼν, κοιμᾶται τώρα.
 Τὰ νεογνά μας τρέμοντες τῷ δίδομεν ὡς δῶρα,
 κ' ἐξαγοράζομεν ζωῆς ψυχία εἰς τὰ σκότη.
 ὦ! νὰ ὑπνώττη ἄφες τον ἐν ὅσῳ ἂν ὑπνώττη
 ἂν ἀγαπᾷς τὸ ἔθνος σου, καὶ ἄφες ν' ἀναπνέη.
 Τί θέλεις; εἰς τὸν γίγαντα ν' ἀντιταχθοῦν πυγμαῖοι;
 Κ' ἐλπίδα πολεμοῦντές των θὰ ἔχουν ἐλαχίστην;

ΦΛΩΡΟΣ

Θέλ' ὁ Δαβὶδ νὰ ὀπλισθῇ μὲ ράβδον καὶ μὲ πίστιν,
 καὶ νὰ πατάξῃ ἔνοπλον τὸν Γολιάθ γενναίως,
 καὶ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνοῦ ἐφάμιλλος ὁ νέος,
 πῦρ θέλω πνέων εὐγενῶν πολεμικῶν ἀγώνων,
 νὰ τρέφ' εἰς τὴν καρδίαν του ἡ νίκην Μαραθῶνων
 ἢ τάφον τῶν Θερμοπυλῶν.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

ὦ νέοι, γοργοὶ νέοι!

Μὲ τῆς καρδίας σας τὸ πῦρ ἢ κεφαλὴ σας καίει,
 καὶ κυβερνᾷ τὰς φρένας σας ἢ πυρετώδης στάσις.
 ὦ σεῖς ποῦ ἀπερίσκεπτοι ζητεῖτ' ἐπαναστάσεις!
 Τὴν λέξιν πρὶν προφέρετε, ἐσκέφθητε ὁποίας
 καὶ εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς σᾶς θὰ φέρῃ συνεπείας;

Πῶς εἶναι ξίφος δίστομον ἐσκέφθητε, πληγόνον
 ὄχι τοὺς ξένους, ἀλλὰ σᾶς καὶ τὴν πατρίδα μόνον;
 Πῶς εἶναι μήτηρ γόνιμος δυστυχιῶν καὶ γόων;
 Ἄν παρωδίαν θέλητε νὰ παίζητε ἡρώων,
 ἀφῆτε τὰ σχολεῖά σας, εἰς φάλαγγας ταχθῆτε,
 Ἐπαμεινῶνδαι, Κίμωνες, Θεμιστοκλεῖς κληθῆτε,
 φορῆτε ξίφη ξύλινα κ' ἐλευθερίας πῖλους,
 κ' ἐνθουσιῶντες μάχεσθε μὲ τοὺς ἀνεμομύλους.
 Ἄλλ' ἂν οἱ λόγοι σας σκοποὺς χωνεύουν βαρυτέρους,
 εἰπέτε, ἐξετάσατε ἐξ ἑκατέρου μέρους
 τὸν πλοῦτον, τὰς παρασκευάς, τὸ πλῆθος, τὰς δυνάμεις;
 στρατεύματα εἰς τὸ κυρτὸν θαρρέϊτε τῆς παλάμης
 καὶ στόλοι ὅτι φύονται; Ποῦ εἶναι πυροβόλα,
 ποῦ εἶναι πλοῖα, ποῦ χρυσὸς, ποῦ σύμμαχοι, ποῦ ὄλα;

ΦΛΩΡΟΣ

Εἴν' ὄλα εἰς τὰς εὐγενεῖς ἐλληνικὰς καρδίας.
 Τί ὄπλα θέλομεν; ἀρκεῖ τὸ ὄπλον τῆς ἀνδρίας.
 Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ ἡ πίστις μας καὶ ἡ ἐλευθερία
 καὶ στόλους νὰ ὀπλίσωσι καὶ τάγματα μυρία·
 καὶ πλοῦτος εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ τὰ αἰσθήματά μας.
 Δὲν φύονται στρατεύματα εἰς τὰς κυρτὰς παλάμας,
 πλὴν ὅπου στάξῃ εἰς τὴν γῆν τὸ αἷμα τῶν προμάχων,
 θενὰ ἰδῶμεν νὰ σχισθῇ τὸν ὑγρὰνθέντα βράχον,
 καὶ νὰ γεννήσῃ φάλαγγας πολεμιστῶν ἀνδρείων.
 Εἰς τὴν Ἑλλάδ' ἅς ἀνοιχθῇ τῆς μάχης τὸ πεδῖον,
 καὶ εὐκλεὲς καὶ ἄφευκτος ὁ στέφανός της εἶναι.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

ὦ Φλῶρε! σκέφθητι ὀρθῶς καὶ ζύγισε καὶ κρίνε.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἡ νίκη τὸν διστάζοντα σπανίως ἐπιστέφει.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἡ ἀπερίσκεπτος ὁρμὴ τὰ ἔθνη καταστρέφει.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἡ τόλμη γεννᾷ ἥρωας.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἄλλὰ καὶ τολμητίας.

ΦΛΩΡΟΣ

Εὐδαίμων ὁ θυσιασθεὶς ὑπὲρ ἐλευθερίας.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Δυσδαίμων ὁ τὸ ἔθνος του ἀφρόνως θυσιάσας.

ΦΛΩΡΟΣ

ὦ πάτερ, πάτερ! ἂν ἰδῆς εἰς ὄρη καὶ θαλάσσας
σημαίας νὰ κυμαίνωνται εἰς τὰς πνοὰς τῆς αὖρας,
καὶ ἀστραπὰς νὰ σχίζωσι καπνοῦ νεφέλας μαύρας,
καὶ τὸν πολεμιστήριον παιᾶνά μας ἀκούσης,
καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος εἰς φάραγγας ἠχούσης,
ἂν αἰσθανθῆς σπασμωδικὸν ἐπὶ τὴν γῆν μας κλόνον,
καὶ ὁ σεισμὸς τὸ στάδιον ἀνοίξῃ τῶν ἀγώνων,
τί θενὰ πράξης; Θὰ σταθῆς μακρὰν ἀδιαφόρως;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἀδιαφόρως; ὦ! ποτέ! Θεὸν ἀναβῶ εἰς ὄρος,
κ' ἐκεῖθεν ὡς τὰ πέρατα φωνάζων τῆς Ἑλλάδος,
«Λαὲ παράφρων, θὰ εἰπῶ, τὴν σπάθην σου παράδος·
ἐπίστρεψε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν ἀρχαίαν θήκην·
θὰ εὖρης ὄλεθρον ἐκεῖ ποῦ περιμένεις νίκην.
Μὴ προκαλῆς τὸν τύραννον. Λάνθανε ζῶν ἡρέμα.
Ἐνόμισε πῶς ὄλον σου ἐρρόφησε τὸ αἷμα,
καὶ σκέλεθρον ἀκίνητον καὶ ἄψυχον πῶς εἶσαι.
Ἀλλοίμονον ἐὰν ἰδῇ ἀκόμη πῶς κινεῖσαι!
ὦ ἄνθρωποι, ποῦ φέρεσθε; Παιδιά, τί φρονεῖτε;

Τὰ ὄρη νὰ κρημνίσητε μὲ χάλυβας ζητεῖτε;
 Ἡ θέλετε νὰ σείσητε τὸν πύργον μὲ καλάμους;
 Ἀνίσως ἐμετρήσατε τῶν θαλασσῶν τὰς ἄμμους,
 τῶν δυναστῶν σας μετ' αὐτῶν εἶν' ἴσ' αἱ μυριάδες.
 Τοῦ δένδρου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἰσχναὶ παραφυάδες,
 ἂν ὁ τεράστιος κορμὸς ἐθραύσθ' ὑπὸ ἀνέμων,
 ἅς κλίν' ὑπὸ τὴν βίαν των τὸ στέλεχός σας τρέμον.»
 Πρὸς σέ δὲ λέγω, Φλωρέ μου, διαλογοῦ ποῦ εἶσαι·
 τῆς φαντασίας σου τὸ πῦρ συγκάλυψε ἢ σβύσε.
 Αἱ λέξεις ὅποῦ ἦντλησας εἰς ἄμβωνας γειτόνων,
 ἐδῶ ἀγχόνην προκαλοῦν καὶ προφερθεῖσαι μόνον.
 Ἐδῶ τὸ νεῦμα κρίνεται, τὸ βλέμμα τιμωρεῖται,
 ἐδῶ γυμνὸς ὁ πέλεκυς ἐπάνω μας κινεῖται.
 Ἄν τὰ συμφέροντ' ἀγαπῶν τῶν συμπατριωτῶν σου,
 δὲν θέλῃς βλάβην εἰς αὐτοὺς οὐδ' εἰς τὸν ἑαυτόν σου,
 πρὸς πεῖραν τέλος πολιὰν ὑπόληψιν ἂν φέρῃς,
 τὰς λέξεις ποῦ ἐπρόφερες μὴ πλέον τὰς προφέρῃς.

ΦΛΩΡΟΣ

Δὲν συμφωνοῦμεν. Ἀπ' ἐμὲ θὰ εἶν' εὐγλωττοτέρα
 ἔταν θὰ ἔλθ' ἡ ἔνδοξος τῆς πάλης μας ἡμέρα.
 Σὺ τότε πρῶτος θ' ἀγαπᾷς τὸ αἰσθημα ποῦ ψέγεις.
 Ἀλλ' ἕως τότε σιωπῶ.—ὦ πάτερ, δὲν μὲ λέγεις
 περὶ τῆς Δάφνης τίποτε; Δὲν μ' ἐνθυμεῖται πλέον;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

ὦ! πῶς; Τῆς ἐπανόδου σου ὡς ἔμαθε τὸ νέον,
 ἐζήτησε νὰ σὲ ἰδῇ. ὦ! πάντοτ' ἐνθυμεῖται
 πῶς ἔτυχεν ὡς ἀδελφοὶ νὰ συνανατραφῇτε,
 καὶ πῶς σᾶς ἦνωνε δεσμὸς ἀδελφικῆς φιλίας.
 Πλὴν χαίρομαι πῶς εἰς στιγμὰς μᾶς ἔφθασες αἰσίας,
 καθ' ὃν καιρὸν ὁ γάμος της νὰ τελεσθῇ ὀφείλει.

Θὰ ἔλθουν φέροντες εὐχὰς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι.

Ἐλπίζω τότε ἀπὸ σὲ τὰς εἰλικρινεστέρας.

ΦΛΩΡΟΣ

Ὁ γάμος της νὰ τελεσθῇ! ...

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Μετά τινας ἡμέρας.

ΦΛΩΡΟΣ

Νυμφεύεται!

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Νυμφεύεται.

ΦΛΩΡΟΣ

Νυμφεύεται! Καὶ ποῖος

τῆς ἐκλογῆς της ὁ ἀνὴρ, ὁ εὐτυχῆς νυμφίος;

Εἶν' ἐδική της ἐκλογὴ, τὸν ἀγαπᾷ βεβαίως;

Τίς εἶναι;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ὁ Γεώργιος Αὐγερινός, ὁ νέος.

Τὴν ἐκλογὴν μου δικαιοῦν τὰ προτερήματά του.

Προσέτι δὲ ἰσχύουσα ἡ οἰκογένειά του

ἐν ᾧ δεινὴ καταδρομὴ ἐπάνω μου βαρύνει,

σωτηριώδη πρὸς ἐμὲ τὴν χεῖρά της θὰ τείνη.

Ἡ Δάφνη μου συνήνεσε καὶ θέλει καθὼς θέλω.

ΦΛΩΡΟΣ

Θὰ ἔλθῃ, θενὰ τὴν ἰδῶ;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Πηγαίνω καὶ τὴν στέλλω.

(Ἐξέρχεται.)

ΦΛΩΡΟΣ

Θὰ ἔλθῃ, καὶ θὰ τὴν ἰδῶ! — Καὶ θὰ τὴν θανατώσω;

Ἡ μάλλον εἰς τὸ στῆθός μου τὴν μάχαιραν θὰ χώσω;

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

Ἦ τί θὰ πράξω;—Δύναμιν, καρδία! θωρακώσου!
Μὴ συντριβῆς! Δὲν ἔφθασεν ἀκόμῃ ὁ καιρός σου.
Μαραίνου, ἀντιπάλαιε μὲ τὴν ζωὴν καὶ πόνει,
πλὴν ποῖα χρέ' εἰς τὴν ζωὴν σὲ δένουν μὴ λησμόνει.
Υπόμεινέ την.—Ἔρχεται! ὦ! δύναμιν, καρδία!
ὦ παρελθόν!

(Εἰσέρχεται ἡ ΔΑΦΝΗ.)

ΦΛΩΡΟΣ (προχωρῶν πρὸς τὴν Δάφνην μετὰ τρόπων πλαστῆς εὐγενείας)

Ἐζήτησα νὰ σᾶς ἰδῶ, Κυρία·
ἀνίσως σᾶς ἐνόχλησα, δικαιολόγημά μου
ἡ ἀπουσία ἤλπισα πῶς ἦτον ἡ μακρά μου,
κ' ἡ ἔφεσίς μου νὰ ἰδῶ ἐκ τῶν ποτὲ γνωρίμων
τοὺς ὅσους πρὶν δι' εὐμενοῦς φιλίας των μ' ἐτίμων.

ΔΑΦΝΗ

Νὰ μᾶς ἰδῆτε ἦλθετε καὶ δικαιολογεῖσθε;
Πρὸ χρόνων ἦσθε φίλος μας· ὁ ἴδιος ἂν εἴσθε,
ἡ παλαιὰ φιλία μας σᾶς δικαιοῖ.

ΦΛΩΡΟΣ

Κυρία,
γηράσκει καὶ ἐξασθενεῖ ἡ παλαιὰ φιλία·
ἀκμαῖαι καὶ ἀκλόνητοι αἱ νέαι μόνον εἶναι,
πλὴν ἕως νὰ γηράσωσιν εἰς παλαιὰς κ' ἐκεῖναι.
Εἶν' ἄπαυστος μεταβολὴ ὁλόκληρος ἡ φύσις·
ἀλλάζουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνατολὴ καὶ δύσις,
κ' εἰς τὴν γῆν ἔαρ καὶ χειμῶν, φθινόπωρον καὶ θέρος.
Περνᾷ τὸ κύμα, καὶ περνᾷ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀέρος,
καὶ τὴν ἀρχαίαν φωλεὰν ἡ χελιδὼν ἀφήνει.
Εἰς σταθερὰν μεταβολὴν ὁ κόσμος ἐν ᾧ τείνει,
μόνος ὁ ἄνθρωπος αὐτὴν νὰ ἀποφύγῃ θέλει;
Ὁχι βεβαίως. Βλασφημεῖ εἰς τοῦ Θεοῦ τὰ τέλη.

ΔΑΦΝΗ (μειδιῶσα)

Εὐκόλου εἶν' ἐφαρμογῆς τὰ νέα δόγματά σας.

ΦΛΩΡΟΣ

Οὐδὲ ἀπέχουσι πολὺ ἀπὸ τὰ ἐδικά σας.

ΔΑΦΝΗ

Νομίζετε;

ΦΛΩΡΟΣ

Παρατηρῶν, τὴν γῆν περιηγήθην,
καὶ πείρας ἔδρεψα καρπούς, καὶ πολλαχοῦ τὴν λήθην
νὰ πλημμυρῇ τοὺς αὐλακας τοῦ παρελθόντος εἶδα,
καὶ μετ' αὐτοὺς νὰ φύεται τὴν ἀνθηρὰν ἐλπίδα.
Ἡ σταθερότης, οἱ δεσμοὶ ἐρώτων αἰωνίων,
ὄνόματα ἐλαστικὰ καὶ φράσεις εἰδυλίων,
πιστεύονται ὡς νὰ λυθοῦν, γελῶνται ὡς λυθῶσι,
καὶ ὅσοι ὀρκιζόμενοι, ἐπίορκ' εἶναι τόσοι.
Τί θαυμαστόν; παράδοξον τ' ἀνάπαλιν θὰ ᾔτον.
Ἄν ἀγαπῶμεν τὸ καλόν, προκρίνομεν τὸ κρεῖττον,
πρὸ πάντων πλὴν ἡμᾶς αὐτοὺς, Κυρία, ἀγαπῶμεν,
καὶ ἡ φιλοσοφία μας εἶν' ὅλη νὰ τρυφῶμεν.
Σεῖς μάλιστα, τὸ εὖσπλαγχνον, τὸ γυναικεῖον φύλον,
θυσίας θέλετε καπνοὺς ἀπὸ καρδίας φίλων,
εἰς ἐκατόμβας τέρπεσθε ἐρωτικῶν θυμάτων,
κ' ἐπιθυμεῖτε στεναγμοὺς ἀντὶ θυμιαμάτων.
Γελῶσαι καταστρέφετε ὑπάρξεις. Τί σᾶς μέλει;
Εἰς τ' ἄνθη τῆς καρδίας μας ἀρύεσθε τὸ μέλι,
καὶ τὴν πικρίαν εἰς αὐτὴν ἀφίνουσαι πετᾶτε.
Τρυφῶσαι θανατώνετε, ἀρκεῖ ὅτι τρυφᾶτε.
Κυρία, ἂν διέγραψα μὲ μέλαιναν γραφίδα,
ὦ! εἶναι μελανότερα τὰ χρώματα ποῦ εἶδα.
Τὴν ἀστασίαν, καὶ—τολμῶ νὰ σᾶς εἰπῶ—τὸν δόλον

ἀνέγνων εἰς τὸ μέτωπον καὶ εἰς τὸ βλέμμα ὄλων.
 Ναί, ὄλων. Δὲν ἀπήντησα ἐξαίρεσιν κάμμιαν.
 Ὑπὸ τῆς ἀθωότητος τὸν ἀργυροῦν μανδύαν,
 ὑπὸ τοῦ κάλλους τὴν στολὴν καὶ τ' ἄνθη τῶν χαρίτων,
 ἐμφωλευμέν' ὑπόκρισις καὶ προδοσία ἦτον.
 Ἐρύθημα καὶ δάκρυα ἠρώτησα μ' ἐλπίδα,
 πλὴν κ' εἰς αὐτὰ τεχνάσματα φιλαρεσκείας εἶδα.
 Τὰ εἶδα καὶ—ἀπότομον θὰ μὲ εἰπῆτε ἴσως,—
 αἰώνιον συνέλαβα πρὸς τὰς γυναῖκας μῖσος.
 Εἰς τὴν ψυχὴν μου ἔσβυσε τῆς πίστεως ὁ λύχνος,
 καὶ συνεσβέσθη μετ' αὐτοῦ αἰσθήματος πᾶν ἔχνος.
 Τὰς βλέπω καὶ μὲ φρίκην μου ὡς Κίρκας, ὡς Σειρῆνας,
 ὁποῦ μᾶς σύρουν ἄδουσαι εἰς θαλασσίας δίνας,
 τὰς φεύγω· καὶ τὴν ἄνοιαν οἰκτείρω τῶν ἀθλίων,
 ὅσοι ἀκόμ' εἰς αἶσθημα πιστεύουν γυναικεῖον.

ΔΑΦΝΗ

Οἱ τόποι οὐς διήλθετε τὸ βλέπω πῶς ιδέας
 ἴσως σοφὰς σᾶς ἔδωσαν, βεβαίως πλὴν καὶ νέας.
 Ἦξεύρω πῶς τὸ πνεῦμά σας τὸν κύκλον του πλατύνον,
 ἀφίνει τὸν ὀρίζοντα τῶν παλαιῶν ἐκείνων,
 καὶ πῶς πᾶν ἔτος, ἀκυροῦν τὰ παρελθόντα ἔτη,
 τοῦ προλαβόντος ὡς στενὸν τὸ ἔνδυμ' ἀποθέτει.
 Τὸν κόσμον ἐσπουδάσατε, καὶ ἔρχεσθε τρυγήσας
 πικρὰ γεννήματα, καρποὺς ἀγρίους τῆς σπουδῆς σας.
 Ὁμολογήσατε γλυκεῖς, ἢ καὶ γλυκύτεροί των
 πῶς οἱ τοῦ πρώτου ἔαρος, οἱ τῆς ἀγνοίας ἦτον.
 ὦ! τότε ἐπιστεύετε ἀνύποπτος ὡς βρέφος,
 καὶ ἂν ποτ' ἐπεσκίαζε τὸ μέτωπόν σας νέφος,
 τὸ στόμα μου σᾶς ἤλεγχε καὶ σᾶς προσεμειδία,

καὶ εἰς τὸ μέτωπον αὐτὸ ἐπέστρεφεν αἰθρία·
τὴν γυναικεῖαν ἀρετὴν ἐσέβεσθ' ἐνδομύχως,
καὶ ἀπὸ τὴν καρδίαν σας ἀγάπης μόνον ἤχος
ἀρμονικὸς ἐξήρχετο· ποτὲ δὲ τόνος μίσους
τοὺς τότε δὲν ἐτάραξε τερπνοὺς σας παραδείσους.
ὦ! ἐνθυμοῦμαι καὶ στιγμὰς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης,
ὅταν τοσοῦτον φειδωλὸς δὲν εἴσθ' ἐμπιστοσύνης,
κ' ἐνθουσιῶσα ἔφλεγεν εἰς τὰ θερμά σας χεῖλη.
Ναί! τότε ἡ καρδία σας ὁλόκληρος ὠμίλει.

(Μὲ συγκίνησιν)

ὦ Φλῶρε! συνεζήσαμεν τὰς πρώτας μας ἡμέρας·
εἰς τὴν ψυχὴν σου ἔτρεφες ιδέας γλυκυτέρας.
Τὴν ἔβλεπα διαφανῇ ὡς κόκκον μαργαρίτου·
ἡ ἀρετὴ τὴν εἴλκυε μὲ δύναμιν μαγνήτου,
καὶ ὅ,τι μέγα κ' εὐγενὲς ὡς λαίλαψ τὴν ἐκίνει.
Ὅσάκις ἐξαφράζετο εὐαίσθητος, πυρίνη,
κ' ἐχύνετο εἰς δάκρυα κ' εἰς λάβαν αἰσθημάτων,
ἐτρόμαζον—πλὴν διὰ σέ,—τὴν ζωηρότητά των.
Χιόνα δὲν προέβλεπον, ἀλλ' ἐφοβούμεν φλόγα·
οὐδ' ἐπροσδόκων ἄψινθον ἀπὸ γλυκεῖαν ῥῶγα.
Πῶς δυσπιστία ἴσχυσεν εἰς τὰ φρονήματά σου;
Τὰ τότε σου αἰσθήματα καὶ τὰ σημερινά σου
ἀντιπαράθεες ἀκριβῶς, κ' ἐξέτασε εἰς ποῖα
τὴν εὐτυχίαν εὔρισκες.

ΦΛΩΡΟΣ (μετὰ ζωηρᾶς συγκινήσεως)

ὦ Δάφνη!...

(Συνερχόμενος, ψυχρῶς)

ὦ Κυρία,

ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὁ γάμος σας τελεῖται.
Συγχαίρω,—ἂν ὡς αὔριον δὲν μεταμεληθῇτε.

ΔΑΦΝΗ

ὦς αὖριον!

ΦΛΩΡΟΣ

Ὅ,τι φρονῶ σᾶς εἶπον ἐλευθέρως
 πῶς εἴσθε ἀσταθέστεραι τοῦ πνέοντος ἀέρος.
 Ἄν εἶναι ὁ Αὐγερινὸς τῆς ἐκλογῆς σας τώρα,
 τὴν ἐκλογὴν τροποποιεῖ ἢ μετὰ ταῦτα ὥρα,
 κ' ἐκείνην ἢ μετέπειτα.

ΔΑΦΝΗ

Φρονεῖτε ὥς φρονεῖτε·
 ἡ ἐκλογή μου ἔγινε καὶ δὲν τροποποιεῖται.
 Ἄν σχίζουν τὴν καρδίαν μου φαρμακευμένα βέλη,
 τί τυραννοῦμαι, τί πονῶ, τί πάσχω,—τί σᾶς μέλει;
 Εἴν' ἀρκετὸν νὰ μάθητε πῶς ἡ ἀπόφασίς μου
 στερεωτέρα καὶ αὐτῆς ὑπάρχει τῆς ζωῆς μου,
 καὶ ἂν ἡ μία πρόκηται τὴν ἄλλην ν' ἀποσβύσῃ,
 πιστεύσατε πῶς ἡ ζωὴ θενὰ ὑποχωρήσῃ.

ΦΛΩΡΟΣ

ὦ! σᾶς ἀρμόζουν πίστεως τῷ ὄντι ἐπιδείξεις!

ΔΑΦΝΗ (μὲ ζωηρὰν θλίψιν)

ὦ Κύριε! Εἰς αὖστηρὰς προβαίνετ' ἐπιπλήξεις.
 Ἡ γλῶσσά σας θανάσιμα πληγόνει. Ἐπικράνθη,
 καὶ πρὸς ἀκάνθας ἤλλαξε τὰ παλαιά της ἄνθη.
 «Καὶ ἂν ἐκλείψ' ἡ ἀρετὴ ἀπὸ τοῦ παραδείσου,
 θὰ μένη κατοικία της καὶ τότε ἡ ψυχὴ σου»,
 πολλάκις μοὶ ἐλέγετε, καὶ τὴν τοιαύτην γνώμην
 μὲ ὑπερήφανον παλμὸν καρδίας ἠσθανόμην.
 Τί μάτην τῇ ἐνέπνεον αἱ πρόφροναί σας λέξεις
 ιδέας ὑπὲρ ἑαυτὴν κ' ὑπερηφάνους ἔξεις;
 Ἡ μὴ τὴν ἐποτίζετε τῆς κολακείας μέλι,

ἢ τώρα μέ φαρμακερά μή τήν τρυπᾶτε βέλη.
 Ὡς μία ἐκ τοῦ φύλου μου ἂν σᾶς ἐμπνέω μῖσος
 ἢ ἄλλως μ' ἀπεστράφητε, τὸ ὑποφέρω ἴσως.
 Ἦώς μέ λυπεῖ, τ' ὁμολογῶ, ἀλλὰ τὸ ὑποφέρω.
 ἀλλὰ τὸ νὰ προβαίνητε ἀδίκως περαιτέρω,
 τήν παλαιάν ὑπόληψιν νὰ μέ ἀπαρνηθῆτε,
 διότι μ' ἐμισήσατε, νὰ μέ περιφρονῆτε,
 βαθέως τήν καρδίαν μου πληγώνει, καὶ νομίζω
 πῶς οὔτε εἶναι φορητὸν καὶ οὔτε τὸ ἀξίζω.

ΦΛΩΡΟΣ

Κυρία, εἶσθε ἀσφαλῆς ἀπὸ περιφρονήσεις,
 πλήν μῖσος πῶς αἰσθάνομαι πρὸς σᾶς, ἄρνοῦμ' ἐπίσης.
 Παρὰ τοῦ μίσους τὰς πληγὰς ποῦ τρώγουν τὰς καρδίας,
 τὸν λήθαργον ἐπρόκρινα τῆς ἀδιαφορίας.
 Αὐτὸς τὸν σάλον τῶν παθῶν πραύνει καταστέλλων,
 ἐμπρὸς του ἐξαλείφονται καὶ παρελθὸν καὶ μέλλον,
 κ' αἱ ἐνθυμήσεις ὠχριοῦν καὶ ἡ ἐλπίς ὑπνώττει.
 Ἡ φαντασία κάθηται ν' ἀναπαυθῇ εἰς σκότη,
 τὸν δαυλὸν ἔχουσα σβεστὸν, ἀκίνδυνον καὶ κρύον.
 Εἰς τήν καρδίαν ἡ πληγὴ στεριεύει τῶν δακρύων,
 καὶ ἡ καρδία, τάφος ζῶν καὶ πῦρ ποῦ ἐψυχράνθη,
 εἶναι ὡς ἄφορος λειμών· δέν τήν καλύπτουν ἄνθη,
 ἐπίσης πλήν οὐδ' ἄκανθαι, οὐδὲ πικραὶ ὀπῶραι.
 Κοιμᾶται, καὶ ἄς μίγνυται ἡ γῆ μέ πῦρ.

ΔΑΦΝΗ

ὦ Φλῶρε!

Εἶσαι ὁ Φλῶρος;

ΦΛΩΡΟΣ (βλέπων τὸν **ΛΑΜΠΡΟΝ ΛΕΒΑΔΕΑ** εἰς τὴν θύραν,
 πρὸς τὴν Δάφνην)

Σᾶς ζητῶ συγχώρησιν, Κυρία.

(Προχωρεῖ πρὸς τὸν Λάμπρον καὶ τῷ ὁμιλεῖ ἰδιαιτέρως. Ἡ Δάφνη μένει τεθλιμμένη καὶ δακρύουσα.)

Λοιπὸν θὰ ἔλθουν;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ἔρχονται.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἡ ὥρα;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Μεσημβρία.

ΦΛΩΡΟΣ

Ὁ τόπος;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ἡ οἰκία μου.

ΦΛΩΡΟΣ

Εἰς τί θὰ συνεργήσουν

ἡξεύρουν;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ὑποπτεύονται.

ΦΛΩΡΟΣ

Εἰς τοῦ Τοπάρχου ἥσουν;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ναί, δὲν προβλέπει τίποτε.

ΦΛΩΡΟΣ

Κατάβα. Μὴν ἀργήσης.

Κατὰ τὸν δρόμον τῶν Θηβῶν, ἡξεύρεις, εἶν' ἡ βρύσις.

Ἰππεῖς τινὰς θενὰ ἰδῆς προσμένοντας πλησίον.

Εἶν' οἱ ἀπόστολοι αὐτοὶ τῶν Πελοποννησίων.

Ὁδήγησέ τους, κρύψε τους καὶ φιλοξένησέ τους.

Τὴν μεσημβρίαν αὔριον θὰ τοὺς ἰδῶ, εἰπέ τους.

(Ὁ Λάμπρος ἐξέρχεται.)

ΦΛΩΡΟΣ (πρὸς τὴν Δάφνην)

Κυρία μου, ἀπέρχομαι. Πλὴν, πρὶν ἀναχωρήσω,
νομίζω χρέος ἱερὸν νὰ ἀποδώσ' ὀπίσω
τοὺς λόγους καὶ τοὺς ὅρκους σας, καὶ ὅσας ὑποσχέσεις
σᾶς ὑπηγόρευσ' ἔρωτος ἀπερισκέπτου ζέσες.
Συντρίψατε τὰ παίγνια τῶν παιδικῶν μας χρόνων,
συντρίψατέ τα· ἤρμοζαν εἰς τὰ παιδία μόνον.

Ἡ ἄλυσις ἦν παίζουσα ἐπλέκετε εἰς ἄνθη,
μαζῇ των ἅς ἀπορρίφθῃ, διότι ἐμαράνθη.

Ὅταν αἱ δύο μας ψυχαὶ ἡσθάνοντο συμφώνως,
ἐνόμιζον ὡς μουσικῆς ἐναρμονίου τόνος
πῶς τὴν ζωὴν θὰ διαβοῦν, καὶ ὡς ἐκπνέον μέλος
ὁμοῦ εἰς τὸ αἰώνιον πῶς θ' ἀφίχθῳσι τέλος.

Ἐνόμιζον εἰς τὰς πιστὰς εἰλικρινεῖς σου κλίσεις
ὡς ὁ κισσὸς τὸν πλάτανον πῶς μὲ περιτυλίσσεις,
μὲ τοὺς παλμοὺς τοῦ στήθους μου τὸ στήθός σου πῶς πάλλει,
εἰς τὸν γλυκύν σου γέλωτα πῶς ἡ χαρά μου θάλλει,
πῶς σὲ ἀπέσπων στεναγμοὺς οἱ ψυχικοί μοι πόνοι,
καὶ μόνον πῶς μ' ἐνόησας καὶ πῶς μ' ἐνόεις μόνη,
καὶ ἀπὸ τῆς καρδίας μου ἐδίωξα τὸ βάθος,
πᾶν ἄλλο αἶσθημα, χαρὰν, ἀπόλαυσιν ἢ πάθος,
πᾶν ὄνειρον, πᾶσαν στοργὴν καὶ σχέσιν μετ' ἀνθρώπων,
καὶ ἡ εἰκὼν σου ὅλον της κατέλαβε τὸν τόπον.

Τότε καὶ σὺ ἀνοίγουσα τὴν νέαν σου καρδίαν,
μοὶ τὴν παρίστας πάλλουσιν ἀπὸ εὐαισθησίαν.

Τὸ αἶσθημά μου πολλαπλῶς τὸ κάλλος σου ἐκόσμει·
ἐμπρὸς μας ἐντελέστεροι ἀνεγεννῶντο κόσμοι·
ἀγάπην, πίστιν ὠμνυον τὰ τρυφερά σου χεῖλη,
καὶ ὅταν ἔκλειον αὐτὰ, τὸ βλέμμα σου ὠμίλει.

Κυρία, τώρα ποῦ ὀρθῶς μετρεῖτε κ' ἐκτιμᾶτε,

πρὸς τὰς παιδαριώδεις μας ιδέας δὲν γελάτε;
Δὲν ἐπιμένω εἰς αὐτάς. Ὅπισω λάβετε τας,
καὶ ὡς κοσμήματ' ἄχρηστα εἰς λήθην ρίψατέ τας.

ΔΑΦΝΗ

Γενναίως μ' ἀποδίθετε τοὺς ὅρκους μου ὀπίσω·
τοὺς δέχομαι, καὶ χρεωστῶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω.
Καθεὶς μας τῆς καρδίας του τὴν γνῶσιν μόνον ἔχει·
μόνος ὁ κόλπος τοῦ Θεοῦ τὸ μέλλον περιέχει.
Τοὺς ὅρκους μου, τοὺς δέχομαι ὡς παρακαταθήκην.
Στεφεῖσα τὴν κυπάρισσον μετὰ μεγάλην νίκην,
ἐλπίζω, καὶ μετ' οὐ πολὺ, πῶς θὰ σᾶς ἀπαντήσω,
καὶ τότε, ἂν τοὺς δέχεσθε, θὰ σᾶς τοὺς δώσ' ὀπίσω.

ΦΛΩΡΟΣ

Θ' ἀπαντηθῶμεν; Πότε, ποῦ θὰ σὲ ἰδῶ;

ΔΑΦΝΗ (δεικνύουσα τὸν οὐρανὸν)

Ἐπάνω. (Ἀναχωρεῖ.)

ΦΛΩΡΟΣ

ᾠ! ἔφυγε! Τί γίνομαι! τί θέλω;—Ν' ἀποθάνω.
Ἄν ὅλ' ἡ εὐτυχία μου, ἂν ὅλοι μου οἱ πόθοι,
ἂν τῆς ζωῆς μου ἡ ἰκμὰς εἰς ἄλλον παρεδόθη,
ὁ ἥλιος τοῦ βίου μου ἀφ' οὗ ἐσβέσθη πλέον,
τί θέλω, πλοῖον συντριβέν πρὸς συμφορὰς παλαῖον;
ᾠ θάνατ' ἐλευθερωτά! ποτὲ δὲν σ' ἐφοβήθην!
Ἐλθέ! ἰδοὺ τὸ θυμὰ σου, πλὴν φέρε καὶ τὴν λήθην.
Διατί πνέουσα μ' ὁρμὴν ἢ φλόξ τοῦ ἔρωτός μου
πᾶν βλάστημα αἰσθήματος κατέκαυσεν ἐντός μου,
καὶ ἤδη ὅταν λαίλαπες αἰφνήδιοι τὴν σβύνουν,
εἰς τὴν καρδίαν μου νεκρὰν ἐρήμωσιν ἀφίνουν;
Τί θέλω μένων ἐπὶ γῆς νὰ περιφέρω πλέον
ἐρείπιον κατακαὲν καὶ πτώμα ἀναπνέον;

Ἀπὸ τοῦ δένδρου ὁ καρπὸς ὠρίμασε νὰ πέσῃ·
 ἔάν τὸν κόψω ἔγκαιρον, ἡ χεὶρ μου θέλει πταίσει;
 Ἡ παραβάτης θὰ φανῶ τῶν ἐντολῶν τοῦ πλάστου
 θηρεύων τὴν ἀνάπαυσιν κατὰ τὰς ἐντολάς του;
 Τὸν πόνον καὶ τὴν βάσανον ἂν παύῃ πυροβόλον,
 θὰ ὀργισθῇ ὁ δίκαιος διευθυντὴς τῶν ὅλων
 πῶς μόνος μου διεύθυνα τὴν μολυβδίνην σφαῖραν;
 θὰ ὀργισθῇ πῶς ἔσπευσα πρὸς τύχην γλυκυτέραν;
 Τὸν ναύτην καὶ τὸ ναυαγοῦν θὰ τιμωρήσῃ σκάφος
 λιμένα πῶς ἐζήτησε, καὶ ἂν λιμὴν ὁ τάφος; —

(Τραβᾷ τὸ πυροβόλον. Μετὰ μικρὰν σιωπὴν)

Ἀλλὰ τὸ ράμμα τῆς ζωῆς βιαίως ἀφ' οὗ σχίσω,
 ἂν τὸ μηδὲν εἰς τὸν βυθὸν τοῦ τάφου ἀπαντήσω!...
 Ἀντὶ ἀναπαυόμενος καὶ λησμονῶν νὰ κεῖμαι,
 ἀντὶ νὰ παύσω δυστυχῶν, ἂν παύσω τοῦ νὰ εἶμαι!...
 Ἄν παύσω! — ὦ! νὰ ἔπαυον! Μαζῇ μου θενὰ παύσουν
 καὶ ὅλ' αἱ φλόγες ἐνταυτῷ ποῦ ζῶντα θὰ μὲ καύσουν.
 Διστάζω ἂν τὸ ἄδακρυ μὴ ὅν θὰ προτιμήσω
 ἀπὸ τὰ μαῦρα δάκρυα ὅπου ἀφίν' ὀπίσω;
 Ἄν ἡ ζωὴ μ' ἀπέβαλε, κ' ἐγὼ τὴν ἀποβάλλω.
 Ἐν αἴσθημα, ἐν κίνημα, καὶ πλέον ὅχι ἄλλο!

(Ἐτοιμάζει τὸ πυροβόλον. Μετὰ μικρὰν παύσιν)

Καὶ πῶς! ἀφίνω τὴν ζωὴν μὲ ἀδιαφορίαν!
 Καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς μορφῆν δὲν βλέπω σεβασμίαν
 ἣτις μοὶ τείνει δεξιάν καὶ μὲ ἀναχαιτίζει;
 Πατρίς! σὺ εἶσαι! ἡ πιστὴ καρδία σὲ γνωρίζει.
 Εἰς τὴν ζωὴν μ' ἀνακαλεῖ τὸ αὐστηρόν σου βλέμμα.
 Ζητεῖς τὸ εἰς τὰς φλέβας μου θερμὸν ἀκόμη αἷμα,
 ζητεῖς τὴν χεῖρά μου, ζητεῖς τὰς ζώσας μου δυνάμεις,
 κρατεῖς τὴν τύχην μου ἐντὸς τῆς σεβαστῆς παλάμης·

διάταξον τὰ χρέη μου, ἐπίβαλον θυσίας·
τὸ πᾶν λαμβάνω παρὰ σοῦ, ἐκτὸς τῆς εὐτυχίας.
Ἄνίσως ξίφος σοὶ ἀρκῇ ψυχρὸν, πλὴν μαιφόνον,
ἐὰν σκελέθρου σοὶ ἀρκῇ βραχίων θανατόνων,
πρὸς τὴν κοιλάδα τῶν κλαυθμῶν ἰδοῦ, γυρίζ' ὀπίσω·
θενὰ παλαίσω σταθερῶς. Εἰμὶ ἀνὴρ. — Θὰ ζήσω.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Κατοικία τοῦ Λύγερινοῦ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ

Υἱέ μου, ἔχω διὰ σέ εἰδήσεις χαρμοσύνους.
Μὴν εἶσαι πλέον ἄγριος μ' ἐμέ, μὴ πλέον σύννους.
Πολὺν καιρὸν κατέστειλα τὰς φλογεράς σου κλίσεις,
ἀνάγκη πλήν καὶ φρόνησις μ' ἐβίαζον ἐπίσης.
Σὺ μόνον ἐμπρὸς ἔβλεπες, ἐγὼ πλήν καὶ τριγύρω.
Ἄφ' οὗ τὸ πᾶν διέταξα, τὸ πρόσκομμα ἐγείρω,
καὶ καταβάλλω τὸν φραγμὸν περὶ τὸν ἔρωτά σου·
τὴν χεῖρα τέλος νὰ δεχθῇς τῆς Δάφνης ἐτοιμάσου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὦ πάτερ μου!

ΑΝΔΡΕΑΣ

Πολλοὶ, ἐχθροὶ πολιτικοί μας ἦσαν.
Νὰ καταβάλλω ἔπρεπε τὴν φθονεράν των λύσσαν,
καὶ μετὰ ταῦτα περὶ σοῦ ν' ἀποφασίσω μόνον.
Ἰδοὺ, τὴν πλήρη ἀμοιβὴν λαμβάνω τῶν ἀγώνων·
ἀπὸ τοὺς συμπολίτας μου ἐκλέχθην δημογέρων.
Συντρίβων τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐπιφοβωτέρων,
τῶν ἐνωθέντων κατ' ἐμοῦ τὸ σῶμα διαλύω,
ἐλκύω τοὺς διστάζοντας, τοὺς φίλους ἐνισχύω,
καὶ τοῦ Ἀχμέτου Καραλῆ τὴν δύναμιν λυγίζω.
Πρὶν ἀκριβῶς τῆς τύχης μου τὸν δρόμον νὰ γνωρίζω,

καὶ πρὶν τῶν συμφερόντων μας ἰδῶ τὰς ἀπαιτήσεις,
δὲν ἤθελα νὰ συνδεθῆς μὲ σταθερὰς ἀλύσεις.
Εἰς ἄλλας ἴσως ἐποχὰς, δι' ἄλλα ἴσως τέλη
ἡ χεὶρ σου ἂν ἐδίδετο ἄλλοῦ, θὰ μᾶς ὠφέλει.
Πλὴν ἤδη ἐτελείωσεν. Ἡ τύχη ἐκηρύχθη·
ἡ κινητὴ βελόνη της ἐμπρὸς μου ἐστηρίχθη,
καὶ ἐν ἀκόμῃ ἀπ' ἐμὲ ζητεῖ νὰ κατορθώσω,
ἐν, ὅμως ἀπαραίτητον· νὰ τὴν ἐπιχρυσώσω.
Διὰ τοὺς ὅσοι νὰ προβοῦν εἰς δύναμιν αἰροῦνται,
αὐτὰ τὰ τρία ἐνθυμοῦ παντοῦ πῶς ἀπαιτοῦνται·
ὁ πλοῦτος πρῶτον, δεύτερον ὁ πλοῦτος, καὶ ὁ πλοῦτος
τρίτον. Ὁ κόσμος, φίλε μου, εἶν' ἑκπαλαί τοιοῦτος.
Αἶ! καὶ τὸν πλοῦτον διὰ σοῦ ἡ Δάφνη θὰ μᾶς δώσῃ.
Μᾶς ὠφελοῦν οἱ γάμοι σου, καὶ ἅς ἐκτελεσθῶσι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὦ πάτερ μου!...

ΑΝΔΡΕΑΣ

Πῶς δισταγμὸν ἀντ' εὐθυμίας βλέπω;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἄν ἐπιτρέπῃς, πάτερ μου, νὰ...

ΑΝΔΡΕΑΣ

Τί ἂν ἐπιτρέπω;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ν' ἀπέλθω ἐπεθύμουν.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ν' ἀπέλθῃς! Μᾶλλον βέβαιος πῶς θενὰ μείνης ἤμουν.
Ἡ ποθουμένη ἐνωσις ἐν ᾧ σοὶ ἐπετράπη
πρὸς ὁδοιπόρου ἡδονὰς ἡ γνώμη σου ἐτράπη;
Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν; καὶ διατί;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πολλάκις

νά μ' ἐκθειάζουν ἤκουσα τὸν Βόσπορον τῆς Θράκης.

Τὴν πόλιν θέλω νὰ ἰδῶ ἥτις, ὠραία κόρη

ἐρειδομέν' εἰς τοῦ διπλοῦ αἰγιαλοῦ τὰ ὄρη,

εἰς τὸ στιλπνὸν κατὰστενον ὡς εἰς καθρέπτην κλίνει,

καὶ τ' ἀργυρᾷ τῆς κράσπεδα εἰς τὸν ἀφρόν του πλύνει·

θέλω τὰς δύο νὰ ἰδῶ ὠραίας ἀντιπάλους,

αἵτινες εἰς ἐπίδειξιν τοῦ ἀμοιβαίου κάλλους

ἐκτείνουσαι τὰς ὄχθας τῶν ζωγραφικῶς καμπύλας,

ὡς νὰ προβαίνουν φαίνονται ν' ἀντασπασθοῦν ἀλλήλας·

καὶ ὅταν εἰς τὸ τρέμον φῶς ἐαρινῆς σελήνης

μύριαι κῶπαι τὴν σιγὴν ταραττοῦν τῆς γαλήνης,

καὶ συμφωνοῦσα μουσικὴ ὀργάνων καὶ ἀσμάτων

σκιρτῶσα διεγείρεται ἐπάνω τῶν κυμάτων,

ἢ ὅταν ἡρεμῇ τὸ πᾶν ἐντὸς νυκτὸς αἰθρίας,

κ' ἡ ἀηδὼν ἀνήσυχος εἰς τ' ἄλση τῆς Ἀσίας

διὰ πυκνῶν λαρυγγισμῶν ἀσπάζεται καὶ ψάλλη

τὸ ρόδον δ κατέναντι εἰς τὴν Εὐρώπην θάλλει,

τότε ἀμφοτέραι ῥοφοῦν εἰς μυστικὰς ἐκστάσεις

τὰ μέλη τὰ φερόμενα ἐπάνω τῆς θαλάσσης.

Τὴν δόξαν θέλω νὰ ἰδῶ τοῦ ἔθνους μου, συγχρόνως

κ' εἰς θρόνον πατριαρχικὸν κ' εἰς θρόνον ἡγεμόνος·

ἐπὶ τοῦ μὲν τὸν ἀρχηγὸν τῆς ὀρθοδόξου ποιίμνης,

δι' εὐλογίας ἱερᾶς καὶ πατρικῆς μερίμνης

τῆς μάνδρας μας μακρύνοντα τὸν ἀγρυπνοῦντα λύκον,

τοῦ ἐθνισμοῦ μας σώζοντα τὸν τελευταῖον κρίκον,

καὶ πρωτομάρτυρα πιστὸν τοῦ ἔθνους τῶν μαρτύρων,

τὰ θύματ' ἀγιάζοντα μὲ χάριν καὶ μὲ μῦρον.

Ἐπὶ τοῦ ἄλλου μὲ πομπὰς καὶ δόξας κ' εὐφημίας

θενὰ ἰδῶ λαμβάνοντας τὰς Δακικὰς ἡνίας
τῆς παλαιᾶς ἰσχύος μας τοὺς δύο κληρονόμους,
μέ σκῆπτρον εἰς τὰς χεῖράς των, χλαμύδα εἰς τοὺς ὤμους,
μέ πτερῶτόν διάδημα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των,
μέ δορυφόρους, μ' αὐλικούς καὶ μέ βουλὴν προὔχόντων,
ὡχρὰς σκιάς τῶν παλαιῶν λαμπρῶν αὐτοκρατόρων,
πλὴν εἰς τοὺς Τούρκους σεβασμοῦ ἐπιβαλλούσας φόρον.

ΑΝΔΡΕΑΣ

ὦ! τί μοὶ λέγεις φίλε μου! Πόσον πολλὰ μοὶ λέγεις!
Ἀφίνεις τὴν ἀνάπαυσιν τῆς πατρικῆς σου στέγης,
τοὺς ἡγεμόνας νὰ ἰδῇς καὶ τὸ πατριαρχεῖον,
καὶ τὸν ὠραῖον Βόσπορον!—Αἶ! λησμονεῖς, παιδίον,
πῶς εἶμαι γεροντότερος καὶ φρονιμώτερός σου.
Νὰ διαφύγῃς ἂν θαρρῇς τὸ βλέμμα τοῦ πατρός σου,
ματαίως ἐκοπίασας.—Ἀ! θέλεις ὁδοιπόρος
νὰ γίνῃς! Μήπως σ' ἔδωκε τὴν ὄρεξιν ὁ Φλῶρος;
Αἶ! ἀπορεῖς! ἐρυθριᾷς! τὸ βλέπεις· εἶμαι μάντις.
Εἶδα τὴν Δάφνην, κ' ἐννόῳ τὴν συμπεριφορὰν της·
ἡ ζωηρὰ ἐνθύμησις πρὸς τὸν ἀπόντα φίλον
πρὸς τοὺς παρόντας ἔσβυνε τὸν φιλικόν της ζῆλον,
καὶ ὅτε σήμερον αὐτὸς ἐπέστρεψεν ὀπίσω,
φοβεῖσαι περισσότερον ἀφ' ὅ,τι ἐφοβεῖτο,
καὶ τὴν ζηλότυπον ὁρμὴν παραγνωρίζων ἴσως,
τὸν γογγυσμὸν τοῦ ἔρωτος ἐξέλαβες ὡς μῖσος.
Γεώργιε, σ' ἐγέννησα· παιδίον, σὲ γνωρίζω·
περὶ τῆς εὐτυχίας σου θαρρεῖς πῶς δὲν φροντίζω;
Ἀφ' οὗ δὲν ἔρχεσαι ποτὲ εἰς υἱικὰς ἐκχύσεις
ἐμπρὸς μου τῆς καρδίας σου τὸ κάλυμμα νὰ σχίσῃς,
σ' ἀκολουθῶ, σ' ἐπαγρυπνῶ καὶ σὲ παραμονεύω,
τοὺς κεκρυμμένους πόθους σου μανθάνω ἢ μαντεύω,

καὶ πράττω ὅ,τι φρόνιμον καὶ ὅ,τι ἀναγκαῖον.
 Ὁ Φλῶρος σὲ ἀνησυχεῖ; Μὴ τὸν φοβῆσαι πλέον.
 Τὴν ἀφίξιν τοῦ ἔμαθα κ' ἐφρόντισα ἐγκαίρως·
 γνωστὸς μοὶ ἦτον πάντοτε ὁ παλαιὸς τοῦ ἔρω,
 καὶ ἀγνοῶν ἂν ἤμπορῶ τὴν φλόγα τοῦ νὰ σβύσω,
 τὴν δᾶδα ἐπροτίμησα προχείρως ν' ἀφανίσω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πῶς πάτερ;

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἔχε εἰς ἐμὲ πεποίθησιν τελείαν.
 Γνωρίζεις τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Φλῶρου τὴν αἰτίαν;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁχι, διόλου.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Στέλλεται νὰ μᾶς ἀναστατώσῃ.
 Εἴτε οἱ Γάλλοι τὸν κινοῦν, ἢ τὸν πληρόνουν Ῥῶσσοι,
 ἀγορασμένον ὄργανον μηχανορράφων ξένων,
 συνωμοσίας ἔρχεται καὶ στάσεις ἐξυφαίνων.
 Κατὰ τῶν Τούρκων ζωπυρῶν τὰ ἐθνικά μας μίσση,
 ἐλπίζει τῶν χριστιανῶν τὰς χεῖρας νὰ ὀπλίσῃ,
 καὶ εἰς τῶν νέων ὁμιλῶν τὰς φλογεράς καρδίας,
 ν' ἀνάψῃ μὲ τὰς χεῖράς των πυρὰν ἀποστασίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Φλῶρος!

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἔλαβ' ἀκριβεῖς εἰδήσεις περὶ τούτου,
 καὶ περὶ τῆς ἀφίξεως, καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ του,
 [ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

κ' εἰς τὸν σατράπην ἔσπευσα νὰ τὰς διακοινώσω.
 Ἐντὸς τεσσάρων ἡμερῶν ἐλπίζω νὰ λυτρώσω
 τὴν ἐπικράτειαν καὶ σὲ ἀπὸ ἀνησυχίας,
 κ' εἰς τὴν παγίδα ὁ κοινὸς νὰ πέσῃ ταραξίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Φλῶρος! ἐπανάστασιν νὰ ὀργανίσῃ θέλει!
 Ἐλευθερίαν, λύτρωσιν τοῦ ἔθνους μας ἀγγέλλει!
 Ὁ Φλῶρος! πάντοτε αὐτὸς καὶ πάντοτε ὁ πρῶτος,
 καὶ πάντοτε ὀπίσω του θὰ μένω εἰς τὸ σκότος!
 Διατί πάντοτε αὐτὸς ἀπ' ἔμπροσθέν μου πρέπει
 παντὸς ὠραίου κ' εὐγενοῦς τὰς ἀπαρχὰς νὰ δρέπῃ;
 Κ' ἐγὼ κατόπιν του πατῶν τὴν ἀτραπὸν τοῦ βίου
 ἐμπρός του γόνυ θαυμασμοῦ νὰ κλίνω ἀκουσίου,
 καὶ μὲ τῆς ἀσθενείας μου τὸ αἶσθημα παλαίων,
 ἀντὶ νὰ τὸν ὑπερτερῶ, νὰ τὸν ζηλεύω κλαίων;

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἀξιοζήλευτος πολὺ ἡ τύχη του δὲν εἶναι.
 Μὴ τὸν φοβῆσαι· ἥσυχος διὰ τὸ μέλλον μεῖνε·
 ἡ ἐξουσία δὲν ἀργεῖ νὰ μάθῃ τὸν σκοπὸν του,
 καὶ νὰ τὸν δώσῃ τὸν μισθὸν τῶν ἀνοησιῶν του.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πῶς, πάτερ, εἰς Ὀθωμανοὺς θενὰ τὸν καταγγείλῃς;

ΑΝΔΡΕΑΣ

Βεβαίως, κ' ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Θὰ τὴν στείλῃς;

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἄν θὰ τὴν στείλω ἐρωτᾷς;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὦ πάτερ, μὴ τὴν στέλλῃς.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Νὰ μὴ τὴν στείλω; Διατί; Δὲν σ' ἐννοῶ τί θέλεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Σεβάσθητι τὴν τόλμην του, τὸ ἐπιχείρημά του.
 Ἴσως ἀπόστολος πεμφθεὶς παρὰ τοῦ ὑπερτάτου,
 κ' ἐκτελεστής βουλήσεων καὶ ὄρων ἀνωτέρων,
 νὰ ἔρχετ' εὐαγγέλιον ἐλευθερίας φέρων.
 Ἐὰν μὲ ξίφος εὐγενὲς τὴν χεῖρά του ὀπλίσῃ,
 ἴσως γενναίων ἀνδρικᾶς καρδίας ἐρεθίσῃ,
 κ' εἰς τὴν κλαγγὴν τῶν ὅπλων του ἀνεγερθεὶς ὁ Ἕλλην,
 ἀποδιώξῃ τῶν δειλῶν τυράννων τὴν ἀγέλην.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Παραλογία! Κεφαλῆς παραφρονούσης τέρας!
 Καὶ σὺ τὸν νοῦν σου ἔμαθες νὰ τρέφῃς μὲ χιμαίρας;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εἶναι μεγάλαι χίμαιραι καὶ χίμαιραι ἂν εἶναι.
 Συμμέτοχος τοῦ ἔργου του, ἂν ἡμπορέσῃς, γίνε.
 Εἶν' ἱερὸν, καὶ σύμπραξιν τῷ χρεωστεῖ καθεὶς μᾶς
 μὲ κίνδυνον, μὲ πιθανὴν θυσίαν τῆς ζωῆς μας.
 Μὴ παραδίδῃς εἰς ἐχθροὺς τὸν φίλον τῶν Ἑλλήνων
 ἐξ ἐναντίας εἰς αὐτὸν τὴν δεξιὰν ἐκτείνων,
 τὸν κίνδυνον μερίσθητι μαζῇ του καὶ τὸ κλέος.
 Χριστιανοῦ καὶ Ἕλληνος αὐτὸ νομίζω χρέος.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Κινδύνους, ναὶ, ὁμολογῶ πῶς θὰ εὐρῇ βεβαίους.
 Ἐπίσης ὅμως ἀσφαλὲς δὲν εἶμαι περὶ κλέους.
 Ὑπὲρ τοὺς συμπολίτας του θὰ ἔχῃ δόξαν μόνην
 πῶς θ' ἀποθάν' εἰς ὑψηλὴν περίβλεπτον ἀγχόνην,
 καὶ θενὰ τρέφῃ τοὺς πτηνοὺς κατοίκους τοῦ αἴρος.
 Αὐτῆς τῆς δόξης παραιτῶ τὸ ἐδικόν μου μέρος.

Αὐτὸς θὰ σείσῃ τὸν βαρὺν ζυγὸν ποῦ μᾶς πιέζει ;
 Θαρρείς εἰς τοὺς δακτύλους του τὴν τύχην μας πῶς παίζει,
 ἢ ἴσως σὲ κατέπεισεν ὅτι ἀρκεῖ νὰ νεύσῃ,
 καὶ ἡ Ἑλλάς μ' εὐπείθειαν κατόπιν του θὰ σπεύσῃ ;
 Φαντάζεσαι πῶς ἡ στιγμή γεννᾷ ἐπαναστάσεις ;
 Ὁ χρόνος, βοηθούμενος ἀπὸ τὰς περιστάσεις,
 τὰς ἐξυφαίνει εἰς ἱστὸν μακρᾶς συνωμοσίας,
 τὰς δίδ' εἰς τὴν διεύθυνσιν συνέσεως βαθείας,
 καὶ μ' ὅλα ταῦτα συνεχῶς μετὰ κρυφίαν πάλην,
 ὡς φουσαλίδες φύονται καὶ ἅμα σβύνουν πάλιν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καὶ τίς ἠξεύρει μυστικαὶ παρασκευαὶ πρὸ χρόνων
 ἀνίσως τὸν Σουλτανικὸν δὲν ὑποσκάπτουν θρόνον,
 ἂν πῦρ ὑποθαλπόμενον εἰς κεκρυμμένην δᾶδα
 δὲν περιτρέχῃ ἄγνωστον ἀνάπτον τὴν Ἑλλάδα,
 ἂν δὲν συνυπακούσθησαν καὶ πόλεις καὶ χωρία,
 ἂν βόμβας ἀντὶ ἔρματος δὲν κρύπτωσι τὰ πλοῖα,
 ἂν εἰς κρημνοὺς καὶ σπήλαια καὶ κορυφὰς ὀρέων
 ὁ μάχιμος ἄρματωλὸς, ἐλευθερίαν πνέων,
 δὲν ἐτοιμάζ' εἰς πόλεμον τὸ μαῦρον πυροβόλον ;
 Ἀλλ' ἂν καὶ δὲν ὑποτεθῇ οὐδὲν ἐκ τούτων ὅλων,
 ἀδύνατ' ἂν ἐπιχειρῇ, ἂν πρῶτος καὶ ἂν μόνος
 κατὰ τυράννων στάδιον ἠνέωξεν ἀγῶνος,
 καὶ ἀντετάχθη κατ' αὐτῶν κινῶν τὸ ρόπαλόν του,
 δὲν βλέπεις εὐλαβούμενος τὸν ἐνθουσιασμόν του ;
 Κ' ἡ τόλμη του, τῶν παλαιῶν προγόνων μας ἀξία,
 διότι ἀπερίσκεπτος, δὲν εἶναι σεβασμία ;

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἦθέλῃς ἀπὸ κίνδυνον τὸ ἔθνος νὰ φυλάξω,
 καὶ σὲ ἀπὸ ζηλότυπον φροντίδα ν' ἀπαλλάξω,

τῆς Δάφνης σου τὸν ἔρωτα ν' ἀπολαμβάνης μόνος
ἠθέλησα, καὶ μ' ἀπαντᾷς τοσοῦτον ἀγνωμόνως!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὦ πάτερ μου! ἐμβάθυνε εἰς τὴν συνείδησίν σου.
Ἐξέτασε ἂν τὸ κινοῦν κρυφίως τὴν ψυχὴν σου
φιλαύτου σου συμφέροντος δὲν εἶναι εἰσηγήσεις,
εἰς αἷμα συμπολίτου σου ἂν δὲν ζητῆς νὰ στήσης
θεμέλι' ἀδιάσειστα ἐπιρροῆς μονίμου.
ὦ! ἄφες, ἄς εἰσακουσθῇ καὶ ἅπαξ ἡ φωνή μου!
Εἴν' ὁ Θεὸς ἀρμόδιος κριτῆς του ἐὰν σφάλῃ.
Μὴ στέλλῃς τὴν ἐπιστολήν.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Παιδίον, ἀπεστάλη.

Ὅλα τὰ μέτρα θὰ ληφθοῦν. Μὴ προσποιῆσαι, χαῖρε.
Θὰ λείψῃ ὁ ἀντίζηλος πρὶν δύσουν τρεῖς ἡμέραι.
Καὶ τώρα ἄς πηγαίνωμεν εἰς τῆς καλῆς σου φίλης.
Συνόδευσέ με.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Διατί, ὦ πάτερ, νὰ τὴν στείλῃς;

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Οἰκία τοῦ Λάμπρου Λεβαδέως.

ΛΑΜΠΡΟΣ καὶ οἱ ΠΑΝΤΑΧΘΕΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ

ΛΑΜΠΡΟΣ

Οὐδέποτε τὸν οἶκόν μου ὥς τώρα συνηγμένοι
τοσοῦτοι δὲν ἐτίμησαν οὐδὲ τοιοῦτοι ξένοι.

Ἡ στέγη μου σᾶς δέχεται ὑπερηφάνως, φίλοι.

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἴδου ἐσπεύσαμεν καθὼς μᾶς εἶχες ἐπιστείλει·

καὶ βλέπομεν μετὰ χαρᾶς συναδελφοὺς ἐντίμους,
ἀγνώστους, ἀλλὰ φίλους μας, καθ' ὃ εἰς σὲ γνωρίζουμε.
Ἄλλὰ τί βλέπω; μὲ ἡμᾶς ὁ Πέτρος Καλλιθέας!
Ἔσπευσας πράξεις προῖδων μεγάλας καὶ γενναίας,
οὐδὲ ἠθέλησας, υἱὲ τῆς Σπάρτης, νὰ προσμείνης
πρὶν ἔλθης νὰ συμπληρωθῇ ὁ δίσκος τῆς σελήνης.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ἴδου οἱ σύντροφοι ἐδῶ οἱ ἐκ Πελοποννήσου.
Εἶν' ὅλοι φίλοι μου καλοί· ἅς γίνουν κ' ἐδικοί σου.
Ὁ Φλῶρος μᾶς ἐκάλεσε κ' ἐσπεύσαμεν προθύμως.
Ἡξεύρομεν, φρονεῖ ὀρθῶς καὶ σκέπτεται φρονίμως,
καὶ τῆς πατρίδος του μακρὰν, τῆς ἀπὸ φῶτα χήρας,
θα προσεκτῇθη θησαυροὺς καὶ γνώσεων καὶ πείρας.
Βεβαίως ἀπὸ ἐνδοξα ἐπαναστρέφων μέρη,
δῶρον λαμπρὸν ἢ συμβουλὴν πολύτιμον μᾶς φέρει.
Ὅταν ὁ λύκος ἀπειλῇ τὴν μάνδραν του, ἀσμένως
τὸ ποίμνιον συνέρχεται τριγύρω τοῦ ποιμένος·
ὅταν τὸ πλοῖον φέρεται εἰς τὰς σφοδρὰς θυέλλας,
καὶ ὁ ὀρίζων πέριξ του εἶν' ἄγριος καὶ μέλας,
τοῦ κυβερνήτου τὴν φωνὴν ἐπιθυμοῦν οἱ ναῦται·
δὲν εἶν' αἱ περιστάσεις μας, ὦ φίλοι μου, τοιαῦται;
Ἐρχόμεθα ν' ἀκούσωμεν τί σκέπτεται, τί θέλει,
νὰ τὸν περιστοιχίσωμεν, συμφέροντ' ἂν ἀγγέλλῃ.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Τὸν Φλῶρον; τὸν ἐγνώρισα ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων·
τῆς πρώτης του ἀνατροφῆς τὴν ἐφορείαν εἶχον·
τὰ πρῶτα τὸν ἐδίδαξα στοιχεῖα τῶν γραμμάτων.
Τῆς ἐμβριθοῦς του κρίσεως, τῶν νέων αἰσθημάτων
εἶδα γενναίως εἰς αὐτὸν ἀναπτυχθὲν τὸ σπέρμα·
καὶ ἂν δὲν ἠκολούθησα μαζὶ του ὡς τὸ τέρμα,

ἤδη τὸν κρίνω ἐντελῶς ἐκ τῆς ἀφειτηρίας.
 Ἐὰν αἱ παραινέσεις τοῦ χυθοῦν ἐκ τῆς καρδίας,
 δεχθῇτέ τας, πιστεύσατε, γενναῖαι θενὰ εἶναι·
 ἐὰν δὲ εἶναι γέννημα τῆς κεφαλῆς ἐκεῖναι,
 δεχθῇτέ τας, φρονήσεως θὰ φέρωσι τὸν τύπον.

ΦΑΙΔΩΝ ΝΕΟΚΛΗΣ

Πολλὰ καὶ οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ μακρὰν μᾶς εἶπον·
 ἐν ὑπολήψει καὶ τιμῇ πῶς ἔζ' εἰς Γερμανίαν,
 εἰς ἀρετὴν πῶς ἠϋξήσε καὶ εἰς φιλοσοφίαν.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ (ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Χροιάτην)

Αὐτὸς ποῦ τώρα ὁμιλεῖ ἡξεύρεις ποῖος εἶναι ;

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ (παρουσιάζων τὸν Νεοκλῆν εἰς τὸν Καλλιχέαν)

Εἶναι ὁ Φαίδων Νεοκλῆς, πατρίς τοῦ αἰ' Ἀθῆναι·
 ὥς ἐκ τῶν πρώτων φίλων μου τὸν συνιστῶ εἰς φίλον.

ΝΕΟΚΛΗΣ (δίδων τὴν χεῖρά τοῦ εἰς τὸν Καλλιχέαν)

Πολῖται πλέον πόλεων δὲν εἴμεθ' ἀντιζήλων.

Ἴσα δεινὰ καὶ ἄλυσις αἰχμαλωσίας ἴση
 τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν διήλλαξαν τὰ μίσση.
 Ἡ δυστυχία τοὺς δεσμοὺς συσφίγγει τῆς φιλίας.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

(ἐξακολουθῶν πρὸς τὸν Καλλιχέαν, καὶ παρουσιάζων τὸν Δ. Χλωρόν,
 τὸν Φ. Ἰππότην καὶ ἄλλους)

Ἐκ τῆς Ἠπείρου φίλοι μας καὶ ἐκ τῆς Θεσσαλίας.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ (πρὸς τοὺς Ἠπειρώτας)

Τῆς ὀρεινῆς Ἠπείρου σας τί γίνεται ὁ λέων ;
 Ἡμεῖς ἐπὶ τὰ ὄρη μας καὶ εἰς μυχοὺς σπηλαίων
 ἀκόμη που σωζόμεθα. Ἀκτῆμονες ἐν γένει
 τυράννους δὲν φοβούμεθα. Ὁ πλοῦτος ποῦ μᾶς μένει,
 ἡ ἀνεξαρτησία μας κ' ἡ σφαῖρα ἡ πυρίνη,
 σπανίως τῶν τυράννων μας τὴν ὄρεξιν ἐκίνει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΛΩΡΟΣ

Οἱ βράχοι κ' ἡ ἀνδρία σας εἶν' ἐδικός σας θώραξ,
 ἀλλὰ ἡμᾶς, τὰ σπλάγχνα μας κατασπαράττει κόραξ.
 Ἡ ἄρπυια ἥτις ῥοφᾷ τὸν ἄθλιόν μας τόπον,
 αἵματα θέλει νὰ τραφῇ καὶ πτώματα ἀνθρώπων,
 θέλει χρυσὸν νὰ κυλισθῇ καὶ δάκρυα νὰ πῖη.
 Ὁ στεναγμὸς εἰς ὄλων μας τὰ στήθη ἀναβρύει,
 πλὴν περιστέλλεται ἐντὸς τοῦ ἔρκους τῶν ὀδόντων·
 δίδουν πολλοὶ τὴν κεφαλὴν τιμὴν τῶν στεναγμῶν των.
 Ὁ πλοῦτος εἶναι κίνδυνος, εἶν' ἔγκλημα ἡ φήμη,
 καὶ σκόλοψ ἡ ἐπιρροή καὶ τόλμ' ἡ ἐπιστήμη,
 καὶ εἰς πολλοὺς τὰ βάσανα, ἡ ἄτιμος ἀγχόνη
 τὴν κτῆσιν προτερήματος ἢ ἀρετῆς πληρόνει.
 Ὁ ἐνδεὴς τὸν ἄρτον κλῶν τροφῆς ἐπιουσίῳ
 τὸν ἀφαιρεῖ τοῦ στόματος τοῦ κλαίοντος παιδίου,
 καὶ τοῦ τυράννου δι' αὐτοῦ τὴν ἀπληστίαν τρέφει.
 Δακρύοντας πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμούς του στρέφει·
 δὲν προσκαλεῖ τὸν κεραυνὸν ὅπου κωφὸν ἤξεύρει,
 ἀλλ' εἰς τὸν θάνατον ζητεῖ διεκφυγὴν νὰ εὕρη.
 Τὸ αἷμα καταπόρφυρον τὴν λίμνην ἡμῶν βάφει·
 τοὺς λόφους μας λευκαίνουν ὡς ποίμνια οἱ τάφοι·
 τοῦ πλούτου μας ὁ ἀπληστος σατράπης ἐκορέσθη,
 ἀλλὰ ἡ αἰμοδόρος του μανία δὲν ἐσβέσθη·
 εἰς τὴν ὄσμην τοῦ αἵματος σκιρτᾷ καθὼς ὁ λέων·
 ὁ νοῦς του ἐφευρετικὸς εἰς εἶδη ποινῶν νέων,
 ἐξήντλησε τὰς τρομερὰς βασάνους τοῦ ταρτάρου,
 καὶ ἔνδον τῆς καρδίας του ἐξεῦρε τῆς βαρβάρου
 ἀγριωτέρας παρ' αὐτὰς καὶ ἀνοσιωτέρας·
 τοὺς μὲν, δημίους καθιστᾷ τῶν τέκνων των, τὸ τέρας,
 τοὺς ἄλλους ῥίπτ' εἰς κάμινον κ' εἰς πίσσαν τοὺς ἐμβάπτει,

δι' ἄλλους σκάπτει εἰς τὴν γῆν καὶ ζωντανοὺς τοὺς θάπτει,
καὶ βλέπων ὀδυρόμενον τὸ θυμὰ του καὶ τρέμον,
καγχάζει ὁ χαιρέκακος καὶ θηριώδης δαίμων.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Μὴ εἶν' εὐδαιμονέστερα τὰ ἐδικά μας μέρη;
Ποῖα καὶ πόσα ὁ λαὸς κ' ἐκεῖ δὲν ὑποφέρει!
Αἱ πόλεις μας ἐκάησαν, ἡ γῆ μας ἐξηράνθη,
οἱ λόφοι μας παράγουσι τριβόλους, ὄχι ἄνθη·
φυγόντες παρητήσαμεν εἰς ἔρπετὰ καὶ λύκους
τοὺς κήπους, τὰς ἐπαύλεις μας, τοὺς πατρικούς μας οἴκους·
ὁ γεωργὸς τὸν αὖλακα μὲ δάκρυα ποτίζει,
καὶ καίει τοὺς ἀστάχεις του ἀντὶ νὰ τοὺς θερίζη,
διότ' εἰς τοὺς τυράννους του τοὺς χρεωστεῖ, διότι
εἰς τὴν πτωχὴν καλύβην του τὸ τέκνον του λιμώττει·
καὶ ὁ μὲ τοὺς ἰδρωτάς του τὸν ἄρτον του κερδίζων,
σταυρόνει τοὺς βραχίονας τὸν ἄρτον ἀτενίζων.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΑΡΑΒΟΣ

Δὲν εἶναι ταῦτα χαρακτήρ οὐδ' ἀρετὴ γενναίων.
Δὲν γίνετ' εὐτυχέστερος ὁ ἀπρακτῶν καὶ κλαίων.
Πρέπει ὁμοῦ μὲ τὰ δεινὰ καὶ ἡ ψυχὴ ν' αὐξάνη.
Ἡ τύχη κεῖται ὑψηλά· ὅστις ὑψοῦται, φθάνει·
ἀγώνων καὶ προσπαθειῶν εἶναι υἱὸς ὁ πλοῦτος.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ (πρὸς τὸν Χροιάτην)

Ὑπερηφάνως ὁμιλεῖ ὁ νησιώτης οὗτος.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ὑπερηφάνως ὁμιλεῖ, ἀλλ' ὁμιλεῖ δικαίως.
Τὴν τυραννίαν ἔφυγεν ὁ καρτερὸς Ὑδραῖος,
τὴν ἀνεξαρτησίαν του νὰ διασώσῃ θέλων,
κ' ἐρρίφθη ὡς ναυάγιον γυμνὸς ἐπὶ σκοπέλων.
Ἐκεῖθεν περίξ του σκοπῶν τὸ κῦμα τῆς θαλάσσης,

ἡσθάνθη θάρρος νὰ ριφθῇ εἰς τὰς ὑγρὰς ἐκτάσεις,
 κ' εἰς τὸν ἀφρὸν σωζόμενος ποῦ ἐλευθέρως πλέει,
 τῆς τριχυμίας τὴν πνοὴν μὲ τέρψεις ἀναπνέει,
 ἀγάλλεται τὸν ἀχανῆ ὠκεανὸν νὰ βλέπη,
 καὶ τοὺς καρποὺς τῆς τόλμης του εἰς ξένας ἀκτὰς δρέπει.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ὦ τέκνα μου! Ὁ Κύριος ἐπέτρεψεν ἐπίσης
 παντοῦ νὰ συμμεθέξωμεν δοκιμασίας ἴσης,
 τὰ κρίματά μας τιμωρῶν, κολάζων τὸν λαόν του
 καὶ ἀφ' ἡμῶν ἀπέτρεψε τὸ θεῖον πρόσωπόν του,
 ὡς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ ἀφῆκεν εἰς τὸν Νεῖλον,
 τυράννων ὑποπόδιον καὶ δοῦλον ἀλλοφύλων.
 Παντοῦ μετ' ἀγριότητος ὑβρίζεται μεγίστης
 ὁ ἐθνισμός μας, ἡ τιμὴ καὶ ἡ σεπτὴ μας πίστις·
 κατεσιγάσθη πανταχοῦ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου,
 ἡ φλόξ ἐγγίζει νὰ σβεσθῇ τοῦ θυσιαστηρίου,
 καὶ ἡ Ἑλλάς ἐγένετο δακρύων κολυμβήθρα.
 Ψυχὴν γενναίαν, τέκνα μου. Εἰς τὰ πικρά της ρεῖθρα
 ἂν ὅλοι ἐβαπτίσθητε, θαρρεῖτε, καρτερεῖτε.
 Ποῖος γνωρίζ' εἰς τοῦ Θεοῦ τὰ γόνατα τί κεῖται;
 Ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς ἐγκαρτερῶν λατρεύει
 τὴν χεῖρα τοῦ ἐκδικητοῦ Θεοῦ ποῦ τὸν παιδεύει·
 ἕως παρέλθῃ τοῦ θυμοῦ ἡ καταιγὶς προσμένει,
 καὶ μὲ ψυχὴν πιστεύουσιν τοὺς πόνους ὑπομένει.
 Τὰς ρίζας ἡ ὑπομονὴ πικρὰς εἰς τὴν γῆν ἔχει,
 ἀλλ' ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν γλυκεῖς καρποὺς παρέχει,
 καὶ τ' ἄνθη της σταβάζονται εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ ὄρος.

TINEΣ

Ὁ Φλῶρος!

ΑΛΛΟΙ

Ἴδου ἔρχεται!

ΑΛΛΟΙ

ὦ! ἔρχεται ὁ Φλώρος!

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΦΛΩΡΟΣ καὶ Οἱ ΡΗΘΕΝΤΕΣ

(Ὅλοι συρρέουν πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἐμβαίνει ὁ Φλώρος. Εἰς τὸ κατώφλιον ἵσταται ὀλίγον πλήρης συγκινήσεως, λαμβάνει ἐξ ἑνὸς τὴν χεῖρα τοῦ Ἀρχιμανδρίτου καὶ τὴν φιλεῖ, καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου τὴν χεῖρα ἑνὸς τῶν παρευστώτων, καὶ μὲ βραδέα βήματα προχωρεῖ. Κατόπιν τοῦ Φλώρου τινὲς ὁπαδοί του. Μετὰ τινὰ σιωπὴν)

ΦΛΩΡΟΣ

ὦ! χαίρετε! — Διδάσκαλε! συμπατριῶται, φίλοι!
Τῶν αἰσθημάτων ἡ ὁρμὴ μ' ἐδέσμευσε τὰ χεῖλη.
Σᾶς βλέπω καθὼς ἄλλοτε καὶ εἶμαι μεταξὺ σας.
Εἰς πολλοὺς τόπους καὶ λαοὺς τὸν πόδα μου πλανήσας,
καὶ κυμασθεὶς εἰς ἄφιλα παράλια καὶ ξένα,
ἀσμένως τῆς πατρίδος μου εὐρίσκω τὸν λιμένα,
καὶ χαίρων εἰς τὰς φιλικὰς καρδίας σας ἐπάνω
ἐλπίζω τὴν καρδίαν μου ἐκ νέου νὰ θερμάνω.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Καλῶς σ' ἐδέχθημεν, υἱέ, εἰς τὴν πατρίδα πάλιν!
Ὅλοι σοὶ τείνουν πρόθυμοι τὴν φιλικὴν ἀγκάλην,
κ' ἐγὼ δοξάζω τὸν Θεὸν πῶς πρὶν τὴν γῆν ν' ἀφήσω
ἡτύχησα νὰ σὲ ἰδῶ καὶ νὰ σὲ εὐλογήσω.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ φήμη πῶς τὴν πρῶράν σου πρὸς τὴν πατρίδα τρέπεις,
ἔλους ἡμᾶς συνήθροισε τριγύρω σου, ὡς βλέπεις.
Ἄν μνήμην τῆς φιλίας μας φυλάττης τῆς προτέρας,
σὲ παριστῶμεν σήμερον καρδίας θερμότερας.

ΧΛΩΡΟΣ

Τὴν σύμπραξίν μας ἔρχεσαι, μάς λέγουν, νὰ ζητήσης.
Τὰ σχέδιά σου ἔκθες μας· εἶπὲ, καὶ θὰ μάς πείσης.
Γνωρίζομεν ἡ δύναμις ὁποῖα τοῦ νοός σου.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Γνωρίζομεν πόσον θερμός ὁ πατριωτισμός σου.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Γνωρίζομεν ἀνέκαθεν τὰ χεῖλη σου, ἐξ ἴσου
πῶς εἶναι δόλου καθαρά καθὼς καὶ ἡ ψυχὴ σου,
καὶ ὡς πεποίθησιν ἡμῶν θενὰ δεχθῶμεν ὅσα
ἐκθέσῃ καὶ διηγηθῇ ἡ ἀψευδὴς σου γλῶσσα.

ΧΛΩΡΟΣ

ὦ Φλῶρε, εἶμαι πλούσιος, καὶ εἰς σατράπας δύο
ἀπέκτησα ἐπιρρόην, καὶ ὑπ' αὐτοὺς ἰσχύω.
Ἐὰν σὲ εἶναι χρήσιμον τῶν θησαυρῶν μου μέρος
ἢ μέρος τῆς ἰσχύος μου, διάθετ' ἐλευθέρως.

ΙΠΠΟΤΗΣ

Μ' ἀκούουν καὶ μὲ ἀγαποῦν τῆς Ζαγοράς αἱ χῶραι.
Ἡ δύναμίς μου ἡ μικρὰ εἶν' ἐδική σου, Φλῶρε.

ΚΑΡΑΒΟΣ

Τὰ πλοῖά μας τοῦ Μεξικοῦ ὀργόνουν τὰς θαλάσσας.
Εἰς τοὺς συμπατριώτας μου, ὡς γράμματα σπουδάσας,
καυχῶμαι ὅτι δύναμαι· τί θέλεις νὰ τοὺς πείσω;

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ἰσχὺν δὲν ἔχω, θησαυροὺς δὲν ἔχω νὰ χαρίσω·
τὸ πυροβόλον μου ἐγὼ προσφέρω εἰς τὸν Φλῶρον.
Κροτοῦν ὑπὲρ τῶν φίλων μου, μικρὸν δὲν εἶναι δῶρον.

ΦΛΩΡΟΣ

Συμπατριῶται, ναὶ, πρὸς σᾶς ἐπέστρεψα ὀπίσω
τὰς ἡρεμούσας χεῖράς σας εἰς πρᾶξιν νὰ κινήσω.

Περιηγήθην μελετῶν εἰς τὴν Εὐρώπην ὅλην·
 εἶδα πᾶν ἔθνος εὐτυχοῦν, ἀνθοῦσαν πᾶσαν πόλιν,
 εἶδα χρυσοῦν φυόμενον τοῦ γεωργοῦ τὸν σπόρον,
 αὔλακα πλούτου σχίζουσιν τὴν πρῶραν τῶν ἐμπόρων,
 εἶδα τὴν τέχνην θάλλουσιν, καὶ τὴν φιλοσοφίαν
 ποδηγετοῦσαν τοὺς λαοὺς εἰς τὴν εὐδαιμονίαν,
 καὶ τότε ἑστράφην πρὸς ἡμᾶς, καὶ κλαίοντας ἐπαίτας
 εἶδα τῆς γῆς τοὺς βασιλεῖς καὶ πρώτους νομοθέτας,
 καὶ ὡς πομφόλυγα σβεσθὲν τὸ παλαιόν των κλέος·
 τὸ μέγα ἔθνος συντριβὲν ὡς σκεῦος κεραμέως·
 τὴν δᾶδα τῆς προγονικῆς σοφίας εἶδα στάκτην,
 τὴν ἀρετὴν τῆς πρώην της καθέδρας λειποτάκτην,
 καὶ τὴν Ἑλλάδα κρύπτουσιν εἰς ἀχανῆ σκοτίαν,
 τὴν στυγεράν ἀμάθειαν καὶ δεισιδαιμονίαν.

Ἐνθυμηθῆτε, φίλοι μου, τὰς ἐποχὰς ὅποτε
 συμμαθηταὶ καὶ ἔνθερμοι παιδείας θιασῶται,
 ἀνεγινώσκामεν ὁμοῦ, φοιτῶντες εἰς σχολεῖα,
 τῶν εὐκλεῶν προγόνων μας τ' ἀθάνατα βιβλία·
 ὅποτε διηγούμενα ὑπὸ τῶν διδασκάλων
 περὶ ἀνδρῶν καὶ πράξεων ἀκούοντες μεγάλων,
 βιαίους ἡσθάνομεθα παλμοὺς τῶν καρδιῶν μας,
 καὶ δάκρυα ποτίζοντα τὸν ἐνθουσιασμόν μας·
 ὅποτε ἐλακίζαμεν τὴν μητρειάν μας μοῖραν,
 μεγάλων περιστάσεων εἰς τοὺς συγχρόνους στεῖραν,
 ὅτι ἐκτάσεις δι' ἡμᾶς δὲν ἄφησεν αἰθέρος
 ὅπου ν' ἀρθοῦν οἱ νεοσσοὶ τῆς δόξης ὑποπτέρως,
 κ' ἡ νέα φαντασία μας διάφλεκτος ἐγέννα
 θριάμβους, δάφνας, στέφανα ἀρχαϊκῶς πλεγμένα.
 Ἴσως κατέπεσ' ἐκτοτε ἡ ψυχικὴ πλημμύρα,
 κ' ἐστεῖρευσεν τὸ κύμα της ἢ καθ' ἐκάστην πεῖρα;

Ἐκείνων ἴσως τῶν ἀνδρῶν τὰ ἔργα καὶ τὰ ἥθη
ἀπίθανοι σᾶς φαίνονται, τερατολόγοι μῦθοι,
ἢ θαύματα μοναδικὰ τῶν χρόνων τῶν ἀρχαίων,
ἃ εἶδεν ἅπαξ μὲν ἡ γῆ, πλὴν δὲν παράγει πλέον. *1a βίος*
Μὴ ἀπατᾶσθε! Πῶποτε ἐλεύθερος ὀρίζων
δὲν θέλει παύσει κορυφᾶς ἡρωϊσμοῦ φωτίζων,
οὐδὲ γεννῶν μετέωρα πολεμικῆς εὐκλείας.

Τὸν γίγαντα πολεμιστὴν ἰδέτε τῆς Γαλλίας·
τρέχει τὴν γῆν ὥς κεραυνὸς ἐπὶ πτερῶν ἀνέμου,
προρρίζους δρέπει πανταχοῦ τὰς δάφνας τοῦ πολέμου,
κ' εἰς τὴν πατρίδα του σωροὺς διακοσμεῖ τροπαίων
ἐκ θρόνων οὐς κατέστρεψεν, ἐκ σκήπτρων βασιλέων.

Τὴν βόμβαν ~~ποῦ~~ συγκινεῖ τῆς γῆς τὰς ἀκρωρείας,
ὁ ὄλμος τὴν ἐξέμεσεν ὁ τῆς ἐλευθερίας.

Ναί, εἰς πᾶν ἔθνος ποῦ τραφῇ μὲ τῆς θεᾶς τὸ γάλα
μεγάλοι ἄνδρες φύονται καὶ πράγματα μεγάλα.

Εἰς τὸ κατάφυτον βουνὸν τὸ ἀντικρὺ μας θάλλον,
χορὸς ἦν δίων ποιητῶν εἰς λύρας χρυσᾶς ψάλλων·
ἐκεῖ, ἀκόμη σώζουσαι ἀρχαῖον κάλλος, εἶναι
ἢ πρὶν λαμπρὰ διδάσκαλος τοῦ κόσμου, αἱ Ἀθῆναι
καὶ πρὸς τὸν νότον ἄνεμον, ἢ πόλις τῶν πολέμων,
ἢ τείχισμά της ἔχουσα τοὺς ἄνδρας Λακεδαιμόνων·
ἐκεῖ ὁ λευκὸς Ὀλυμπος ὃν οἱ θεοὶ κατῴκουν,
καὶ πέραν τὸ Βυζάντιον ὅθεν τὴν γῆν διώκουν
μεγάλοι αὐτοκράτορες, ἐπὶ χιλιετίας
τὸ κράτος διευθύνοντες μετὰ τῆς Ἐκκλησίας·
καὶ εἰς τῆς δόξης τὴν σκιάν τὸ ἔθνος μας εὐδαῖμον,
τὸ σιδηροῦν πηδάλιον διεῖπε τῶν πολέμων,
καὶ εἰς αἰῶνας σκοτεινοὺς ἐπὶ ἔθνῶν βαρβάρων
περιφανῇ ἀνήγειρε φιλοσοφίας φάρον.

Ἡ φύσις ἄρα πρὸς ἡμᾶς ἐφειδωλεύθη μόνον;
 Τοὺς ἀπογόνους ἀδικεῖ ἢ φίλη τῶν προγόνων;
 Δὲν ζῶμεν ὑπὸ τὸν αὐτὸν σαπφείριον αἰθέρα;
 Τὰ στήθη μας ἢ παλαιὰ δὲν λούει ἀτμοσφαῖρα;
 Ὁ ἥλιός μας ὡς καὶ πρὶν θερμὰς ἀκτῖνας χύνων,
 δὲν φλέγει τὰς καρδίας μας ὡς ἔφλεγεν ἐκείνων;
 Καὶ ἔτι πλέον τὰ βουνὰ, οἱ ποταμοὶ κ' αἱ βρύσεις
 δὲν διηγοῦνται εἰς ἡμᾶς μεγάλας διηγήσεις;
 Ἐὰν ἀπεκληρώθημεν τῆς δόξης ἡμεῖς μόνοι, —
 ἀνίσως κλίνη μέχρι γῆς τὸ ταπεινόν μας γόνυ, —
 ἀνίσως κατεθέσαμεν τῆς δόξης τοὺς στεφάνους,
 εἶν' ἢ αἰτία προφανής· — Δουλεύομεν τυράννους.
 Ὅ,τι γενναῖον κ' εὐγενὲς ἐντὸς εἰς τὰς καρδίας,
 εἰς τὰς ἀκτῖνας τρέφεται τῆς ἀνεξαρτησίας·
 ἀλλ' ἢ δουλεία ταπεινοῖ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν,
 καὶ πνίγει κάθε ὑψηλὴν διάθεσιν καὶ κλίσιν.

ἡμεῖς μόνοι

ἡμεῖς

Ἄλλ', ἴσως λέγετε, πρὸς τί δεικνύω τὰς πληγὰς σας;
 Ἄν δὲν ἡξεύρω ἴασιν, πρὸς τί τὰς ξέω πάσας;
 Τὴν ἴασιν; ὦ! Ἐξ ὑμῶν καὶ τίς δὲν τὴν ἡξεύρει;
 Ἐντὸς εἰς τὴν καρδίαν του καθεὶς σας θὰ τὴν εὔρη·
 εἰπέτε! τίνων ἐξ ὑμῶν ὡς τώρα τὰς καρδίας
 ὡς σπόγγον δὲν ἐπίεσεν ἢ χεὶρ τῆς τυραννίας,
 ἐκθλίβουσ' ἀναστεναγμοὺς ~~κοῦ~~ ὁ Θεὸς ἀκούει;
 Τίνος τὴν κοίτην ἐξ ὑμῶν εἰς δάκρυα δὲν λούει;
 ἢ τίς δὲν τρέφει κατ' αὐτῆς ἀπὸ καρδίας μῖσος;
 Μεταξὺ ὄλων σας ἐὰν εἷς μόνος εἶναι ἴσως
 τὴν τυραννίαν ἀγαπῶν καὶ τοὺς τυράννους στέργων,
 ἃς τὸ εἶπῃ, καὶ παραιτῶ τὸ ἱερόν μου ἔργον.

ἡμεῖς

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀνέτειλεν εἰς αἵματος θαλάσσης ὁ ἀστήρ μου,

ἐφυγαδεύθ' ἡ μήτηρ μου, ἐσφάγη ὁ πατήρ μου,
κ' ἐπυρπολήθ' ἡ πόλις μας ὁπότε ἐγεννώμην·
περὶ τυράννων ἐρωτᾷς ὁποῖαν ἔχω γνώμην;

ΧΛΩΡΟΣ

Ἀκμαία ἡ ἐνθύμησις τῶν παιδικῶν μου χρόνων
νυχθημερὸν μοὶ παριστᾷ τοῦ θείου μου τὸν φόνον.
Ἀπὸ συζύγου ἀρπαγεῖς καὶ τέκνων τοῦ ἀγκάλας,
πλήρης ζωῆς, ἀπέθανεν ὡς σφάγιον ὁ τάλας.
Οἱ βάρβαροι πλὴν τὸ βραχὺ φθονοῦντες τοῦ θανάτου,
ποινὴν ἐφεῦρον ἔχουσιν διπλᾷ τὰ βάσανά του,
ἀλλὰ συγχρόνως πολλαπλὴν διάρκειαν ἐκείνου·
καὶ μεληδὸν σπαράξαντες τὸ πτώμα τοῦ δυστήνου,
παλλούσας ἔτι ἔρριψαν τὰς σάρκας τοῦ εἰς πῆραν,
καὶ, φρίκη! τὰς ἀπέστειλαν εἰς τὴν θρηνοῦσαν χήραν.
Πῶς θέλεις μῖσος κατ' αὐτῶν ἐντός μου νὰ μὴ φλέγῃ!

ΙΠΠΟΤΗΣ

Φρικτὰ καὶ ἀποτρόπαια ὁ Ἡπειρώτης λέγει.
Πλὴν τίς ἡμῶν περιηγῶν τριγύρω του τὸ βλέμμα
δὲν βλέπει χάσμα πληρωθὲν μὲ συγγενῶν τοῦ αἵμα;
Ἐσέβοντο οἱ Θεσσαλοὶ τὸν γηραιόν μου πάππον·
πατήρ τῆς πόλεως, πιστὸς τοῦ ἔθνους των θεράπων,
μὲ φιλεργίαν θησαυρὸν συναγαγὼν μεγάλον,
τὸν ἐδαπάνᾳ πρὸς καλὸν, πρὸς ἀφρώγῃν τῶν ἄλλων.
Ἀλλὰ οἱ Τοῦρκοι χορτασμὸν μὴ ἔχοντες χρυσίου,
τὸ ἀνεζήτουν κ' εἰς αὐτὰς τὰς φλέβας τοῦ πλουσίου.
Αἱ τίγρεις δὲν ἠρκέσθησαν εἰς τὰς μαχαίρας μόνας,
ὥπλίσθησαν μὲ σιδηρᾶς πυράγρας καὶ περόνας,
καὶ σχίζοντες τὰ μέλη του, συνθλῶντες τὰ ὀστέα του,
χιλίους τὸν ἐπέβαλον ἀντὶ ἐνὸς θανάτου.

Αποθανὼν μὲ ἄφησεν ἀντὶ κληρονομίας
 γκάρδιον ἀποστροφὴν κατὰ τῆς τυραννίας.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Εἰς ἀφθονίαν ἔθαλλεν ὁ πατρικός μου οἶκος,
 πλὴν χεῖρες τὸν ἐγύμνωσαν τυραννικαὶ ἀδίκως.
 Τὸν πλοῦτον, τῶν ἰδρώτων μας τὸ προῖόν ἀπῆρον,
 καὶ πένητας μᾶς ἄφησαν γυμνοὺς ἐπὶ ἀχύρων.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Εἰς φυλακὰς ἐστέναξα δεκαετῆς δεσμώτης.

ΚΑΡΑΒΟΣ

Νὰ μὲ βιάσουν ἤλπισαν νὰ γίνω ἐξωμότης.

ΛΑΜΠΡΟΣ

Μ' ἐξώρισαν τοῦ οἴκου μου.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Μὲ ἤρπασαν τὸν οἶκον.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Τέσσαρα ἔτ' εἰς τὰ βουνὰ μ' ἐδίωκον ὡς λύκον.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΛΙΜΑΣ

(Μὲ χιτῶνα καὶ ἐνδύματα μελανὰ. Μὲ μακρὸ γένειον, προβαίνει ἀπὸ τὸ πλη-
 θος ὅπου ἔμενε μέχρι τοῦδε κεκρυμμένος)

Ἰδέτε τὸ οἰκτρότατον τῆς τυραννίας θῦμα·
 μὴ μ' ἐκλαμβάνετε σκιὰν ἀνοίξασαν τὸ μνηῆμα.
 Ἄγρ' ἂν εἶν' ἡ ὄψις μου καὶ ὁ χιτῶν μου μέλας,
 χωνεύει μᾶλλον μελανὰς τὸ στῆθός μου θυέλλας.
 Τῶν συγγενῶν μου στερηθεὶς ἀνήλικον παιδίον,
 ὡς ἔρημον μονότονον διέτρεχα τὸν βίον,
 οὐδὲ ὑπῆρχε δι' ἐμὲ φιλόστοργος ἀγκάλη
 νὰ μὲ θερμάνῃ τρέμοντα καὶ νὰ μὲ περιβάλῃ.
 Ὡς λάβα ἐν ᾧ ἔβραζον αἰσθήματα ἐντός μου,
 μ' ἐπεριστοίχουν παγετοὶ ἀδιαφόρου κόσμου.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

B

Ἐκεῖ, γλυκεῖα ὡς ἐλπίς, ὡς ἄγγελος ὥραία,
 μ' ἀπῆντησεν εὐαίσθητος καὶ συμπαθοῦσα νέα·
 μ' ἐζωογόνησε τὸ φῶς τοῦ μειδιάματός της,
 ὡς ἥλιός μου ἔλαμπεν ὁ νέος ὀφθαλμός της,
 καὶ ἡ ζωὴ μου ἔρρεεν ὡς κρυσταλλώδης κρήνη,
 ὅπου ἐκείνη, πανταχοῦ ἐφαίνετο ἐκείνη,
 καὶ ὅπου ἐψιθύριζεν ὁ φλοῖσβος τῆς ἀγάπης.
 Ἀλλ' αἰμοβόρος ὕαινα, ἀκόλαστος σατράπης
 εἶδε κοσμοῦν τὸν κῆπὸν μου τὸ ἄνθος τὸ εὐῶδες,
 καὶ πῦρ εἰς τὴν καρδίαν του ἐξήφθη θηριῶδες,
 καὶ ἐμυκάτο ἄγριος, καὶ ἄφριζε μὲ λύσσαν.
 Τὰ στέφανα τοῦ γάμου μας ἡτοιμασμένα ἦσαν,
 ἔταν τὴν κόρην ἤρπασαν αἰσχροὶ τοῦ δορυφόροι.
 Τὴν ἤρπασαν! Ἀκούετε; Ἀλλ' ἡ γενναία κόρη
 τὰ δῶρά του ἀπέρριψε, πρὸς ἀπειλὰς ἀντέστη,
 καὶ τὴν τιμὴν της σώζουσα τὸν θάνατον ὑπέστη.
 Τὸν θάνατον! ὦ! φρίξατε, ἐὰν ἀρκῇ ἡ φρίκη!
 Ἐν ᾧ μ' ἐκράτουν δέσμιον σκληροὶ σιδήρου κρίκοι,
 αἱ τίγρεις ἔσκαψαν ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν μου τάφρον.
 ὦ! πῶς ἐπέζησα! ὦ! πῶς δὲν ἔγινα παράφρων!
 Τὴν ἔφερον οἱ δῆμιοι ἀγνὴν καὶ μειδιῶσαν,
 καὶ ζῶσαν τὴν κατώρυξαν. Μὲ ἐννοεῖτε; Ζῶσαν!
 Ἐπτα αἶμα καὶ ἀφρούς, ὡς ὄφεις ἐστρεφόμεν
 δαγκάνων τὰς ἀλύσεις μου καὶ ἀποσπῶν τὴν κόμην,
 καὶ τοὺς δημίους ἤθελον νὰ σχίσω μὲ τὸ στόμα.
 Ἡ μάρτυς ἔβλεπεν ὠχρὰ ὀγκούμενον τὸ χῶμα,
 καὶ μέλος μετὰ μέλος της τὸ σῶμά της καλύπτον·
 τὸ καθαρὸν της μέτωπον ὡς ἄνθος ἦτο κύπτον,
 τὸ βλέμμα της εἰς δάκρυα σδυνόμενον καὶ πλέον,
 μ' ἀπεχαιρέτα μ' ἀσπασμὸν σκληρὸν καὶ τελευταῖον.

ὦ λύσσα! ὦ ἐκδίκησις! ὦ θέαμα φρικῶδες!
 Ἰδού! Τὸ χῶμα προχωρεῖ! Καλύπτονται οἱ πόδες.
 Ἰδέτε το· σωρεύεται· ιδέτε, φθάνει, φθάνει
 ἕως τὰ γόνατα. Ἰδού! ιδέτε το, αὐξάνει·
 ἀνέβ' εἰς τὴν καρδίαν της, ἀνέβη παρεπάνω·
 ἀνέβη ὡς τὸ στῆθός της, ἀνέβη... θ' ἀποθάνω!...
 Εἶναι καιρὸς, συνδράμετε, συντρέξατε νὰ φύγη...
 Πνέει βαρέως, πνίγεται, ἀγωνιᾷ· ἐπνίγη.

(Συνελθὼν καὶ κλαίων, μετὰ μικρὰν σιωπὴν)

ὦ φίλοι! συγχωρήσατε τὰ δάκρυα ποῦ χύνω·
 ἐὰν ἐβλέπετε τὸ ὅν τὸ εὐχαρι ἐκεῖνο
 τοὺς οὐρανίους ὀφθαλμοὺς πρὸς οὐρανὸν νὰ αἶρη
 κ' εἰς τοῦ θανάτου ὡς στρουθὸς τοὺς ὄνυχας νὰ σπαίρη,
 δακρύων θεν' ἀνέβρυσεν εἰς τὰς ψυχὰς σας βρύσεις,
 θὰ ἔκαιον τὰ στήθη σας ἀπὸ καμίνους λύσσης.

(Σύρων τὸ ἐγχειρίδιον)

Εἰς τὴν μεγάλην ἔρημον τοῦ σκοτισθέντος κόσμου,
 ἰδοὺ τί μὲ ἀπέμεινεν, ἰδοὺ ὁ σύντροφός μου.
 Μ' αὐτὸ θὰ τρέξω ὡς λυσσῶν, καὶ ὅπου Τοῦρκος πνέει
 θὰ πνίξω εἰς τὰ αἵματα τὴν φλόγα ποῦ μὲ καίει.
 Ὁρκίσθην ὅσον δύναμαι νὰ σφάζω, πῶς θὰ σφάζω·
 εἰς τῶν μητέρων τοὺς μαστοὺς πῶς βρέφη θὰ σπαράξω,
 μὲ νέκταρ αἵματος θερμοῦ τὰ χεῖλη μου νὰ βρέξω.
 Περὶ σφαγῆς ἂν πρόκηται, εἰπέτε με νὰ τρέξω.

(Ὅλοι τὸν θεωροῦν μὲ φρίκην καὶ μ' ἔκστασιν.)

ΦΛΩΡΟΣ (ἐντόνως καὶ ἡσυχῶς)

Δὲν μ' ἔφθειρεν ὁ τύραννος ἀγροὺς οὐδὲ οἰκίαν·
 τὰ πλούτη δὲν μ' ἀφήρεσε καὶ τὴν ἐλευθερίαν·
 δὲν ἔσφαξ' ἐρωμένην μου, γονεῖς καὶ συγγενεῖς μου·
 οὐχ' ἤττον ὅμως τὸν μισῶ ἐκ βάθους τῆς ψυχῆς μου,

διότι τὴν πατρίδα μου καὶ τυραννεῖ καὶ σφάζει,
 διότι τῆς εὐκλείας τῆς τὸν θησαυρὸν ἀρπάζει,
 διότι τῆς σοφίας τῆς τ' ἄνθη πατεῖ καὶ φθείρει,
 διότι τὴν κατώρυξεν εἰς τάφον, ζωῆς πλήρη.
 Ὡς πότε θ' ἀνεχώμεθα τὸ αἰσχὸς μας; Ὡς πότε
 ἀλύσεις θενὰ σύρωμεν βαρβάρων, πατριῶται;
 Συμπατριῶται! ὁ Θεὸς εἰς ἐλευθέρας βάσεις
 ἐστήριξε τὰ θέμεθλα τῆς οἰκουμένης πάσης.
 Ἴδέτε περίξ σας τὸ πᾶν! Κινεῖται ἐλευθέρως
 ὁ φωτοβόλος ἥλιος ἐν μέσῳ τοῦ αἰθέρος,
 καὶ τὸ μικρὸν ζώυφιον εἰς ὕδατος ῥανίδα·
 ὁ λύκος ἔχει φωλεὰν καὶ τὸ πτηνὸν πατρίδα·
 τὴν ὑπαρξίν του ἕκαστον πλαστούργημα ὀρίζει,
 καὶ μόνον του τὴν συντηρεῖ καὶ τὴν ὑπερασπίζει.
 Πρὸς τοῦ Θεοῦ τὰς ἐντολὰς ὡς πότε θ' ἀσεβῶμεν;
 Ἄν εἴμεθ' ἄνδρες, ἄγωμεν, ἅς ἐλευθερωθῶμεν!
 Τί ὠφελεῖ ὁ βίος μας ὅστις ἀδόξως ἔρπει;
 Ὁ αἱματόεις ἥλιος τί ἔχει νὰ μᾶς τέρπη;
 Μακροζωίας δουλικῆς καὶ τύχης ἀνδραπόδων
 δὲν προτιμᾷτ' ἐν νεκρικὸν τοῦ Μαραθῶνος ῥόδον;
 Καὶ τάφος εἰς τοὺς πρόποδας σωροῦ ἐπινικείου
 δὲν εἶναι προκριτώτερος τοῦ ἀβιώτου βίου;
 Ἐγείρατε τὴν κεφαλὴν ἀπέναντι τοῦ κόσμου.
 Πιστεύσατε τὴν πρόρρησιν τῆς πεποιθήσεώς μου,
 ἀκολουθοῦντες ἄτρομοι τὴν εὐγενῆ σημαίαν,
 τὴν δάφνην τῶν κατακτητῶν ἐλπίσατε βεβαίαν.
 Τὴν χειρὰ σας ἂν τὴν κινῇ ἡ ἔμφυτος ἀνδρία,
 θὰ ἐνισχύσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἐλευθερία·
 κ' ἐκ νέου εἰς τὰς Πλαταιὰς καὶ εἰς τὰς Θερμοπύλας
 τῆς νίκης θ' ἀνεγείρητε τὰς πεπτωκυίας στήλας·

ἢ τὰς ἀνδραγαθίας σας ἐὰν ἡ τύχη ψεύσῃ
 εὐπρόσδεκτον εἰς τὸν Θεὸν τὸ αἷμά σας θὰ ρεύσῃ,
 θὰ μᾶς δεχθοῦν οἱ πρόγονοι ἐπάνω τῶν ἀστέρων,
 τὰ πλήθη θὰ μᾶς εὐφημοῦν τῶν μεταγενεστέρων,
 κ' εἰς τὴν ζωὴν τὴν πρόσκαιρον θανόντες μετ' εὐκλείας,
 θὰ ζήσωμεν ἀθάνατοι ἐντὸς τῆς ἱστορίας.

Μὲ ξίφη ἅς ὀπλίσσωμεν, μὲ λόγχας τὰς παλάμας,
 κ' εἰς τὰς αἰχμὰς ἅς γράψωμεν τὰ δικαιώματά μας·
 ἡ γῆ ἥτις ἐλέους τῆς μᾶς ἔρριπτε ψυχία,
 ἅς μάθῃ πῶς ἡ παλαιὰ δὲν ἔσβυσεν ἀνδρία,
 ἅς μάθῃ νὰ μᾶς σέβηται ἀντὶ νὰ μᾶς οἰκτείρῃ.

Βλέπω ἀκτίνων εὐγενῶν τὰ βλέμματά σας πλήρη
 ζωῆς θυσίαν, ἀλλ' ἀπλῆν θυσίαν σᾶς προβάλλω.

Ἐκτὸς ἀφοσιώσεως δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο.

Ἐξ ἴσου μὲ τὸν νικητὴν εἶν' ἐνδοξος ὁ μάρτυς
 καὶ τὴν Ἑλλάδα ἔσωσαν τὰ θύματα τῆς Σπάρτης.

ΧΛΩΡΟΣ

Εἴμ' ἐδικός σου· ὁ Θεὸς τὴν γλῶσσάν σου ἐμπνέει·
 ὁ λόγος σου πυριφλεγῆς εἰς τὴν ψυχὴν μου ῥέει.
 Ἄν εἶν' ἡ χεὶρ μου χρήσιμος ἢ ἂν τὸ πυροβόλον,
 διάθες τὴν, διάθες το, διάθες κ' ἐμὲ ὅλον.

ΙΠΠΟΤΗΣ

Εἶν' εὐγενεῖς οἱ λόγοι σου καὶ ὑπακούω χαίρων.

ΚΛΙΜΑΣ (σύρων τὸ ξιφίδιον)

Ἴδου κ' ἐγὼ προσέρχομαι τὸν φόρον μου προσφέρων.
 Νεκρὸν προτοῦ θὰ μὲ ἰδῆς, ξηρότερον σκελέθρου,
 πρὶν καταθέσω ἀπαυδῶν τὸ ξίφος τοῦ ὀλέθρου.

ΚΑΛΔΙΚΕΑΣ

Λαλεῖ ἀπὸ τὰ χεῖλη σου ἡρώων γενναιότης·
 εἰς τὰς ψυχὰς μας κελαδεῖ ἐρρύθμῳς ἡ ἡχώ της.

Ἐλπίδ' ἀνάπτεις εἰς ἡμᾶς, καὶ στίλβει ὡς ἀδάμας,
καὶ στέφει καὶ ζωογονεῖ τ' ἀρχαῖα ὄνειρά μας.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Εἰς τὰς ψυχὰς μας πάντοτε κοιμᾶται ἡ πυρῖτις·
ἀλλ' ὁ σπινθὴρ μᾶς ἔλλειπε· μᾶς ἔλλειπε φωνή τις
τῆς ἐθνικῆς ἐγέρσεως τὸ σύνθημα νὰ δώσῃ,
νὰ μᾶς σαλπίσῃ ὡς παιᾶν καὶ νὰ μᾶς συγκεντρώσῃ.
Ἡ προτροπὴ ἐφίπτατο εἰς ὅλων μας τὰ χεῖλη,
ἀλλὰ καθεὶς ἐπρόσμενε καὶ οὐδὲ εἰς ὠμίλει.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἐὰν τῆς δόξης εἰς ἡμᾶς προώρισται τὸ στέμμα,
ἀξίως ἀγοράζεται μὲ ὅλον μας τὸ αἷμα;
Νικήσωμεν ἢ πέσωμεν, ἐπίφθονοι ὁμοίως·
ὁ θάνατός μας μάρτυρος, καὶ ἥρωος ὁ βίος.

ΚΑΡΑΒΟΣ

* Ἄς σπεύσωμεν ὅπου καθεὶς γνωρίζει καὶ ἰσχύει·
θὰ μᾶς ἀκολουθήσωσιν οἱ φίλοι κ' οἱ οἰκεῖοι,
καὶ οἱ λοιποὶ τὰς προτροπὰς τοῦ Φλώρου ὡς ἀκούσουν,
εὐθὺς τὸν φιλελεύθερον παιᾶνα θ' ἀνακρούσουν.

ΝΕΟΚΛΗΣ

* Ἄς σπεύσωμεν, εἴμ' ἑτοῖμος, καὶ εἰς ῥητὴν ἡμέραν
ἅς ἀσπασθῶμεν ἔνοπλοι τὴν γῆν μας ἐλευθέραν,
καὶ τῆς ἐλευθερίας μας τὸ ἄνθος τὸ βλαστάνον,
ἄρτιγενὲς ἅς ποτισθῇ μὲ αἷμα τῶν τυράννων.
Ἐντὸς τῆς ὥρας τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας
ἡ γῆ μας ἅς ὑποσεισθῇ εἰς ἓν, κ' εἰς ἄλλο πέρας,
καὶ πίπτουσα ὑπὸ πληγὰς συγχρόνους καὶ μυρίας,
ἅς ἀποθάν' ἡ ἐριννὺς τῆς μαύρης τυραννίας.

ἌΛΛΟΙ

* Ἄς σπεύσωμεν· ἅς σπεύσωμεν !

ΑΛΛΟΙ

Ἄς μὴ χρονοτριβῶμεν.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ὦ τέκνα μου! Ὑπομονή! ὠρίμως ἄς σκεφθῶμεν.
 Βεβαίως λόγων εὐροίαν ἠκούσαμεν γενναίων.
 Ὁ Φλῶρος μᾶς κατέθελξε· πλὴν τί μᾶς εἶπε νέον;
 Τί ὅ,τι ἡ καρδία σας πολλάκις δὲν σᾶς εἶπε;
 Αἱ ἀθεράπευτοι πληγαί, αἱ καυστηραὶ σας λύπαι
 δὲν εἶναι νέαι διὰ σᾶς, καὶ τὸν δριμύν των πόνον
 γνωρίζετε ἀνέκαθεν καὶ ὅχι τώρα μόνον.
 Ἡ Ἑλλάς κλαίουσα ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν σας κεῖται.
 Ποσάκις δὲν ηὐχθήητε νὰ ἐλευθερωθῆτε!
 Πλὴν τί σᾶς ἀνεχαίτισεν; Ὑψώσατε τὰς χεῖρας,
 ἐπεκαλέσθητε, ἀλλὰ δὲν ἤύρατε σωτῆρας·
 τὸν κεραυνὸν ἐκράξατε καὶ τὰς βροντάς ἀπάσας,
 ἀλλ' ἔμεινεν ὁ κεραυνὸς κωφὸς εἰς τὰς εὐχάς σας·
 πρὸς ἔθνη ἀπετείνεσθε, ἀλλ' ἡ συμπάθειά των
 εἰς τὰς λεαίνας ὥχετο, τὰ ἔθνη σᾶς ἠπάτων·
 καρδίας παρετάττετε γενναίας πλὴν ὀλίγας,
 καὶ καθ' ὑμῶν ὠπλίζετο ὁ ἐκατόγχειρ γίγας·
 ὥς ὄπλον μόνον εἶχετε τὰς ράβδους τῶν ποιμένων,
 κατ' ἀμετρήτων ὀπλιτῶν, χωρῶν τετειχισμένων,
 βροντῶν χαλκίνων, κινητῶν φρουρίων τῆς θαλάσσης,
 παρασκευῶν τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας πάσης.
 Ἴδου τί περιέστελλε τὴν ἀνδρικήν σας ζέσιν.
 Ἀλλ' ἤδη εὕρισκόμεθα εἰς λαμπροτέραν θέσιν;
 Ὁ Φλῶρος μᾶς προέτρεψε νὰ ἐλευθερωθῶμεν·
 ἀλλὰ καὶ τίνος ἀρρώγῃ καὶ πῶς, δὲν ἐρωτῶμεν;
 Εἶν' ἁγίαι, εἶν' ἱεραὶ αἱ λέξεις ἃς προσφέρει·
 ἀλλὰ πρὸς ὑποστήριξιν, τί μέσα μᾶς προσφέρει;

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ γέρων ἔχει δίκαιον. Μᾶς ὁμιλεῖ φρονίμως.
Εἰς τῆς πατρίδος τὴν φωνὴν νὰ τρέξωμεν προθύμως·
ἀλλ' ἂν ἀπαρασκέυαστοι, ἀώρως καὶ ἀκαίρως,
ιδέτε μήπως βλάψωμεν αὐτὴν καιριωτέρως.

ΚΑΡΑΒΟΣ

Ὡς πότε ν' ἀναβάλλωμεν τὸ ἔργον μας ματαίως;
Πᾶσα στιγμή εἶν' ἔγκαιρος νὰ θνήξωμεν γενναίως.
Διστάζοντες κ' ἐλπίζοντες ἐὰν χρονοτριβῶμεν,
ἀδόξως θενὰ ζήσωμεν καὶ δοῦλοι θὰ ταφῶμεν.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἴδου, ὁ Ἕλληνα καρτερεῖ αἰῶνα ἤδη τρίτον·
ἂν ἐκινεῖτο πρὸ πολλοῦ, ἐλεύθερος θὰ ἦτον·
τὸ μέλλον εἶναι ἄσυλον καὶ γῇ τοῦ δειλιῶντος,
ἀλλ' ὁ γενναῖος τὰς στιγμὰς ζυγίζει τοῦ παρόντος.

ΙΠΠΟΤΗΣ

* Ἄν μένωμεν σκεπτόμενοι, καὶ ἂν χρονοτριβῶμεν,
ναὶ μὲν οὐδὲ νικώμεθα, ἀλλ' οὔτε καὶ νικῶμεν.
Εἰς τὸν ζητοῦντα στέφανον ὁ στέφανος ἀνήκει·
ἢ θάνατος ἢ νίκη.

ΠΟΛΛΟΙ

Ναί! ἢ θάνατος ἢ νίκη!

ΦΛΩΡΟΣ

Γενναῖος ἐνθουσιασμὸς εἰς τὰς ψυχὰς σας φλέγει,
ἀλλ' ὁ σεβάσμιος πατὴρ οὐχ ἥττον ὀρθῶς λέγει.
Δὲν σᾶς προτρέπω εἰς τὸ πῦρ ἀκρίτως νὰ ριφθῶμεν,
τὸ πᾶν νὰ θυσιάσωμεν διὰ νὰ δοξασθῶμεν,
οὐδ' ἢ πατρίς μας νὰ καῇ ζητῶ διὰ χειρός μας,
ὥς ἐπιτάφιος δαυλὸς ἐπὶ τοῦ μνήματός μας.
Περὶ ἡμῶν ἂν προὔκειτο, τὸ ἐδικόν μας χρέος

θα ἦτον ν' ἀποθάνωμεν μαχόμενοι γενναίως·
 ἀλλ' ἦδ' ἡ σκέψις ἀφορᾷ τὸ ἔθνος μας ἀθρόον·
 ἐκεῖνο πρέπ' ὑπερνικῶν νὰ διαμείνη σῶον.
 Δὲν ἦλθα μόνον συμβουλῶν ματαίων φέρων πλοῦτον·
 σᾶς δίδουν αἱ καρδίαι σας πολλαπλασίας τούτων·
 ἀλλὰ λαμπρὰς καὶ ὑλικὰς σᾶς φέρω βοηθείας.
 Ὁ πατριώτης δς ἐντὸς ἀρχαϊκῆς καρδίας
 ἐλευθερίας ἐθνικῆς παλμὸν πρωτοησθάνθη,
 καὶ εἰς ἐλπίδων εὐκλεῶν ἀκτῖνας ἐθερμάνθη,
 ὁ Ῥήγας μ' ἐξαπέστειλεν.

ΙΠΠΟΤΗΣ

Ὁ Ῥήγας;

ΦΛΩΡΟΣ

Ναὶ ὁ Ῥήγας.

Μ' ἐμπιστοσύνην τὸν τιμᾷ τῶν Γαλατῶν ὁ γίγας.
 Τὴν γῆν μὲ βλέμματ' ἀετοῦ μετρῶν ὁ Ναπολέων,
 τὸν εἶδεν ἀσχολούμενον εἰς σχέδιον γενναῖον,
 τὸν εἶδε τῆς πατρίδος του τὴν τύχην μελετῶντα,
 καὶ τῆς ἐπαναστάσεως τὴν σάλπιγγα λαβόντα,
 κ' ἐπευφημῶν τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα ποῦ τιμᾷτε·
 τριακοντάκις χίλιοι τῷ δίδονται Γαλάται,
 καὶ μετ' αὐτῆς ἐρχόμενος τῆς ἀνδρικῆς ἀσπίδος,
 τὴν σωτηρίαν δι' ὑμῶν ἐλπίζει τῆς πατρίδος.
 Ἐγὼ δὲ αἶσια πρὸς σᾶς κηρύττων προεστάλην,
 νὰ διαθέσω τοὺς λαοὺς πρὸς τὴν μεγάλην πάλην,
 εἰς κοινωνίαν μυστικὴν τὰς πόλεις νὰ ἐνώσω,
 κινῶν τὴν ἐπανάστασιν τὸν δρόμον του νὰ στρώσω.

ΤΙΝΕΣ

Ζήτω ὁ Ῥήγας!

ΑΛΛΟΙ

Ζήτησαν οἱ Γάλλοι κ' ἡ Γαλλία!

ΑΛΛΟΙ

Ζήτω ἡ πίστις, ἡ πατρίς καὶ ἡ ἐλευθερία!

ΙΠΠΟΤΗΣ

Ἄφ' οὗ συνεννοήθημεν θὰ χωρισθῶμεν τώρα·
πρέπει τὸν σπόρον τοῦ πυρὸς νὰ λάβῃ πᾶσα χώρα,
νὰ γίνωσιν ἀπόκρυφοι παντοῦ ἐτοιμασίαι,
καὶ ὅπλα τῶν πολεμιστῶν νὰ κρύψωσ' οἱ μανδύαι·
κινδύνους θ' ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν ἀποστολήν μας,
πιστοὶ πλὴν εἰς τὴν κλησὶν μας καὶ εἰς τὴν ἐντολήν μας,
σφαγὴν θὰ ὑπομείνωμεν καὶ τρομερὰς βασάνους,
παρὰ νὰ ὑποκύψωμεν ἀκόμ' εἰς τοὺς τυράννους.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἀπὸ τοῦ νῦν περίσκεψιν καὶ σιωπὴν βαθεῖαν!
Ἡ τυραννία κέχτηται τὴν ὀσφρησιν ὀξεῖαν·
ἐὰν τὰ μελετώμενα μακρόθεν ὑποπτεύσῃ,
τὸ αἷμά μας τὸ ἄριστον ὡς χεῖμαρρος θὰ ρεύσῃ.
Τὸ αἶσθημά μας, τὸ ἐντὸς τῶν καρδιῶν μας καῖον,
ἄς μὴ τὸ ἐξατμίζωμεν διὰ κραυγῶν ματαίων,
ἄς μένη συγκεντρούμενον, νὰ συμπηγῇ εἰς πράξεις.
Δὲν διαπράττ' ἡ καύχησις, ἀλλὰ ὁ νοῦς κ' ἡ τάξις.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ἐπικατάρατος ἐὰν κἀνεῖς μας δειλιάσας,
ἢ ὑποσχέσεων χρυσῶν τὸ δέλεαρ δαγκάσας,
φανῇ πρὸς τὴν πατρίδα του καὶ πρὸς ἡμᾶς προδότης!
Ὑπάρχει καὶ μᾶς ἐφορᾷ Θεὸς ἀνταποδότης.

ΛΑΜΠΡΟΣ

Καὶ δὲν θ' ἀποφασίσωμεν προτοῦ νὰ χωρισθῶμεν
πῶς ἔχομεν νὰ πράξωμεν καὶ ποῦ ν' ἀπαντηθῶμεν;

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἰδοὺ ἡ γνώμη, ἀδελφοί, ἣν ἤθελον σᾶς δώσει·
 ἀφ' οὗ τὰ πλήθη πανταχοῦ προπαρασκευασθῶσι
 καὶ μυστικαὶ προμήθειας συρρέουσιν ἐφοδίων,
 πασῶν πρωτίστη νὰ ληφθῇ φροντίς περὶ φρουρίων.

Ἡ τυραννία ἔστησεν ἐκεῖ τὰς φωλεάς της·
 ἐκεῖθεν τῆς πατρίδος μας ὁ ληστρικός δυνάστης
 ὡς σαρκοφάγον ὄρνεον ἐπισκοπεῖ φυλάττων,
 καὶ δεκατίζει ἄφοβος τὸ ἔθνος τῶν θυμάτων.
 Ἐκεῖ νὰ πρωτοπέσωμεν· ἐκεῖνα πρῶτον ὅλων
 τὴν αὐτὴν νύκτα πανταχοῦ ν' ἀρπάσωμεν μὲ δόλον,
 καὶ τὴν αὐγὴν ὁ ἥλιος ὁπότεν ἀνατείλῃ,
 μ' Ἑλλήνων νὰ σεμνύνηται σημαίαν πᾶσα πύλη,
 κ' εἰς δύσιν κ' εἰς ἀνατολὴν μ' ἐν σύνθημα συγχρόνως
 ὅλ' ἡ Ἑλλὰς ν' ἀνεγερθῇ ὡς εἰς ὀπλίτης μόνος.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Διὰ φρουρίων ἄλωσιν δὲν φθάνει μόνον λόγος,
 ἀλλ' ἀπαιτεῖται δύναμις καὶ χρόνος ἀναλόγως.
 Καθὼς οἱ νόμοι ὥριζον τῶν Λακεδαιμονίων,
 τὰ φρούριά μας ἔστωσαν τὰ στήθη τῶν ἀνδρείων.
 Εἰς τῶν βουνῶν τὰς κορυφάς, πλησίον εἰς νεφέλας,
 ἐμπρός του ἔχων βάραθρα καὶ πέριξ του θυέλλας,
 εἰς βρύσεις κάθηται ψυχρὰς κ' εἰς σκιεροὺς πλατάνους,
 ὁ ἄτρομος ἄρματωλὸς φοβίζων τοὺς τυράννους.
 Τὰ ὕψη ἐκληρώθησαν εἰς τὴν ἐλευθερίαν!
 Μ' ἐκείνους εἰς ἐνώσεως ἐλθόντες κοινωνίαν,
 ἅς κατερχώμεθ' ἀπ' ἐκεῖ ὡς χεῖμαρροι κροτοῦντες,
 τὰς πεδιάδας, τοὺς ἀγροὺς, τὰς πόλεις πλημμυροῦντες.
 Ἀντὶ τὴν ῥώμην τῶν χειρῶν, τὸ αἶσθημα τοῦ στήθους
 νὰ περιχλείσωμεν ἐντὸς εἰς φρούρι' ἀπὸ λίθους,

ἄς φυλακίσωμεν ἐκεῖ τοὺς τρέμοντας βαρβάρους,
καὶ ὥς περὶ τὰς πύλας των ὀρμῶντες μετὰ θάρρους,
τὴν γῆν μας, τὴν πλουσίαν των κρατοῦντες ἀποθήκην,
ἄς τοὺς καταναγκάσωμεν νὰ κλίνουν εἰς συνθήκην.

ΚΑΡΑΒΟΣ

Συγχρόνως καὶ τὰ σκάφη μας, κελύφη τῶν ὑδάτων,
ἀνάγκη νὰ ὀπλίσωσι τ' ἀδύνατα πλευρά των,
μαχίμους ναύτας νὰ δεχθοῦν καὶ ἔρμα πυροβόλων,
νὰ στέψωσι τὰς πρῶρας των καὶ νὰ ταχθῶσ' εἰς στόλον.
Μὲ τὰς πετρώδεις των ἀκτὰς καὶ μὲ τὰς νήσους πάσας
ἐκτεταμένας ἡ Ἑλλὰς ἐγκλείουσα θαλάσσας,
ἀνάγκην ἔχει ἀφευκτον συμμάχων ὑποπτέρων.

(Πρὸς τὸν Ἀρχιμανδρίτην)

Ὅποια εἶναι πρὸς αὐτὰ ἡ γνώμη σου, ὦ γέρων;
Ἔχεις τὴν πεῖραν παλαιάν. Πῶς σκέπτεσαι;

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Διστάζω!

ΝΕΟΚΛΗΣ

Ἀκόμη;

ΚΑΡΑΒΟΣ

Ἄλλο τί ζητεῖς;

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Ναί, δὲν καταδικάζω

τὴν φλόγα τὴν φιλόπατριν ἣν ἡ ψυχὴ σας τρέφει
ἡ ἡλικία τὴν γενναῖα, ἡ ἀρετὴ τὴν στέφει·
ἀλλὰ μὴ, Φλῶρε, λησμονῆς ὅτ' εἰς ἐπαναστάσεις
εἶν' εὐκόλος ἡ κίνησις, πλὴν δύσκολος ἡ στάσις·
ὅτι τὸ ἔθνος σήμερον κοιμώμενον λανθάνει,
πλὴν ἅπαξ ἂν ὁ τύραννος παροξυνθεὶς ἐμάνῃ,
θὰ πλημμυρήσῃ, κρουνηδὸν τὸ αἷμά μας ἐκρέον,

ἢ χεὶρ σου δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ τὸ κρατήσῃ πλέον.
 Ἐν ὅσῳ ζῶσιν Ἕλληνες, ἔχ' ἡ Ἑλλάς ἐλπίδα·
 ἀλλ' ὅταν μεταβάλωμεν εἰς τάφον τὴν πατρίδα!...

ΦΛΩΡΟΣ

Τοὺς λόγους τούτους σέβομαι, ὡς πάντοτ' ἐσεβόμην,
 θαθύπειρε διδάσκαλε, τὴν συνετὴν σου γνώμην·
 ἀλλ' ἀπαιτεῖς ἀδύνατα. Εἰς τὴν ἐλευθερίαν
 τί ἔθνος ποτ' ἐπρόσφερεν ἀναίμακτον θυσίαν;
 Τῆς δάφνης τῆς τὸ στέλεχος εὐρώστως μόνον θάλλει
 εἰς γῆν ἣν ἐξωμάλυνον καταστροφαὶ καὶ πάλῃ.
 Θρησκεία ἢ πεποίθησις ἂν δὲν ἐβάφ' εἰς αἷμα
 οὐδέποτε κατέκτησε τοῦ νικητοῦ τὸ στέμμα.
 Ὁ τὴν ζωὴν του ἀγαπῶν τὴν διακινδυνεύει.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Ὁ καὶ ἀσφάλειαν ζητῶν προσεκτικῶς ὁδεύει.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἀσφαλεστέρας παρ' αὐτὰς ζητοῦμεν ἐγγυήσεις,
 ὅποτε ἀλληλόμαχοι ἀνατολὴ καὶ δύσις
 ἐλκύουν τῶν τυράννων μας τὴν προσοχὴν κατ' ἄλλων,
 ὅποτε περιμένομεν ἐπικουρίαν Γάλλων,
 ὅτε τὴν γῆν ὀλόκληρον σπασμοὶ κινοῦν μεγάλοι;

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Τὰ πράγματ' ἅς προσμείνωμεν ἅς ἔλθωσιν οἱ Γάλλοι,
 ἅς ὁδηγῇ τοὺς λόχους των ὁ εὐγενὴς Φερρὰϊος,
 καὶ τότε καὶ βαδίζομεν ἀπταιστως καὶ βεβαίως.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Μὲ πείθει, οὐδὲ ὁμιλεῖ ἀδίκως ὁ πρεσβύτης·
 δολία ἢ πολιτικὴ, κ' οἱ δρόμοι σκολιοί της·
 εἶναι σειρὴν ἐπάδουσα εἰς βάθη ἀπωλείας,
 ἢ τέρας ἔχον κεφαλὴν εἰς τόπον τῆς καρδίας.

Ἀκόμῃ δὲν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν χρυσοῦν αἰῶνα,
 ὁπότε εἰς θεμέλια εἰλικρινείας μόνα,
 ὁπότε εἰς εὐθύτητος κ' εἰς ἀληθείας βάσεις
 θεν' ἀνυψῶνται τῶν ἐθνῶν αἱ σχέσεις κ' αἱ συμβάσεις·
 ἀκόμῃ τῶν αἱμάτων μας δὲν ἔκλεισαν αἱ βρύσεις,
 διότι ἐπιστεύθημεν εἰς ξένας εἰσηγήσεις,
 διότ' ὑπὸ ἐπίπλαστα ἐλευθερίας ἄνθη
 τὸν δράκοντα κρυπτόμενον τὸ στῆθός μας ἡσθάνθη.
 Ἄς ἔλθωσ' οἱ ἐπίκουροι καθὼς μᾶς ἀνηγγέλθη,
 ὁ Ῥήγας μὲ πολεμικὰς παρασκευὰς ἄς ἔλθῃ,
 καὶ τότε στηριζόμενοι ἐπ' ἀσφαλοῦς ἐλπίδος,
 ἄς χύσωμεν τὸ αἷμά μας καὶ μέχρι τῆς ῥανίδος.

ΧΛΩΡΟΣ (ἐξελθὼν πρὸ ὀλίγου ἐπιστρέφει εἰς τὸν θάλαμον)

ΧΛΩΡΟΣ

Σιγαῖτε! Ξένος ἄνθρωπος τὴν κλίμακ' ἀναβαίνει·
 ζητεῖ τὸν Φλῶρον νὰ ἰδῇ.

TINEΣ (τεταραγμένοι)

Τί τοῦτο νὰ σημαίνει;

ΦΛΩΡΟΣ

Ἐμέ; τίς εἶναι; τί ζητεῖ;

ΧΛΩΡΟΣ

Μανδύας τὸν καλύπτει·
 νὰ μείνῃ θέλει ἄγνωστος· τὸ πρόσωπόν του κρύπτει.

TINEΣ

Τί τρέχει;

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπροδόθημεν.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ὁ Φλῶρος ἐγνωρίσθη!

ΚΑΡΑΒΟΣ

Νὰ μὴν εἰσέλθῃ. Νὰ κλεισθῇ ἡ θύρ', ἂν δὲν ἐκλείσθῃ.

(Πρὸς τὸν Φλῶρον)

Νὰ σὲ συλλάβῃ ἔρχεται μὲ βίαν ἢ μὲ δόλον.

ΑΛΛΟΙ

Νὰ μὴν εἰσέλθῃ!

ΦΛΩΡΟΣ (πρὸς τὸν Λάμπρον)

Δὸς ἐδὼ αὐτὸ τὸ πυροβόλον.

(Πρὸς τὸν Χλωρὸν)

* Ἄς ἔλθῃ· περιμένεται. (Πρὸς τοὺς λοιποὺς) Συρθῆτε κατὰ μέρος.

* Ἴσως εἰς φόβον μάταιον ἐδόθητε ἀκαίρως.

(Ὅλοι οἱ λοιποὶ σύρονται εἰς γωνίαν, ἀφ' ἧς κατ' ἀρχὰς μὲν προσέχουσι πρὸς τὸν Φλῶρον, μετὰ ταῦτα δὲ φαίνονται συνδιαλεγόμενοι μυστικῶς μεταξύ των, καὶ ἰδίως μετὰ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου καὶ Νεοκλέους. — Ὁ Φλῶρος ἵσταται εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν εἰς τὸ προσκήνιον, ἔχων τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ κρατῶν τὸ ἐκεῖ κεῖμενον πιστόλιον. Ἐμβαίνει ὁ **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ**, ἔχων τὸ πρόσωπον κεκαλυμμένον εἰς τὸν μανδύαν του, καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸν Φλῶρον)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εἶσαι ὁ Φλῶρος;

ΦΛΩΡΟΣ

Εἶμ' ἐγώ. Τίς εἶσαι σύ; ὁμίλει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (βλέπων πέριξ του)

* Ἐχομεν μάρτυρας πολλοὺς· εἶν' ἐδικοί σου φίλοι;

ΦΛΩΡΟΣ (κρατῶν τὸ πυροβόλον)

* Ὅμιλησον. Οὐχὶ αὐτοί, σὺ ὑποπτos μοὶ εἶσαι·

τί κρύπτεσαι, καὶ παρ' ἐμοῦ τί θέλεις; πῶς καλεῖσαι!

Τίς εἶσαι;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (περιδλεπόμενος μυστηριωδῶς, στρέφεται πρὸς τὸν Φλῶρον καὶ ἀνοίγει τὸν μανδύαν του, ὃν μετὰ ταῦτα κλείει πάλιν ἀμέσως)

* Ὁ Γεώργιος Αὐγερινός.

ΦΛΩΡΟΣ (μὲ ἔκπληξιν)

Καὶ θέλεις

ἐμέ! Τὴν εὐτυχίαν σου ἀνίσως μοὶ ἀγγέλλης,
εἰδήσεις τοῦ αἰσίου σου ἐὰν μοὶ φέρῃς γάμου,
συγχαίρω! Πλὴν πολύτιμα μοὶ εἶναι τὰ λεπτά μου.
Δὲν δύναμαι, μακρύτερον ἀφήνων τοὺς κυρίους,
νὰ παρατείνω τὰς εὐχὰς τὰς συγχαρητηρίους.
Ὑπαγε χαίρων. Χρεωστῶ νὰ ἐπιστρέψ' ὀπίσω.

(Τὸν χαιρετᾷ ἑλαφρὰ καὶ θέλει νὰ φύγῃ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Διὰ σέ ἦλθα, δι' ἐμέ δὲν ἦλθα νὰ λαλήσω.

ΦΛΩΡΟΣ

Τί θέλεις;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Φλῶρε, πρόσεχε, ὑπάρχει προδοσία·
εἰς τὸν σατράπην περὶ σοῦ ἐδόθη ἀγγελία,
καὶ τοῦ κατεμηνύθησαν οἱ μυστικοὶ σκοποὶ σου.

ΦΛΩΡΟΣ

Ποῖοι σκοποὶ μου μυστικοί;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Νὰ φύγῃς καταπείσου
τὰ πάντα ἔγειναν γνωστά. Καὶ ὥρας ἂν ἀργήσῃς,
φέρεις τὸν ὀλεθρον εἰς σέ, καὶ εἰς αὐτοὺς ἐπίσης.

ΦΛΩΡΟΣ (σύννους)

Εἰσὶν οἱ φίλοι μου γνωστοί;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οὐχὶ δι' ὀνομάτων.

ΦΛΩΡΟΣ

Σὺ μοὶ τὸ λέγεις; σὺ ἐμέ κινδύνων προφυλάττων;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἐγώ! πλὴν φύγε πρὶν αὐγὴ δευτέρα ν' ἀνατείλῃ.
Ἐκπλήττεσαι; δὲν εἴμεθα ἀπὸ παιδίων φίλοι;
Πολλάκις δὲν μοι ὥρεξας ἀδελφικῶς τὴν χεῖρα,
κ' ἐγὼ πολλάκις μ' ἀδελφοῦ στοργὴν δὲν τὴν ἐπῆρα;
Συνεταράχθη ἔκτοτε ἡ σχέσις ἡ ἀρχαία,
πλὴν σήμερον προτίθεσαι καὶ μελετᾷς γενναῖα,
καὶ εἶν' ἡ σωτηρία σου τοῦ ἔθνους σωτηρία.
Υἱαίνει.

ΦΛΩΡΟΣ (τῷ δίδει τὴν χεῖρά του)

Γεώργιε! εἰς' εὐγενῆς καρδία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (καλύπτει τὸ πρόσωπόν του)

Τὸ ὄνομά μου ἄγνωστον ἐπιθυμῶ νὰ μείνῃ.
Οὐδεὶς ἄς μάθῃ πῶς ἐδῶ σέ εἶδα· οὐδ' ἐκεῖνοι. (Ἀναχωρεῖ.)

ΟΛΟΙ (μετὰ σπουδῆς περιστοιχίζοντες τὸν Φλῶρον)

Λοιπὸν;

ΦΛΩΡΟΣ

Ἀνεκαλύφθημεν· ὑπάρχει προδοσία·
ἐδῶ δὲν εἶναι διὰ σᾶς ἀσφάλεια κάμμία.
Ἄν εἶναι τίς σας ὑπαρξὶν εἰρηνικὴν προκρίνων
κ' εὐχόμενος ν' ἀναβληθῇ ἡ ὥρα τῶν κινδύνων,
ἂν τὰς προτάσεις μου τινὸς καταδικάζ' ἡ γνώμη,
ἀπέλθετε ὡς ἤλθατε, εἶναι καιρὸς ἀκόμη.
Ἀκόμη δὲν γνωρίζεσθε κατ' ὄνομα κἀνεὶς σας·
ἀπέλθετε ὡς ἤλθατε, καὶ ὁ Θεὸς μαζῇ σας.
Τὸ κατ' ἐμέ, τὴν θέσιν μου ὀφείλω νὰ φρουρήσω·
ἂν ἔχω θάνατον ἐμπρὸς, τὸ αἶσχος ἔχ' ὀπίσω·
νὰ διαμείνω χρεωστῶ ὡς φύλαξ τῆς πατρίδος
ἐδῶ μὲ τὴν ἀσπίδα μου ἢ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος.
Δὲν βλέπω ἡ ἀναβολὴ πρὸς τί θενὰ συντείνῃ·
μηκύνει τὰς ἀλύσεις μας χωρὶς νὰ τὰς λεπτύνῃ.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

Ὑπὲρ ἐλευθερίας μας θὰ μᾶς ἐγείρουν ἄλλοι!
 Ἄν δὲν κινώμεθα ἡμεῖς, θὰ μᾶς κινήσουν Γάλλοι!
 Ἄν δὲν φανῇ τὸ αἷμά μας καχλάζον εἰς τὰς φλέβας,
 ἀνίσως τοὺς συμμάχους μας δὲν πείσωμεν εἰς σέβας,
 ἅς λείψ' ἡ συμμαχία των, θὰ εἶναι ζυγὸς νέος·
 σύμμαχος πρέπει ἑαυτοῦ νὰ εἶναι ὁ γενναῖος.
 Οἱ βοηθοῦντες ἑαυτοὺς εὐρίσκουσι σωτῆρας,
 καὶ κατευθύνει ὁ Θεὸς τὰς κινουμένας χεῖρας.

ΠΟΛΛΟΙ

Οἱ βοηθοῦντες ἑαυτοὺς εὐρίσκουσι σωτῆρας,
 καὶ κατευθύνει ὁ Θεὸς τὰς κινουμένας χεῖρας.

ΦΛΩΡΟΣ

Εἰς τὴν προτέραν πρότασιν ἐάν τινες ἐμμένουν,
 πολλὰ νὰ κανονίσωμεν καὶ νὰ σκεφθῶμεν μένουν,
 ἀλλ' ἀγρυπνεῖ ὁ κίνδυνος κ' ἡ ὥρα κατεπείγει·
 διαλυόμεθα· καθεὶς κρυπτόμενος ἅς φύγῃ,
 καὶ εἰς τὰ σκότῃ θάπτοντες τὴν μυστικὴν ὁδὸν μας,
 ἅς ἀποπερατώσωμεν ἄλλοῦ τὴν σύνοδόν μας.

ΧΛΩΡΟΣ

Ποῦ δὲ θενὰ συνέλθωμεν καὶ αὖθις διὰ τάχους;

ΦΛΩΡΟΣ

Εἰς τοῦ πετρώδους Παρνασσοῦ τοὺς δενδροφύτους βράχους
 γνωρίζω θέσιν ἔρημον κειμένην καταλλήλως·
 τοῦ καταρράκτου εἰς αὐτὴν πλατύνεται τὸ χεῖλος,
 κ' οἱ βράχοι διατέμνοντες τὴν ἐπιφάνειάν των,
 εἰς ἀμφιθέατρον εὐρὺ σωρεύονται γιγάντων·
 εἶναι ὁ μέγας προμαχὼν πλησίον τῶν ἀστέρων,
 ὃν ὁ Θεὸς ἀνήγειρεν ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων.
 Τείχη του εἶν' αἱ κορυφαὶ καὶ τοῦ βουνοῦ τὰ νῶτα,
 καὶ τάφροι του τὰ βάραθρα ποῦ βράζουν κεχηνότα.

Ἐκεῖ, εὐθὺς ὅπου ἡ νύξ τὸν πέπλον τῆς ἐκτείνει,
 μὲ προσοχὴν τὸ βῆμά του καθεῖς ἅς διευθύνῃ·
 ἐκεῖ συνεδριάζοντες σκεπτόμεθ' ἀταράχως,
 ὅπου φρουρός μας ὁ Θεὸς καὶ φρούριον ὁ βράχος.

ΚΑΡΑΒΟΣ

Καὶ πῶς θὰ διακρίνωμεν τὴν θέσιν καὶ τὸν δρόμον;

ΦΛΩΡΟΣ

Ἀφ' ὅπου κεῖται ἡ Δαυλὶς, ἀνόδων ἀποτόμων
 συνέχεια, σᾶς ὁδηγεῖ πρὸς τὴν μονὴν τοῦ ὄρους·
 ἐκεῖθεν πρὸς τ' ἀριστερὰ περῶντες ἀνηφόρους
 καὶ δρόμους ποῦ ὁ χεῖμαρρος χαράττει κατ'ἀρρέων,
 εἰς σκοτεινὴν ἐμβαίνετε κοιλάδα τῶν ὀρέων.
 Ἄλλοῦ τὸ μονοπάτιον κρεμᾶται εἰς τὸ χάος,
 ἄλλοῦ ἐξελιττόμενον, εἰς χλόην ἔρπει πράως,
 ἄλλοῦ δὲ πάλιν ἐκκοπεῖς ἀπὸ τὰ ὕψη βράχος
 τὸ ἔσυρε κατόπιν του μὲ τὸ βαρὺ του πάχος·
 ὕψη δὲ μόνον προσιτὰ εἰς τὰς δορκάδας σχίζον,
 καὶ κορυφὰς ὅπου διπλοῦς ἐκτείνεται ὀρίζων
 καὶ τὴν Φωκίδα διαιρεῖ ἀπὸ τῆς Βοιωτίας,
 φέρ' εἰς ἐρείπιον μικρᾶς ἀρχαίας ἐκκλησίας,
 ἔργον ἀγνώστου ἀσκητοῦ ὃς ἔτι ζῶν ἐτάφη·
 ἐκεῖ ὑπάρχ' ἡ κορυφὴ ποῦ σᾶς περιεγράφει.

ΛΑΜΠΡΟΣ

Σᾶς ὁδηγῶ· μ' εἶναι γνωστὸν τοῦ Πάρνασσοῦ τὸ μέρος.

ΦΛΩΡΟΣ

Τὰ τῆς φυγῆς των πρόβλεψε καὶ φρόντισον ἐγκαίρως.

(Ὅλοι πλὴν τοῦ Φλώρου ἀναχωροῦσι βραδέως.)

ΦΛΩΡΟΣ

Ἴδού λοιπόν! Ὑπέγραψα συνθήκην πρὸς τὸν βίον.

Ἡ τύχη ἂν μὲ πολεμῇ ἅς μὲ ἰδῇ ἀνδρεῖον.

Μακρὰν ἐμοῦ ἡ μνήμη της καὶ ὅ,τι μοὶ τὴν φέρη,
μακρὰν καὶ ἡ καρδία μου! Εἰςλέοντας ἄς ἔρρη!
Ἄν ἡ ζωὴ δι' ὅλων μου τῶν πόρων διαρρέη,
πλὴν φλόξ εἰς τὴν καρδίαν μου ἐλευθερίας καίει,
σκιάς τῶν φαινομένων της ἀντανακλῶσα ὅλων.
Δὲν ζῇ κ' ἡ βόμβα ποῦ πετᾷ ἀπὸ τὸ πυροβόλον
καὶ πῦρ χωνεύει, κ' ἔκρηξιν πλανᾷ, καὶ καταστρέφει;
Ἄν ἔσβυσαν διὰ παντὸς τὸν ἥλιόν μου νέφη,
καὶ μαῦρ' ἂν ἐπικρέμανται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου,
θενὰ τὰ χρωματίσωσιν αἱ φλόγες τῆς ψυχῆς μου.
Ἐν ὅσῳ ζῇ σπασμωδικῶς ὁ ὕλικός μου βίος,
διὰ τοῦ σάλου τῆς ζωῆς θὰ πλεύσω δραστηρίως,
μὲ καρτερίαν στωϊκὴν θ' ἀναδεχθῶ τὴν πάλην,
πρὸς μέγα πάθος μὲ ψυχὴν θ' ἀντισταθῶ μεγάλην,
καὶ θενὰ πνίξω εἰς αὐτὴν τὴν ἀνδρικὴν παλάμην
τὴν πάλλουσαν καρδίαν. — ὦ! ἀνίσως ἐδυνάμην!

ΦΥΛΛΙΤΗΣ (εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας)

ὦ ἀδελφέ!

ΦΛΩΡΟΣ

Ὁ Περικλῆς! (ῥίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας του.)

Πῶς, φίλε! Δι' αἰθέρος;

Ὅποτε μ' ἀντεμάχετο τὸ πνεῦμα τοῦ ἀέρος,
σύ, φαίνεται, εὐτυχέστερος κατόπιν μου ἐπέτας·
ἀλλὰ τὰς ἀγγελίας σου, ὦ! τάχυνε, εἰπέ τας.

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

ὦ Φλῶρε!

ΦΛΩΡΟΣ

Πῶς! τὸ στόμα σου ἡ ἀθυμία κλείει!
Τί ἀπευκταῖ ἀκούσματα τὸ βλέμμα σου μηνύει;
Ἄν χαρμοσύνους ἔφερεις εἰδήσεις, θὰ ἐσίγας;

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

Ἀκούσματ' ἀποτρόπαια! — Ὁ Ῥήγας...

ΦΛΩΡΟΣ

Αἶ! ὁ Ῥήγας;...

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

ὦ ἀδελφέ! ἀπώλοντο οἱ φίλτεροί μας πόθοι,
αἱ στίλβουσai ἐλπίδες μας.

ΦΛΩΡΟΣ

Ὁ Ῥήγας!...

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

Ἐπροδόθη-

εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ ἔργου του δολίως συνελήφθη,
μ' ἀλύσεις τὸν ἐδέσμευσαν κ' εἰς φυλακὰς ἐρρίφθη.

ΦΛΩΡΟΣ

Τί λέγεις, φίλε; Τίνα; Τίς; Δὲν εἶσαι εἰς ἀπάτην;

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

Εἶδῃσιν φέρω θλιβεράν ἀλλὰ βεβαιοτάτην.
Ἦμην αὐτόπτης, καὶ δεινὰς μὲ ἄφησ' ἐντυπώσεις.

ΦΛΩΡΟΣ (κτυπῶν τὸ μέτωπόν του)

ὦ! τότε πέσε, κεραυνέ, νὰ μὲ ἀποτεφρώσης.

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

Εἰς τὴν Τεργέστην εἵμεθα, ὡς εἶχες μᾶς ἀφήσει·
εἰς Ἐνετίαν δ' ἔμελλεν ὁ Ῥήγας ν' ἀπαντήσῃ
πρὸς τελευταίαν ἐντευξίν τὸν ἥρωα τῶν Γάλλων
ἐλπίδων ἤδη ὄνειρα ἐτρέφομεν μεγάλων.

Ὑπῆρχον ὅπλα, ἄφθονος προμήθεια ἀργύρου,
τὰ πυροβόλα μας τροφή πυρίτιδος ἐπλήρου,
καὶ φλέγων ἐνθουσιασμὸς ἐπλήρου τὰς καρδίας.

Ἦδη τὰς πρῶρας μας μ' ἀφροὺς ἐκτύπα ὁ Ἀδρίας,
καὶ ζέφυρος ἀνήσυχος εἰς τοὺς ἰστούς μας πνέων

νὰ μᾶς προπέμψῃ ἔσπευδεν εἰς τὸ λαμπρὸν Αἰγαῖον.
 Ἄλλ' ἡ στρεβλὴ πολιτικὴ μὲ δύο προσωπεῖα,
 ἐν ᾧ μᾶς ἐνεψύχωνε καὶ μᾶς προσεμειδία,
 κατὰ τῆς εὐπιστίας μας στραφεῖσα αἰφνιδίως,
 τὴν ὄψιν μᾶς παρέστησε προδότου ἐριννύος.
 Ἀφ' οὗ ἀπεχωρίσθημεν, μετὰ τινὰς ὀλίγας
 ἡμέρας, συνεσκέπτετο μὲ τοὺς λοιποὺς ὁ Ῥήγας,
 καὶ ἱεροὺς μᾶς ἔλεγε περὶ πατρίδος λόγους.
 Ἐν ᾧ δ' ἀνεγινώσκαμεν ἐταίρων καταλόγους,
 καὶ τοὺς ἐκράτει ἀνοικτοὺς εἰς χεῖράς του ἀκόμῃ,
 ἐκεῖ, ἰδοὺ, Αὐστριακοὶ ἐμβαίνουν ἀστυνόμοι,
 καὶ κατ' αὐτοῦ μὲ βλέμματα ὀρμοῦν σπινθηροδόλα-
 τοὺς βλέπει, τοὺς ἐννόησε. Τὰ ἔγγραφα του ὄλα,
 τοὺς κινδυνώδεις πίνακας ρίπτ' εἰς τὸ πῦρ μὲ βίαν,
 καὶ ἴσταται προκλητικῶς ἐμπρὸς εἰς τὴν ἐστίαν.
 Ματαίως τὰ καιόμενα ὀρμοῦν αὐτοὶ νὰ σώσουν·
 ὀπλίζεται, τοὺς ἀπωθεῖ, καὶ πρέπει νὰ ἐνδώσουν.
 Ἰδὼν δὲ ὅτι τεφρωθεὶς ἐξέλιπεν ὁ χάρτης,
 «Ἰδοὺ, τοῖς λέγει, τῶν λοιπῶν συντρόφων μου ὁ μάρτυς.
 » Αὐτοὶ ἐσώθησαν· ἐγὼ πηγαίνω· ὁδηγεῖτε!»
 καὶ τ' ὄπλον ρίπτων κατὰ γῆς κατόπιν των κινεῖται.
 Ὡς τὸν γνωρίζεις, ἑαυτὸν ὁ ἥρως ἐλησμόνει,
 καὶ ἡ πατρίς κ' οἱ φίλοι του φροντίς του ἦσαν μόνη.
 Ἐλθὼν δὲ πρὸς τὸν ἄρχοντα, «Τί ἔπταισα;» τὸν λέγει·
 «ὁ ἔρως τῆς πατρίδος μου ἂν τὴν ψυχὴν μου φλέγῃ,
 » δὲν μᾶς ἐνέπνευσεν αὐτὸν τὸν ἔρωτα ὁ πλάσας;
 » Ὡς τὴν ψυχὴν μου πυρπολεῖ, δὲν φλέγει τὰς ψυχὰς σας;
 » Θηρεύω τῆς πατρίδος μου τὴν ἀνεξαρτησίαν,
 » δὲν συνταράττω οὐδ' ὑμῶν, οὐδ' ἄλλων ἡσυχίαν,
 » ζητοῦμεν ν' ἀποθάνωμεν καθὼς εἰς ἄνδρας πρέπει·

»εἶν' ὁ σκοπός μας εὐγενής καὶ δὲν σᾶς ἀποβλέπει.»
 Ὁ λόγος δὲν τὸν ἔσωσεν, ἐὰν καὶ ἐθαυμάσθη·
 εἰς φυλακὴν κ' εἰς ἄδικα δεσμὰ κατεδικάσθη
 ὁ μ' ὅλας τὰς δυνάμεις του διψῶν ἐλευθερίαν.
 Ματαίως πᾶσαν δέησιν καὶ πᾶσαν μεσιτείαν
 καὶ πάντα ἐξηντλήσαμεν πρὸς λύτρωσίν του τρόπον·
 ματαίως τὸ δικαίωμα προτείνων τῶν ἀνθρώπων
 παρέστησα πῶς ἄνομοι αἱ τιμωρίαι ἦσαν
 εἰς ξένον ἐπαγόμεναι κ' εἰς πρᾶξιν μὴ πραχθεῖσαν,
 κ' ἐζήτουν νὰ ὑποβληθῇ εἰς δίκην δημοσίως·
 εἶναι κωφὰ πρὸς ἀσθενεῖς τὰ ὦτα τῆς ἰσχύος.
 Ἀπήχθη! Ἔως τῆς εἰρκτῆς τὸν ἠκολούθουν κλαίων!
 Καὶ ὅταν εἶδα νὰ κλεισθῇ τὴν θύραν τελευταῖον,
 καὶ ὅλα μας τὰ σχέδια ὀπίσω της θαμμένα,
 ἐμάνην, παρεφρόνησα, κ' ἐλθὼν εἰς τὸν λιμένα,
 καὶ πλοῖον εὐρὼν ἔτοιμον ὑψῶσαν τὰς ἀγκύρας,
 νὰ σὲ ἀγγεῖλω ἔσπευσα τὸ θέσπισμα τῆς μοίρας.

ΦΛΩΡΟΣ

Αἶ! τώρα τὴν φαρέτραν σου ἐκένωσας, ὦ μοῖρα;
 Ἐκ τῆς φιάλης τῆς ζωῆς τὸν ἄψινθον ἐπῆρα,
 ἀλλὰ μοὶ τὸν ἐφθόνησας καὶ τοῦτον χαιρεκάκως·
 τί ἄλλο θέλεις παρ' ἐμοῦ; Τοῦ βίου μου τὸ ῥάκος;
 Ἀπάλλαξόν με ἀπ' αὐτοῦ, πανώλης τὸ μιαίνει·
 λαβὴ, ὦ! τίς ἐπάνω μου εἰς τὸ ἐξῆς σοὶ μένει;
 Δὲν ἔμεινεν ἀτόξευτον οὐδ' ἐν σου βέλος μόνον·
 ἂν μ' ἀφαιρέσης τίποτε, θὰ μ' ἀφαιρέσης πόνον.
 Οἱ πόδες μου κατέλιπον τῆς γῆς τοὺς παραδείσους,
 ἐστράφησαν πρὸς ἔρημον κ' ἐζήτησαν ἀβύσσους,
 ἀλλὰ καὶ αὐτ' ἐσείσθησαν ὡς τὸ σαλεῦον κῦμα,
 οὐδ' ἔχει γῆν ποῦ νὰ τεθῇ τὸ ἔντρομόν των βῆμα.

Σὺ μόνος εἰς τὴν ἄβυσσον μοὶ ἔμενες τῆς λύπης,
ἐλευθερίας ἤλιε! Καὶ σὺ μ' ἐγκαταλείπεις.

Αἶ! καὶ ὑπάρχει θάνατος καὶ μὲ ἀφίνει ζῶντα,
ἡ πρόνοια, κ' εὐφραίνεται νὰ τυραννῇ τὰ ὄντα!

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

Οἱ συνεταῖροί μας ἐδῶ συνῆλθον, ὥς μανθάνω.
Τί σκέπτεσαι; Τί μελετᾷς νὰ πράξης;

ΦΛΩΡΟΣ

Ν' ἀποθάνω.

Πλὴν θέλω εἰς τὸν τάφον μου πυρὰν ἐπικηδεῖαν,
ὀλόγυρά μου καίουσαν ὥς δᾶδα τὴν Τουρκίαν.
Τὸ ξένον οἰκοδόμημα θὰ σείσω ἐκ τῶν στύλων,
καὶ θενὰ πέσω ὑπ' αὐτὸ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Τόπος ὄρεινός καὶ ἄγριος ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ.

(Οἱ ΣΥΝΩΜΟΤΑΙ)

(Εἶναι νύξ. **ΛΑΜΠΡΟΣ ΛΕΒΑΔΕΥΣ, ΦΑΙΔΩΝ ΝΕΟΚΛΗΣ, ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ** καὶ **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΛΩΡΟΣ** καταβαίνουσιν ἀπὸ τῶν βράχων ὠπλισμένοι καὶ ἔχοντες δαυλοὺς εἰς τὰς χεῖρας.)

ΛΑΜΠΡΟΣ

Καλῶς ὠδήγησα· ἰδοὺ, τὴν θέσιν διακρίνω·
ἰδοὺ τὸ παρεκκλήσιον τὸ ἔρημον ἐκεῖνο·
ὁ καταρράκτης εἶν' ἐκεῖ ὅστις τοὺς βράχους σχίζει,
καὶ ὑφ' ἡμᾶς τὸ βάραθρον προσχαίνει καὶ βοῖζει·
καλῶς ἐπροχωρήσαμεν εἰς στενωποὺς καὶ σκότη·
ἦλθαμεν μόνοι, βλέπετε, καὶ ἦλθαμεν οἱ πρῶτοι.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

ᾠ! πόσον μεγαλοπρεπῶς ὁ Παρνασσὸς κοιμᾶται!
Πνοὴ τῆς ἀρχαιότητος ἐπάνω του πλανᾶται,
διάσπερον διάδημα τὰς κορυφάς του στέφει,
καὶ ἀστραπαὶ τὴν ζώνην του περικυκλοῦν καὶ νέφη.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Ἐκεῖ πρὸς τὰ κοιλώματα ἃ κρύπτουσι τὰ σκότη,
τὸ πάλαι ὁ χρυσότοξος θεὸς ἐχρησιμοδότει·
καὶ ἤδη δὲν σᾶς φαίνεται τὴν λύραν ὁ Ἀπόλλων
πῶς κρούει ἀπὸ τ' οὐρανοῦ τὸν στίλβοντ' αὐτὸν θόλον;
Καὶ ἀντηχοῦσ' αἱ θεῖαί του χορδαὶ εἰς τὰς καρδίας,
ἐλευθερίας εἰς αὐτὰς πῶς χύνουσι μαντείας;

ΧΛΩΡΟΣ

Ναός της εἶναι τὸ βουνόν· τὰ δένδρα του τὰ μαῦρα,
αἱ ἄσπιλοι χιόνες του καὶ ἡ ἀγνή του αὔρα
κ' οἱ χεῖμαρρ' οἵτινες ὄξεις ἀπὸ τῶν βράχων ρέουν,
ἐλευθερίαν ὁμιλοῦν, ἐλευθερίαν πνέουν.

Ἡ τυραννία βάρβαρος ὑπὸ βαρὺν τὸν πόδα,
τῶν ταπεινῶν πεδίων μας καταπατεῖ τὰ ῥόδα,
ἀλλ' ὅμως ὑπεράνω της ὁ Παρνασσὸς ὁ γέρων
ὑψοῦται ὑπερήφανος, τὰς κορυφάς του φέρων
εἰς τὸν χρυσοῦν μας οὐρανὸν, ἐκεῖ ποῦ αἰωνία,
ἐκεῖ ὅπου ἀμόλυντος οἰκεῖ ἐλευθερία.

(Ἀπὸ τῶν βράχων καταβαίνουνσι πολλοὶ ἔχοντες δαυλοὺς ἀνημμένους εἰς
τὰς χεῖρας, οὓς μετὰ ταῦτα σωρεύουσιν εἰς ἓν, καὶ σχηματίζουνσι πυράν.)

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ἴδου κ' οἱ ἄλλοι φίλοι μας. Τί θέαμα ὠραῖον!
Δὲν φαίνονται φλεγόμενοι οἱ βράχοι τῶν ὀρέων;
Τοὺς ἔλκει ὄλους, βλέπετε, ὁ εὐγενὴς μαγνήτης·
κἀνείς των δὲν ἀπέμεινε.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Καὶ ὁ Ἀρχιμανδρίτης!

Πῶς, πάτερ, μᾶς ἀκολουθεῖς καὶ σὺ ἐπὶ τοῦ ὄρους;
Καὶ ὅμως χθὲς ἐξέφραζες ιδέας διαφόρους,
καὶ τῶν σχεδίων μας αὐτῶν ὠμίλεις ἐναντίον.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Χθὲς ἀπητεῖτο συμβουλή, πλὴν σήμερον βραχίων.
Ὅποταν, τέκνα, σκέπτεσθε, διστάζων σᾶς συνέχω·
πλὴν ἤδη ἔργα πρόκεινται, καὶ δισταγμὸν δὲν ἔχω.
Εἶν' εὐγενὲς ἐντρύφημα καὶ χρέος τοῦ ποιμένος
νὰ θνήσκ' ὑπὲρ τῆς ποιμένης του. Τὸ ἐκπληρῶ ἀσμένως.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ὅλοι παρόντες εἵμεθα· ὁ Φλῶρος λείπει μόνον.
 Ἀνανεοῦμεν σήμερον βουλὴν Ἀμφικτυόνων·
 πρὸς σύσκεψιν συνήλθομεν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ὅλης.
 Ἐδῶ τὸν παραστάτην τῆς ἐκάστη ἔχει πόλις·
 ἔδῶ καθεῖς μας τὴν φωνὴν τῶν ἀδελφῶν του φέρων
 παρέστη νὰ διασκεφθῇ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον.

Εἰς τὴν σκοτίαν τῆς νυκτὸς τὰ ὄρη ἀναβάντες
 ὅποῖον ἔχομεν σκοπὸν, καὶ τί ζητοῦμεν πάντες;
 Ἀκούσατέ το! Εἰς αὐτὸν συνήλθομεν τὸν τόπον,
 νὰ προκηρύξωμεν ἐμπρὸς τῆς γῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων,
 ἀπέναντι τῶν πανταχοῦ γενναίων κ' ἐλευθέρων,
 ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἀγνῶν ἀστέρων
 καὶ τοῦ Θεοῦ, ὃς ἄνωθεν τὴν ἀρετὴν ἀμείβει,
 πῶς τὰ δεσμά τῆς ἡ Ἑλλάς ἡρωϊκῶς συντρίβει.

ΟΛΟΙ (περὶ τὴν πυρὰν σύροντες καὶ κινοῦντες τὰ ξίφη των
 ἐπαναλαμβάνουσιν)

Πῶς τὰ δεσμά τῆς ἡ Ἑλλάς ἡρωϊκῶς συντρίβει.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Πῶς δὲν ὑποτασσόμεθα, ὥς ἔθνος αὐτονόμων,
 εἰμὴ εἰς μόνον τὸν Θεὸν κ' εἰς τὸν ζυγὸν τῶν νόμων.

ΟΛΟΙ

Εἰμὴ εἰς μόνον τὸν Θεὸν κ' εἰς τὸν ζυγὸν τῶν νόμων.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Καὶ τῆς ἐνδόξου πάλης μας πῶς δὲν θεν' ἀφειῶμεν,
 πρὶν πέσωμεν μέχρ' ἐνὸς ἢ ἐλευθερωθῶμεν.

(Ὅλοι ἐπαναλαμβάνουσι τοὺς δύο στίχους.)

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Οἱ ὅρκοι οὓς μὲ βούλησιν προφέρειτ' ἐλευθέραν
 εἰς τοῦ Θεοῦ ἐγράφησαν τὴν πάγχρυσον διφθέραν,

κ' ἡ ζέσις τῆς καρδίας σας, ὡς κνίσσ' ἀπὸ θυσίας,
 ἀνέβη εὐπαράδεκτος εἰς τὰς μονὰς τὰς θείας.
 Εἵμεθ' ἀδύνατος λαὸς, ὀλίγοι κατ' ἀπείρων,
 ἀλλ' ὁ μεγάλους ταπεινῶν, ὁ ταπεινοὺς ἐγείρων,
 ὅστις ἐξ ὕψους τῶν θνητῶν τὰς τύχας ἐπιβλέπει,
 ἅς νεύσῃ ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ ἅς μᾶς ἐπισκέπη.

(Ἀποκαλύπτει τὴν κεφαλὴν του, καὶ κατ' ὀλίγον καὶ οἱ λοιποὶ ὅλοι.)

Θεέ, ὁ κατ' εἰκόνα σου τὸν ἄνθρωπον ποιήσας
 κ' εἰς τὴν ψυχὴν του ἔρωτα ἐλευθερίας στήσας,
 ὁ εἰς τὸ δίκαιον ἰσχὺν πρὸς νίκην ἐμφυτεύσας,
 εἰς τοὺς ἰκέτας σου ἡμᾶς κατάβλεψ' ἐπινεύσας!
 Ἄς φθάσῃ ὡς τῆς δόξης σου τὸν θρόνον ἡ φωνή μου,
 καὶ τὸν λαόν σου ἄκουσον βοῶντα ἐξ ἐρήμου!
 Τὸν πέπλον τῆς ἰσχύος σου ἐγέρθητι κ' ἐνδύσου,
 καὶ ζῶσον τὴν περιλαμπῇ ῥομφαίαν τῆς ὀργῆς σου!
 Ἄψου τῶν ἄκρων τῶν βουνῶν ν' ἀνάψουν ὡς λαμπάδες,
 κλῖνον τὴν χεῖρά σου, νεκραὶ νὰ πέσουν μυριάδες,
 κ' ἐπίτρεψε διὰ χειρῶν ἅς θέλεις ἐνισχύσει
 τὸ σάβανόν της ἡ Ἑλλάς τὸ δουλικὸν νὰ σχίσῃ,
 νὰ ἐπιλάμψῃ κ' εἰς αὐτὴν εὐνοίας σου ἡμέρα,
 νὰ ἐγερθῇ πρὸς δόξαν σου μεγάλη κ' ἐλευθέρα,
 καὶ νὰ ἀσκῇται εὐκλεῶς ἡ θεία σου λατρεία!

ΟΛΟΙ

Ζήτω ἡ πίστις, ἡ πατρίς καὶ ἡ ἐλευθερία!

ΝΕΟΚΛΗΣ

Περιουσίαν καὶ ζωὴν καὶ πᾶσάν μας ἐλπίδα
 προθύμως θυσιάζομεν ἡμεῖς εἰς τὴν πατρίδα.
 Πλὴν πῶς θὰ ἐγκεντρίσωμεν τὴν φλόγα τῶν ψυχῶν μας
 καὶ πανταχοῦ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν συμπατριωτῶν μας;

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Εγὼ τὴν Πελοπόννησον ὁλόκληρον περάσας
 τὰς πόλεις τῆς ὑπόσχομαι ν' ἀναστατώσω πάσας·
 οἱ πλούσι' εἰς ἐπιρροὴν καὶ δύναμιν χρυσίου,
 τὸ πᾶν θὰ θυσιάσωσιν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου,
 καὶ εἰς τὸ τραχὺ Ταύγετον καὶ ἐπὶ τοῦ Μαινάλου,
 θὰ ὀπλισθῶσ' ὑπέρμαχοι τοῦ ἔργου τοῦ μεγάλου.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Τὴν Σπάρτην εἶναι περιττὸν οὐδεὶς ν' ἀναστατώσῃ·
 ἡ πρώτη σφαῖρα ποῦ ῥιφθῇ τὸ σύνθημα θὰ δώσῃ.
 Εὐθὺς ὥς τὰς κινήσεις σας ἀκούσωμεν τὰς πρώτας
 μὲ σίδηρον θὰ καλυφθῇ καὶ φλόγας ὁ Εὐρώτας.

ΙΠΠΟΤΗΣ

Ὁ Ὀλυμπος δὲν ἔπαυσε βροντῶν οὐδὲ ἀστράπτων,
 οὐδ' εἰς τυράννων αἵματα τὰ κράσπεδά του βάπτων·
 καὶ ἐνθυμεῖται πάντοτε ὁ γέρων Ὀλυμπός μου
 ναὸς πῶς ἦτον τῶν θεῶν καὶ ὀμφαλὸς τοῦ κόσμου.
 Ὑψοῦται πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ἀγριωπὸς καὶ μέλας
 ὥς νὰ κατέρχετ' ἀπ' αὐτοῦ ὁ Ζεὺς μὲ τὰς θυέλλας,
 καὶ εἰς τοὺς ἀγρίους βράχους του πλανῶνται ὀπλοφόροι,
 ὥς νὰ κτυπᾷ τὰ νῶτά του ὁ Ἄρης μὲ τὸ δόρυ.

ΧΛΩΡΟΣ

Τὰς μάχας καὶ τὸν κίνδυνον φιλεῖ ὁ Ἡπειρώτης,
 τὰ ὅπλα του ἔχει ζωήν· γεννᾶται στρατιώτης·
 ἡ ἀτμοσφαῖρα τῶν βουνῶν ὅπου τὸν ἐπιπνέει,
 ἐλευθερίας ἔρωτα καὶ τόλμην τὸν ἐμπνέει.
 Θεὸν ἰδῇ τοὺς Ἑλληνας πῶς θραύουν τὰ δεσμά των,
 καὶ φιλοτίμως θὰ ῥιφθῇ ἐπὶ τὰ βήματά των.

ΚΑΡΑΒΟΣ

Ὁ ναύτης ὁ τὰ κύματα ὀργόνων τῆς θαλάσσης,

ἐλεύθερος διαπερᾷ τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις·
 ἀτρόμητος, ἀδέσμευτος πλανᾶται ἀεννάως
 μ' ἐπάνω του τὸν οὐρανὸν καὶ κάτω του τὸ χάος·
 τὸν πόντον καὶ τὸν ἄνεμον γνωρίζει κύριόν του,
 ἢ μᾶλλον μόνον τὸν Θεόν, τὸν κύριον τοῦ πόντου.
 Ἀμέσως, ἅμα λάβωμεν τὰς ἀποφάσεις ταύτας,
 εἰς τὴν στρατολογίαν μας ὑπόσχομαι τοὺς ναύτας.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Εἰς τὸ Βυζάντιον πολλοὶ λαμπρὰς διέπουν θέσεις,
 ἀπολαμβάνοντες ἰσχὺν καὶ ἰσχυόντων σχέσεις,
 σεμνύνονται εἰς μάθησιν, εἰς φῶτα καὶ εἰς πλούτη,
 ἀλλὰ καὶ πατριωτικὴν καρδίαν ἔχουν οὗτοι·
 ὥς διαυγάσῃ ὁ φωστήρ ὁ τῆς ἐλευθερίας,
 θὰ τοὺς ἰδῇτε καὶ βαθμοὺς καὶ πλούτη καὶ ἀξίας
 νὰ ρίψουν, καὶ νὰ ἐνδυθοῦν ἀντὶ παντὸς προτέρου,
 τὸν τίτλον τὸν περικλητὴ πολίτου ἐλευθέρου·
 θὰ τοὺς ἰδῇτε εἰς σειρὰς Ἑλληνικῶν ταγμάτων,
 τὴν πεῖραν των νὰ φέρωσι καὶ τὸν βραχίονά των.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Δὲν ἀμφιβάλλω παντελῶς ὅτι ταμίαι φώτων
 θὰ τρέξωσ' εἰς τοῦ φωτισμοῦ τὴν πάλην ἐκ τῶν πρώτων·
 ἢ ποῦ τῶν ὅπλων τὴν κλαγγὴν οἱ Ἕλληνες θ' ἀκούσουν,
 χωρὶς καὶ αἱ καρδίαι των παιᾶνας ν' ἀνακρούσουν;
 Ἐκ τῆς Ἀσίας πανταχοῦ, καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην,
 ὥς ἡ σημαί' ἀνεγερθῇ θὰ τρέξωσι κατόπιν,
 ὅλοι ὁμοῦ ἀλαλαγμὸν θ' ἀφήσουν ὥς ἐν στόμα,
 καὶ ὅλοι θὰ ὁρμήσωσιν ὥς μία χεὶρ, ἐν σῶμα·
 δὲν θ' ἀπολείψῃ, πέπεισμαι, ἡ δραστηρία πράξις·
 ἀλλὰ τῆς νίκης πρώτιστον ἐχέγγυον ἡ τάξις,
 καὶ εἰς τὰ πολιτεύματα καλεῖτ' ἐλευθερία

ἡ τάξις τῶν δυνάμεων καὶ ἡ ἰσορροπία,
 ὅταν χωρὶς συγκρούσεως ὀρίζουν ἀμοιβαίως
 τὸ χρέος τὸ δικαίωμα, τὸ δίκαιον τὸ χρέος.

Ἡμεῖς τὸν πολυτάραχον τῆς πάλης μας ἀγῶνα
 πρὸς ποῖον θὰ ρυθμίσωμεν πολιτικὸν κανόνα;

Εἰς τῶν κυμάτων τὸν βρασμὸν ὠθοῦντες τὴν πατρίδα,
 πρὸς ποίαν θενὰ στρέψωμεν τὸν δρόμον τῆς πυξίδας;

Καὶ θραύσαντες τὴν μάστιγα τὴν τῆς παρανομίας,
 ὁποίας θενὰ λάβωμεν καθοδηγοὺς ἡνίας;

ΝΕΟΚΛΗΣ

Εἰς Ἑλληνας συντρίβοντας τὰ δουρικὰ δεσμά των
 δὲν λείπουσ' ὑποδείγματα λαμπρῶν πολιτευμάτων·

οὐδὲ νὰ ἐπαιτήσωσιν εἰς ἔθνη πρέπει ἄλλα
 ὅσα τοῖς ἔδωσαν αὐτοὶ μαθήματα μεγάλα·

ὅποτεν ἀνασκάψωσι τὰ ξίφη μας τὸ βάρος
 ὑφ' ὃ τὸ ἔθνος ἡμῶν ζῶν κατέχωσαν βαρβάρως,

ὥς τεθαμμένον λείψανον ναοῦ γιγαντιαίου
 θενὰ προκύψῃ ἡ Ἑλλάς τοῦ κόσμου τοῦ ἀρχαίου.

Ἄς ἀνοικοδομήσωμεν τὰς ἐποχὰς ἐκεῖνας·
 τὸν δῆμον πάλιν ἅς ἰδῇ ἡ Πνυξ εἰς τὰς Ἀθήνας,

κυκλοῦντα μ' ἐνθουσιασμὸν τὸ βῆμα τῶν ῥητόρων·
 εἰς Σπάρτην ἅς ἀνεγερθοῦν οἱ θρόνοι τῶν ἐφόρων·

τοὺς Βοιωτάρχας ὥς καὶ πρὶν ἅς λάβῃ ὁ Θηβαῖος,
 κ' εἰς πᾶσαν πόλιν ἅς δοθῇ ὁ νόμος ὁ ἀρχαῖος.

Οἱ νόμοι πρὸς τὴν εὐκλειαν τὰ ἔθνη ἀνατρέφουν,
 καλοὶ, τὰ ἀνυψώνουσι, κακοὶ, τὰ καταστρέφουν·

κ' ἡ εὐτυχὴς ἐπιρροὴ τῶν νόμων τῶν πατέρων,
 πληροῖ τὴν ἱστορίαν μας μὲ φάλαγγας ἡρώων.

Τὸ ἔθνος τὴν ἰδίαν του ποθοῦν εὐημερίαν,
 ἅς τὴν παρέχ' εἰς ἑαυτὸ μὲ δύναμιν ἰδίαν·

ἄς ἐπιβάλλη μόνον του καὶ ἄς τηρῇ τὸν νόμον.
 Τὸ ἔθνος εἶναι πάντοτε σοφώτερον ἀτόμων.
 Λαὸς ὃς ὅπλα ἔλαβε καὶ ὃς ἠλευθερώθη,
 διέρρηξε τὸν παιδικὸν χιτῶνα καὶ ἠνδρώθη,
 καὶ καθεσθεὶς ὁ ἴδιος εἰς τὸ πηδάλιόν του,
 εἰς τοὺς κινδύνους δύναται ν' ἀντισταθῇ τοῦ πόντου.
 Πλατύνοντ' αἱ διάνοιαι εἰς τὴν δημοκρατίαν.
 Ἐκεῖ γεννῶνται κολοσσοί! Ἐκεῖ τὴν εὐφυΐαν
 οὐδὲν πιέζει πρὸς τὴν γῆν ὁπότεν αἰωρῆται,
 ἐκεῖ τὰ ἔργα τὰ λαμπρά, οἱ ἔνδοξοι πολῖται,
 καὶ αἱ μεγάλαι ἀρεταί.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΓΛΟΣ

Ἄλλὰ ἐκεῖ ἐπίσης·

τοῦ πλήθους αἱ παλίμβουλοι καὶ ἄστατοι κινήσεις·
 ἐκεῖ ὡς πόντος ὑλακτῶν εἰς θορυβώδη σάλον,
 ὁ ὄχλος ἐφιέμενος τροφῆς ἀνδρῶν μεγάλων,
 καὶ τὸν ἀναδυόμενον ἐπάνω τοῦ πελάγους
 καταποντίζων φθονερῶς εἰς δίνας ἀδδηφάγους·
 ἐκεῖ σκοπὸς ὑψούμενος εἰς τῶν πολλῶν τὰ τόξα,
 εἶν' ἔγκλημα ἢ ἀρετὴ καὶ κίνδυνος ἢ δόξα·
 ἐκεῖ Σωκράτεις θύματα Μελίτων χαιρεκάκων,
 καὶ Ἀριστείδαι τὴν γραφὴν φυγόντες τῶν ὀστράκων.
 Ἐκεῖ καθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ἐλκύων τὰς ἡνίας,
 κατὰ κρημνῶν τὴν ἅμαξαν ὠθεῖ τῆς πολιτείας,
 καὶ παραγκωνιζόμεναι φιλοδοξίαι τόσαι,
 συντρίβονται νικώμεναι καὶ τυραννοῦν νικῶσαι·
 καὶ τὸ συμφέρον τὸ κοινὸν κρατοῦσαι ὡς ἀσπίδα,
 ἐν ᾧ ἀντιτοξεύονται, τοξεύουν τὴν πατρίδα·
 τῆς ταραχώδους καὶ τυφλῆς δημώδους παλιρροίας,
 ὅπου συχνὰ ἢ σύνεσις ἐνδίδ' εἰς φωνασκίας,

ὅπου οἱ αὐθαδέστεροι καθίστανται μεγάλοι,
καὶ ὅπου ἡ ἀμάθεια τὸν νόμον ἐπιβάλλει,
συμπατριῶται, προτιμῶ τὴν ἀριστοκρατίαν.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Θεοκρατίαν, φίλε μου, εἶπέ Θεοκρατίαν.

ΧΛΩΡΟΣ

Θεοκρατίαν! Αἶ! καὶ πῶς; χλευάζεις τὴν ιδέαν;
Ὁ Ἰσραὴλ ἐξόριστος ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν
νὰ κλίνη δὲν ἠθέλησεν εἰς σκῆπτρον ἡγεμόνων,
καὶ ὑπεσχέθ' ὑποταγὴν εἰς τὸν Θεὸν τοῦ μόνου·
εἰς τὸ μυκώμενον Σινᾶ, εἰς τὸ καπνίζον ὄρος,
ὁ ἱερεὺς τοῦ Σαβαώθ ἀνέβη λευκοφόρος,
καὶ ἔφερεν εἰς τὸν λαὸν θεόγραφτον τὸν νόμον.
Χρυσῇ νεφέλῃ ἔφεγγε τὸν σκοτεινὸν τῶν δρόμων·
εἰς τὰς ἐρήμους καὶ ξηρὰς τῶν ἁμμῶν πεδιάδας,
κατήρχετο ἐξ οὐρανῶν τὸ μάννα εἰς νιφάδας·
οἱ βράχοι διερρήγνυντο καὶ κρήνας ἐχορήγουν,
καὶ ἄγγελοι μὲ φλογεράς ῥομφαίας τοὺς ὠδήγουν.
Ἐνστερνισθεῖς ὁ Ἰσραὴλ τὴν πίστιν καὶ τὸν ζῆλον
ἐνίκησε τὸν Φαραῶ, διέπλευσε τὸν Νεῖλον,
καὶ βλέπων πρὸς τὴν κιβωτὸν ὡς πόλον σωτηρίας,
εἰσῆλθε τέλος εἰς τὴν γῆν τὴν τῆς Ἐπαγγελίας.
Κ' ἡμεῖς ἐπίσης φέρομεν τοῦ Φαραῶ ἀλύσεις·
κ' ἡμεῖς ἅς καταφύγωμεν εἰς τὸν Θεὸν ἐπίσης.
Μὲ πίστιν ἂν ὑψώσωμεν τὴν ἱερὰν σημαίαν,
θὰ ἐνισχύσῃ ὁ Σταυρὸς τὴν ἀσθενῆ ῥομφαίαν.
Ἄς στέψωμεν τὴν νέαν μας καὶ μορφουμένην πόλιν,
διὰ τοῦ ἐπιστέφοντος τὴν οἰκουμένην ὅλην·
ἀνθ' ὑπουργῶν ἅς ἔχωμεν τοὺς θείους ἱερεῖς του,
νὰ μᾶς διερμηνεύωσι τὸν λόγον τοῦ Ὑψίστου·

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

ἀντὶ τοῦ σκήπτρου, τὸν Σταυρὸν, τοῦ θρόνου, τὸν ναόν του,
καὶ ἀντὶ νόμων καὶ θεσμῶν τὸ Εὐαγγέλιόν του.

(Πρὸς τὸν Ἀρχιμανδρίτην)

ὦ γέρων, δὲν σοὶ φαίνεται σωτήριος ἰδέα ;

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Εἰς τὸν Θεὸν τὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὸν βασιλέα
τὰ βασιλέων. Σέβεσθε τὸν λόγον τοῦ Υἱοῦ του·
« Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. »
Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ τὸν μέγαν στήνει θρόνον
ἐντὸς τῶν συνειδήσεων καὶ τῶν ψυχῶν μας μόνον·
δὲν τὴν διέπουν ἄνθρωποι, δὲν ἄρχει διὰ βίας,
ἀλλὰ ἀποκαλύπτεται εἰς θείας ἐπιπνοίας.
Ἄγνη καθὼς τὸ λίβανον τῆς λειτουργίας, πρέπει
τοῦ ἱερέως ἡ ψυχὴ πρὸς οὐρανὸν νὰ ῥέπη.
Ὁ λειτουργὸς ὅστις κερνᾷ τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον,
μολύνει τὸ μυστήριον ἀπτόμενος γηίνων.
Ἡ προσευχὴ, τὸ δίδαγμα, ἰδοὺ τοῦ ἱερέως
ἡ δύναμις ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ὄπλον καὶ τὸ χρέος.
Αὐτὸς εἶν' ἐπιείκεια καὶ χάρις καὶ συγγνώμη,
αὐτὸς τὸν πταίστην εὐλογεῖ δὲν τιμωροῦσ' οἱ νόμοι.
Ὁ νόμος πράξεις ἐρευνᾷ, αὐτὸς δὲ συνειδήσεις·
ὁ νόμος ἔχει ἀπειλὰς, ὁ δ' ἱερεὺς δεήσεις.
Προσέξατε μὴ ἐνωθοῦν ἐντὸς μιᾶς παλάμης
ἀμφοτέρ' αἱ συνέχουσαι τὸν ἄνθρωπον δυνάμεις,
καὶ ὄπλον ἐπικίνδυνον, ἐπὶ Σταυροῦ ἢ σπάθῃ,
ἀφρόνως μὴ παραδοθῇ εἰς τῶν θνητῶν τὰ πάθη.
Φιλοδοξία φέρουσα τὸν ἱερὸν μανδύαν
πολλάκις πᾶσαν κοσμικὴν νικᾷ φιλοδοξίαν,
καὶ ὁ Σταυρὸς ὑπηρετῶν βουλήσεις τῶν ἀνθρώπων,
πολλάκις μᾶστιξ γίνεται εἰς χεῖρας κακοτρόπων.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ φύσις δὲν διένειμε τὰ δῶρά της ἐπίσης,
εἰς πάντας ἀποδίδουσα μερίδ' ἀξίας ἴσης.

Μήτηρ φιλόστοργος τῶν μὲν καὶ μητρὶά τῶν ἄλλων,
ποικίλλουσα διέκρινε μικροὺς ἀπὸ μεγάλων.

Δὲν εἶναι τύπος, ἀδελφοί, ἀρίστης πολιτείας,
ἐκεῖ ὅπου οἱ ἄριστοι διέπουν τὰς ἡνίας,

ὅπου κανόνα τῶν χρεῶν καὶ στάθμην τῶν δικαίων
κρατεῖ ἡ χεὶρ τῶν νουνεχῶν, ἡ πεῖρα τῶν ἀρχαίων,

καὶ ὅπου εἰς τῆς πόλεως δὲν πνέει τὰ ἰστία

ἡ ὑλακτοῦσα τῶν παθῶν τοῦ ὄχλου τρικυμία ;

Ἐκεῖ ὅποσοι μ' ἀληθῆ ἀξίαν μεταξύ μας,

ὅσοι μὲ δύναμιν νοῶς, τοσοῦτοι ὁδηγοί μας.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Εἰπέ τοσοῦτοι τύραννοι· εἰπέ φατρίαι τόσαι

τὴν ἐθνικὴν χλαμύδα μας ὡς ῥάκος διασπῶσαι·

καθεὶς σημαίαν εἰδικοῦ συμφέροντος ἀνοίγων,

καὶ οἱ πολλοὶ δουλεύοντες πρὸς χάριν τῶν ὀλίγων.

Μὴ, μὴ, ἂν μὲ πιστεύητε, μὴ στέφετε τὸ τέρας

τὸ μὲ μυρίους ὄνυχας καὶ μὲ πολλὰς γαστέρας,

ποῦ μ' ἄλλα τόσα στόματα τὸ ἔθνος ἐξαντλήσαν,

τέλος ἀσκεῖ καθ' ἑαυτοῦ τὴν ἀπληστόν του λύσσαν.

Εἷς μόνος ἔστω βασιλεύς· εἷς θυελλώδη πόντον

εἷς μόνος πηδαλιουχῶν τὴν τύχην τῶν πλεόντων,

ἐν κέντρον, μία δύναμις, χεὶρ μία ἔστω μόνη

τῆς δημοσίου μηχανῆς τοὺς μίτους νὰ ἐνώνῃ·

ἐν πόμα τὰς δοξομανεῖς ὁρμὰς νὰ καταστεῖλῃ

μὲ κρίσιν προσφερόμενον εἰς τὰ διψῶντα χεῖλη.

Θέλω τὴν πόλιν θάλλουσαν, κ' ἐπὶ τοῦ κολοφῶνος,

ἀνεύθυνος, ἀπρόσβλητος νὰ ἴσταται ὁ θρόνος,

ἐν μέσῳ ἀξιώσεων διαπληκτιζομένων,
 ὡς βράχος εἰς τὰ κύματα ἐδραῖος διαμένων,
 τῶν νόμων πρῶτος προμαχὼν καὶ ἄγρυπνος φρουρός των,
 καὶ ἀσφαλῆς ἐγγύησις τῆς ἐκτελέσεώς των
 καὶ ὑπὸ τὰς ἀκτῖνάς του τῶν νόμων οἱ ἐργάται,
 οἱ προὔχοντες κ' οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ ἔθνους παραστάται,
 ὀρίζοντες ἰσοζυγῶς τὴν δύναμιν ἀλλήλων,
 καὶ τὰ κοινὰ σταθμίζοντες συμφέροντα μὲ ζῆλον.
 Ἦ μονιμότης ἀφ' ἐνὸς μετὰ τῆς ἐξουσίας,
 κ' ἐτέρωθεν ἢ πρόοδος ἢ τῆς ἐλευθερίας.
 Ἦ μὲν συνέχουσα, ἢ δὲ ἐκτείνουσα εἰς πλάτος,
 κ' ὑπ' ἀμφοτέρας ἐνταύτῳ σωζόμενον τὸ κράτος.
 Ἄς εὕρωμεν τὸν ἄξιον τοῦ θρόνου τῶν Ἑλλήνων,
 καὶ ἅς ἀναγορεύσωμεν Μονάρχην μας ἐκεῖνον.
 Εἰπέτε· ὁ τὴν ἐθνικὴν σημαίαν μας ἐγείρας,
 ὁ προλαβὼν τὰς ἐποχὰς καὶ τὰς βουλάς τῆς μοίρας,
 ὁ τὴν ἐλευθερίαν μας εὕρων εἰς τὴν ψυχὴν του,
 ὁ πρὸς τὸ δοῦλον ἔθνος του ὑψώσας τὴν φωνήν του
 καὶ κράζας «ἀνεγέρθητι καὶ μέγα πάλιν γίνε,»
 ὁ Ῥήγας θρόνου, ἀδελφοί, ἐπάξιος δὲν εἶναι;

TINEΣ

Ναί, εἶναι θρόνου ἄξιος, καὶ ζήτω, ζήτ' ὁ Ῥήγας!

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Μὴ βιαζώμεθα· στιγμὰς ἀκούσατε ὀλίγας.
 Ὁ Ῥήγας δόξης εἰς ἡμᾶς προσφέρει ἀρραβῶνα,
 καὶ εὐγενῶς ἀλείφεται πρὸς εὐγενῇ ἀγῶνα.
 Μεγάλα μὲν ὑπόσχεται κ' ἐπιχειρεῖ γενναῖα,
 πλὴν ἀπαιτοῦνται μείζονα ἀπὸ τὸν Βασιλέα.
 Ὅστις Ἑλλήνων νὰ στεφῇ μονάρχης προωρίσθη
 μεγάλην ἔλαβ' ἐντολήν, ἐξ οὐρανοῦ ἐχρίσθη,

κ' ἔχει ἀνάγκην ἀρετῶν ἐξόχων καὶ ἀφθόνων,
τὸν μέγαν ἀνοικοδομῶν τῆς ἱστορίας θρόνον.

Νὰ φέρῃ πρέπει σταθερῶς εἰς μνήμην τοῦ πῶς ἄρχει
ὅπου τυράννων ἔμφυτος ἀπέχθεια ὑπάρχει·

πῶς τῷ ἐνεπιστεύθησαν τοῦ Ἑλλήνος αἱ τύχαι·

πῶς προκατόχους Περικλεῖς καὶ Ἀριστείδας εἶχε·

πῶς δὲν θὰ εὖρῃ σπιθαμὴν Ἑλληνικοῦ ἐδάφους

μὴ κρύπτουσαν τῆς ἀρετῆς, τῆς εὐφυΐας τάφους,

καὶ γῆν ἣν δὲν ἠγίασαν οἱ ἥρωες οἱ πρόην·

θερμὴν ἀκόμῃ καὶ ὑγρὰν πῶς θὰ ἰδῇ τὴν χλόην

ἐκ τῆς αἵματηρᾶς σπονδῆς τῶν νέων μας προμάχων,

καὶ ἐν λαμπρὸν μνημόσυνον εἰς ἕκαστόν μας βράχον·

καὶ πῶς ἐὰν ὁ θρόνος τοῦ δὲν ὑψωθῇ ἐπίσης

ὥς τὰς γιγαντιαίας μας ἀρχαίας ἐνθυμήσεις,

ὑπὸ τὸν ὄγκον θὰ ταφῇ αὐτῶν ὥς ἡ καλύβη

ἥτις ταφεῖσα εἰς ναοῦ ἐρείπια ἐκρύβη.

Τοὺς πάλαι χρόνους ἡ Ἑλλάς τοῦ κόσμου ἦτον φάρος,

ἐκτοτ' ἐσβέσθη ἀφανής. Ἄν ἔχῃ τις τὸ θάρρος

νὰ τείνῃ χεῖρα πρὸς αὐτὸν, νὰ τὸν ἀνάψῃ πρέπει·

διότι, εἰθισμέν' ἡ γῆ τὴν λάμψιν τοῦ νὰ βλέπῃ,

ἂν δὲν ἰδῇ ἀστράπτοντα τὰ παλαιά τοῦ φῶτα,

θὰ στρέψῃ μειδιάσασα χλευαστικῶς τὰ νῶτα.

ΧΛΩΡΟΣ

Ἰδέτε, τίς μᾶς ἔρχεται; Δὲν εἶναι φῶς ἐκεῖνο

ὅπου κινούμενον ἐντὸς τοῦ δάσους διακρίνω;

ΙΠΠΟΤΗΣ

Τῷ ὄντι ἔλαμψεν ἐκεῖ ὁ βράχος. Μὴ χαράζει;

ΚΑΡΑΒΟΣ

Ὅχι· τὸ φῶς, ὥς βλέπετε, κινεῖται, πλησιάζει.

Ἰδέτε! Δύω ἄνθρωποι κατέρχονται τὸ ὄρος.

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ναί, δύω εἶναι, καὶ ὁ εἷς μοὶ φαίνεται ὁ Φλῶρος.

ΧΛΩΡΟΣ

Ὁ Φλῶρος εἶναι. ὦ! ἰδοῦ, ἐφάνη πρὸς τοὺς σχοίνοους.
 Ἰδέτε τον, τί σκυθρωπὸς, ἀγριωπὸς καὶ σύννους.
 Τὸ κατηφές του μέτωπον βαφὴ θανάτου χρίει,
 κ' ἡ θυελλώδης ὄψις του αἰθρίαν δὲν μηνύει.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΦΛΩΡΟΣ μετὰ τοῦ **ΦΥΛΛΙΤΟΥ** καὶ **ΟΙ ΠΡΟΛΑΒΟΝΤΕΣ**

(Ὁ Φλῶρος ἔρχεται μὲ ἀργὰ βήματα, καὶ ἵσταται στιγμὰς τινας σιωπῶν
 μεταξύ των.)

ΦΛΩΡΟΣ

ὦ φίλοι, οἵτινες ψυχὰς προτάττοντες προθύμους
 ἀνήλθατε τοῦ Παρνασσοῦ τὰς σκοτεινὰς ἐρήμους,
 κ' ἐλπίζετε πῶς ἥλιος ἐνδόξως ἀνατέλλων
 θενὰ φωτίσῃ αὖριον ἐλευθερίας μέλλον,
 κ' ἐδώσατε τὰς χεῖράς σας πρὸς ἔνωσιν μεγάλην!
 Ἐπὶ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς διασπαρεῖτε πάλιν.
 Ἀπέλθετε, λυγίσατε τὴν ἀνδρικήν σας φρένα,
 καὶ κλίνατε ὑπὸ ζυγὸν τυράννων τὸν αὐχένα.
 Ἐντὸς σας πατριωτισμὸς ἐὰν λαλῇ, ἐρρέτω!
 Ἄν αἴσθημα σᾶς ἔμεινε γενναῖον, πνίξατέ το!
 Τὰ δάκρυά σας πίνετε ὡς νέκταρ ἀνθοσμίας,
 καὶ ἀγογγύστως τρώγετε τὸν ἄρτον τῆς δουλείας·
 τῶν εὐτυχῶν σας δυναστῶν τὰ κράσπεδα φιλεῖτε,
 καὶ ρίψαντες τὴν λεοντῆν, ἀλωπεκῆν φορεῖτε·
 καὶ ἂν κάνεις ἀνεγερθεὶς προφέρῃ ἐπιπλήττων,
 «ὁ Ἕλληνα ἐλησμόνησε τὸ πάλαι ποῖος ἦτον;»

Τὰς φλογεράς καρδίας σας πρὶν διεγείρη πείθων,
τῆς καταδίκης κατ' αὐτοῦ κυλίσατε τὸν λίθον.

Συντρίψατε τὰ γλυπτικὰ μνημεῖα, ἔπου μένει
ἡ δόξα τῶν πατέρων μας ἀπολελιθωμένη·
καὶ ὅταν ἀτενίζητε τὴν γῆν μας, λησμονεῖτε
πῶς ἔνδοξα, ἥρωϊκὰ, μεγάλα διηγεῖται.

Πρὸ πάντων δὲ μὴ στρέφετε τὸ βλέμμα σας εἰς μάτην
πρὸς τὸν λαμπρόν μας οὐρανὸν τὸν πρωτεπαναστάτην,
ὅστις γελῶν διὰ χρυσῆς διηνεκοῦς αἰθρίας,
εἰς τὰς καρδίας ὁμιλεῖ περὶ ἐλευθερίας·
καὶ εἰς τὰς χεῖράς σας ἐὰν βαρύνουν αἱ ἀλύσεις,
πρὸς τὸν γελῶντα θόλον του μὴ πέμπετε δεήσεις·
εἶναι κωφός, μολύβδινος, φθονῶν τοὺς κεραυνούς του!
Ἡ ἂν ποτε ὑπὲρ ζωὴν δουλείας ἀνηκούστου,
ὦ φίλοι, προτιμήσητε τοῦ ἄδου τὰς ἐσχάρας,
τότε σφαγεῖτε μόνοι σας, προφέροντες κατάρας.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Εὐφήμει, τέκνον τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸν Θεὸν εὐλόγει.
Αὐτοὶ τῆς ἀπογνώσεως τί θέλουσιν οἱ λόγοι;
Ἄν ἡ ἀρχαία τόλμη σου ἐσβέσθ' εἰς τὴν ψυχὴν σου,
εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν θαρρόύντως διευθύνσου,
καὶ παῦσον σοῦ ἀνάξια καὶ βλάσφημα προφέρων.

ΦΛΩΡΟΣ

Φωνὴν κλαυθμῶν ὑψώσαμεν πρὸς τὸν Θεόν, ὦ γέρων,
καὶ ἔρρευσαν οἱ σταλαγμοὶ τῶν μαύρων μας δακρύων
κοιλαίνοντες τὰ μάρμαρα τῶν θυσιαστηρίων.
Θαρρόυντες εἰς τὴν ἀρρώγην τῆς κραταιᾶς παλάμης
μεγάλα δὲν ἤρχισαμεν μὲ ἀσθενεῖς δυνάμεις;
Πλὴν πνεῦμά του ἐφύσησεν ὥς εἰς σαθράς καλάμας,
καὶ πρόρριζον ἀνέσπασε τὸ οἰκοδόμημά μας.

Σᾶς ὑπεσχέθην ἰσχυράν ἐπικουρίαν Γάλλων,
τὸν Ῥήγαν σᾶς ἀνήγγειλα, καὶ σεῖς μὲ στῆθος πάλλον,
μὲ φλεγομένους ὀφθαλμούς καὶ μὲ ψυχὴν σχιρτῶσαν
ὥς μάντευμα ἠκούετε τὴν τολμηράν μου γλῶσσαν.

Ἄς εὐλογῶμεν τὸν Θεόν! Τὸ πᾶν ἀνεκαλύφθη
ἀπὸ ἀρχὴν φιλύποπτον ὁ Ῥήγας συνελήφθη
εἰς φυλακὴν, εἰς ἄνομα δεσμὰ κατεδικάσθη
ἡ ῥίζα τῶν ἐλπίδων μας βιαίως ἀνεσπάσθη
κ' εἰς ὅλα μας τὰ ὄνειρα κ' εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνας
ἀπόκρισιν λαμβάνομεν, «δεσμὰ εἰς τοὺς αἰῶνας!»

Ἄς εὐφημῶμεν! Δι' ἡμᾶς τὸ αἶσχος τῶν Εἰλώτων,
τοῦ ὄξους τὸ ποτήριον, ὁ ἄρτος τῶν ἰδρώτων
ἄς εὐλογῶμεν τὸν Θεόν! Εἰς τὰ λαμπρὰ ἐδάφη,
ὥς σκώληκες οὓς τρέφουσι τῶν παλαιῶν οἱ τάφοι,
εἰς βόρβορον θὰ σύρωμεν τὴν μαύρην ὑπαρξίν μας,
καὶ θενὰ αἰσχυνῶμεθα πρὸς τὴν καταγωγὴν μας.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Οὐχ ἤττον ὅμως τὸν Θεόν, ὦ τέκνον μου, εὐλόγει.
Αὐτοῦ κρυφία ἡ ὁδός, καὶ ἄβυσσος οἱ λόγοι.
ὦ πλάσμα, θέλεις δικαστῆς νὰ ἐγερθῇς τοῦ πλάστου!
Σιώπα καὶ ὑπόμενε καὶ σέβου τὰς βουλὰς του.
Ἄν τῆς ὀργῆς του ἐπὶ σέ τὴν μᾶστιγα βαρύνῃ,
τὴν χεῖρα τὴν κολάζουσιν ἐγκαρτερῶν προσκύνει.
Ὁ ἐκ τῶν κόλπων τῆς νυκτὸς τὸν ἥλιον ἐξάγων,
ἐκ τοῦ θανάτου τὴν ζωὴν, τὸ ἔαρ ἐκ τῶν πάγων,
κ' ἐκ πικρᾶς ῥίζης τοὺς καρποὺς γλυκεῖς ἀναδεικνύων,
αὐτὸς ὁμοίως τὴν χαρὰν ἐξάγει ἐκ δακρύων.

ΚΑΡΑΒΟΣ

Ἄρχας μᾶς λέγεις ἠθικῆς σοφῆς καὶ παρηγόρου,
ὦ πάτερ· πλὴν εἶναι φρικτὴ ἡ εἶδησις τοῦ Φλώρου!

Ελπίδων πνεῦμα εἰς ἡμῶν ἐφύσα τὰ ἱστία,
 αἶφνης ἰδοῦ, ἐπέρχεται ὀρθὴ ἢ τρικυμία,
 καὶ ἄρτι διακρίνοντας ἐλευθερίας μέλλον,
 ἅς σφενδονίζει τῆς ἀκτῆς μακρὰν, κατὰ σκοπέλων.
 Ἄς κλίνουν ὅσοι ἀγαποῦν τὰς δούλας των σημαίας!
 Ἐν ὅσῳ τὰ ἱστία μου κοιλαίνει ὁ βορέας,
 ἐν ὅσῳ σχίζ' ἢ πρῶρά μου τὰ κύματα τοῦ πόντου,
 ἀδέσμευτος, ἐλεύθερος θὰ τρέχ' ὡς τὸν ἀφρόν του,
 κ' εἰς ξένα ὀρμητήρια θὰ ρίπτω τὰς ἀγκύρας,
 ὅπου οἱ ἄνθρωποι δεσμὰ δὲν φέρουσ' εἰς τὰς χεῖρας.

ΙΠΠΟΤΗΣ

Κλαυθμὸν ἅς διεγείρωμεν περὶ ἐλευθερίας,
 ὡς ὁ τὴν πτῶσιν τῆς Σιών θρηνῶν Ἰερεμίας,
 καθὼς ὁ κλαίων Ἰσραὴλ ἐντὸς τῆς Βαβυλῶνος.
 Θ' ἀφήσω τὴν ὑπόδουλον κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος,
 θὰ φύγω εἰς τὰς κρεμαστάς μονὰς τῶν Μετεώρων,
 νὰ βλέπω μόλις αἰτὸν περῶντα ὁδοιπόρον,
 ἢ τὰς ἀγίας κορυφὰς θεν' ἀναβῶ τοῦ Ἄθω,
 εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Σταυροῦ ὑπομονὴν νὰ μάθω,
 καὶ θνήσκων εἰς θρησκευτικὰς μελέτας καὶ ἀσκήσεις,
 νὰ λησμονῶ τὰς ἐπαχθεῖς τοῦ ἔθνους μου ἀλύσεις.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Τὸ στῆθός μου ἀνέπνευσε τὴν αὔραν τῶν ὀρέων·
 εἰς ἀτμοσφαῖραν δουλικὴν δὲν ἐπιστρέφω πλέον.
 Καὶ ἡ καλὴ μου μάχαιρα συρθεῖς' ἀπὸ τὴν θήκην
 δὲν μεταφυλακίζεται πρὶν βαπτισθῇ εἰς νίκην.
 Ἰδοῦ! ὁ Γάλλος αἰτὸς εἰς Ἀφρικὴν κ' Εὐρώπην
 περνᾷ καὶ βάφει μ' αἵματα τὴν γῆν. Κ' ἐγὼ κατόπιν!
 Εἰς ἀτμοσφαῖραν φλογερὰν, εἰς αἵματος πεδῖον,
 ἐκεῖ ὅπου δικάζεται ἡ τύχη τῶν ἀνδρείων,

θὰ τρέξω τῆς πυρίτιδος τὴν αὔραν ν' ἀναπνεύσω,
κ' ὑπὸ πληγὰς πολεμιστοῦ μυρίας θὰ ἐκπνεύσω.

ΚΛΙΜΑΣ

Δὲν ἀγαπῶ νὰ πλανηθῶ εἰς πελαγίους δρόμους,
οὐδὲ νὰ βάλω μοναχοῦ μανδύαν εἰς τοὺς ὤμους·
δὲν θέλω ὑπ' ἄλλοεθνεῖς παραταχθεῖς σημαίας,
νὰ δρέψω δάφνας δι' ἐμὲ ἀφόρους καὶ ματαίας.
Ἐν ὅσῳ τῆς καρδίας μου καὶ τοῦ βραχίονός μου
αἰσθάνομαι τὴν δύναμιν,

(Σύρων τὸ ξιφίδιόν του)

ἰδοὺ ὁ σύντροφός μου.

Τὰ τέκνα τῆς θηλάζοντα ἢ λύκαιν' ἀφ' οὗ χάσῃ,
εἰς τὴν σκοτίαν τῆς νυκτὸς μυκᾶται εἰς τὰ δάση,
λυσσᾶ, σκιρτᾶ καὶ ὀφθαλμοὺς σπινθηροβόλους στρέφει,
καὶ σχίζει, καὶ μ' αἱματηροὺς ὀδόντας καταστρέφει.
Ὁ μαῦρος πέπλος τῆς νυκτὸς τὴν γῆν θὰ κρύπτῃ μόλις,
κ' ἐγὼ θενὰ κατέρχωμαι ὁμοίως εἰς τὰς πόλεις,
καὶ τρομερὸς, μὲ ὄνυχας ὀξεῖς καὶ γυμνασμένους,
θὰ σφάζω ὅν τιν' ἀπαντῶ τοῦ μισητοῦ των γένους.
Ὡς φάντασμα νυκτερινὸν κατόπιν τῶν τυράννων
θενὰ πλανῶμαι πανταχοῦ τὸ αἷμά των βυζάνων.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Κατ' ἔτος ὅταν τὰ βουνὰ λευκαίνωσ' αἱ χιόνες,
πρὸς κλίμα εὐκραέστερον πετοῦν αἱ χελιδόνες,
κ' εἰς θόλους κλάδων συμφυῶν καὶ δένδρων ἀμαράντων,
μὲ νέα χόρτα πλέκουσι τὴν νέαν φωλεάν των.
Καὶ ἡ Ἑλλάς χειμάζεται. Ἄς φύγωμεν εἰς μέρος,
ἔπου νὰ θάλλῃ εὐκραὲς ἐλευθερίας θέρος.
Ὡς οὗ παρέλθῃ ἡ χιὼν καὶ ὁ χειμὼν ὁ μέγας,
μακράν τῆς ἅς φωλεύωμεν εἰς φιλοξένους στέγας.

Ἄς λάβωμεν τὰ βρέφη μας, τὴν κόνιν τῶν γονέων,
καὶ ἄς ἀπέλθωμεν μακρὰν ζητοῦντες τόπον νέον.

Οἱ πρόγονοί μας ἄλλοτε ὁμοίως ἐπροτίμων
νὰ πνέουν τὸν ἐλεύθερον ἀέρα τῶν ἐρήμων
παρὰ τὸν τῆς πατρίδος των ὁπόταν ἐδουλοῦτο,
καὶ Ἑλληνες ἀπώκισαν τὴν οἰκουμένην οὕτω.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Ἀπὸ τῆς γῆς ἦν τοῦ Θεοῦ ἡ χεὶρ ἐγκαταλείπει,
ἄς φύγωμεν· μὲ δάκρυα ἄς τὴν ποτίσ' ἡ λύπη·
ἄς ἀντηχήσῃ σήμερον τὸν κοπετὸν καὶ θρῆνον
τῆς Ἀφροδίτης ἡ πατρίς, τὸ κῦμα τῶν Σειρήνων,
καὶ πλάνητες ἄς στρέψωμεν τὰς τεθλιμμένας πρῶρας
πρὸς χώρας τῆς Ἀμερικῆς, πρὸς ἀπατήτους χώρας,
ὅπου ἐκτείνονται σκιαὶ πλατάνων αἰωνίων,
καὶ ὅπου ἔθνη κατοικοῦν δρακόντων καὶ θηρίων.

Ἐκεῖ ἄς συγκροτήσωμεν τὴν νέαν πολιτείαν
εἰς ἴσους νόμους βαίνουσιν καὶ εἰς ἐλευθερίαν,
καὶ ἄς ἀνανεώσωμεν ἐν μέσῳ τῶν ἐρήμων
τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα μας αἰώνων περιφήμων·
μὲ ὄφεις καὶ μὲ τέρατα ἄς ζῶμεν τῶν ὀρέων
παρὰ ὑπὸ τὴν μάστιγα τῆς τυραννίας πλέον.

Πηγαίνομεν;

ΤΙΝΕΣ

Πηγαίνομεν.

ΧΛΩΡΟΣ

Κ' ἐγώ.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Κ' ἐγὼ πηγαίνω.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Ὁ Φλῶρος ἄς μᾶς ὁδηγῇ.

(Ὅλοι μένουσιν ἀτενίζοντες τὸν Φλῶρον. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς σιωπῆς,
ὡς ἐξυπνῶν ἀπὸ βαθείας σκέψεως)

ΦΛΩΡΟΣ

Πηγαίνειτ', ἐγὼ μένω.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ὡς ὁδηγὸν σὲ θέλομεν· θὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃς;
Τὴν κεφαλὴν σου εἰς ζυγὸν τυράννου θενὰ κύψῃς;
Διάταττέ μας, δύναμιν ὁποῖαν θέλεις ἄσκει,
καὶ πράττε ὡς ἡ φρόνησις κ' ἡ πεῖρα σὲ διδάσκει·
ὁ Μωϋσῆς τοῦ Ἰσραὴλ, ἡ κεφαλὴ μας ἔσο.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἀπέλθετε· τὰς τύχας μας δὲν θέλω νὰ συνδέσω.
Θὰ μείνω· πλεύσατ' εὐτυχῶς! Ἐδὼ θεν' ἀποθάνω.
Ἐν ὅσῳ λάμπει οὐρανὸς ὡς τοῦτον ἀπ' ἐπάνω,
ἐν ὅσῳ φύσις χαιρετᾷ τὸ βλέμμα μου ὠραία,
ἐν ὅσῳ πνέει πέριξ μου ἡ δόξα ἡ ἀρχαία,
καὶ διασώζεται σκιά Ἑλλάδος, θενὰ μείνω.
Φοβεῖσθε πῶς εἰς τύραννον τὴν κεφαλὴν θὰ κλίνω;
Θαῤῥεῖτε! Αὐτ' ἡ κεφαλὴ δὲν ἔμαθε νὰ κύπτῃ·
ὑπὸ τυράννου μάχαιραν δὲν κλίνει, ἀλλὰ πίπτει.
Εἰς τὴν Ἑλλάδ' ἀκόμη ζῇ ὁ Ἕλληνας ὁ ἀρχαῖος,
καὶ δὲν ἐσβέσθη ἐντελῶς τὸ πῦρ τοῦ Προμηθέως·
ιδέτ' ἐκεῖ τὰς φάραγγας, τὰ σπήλαια τοῦ ὄρους·
ἀπὸ ἀνδρίαν πνέοντας οἰκοῦνται ὀπλοφόρους,
φρουροῦντας τὴν πατρίδα μας ὡς πάλιν ν' ἀνακύψῃ,
κ' ἐλευθερίας φρούρια ἐκλέξαντας τὰ ὕψη·
ἐκεῖ πηγαίνω· μεταξὺ ἐρήμων ἀπατήτων
τὸν κινδυνώδη βίον των νὰ μερισθῶ μαζῇ των·
δὲν προσκαλῶ κανένα σας νὰ γίνῃ ὁπαδός μου·
ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν ζητήσατε τοῦ κόσμου

γαλήνης ὀρμητήριον, κ' εὐήλιον γωνίαν,
 κ' ἐκεῖ ἀπολαμβάνετε ἀνάπαυσιν γλυκεῖαν.
 Ἐγὼ εἰς δάσῃ θὰ κρυβῶ, θὰ ζήσω μετὰ λύκων,
 θὰ ἔχω κλίνην τὸν κρημνὸν, τὴν ἐρημίαν οἶκον,
 τὰ χεῖλη μου εἰς τοῦ βουνοῦ θὰ βρέχω τὴν χιόνα,
 θεν' ἀγρυπνῶ κοιμώμενος, θὰ ἐξυπνῶ μ' ἀγῶνα,
 κ' εἰς τὸ πλευρὸν τὴν μάχαιραν τοῦ κλέπτου θὰ φορέσω.
 Ἐὰν δὲν ζῶ ἐλεύθερος, ἐλεύθερος θὰ πέσω!

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Καὶ τί; μὴ μᾶς ἐνόμισας γεννήματα ἐλάφων;
 Γενναῖον μόνον διὰ σέ προετοιμάζεις τάφον,
 καὶ γυναικεῖαν εἰς ἡμᾶς προσφέρεις ἡλακάτην!
 Ἐν ὅσῳ δὲν ἀκούσωμεν τὴν ὥραν τὴν ὑστάτην,
 θανάτου ὅσῳ ἔχομεν περικλεοῦς ἐλπίδα,
 τίς ἀπὸ σᾶς, ὦ φίλοι μου, θ' ἀφήσῃ τὴν πατρίδα;
 Παρὰ τῆς φυγαδεύσεως τὴν ἄχαριν φιάλην
 τίς ἀπὸ σᾶς δὲν προτιμᾷ ἀπηλπισμένην πάλην,
 καὶ τάφον δν Ἑλληνικὸν θενὰ καλύπτῃ χῶμα;

ΟΛΟΙ

Οὐδεῖς! Οὐδεῖς! Δὲν φεύγομεν.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Λαλεῖτε ὥς μ' ἐν στόμα!

Ὅστις αἰρεῖται ἐξ ὑμῶν νὰ ζήσῃ ὥς ὁ Φλῶρος,
 ὅστις τολμᾷ νὰ κηρυχθῇ ἀντάρτης εἰς τὸ ὄρος,
 ὅστις αἰσθάνεται ψυχὴν γενναίας φλογὸς πλήρη,
 ἅς ἔλθῃ πέριξ εἰς ἐμέ, τὴν μάχαιραν ἅς σύρῃ.

(Ὅλοι, πλὴν τοῦ Φλῶρου, συνέρχονται πέριξ του καὶ σύρουσι
 τὰς μαχαίρας.)

Τῆς ἐρημίας δέχεσθε τὸν κινδυνώδη βίον
 μεταξὺ βράχων καὶ δασῶν καὶ μεταξὺ θηρίων;

ΟΛΟΙ

Δεχόμεθα.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Νὰ μάχησθε κατὰ τῆς τυραννίας,
χωρὶς στιγμῆς ἀναψυχῆς κ' ἐλπίδος σωτηρίας;

ΟΛΟΙ

Δεχόμεθα.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Καὶ δέχεσθε νὰ πέσητε ὡς τέλος
ἐλεύθεροι, καὶ μ' ἔντιμον πληγὴν εἰς κάθε μέλος;

ΟΛΟΙ

Δεχόμεθα! Δεχόμεθα!

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Εἰπέτε, εἰς τὸ ὄρος
τίς θέλει γίνεῖ ὁδηγὸς τοῦ λόχου μας;

ΟΛΟΙ

Ὁ Φλῶρος!

ΦΛΩΡΟΣ

Μὴ σπεύδετε! προσμείνατε! σκεφθῆτ' ἐμβριθεστέρως·
σᾶς παρασύρει φλογερὸς ἐλευθερίας ἔρως.
Ἀνάπαυσιν καὶ συγγενεῖς καὶ οἴκους θ' ἀρνηθῆτε!
Τὸν κόσμον θενὰ φύγητε, αἱμάτων ἐρημιῖται!
Θενὰ καταδιώκησθε εἰς τὰ βουνὰ ὡς ἄγρα·
ἂν συλληφθῆτε δέ ποτε, ἢ φλογερὰ πυράγρα,
ὁ πυρωμένος ὀβελὸς, ὁ ἀκανθώδης πρίων,
τὰ εἶδη τὰ φρικτότερα τῶν βασανιστηρίων
θὰ σᾶς κατασπαράξωσι τὸ σῶμα μέλος μέλος·
σκεφθῆτε τὴν φρικτὴν ζωὴν καὶ τὸ φρικτὸν τῆς τέλος.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Σὺ μᾶλλον συμβουλευθήτι τὸ ἐδικόν σου θάρρος·

ἂν τῆς ἀρχηγίας μας ἀναδεχθῆς τὸ βάρος,
 πῶς δὲν σοὶ μένει ἐνθυμοῦ ἐλπίδος οὐδὲ ἔχνος,
 ὅτι ἐτάφ' εἰς ἔρημον τοῦ βίου σου ὁ λύχνος,
 πῶς πρὸς τὴν γῆν διέκοψας καὶ τοὺς ἀνθρώπους πλέον
 πᾶν τὸ ἐλκύνον πρὸς αὐτοὺς καὶ μετ' αὐτῶν συνδέον·
 ὅτι κ' ἐν ὄσῳ αἵματος ῥανίς μᾶς μένει μόνον,
 κενὰ κρατῶμεν σταθερῶς τὴν μάχαιραν τῶν φόνων,
 κ' ἡ ἀνδρική μας κεφαλὴ ποτὲ πῶς δὲν θὰ κύψη,
 πρὶν τοῦ πολέμου κατὰ γῆς ἡ μάχαιρα τὴν ῥίψη.

ΟΛΟΙ

Πρὶν τοῦ πολέμου κατὰ γῆς ἡ μάχαιρα τὴν ῥίψη.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ἀκούεις ὄλων τὴν φωνήν. Πρὸς ἀπαιτήσεις τόσας
 τί λέγεις; Τί μᾶς ἀπαντᾷς;

ΦΛΩΡΟΣ

Πῶς εἶμαι ἀρχηγός σας.

Δώσατ' ἐδῶ τὰς χεῖράς σας, κ' ἰδοὺ ἡ ἐδική μου.

(Ὅλοι τὸν δίδουν τὰς χεῖρας)

Εἰς τὸν Θεὸν ἐλπίσατε θαρρόυντες, ἀδελφοί μου!

(Ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου. Φαίνεται ἡ Φωκίς καὶ ἡ Βοιωτία)

Ἴδέτ' ἐκεῖ κατάχρυσον τοῦ οὐρανοῦ τὸν θόλον·

εἰς τὸ ἀρχαῖον ὄρος του προβαίνει ὁ Ἀπόλλων.

Ἴδέτε κάτω! ἡ Ἑλλάς ἐξέρχεται τοῦ σκότους,

κ' ἐγρηγοροῦντας δι' αὐτὴν ἡμᾶς εὕρισκει πρῶτους·

καὶ ἀνατέλλουσι λαμπραὶ αἱ πρῶται τῶν ἀκτίνων,

ἐπ' ἐλευθέραν φάλαγγα πολεμιστῶν Ἑλλήνων·

θάρρεῖτε καὶ τὸν οἰωνὸν παραδεχθῆτε, φίλοι!

Καὶ ἡ ἐλευθερία μας ὁμοίως θ' ἀνατείλῃ.

Ὑπάγετε· εἰς τοὺς κρημνοὺς διασπαρῆτε πέριξ.

Αὐτὸν τὸν βράχον ἅς κρατῇ ἡ δεξιὰ μας πτέρυξ·

ἐκεῖ δὲ ὅπου κρέμαται εἰς βάραθρα ἐλάτῃ
μετ' ἄλλων πέντε ἀπὸ σᾶς ὁ Λάμπρος ἄς φυλάττῃ,
καὶ ὅπου εἶναι πιθανὸς εἰς τὰς προσβάσεις κάτω
ὁ πρῶτος κίνδυνος, ἐγὼ μὲ τοὺς λοιποὺς φυλάττω.
Ὑπάγετε· μετ' οὐ πολὺ θὰ ἔχετ' ἐργασίας.
Ἐὰν κἀνεῖς σας ἀπληστος πολεμικῆς εὐκλείας
δὲν ἀπαυδήσῃ πολεμῶν, ἀνδρεῖον τὸν κηρύττω.

ΟΛΟΙ (ἀναχωροῦντες πρὸς διαφόρους διευθύνσεις)

Ζήτω ἡ φίλη μας πατρίς! Ὁ ἀρχηγός μας ζήτω!

(Ἐν ᾧ ὅλοι ἐξέρχονται, ὁ Φλῶρος νεύει πρὸς τὸν Φυλλίτην καὶ τὸν σύρει
ἀπὸ τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἔμπροσθεν τοῦ θεάτρου.)

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΦΛΩΡΟΣ, ΦΥΛΛΙΤΗΣ

ΦΛΩΡΟΣ

Εἶσαι γενναῖος;

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

* Ἄν κἀνεῖς Πλὴν εἶσαι ἀρχηγός μου.

ΦΛΩΡΟΣ

Νὰ σὲ πικράνω, φίλε μου, δὲν ἦτον ὁ σκοπός μου.
Γνωρίζω τὴν καρδίαν σου· πῶς τόλμην ὅλη πνέει,
πῶς φόβον μόνον ἐννοεῖ τὸν φόβον ὃν ἐμπνέει·
πλὴν πάσης τόλμης δυνατῆς ἀνώτερ' ἂν ζητήσω;

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

Τί θέλεις; εἰς τὸν φάρυγγα τοῦ ἄδου νὰ πηδήσω,
καὶ τὰς καμίνους ἀπαιτεῖς νὰ σβύσω τῶν δαιμόνων;
Ὑπάγω· φθάνει τὴν ὁδὸν νὰ μοὶ διδάξῃς μόνον.
* Ἄν τόλμη μόνον πρὸς αὐτὸ ἐξήρκει, κατωρθοῦτο.

ΦΛΩΡΟΣ

Ναὶ τοῦτο θέλω παρὰ σοῦ, ἢ ὅμοιον μὲ τοῦτο.

Εὐθύς, ἀμέσως, σήμερον ζητῶ νὰ ἐπιστρέψῃς,
 τὸν Ῥήγαν ἀπὸ τῶν δεσμῶν τῆς φυλακῆς νὰ κλέψῃς.
 Ἡξεύρω, δὲν σὲ ἀπατῶ, πῶς δυνατὸν ἐπίσης,
 εἰς τὴν ἀπόπειραν αὐτὴν τὴν κεφαλὴν ν' ἀφήσῃς.
 Ἐφεῦρε ὅσας μηχανὰς, σοφίσου ὅσους τρόπους,
 λῦσον τὰ κλεῖθρα τῆς εἰρκτῆς, διάφθειρον ἀνθρώπους,
 δὸς ἕως καὶ τὸν ἔσχατον χιτῶνά σου, γυμνώσου,
 εἰς θέσιν κολακεύοντος ἱκέτου ταπεινώσου,
 ὀργάνισον κ' ἐφόπλισον τοὺς Ἑλληνας παροίκους,
 τὴν πόλιν ἀναστάτωσον καὶ ἔμπρησον τοὺς οἴκους,
 τοὺς Γάλλους εἰς βοήθειαν, ἂν ἀποτύχῃς, κάλει·
 ἀσμένως θενὰ λάβωσι τὴν ἀφορμὴν οἱ Γάλλοι·
 δὸς τὴν ζωὴν σου, δὸς τὸ πᾶν, πλὴν τὰ δεσμὰ του λῦσε.

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

Σοὶ εἶμ' εὐγνώμων. Σταθερὸς εἰς τὴν φιλίαν εἶσαι.
 Τὰς ἀσθενεῖς δυνάμεις μου μὲ ὄμμα φίλου κρίνων,
 μ' ἐφύλαξες εὐνοϊκῶς τὴν θέσιν τῶν κινδύνων.
 Ὑπάγω, πᾶσαν μέθοδον καὶ τρόπον ἐφευρίσκω,
 καὶ ἢ τὸν σῶζω, ἢ κ' ἐγὼ μαζῇ του ἀποθνήσκω.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἡμεῖς θὰ διαμείνωμεν ἐν τούτοις εἰς τὰ ὄρη·
 μελλούσης ἃς ὑφίστανται ἀποστασίας σπόροι,
 εἰς τὴν Ἑλλάδα ρίζας τῶν ἃς ρίψωσιν ὀλίγας·
 ἀλλὰ δὲν θὰ βλαστήσωσι πρὶν λυτρωθῇ ὁ Ῥήγας.
 Ἄν ἐπιτύχῃς, εἴμεθα οἱ πρῶτοι στρατιῶται·
 ἂν ἀποτύχῃς, πίπτομεν ἡμεῖς καὶ μόνοι τότε.

ΦΥΛΛΙΤΗΣ

Μὴ μ' ἐξηγῇς τοὺς λόγους σου, εἶν' ἔμπρονες βεβαίως·
 εἶσ' ἀρχηγὸς, κ' εὐπείθεια εἶν' ἐδικόν μου χρέος.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

ΦΛΩΡΟΣ

Ἐλθέ ἀκόμη, φίλε μου, εἰς ταύτην τὴν ἀγκάλην·
 τίς οἶδεν ἐὰν πέπρωται ν' ἀπαντηθῶμεν πάλιν.
 Ἐν λίκνον μᾶς ἐκοίμιζε· τίς οἶδεν ἂν ἐγράφη,
 νὰ μᾶς δεχθοῦν ἀπέχοντες καὶ χωρισμένοι τάφοι!
 Πρὸς κίνδυνον ἀπέρχεται, καὶ μένω ν' ἀποθάνω·
 ἂν ὅχι πλέον εἰς τὴν γῆν, θὰ σὲ ἰδῶ ἐπάνω,
 ὥς ἀσφαλῶς μ' ὑπόσχονται οἱ φιλικοί μου πόθοι.

(Ὁ Περικλῆς τὸν σφίγγει εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ πλήρης συγκινήσεως ἀνα-
 χωρεῖ διὰ ταχέων βημάτων.)

Ὑπάγω ἡσυχότερος. Αὐτὸς καὶν διεσώθη.
 Τώρα, πατρίς, διάταττε περὶ τοῦ κτήματός σου.
 Πάντα δεσμὸν διέρρηξα· εἴμ' ὅλος ἐδικός σου·
 εἶναι ζωὴ μου τοῦ λοιποῦ οἱ ἐδικοί σου νόμοι.
 Ἀπὸ τῆς γῆς ἀπέθανα. (Μετὰ μικρὰν σιωπὴν)

Ἄ! ἐν τῆς βλέμμ' ἀκόμη!

(Ῥίπτεται ἔξω.)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Κατοικία τοῦ Καλλισπάθους.)

ΔΑΦΝΗ, κάθεται εἰς τὴν μίαν ἄκραν τοῦ θεάτρου καὶ ῥάπτει. **ΝΑΟΥΜ**
ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ καὶ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ** εἰς τὴν ἄλλην, συνομι-
 λοῦντες.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἀλλὰ τί εἶναι; τί δηλοῖ τὸ γράμμα σου ἐκεῖνο;
 Ἐὰν ἐκ τῶν βλεμμάτων σου εὐστόχως διακρίνω,
 χαρμόσυνα κ' εὐάρεστα δὲν ἔπεται ν' ἀγγέλλῃ·
 ὠχρὸν σὲ βλέπω, τρέμοντα εἰς ὅλα σου τὰ μέλη.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ὁ πέλεκυς μᾶς ἀπειλεῖ. Νὰ φύγωμεν.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τί λέγεις;

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Εἰς ἐπικίνδυνον στιγμὴν τὴν χεῖρα μὲ ὀρέγεις·
τὴν τύχην σου οἰκοδομεῖς εἰς τὰ θεμέλιά μου,
ὅταν κλονίζωνται αὐτὰ ἐπὶ ῥεούσης ἄμμου.

Εἰς τοὺς δεινούς μας κλύδωνας ἐγγὺς νὰ ναυαγήσης,
ὥς στήριγμά σου μ' ἔλαβες, πλὴν ναυαγῶ ἐπίσης.

Εἰς τῆς εὐνοίας, φίλε μου, τῆς τουρκικῆς τὸν πόντον,
ὥς τέλος διασώζονται ὀλίγοι τῶν πλεόντων·
ὁ παίζων πρὸς τοὺς ὄνυχας τοῦ λέοντος, ἡξεύρει
πῶς κινδυνεύει ὑπ' αὐτοὺς καὶ θάνατον νὰ εὕρη.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Οἱ λόγοι σου μ' ἀνησυχοῦν. Εἰπὲ τὰς ἀγγελίας.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ἐχάσαμεν τὸν ἀγαθὸν Σατράπην τῆς Εὐβοίας.

Ἐπαύθη κ' εἰς Ἀνατολὴν ἐξόριστος ἐστάλη.

Αἶ! τώρα μᾶς κατέβαλεν ἡ ἀνισός μας πάλῃ.

Τίς θενὰ σβύσ' εἰς τὸ ἐξῆς τοῦ Καραλῆ τὴν λύσσαν;

Τώρα δεμέν' αἱ χεῖρές του δὲν εἶναι καθὼς ἦσαν·

σήμερον δύναται τὸ πᾶν, καὶ μᾶς μισεῖ ἐπίσης

ἄφ' ὅτου μὲ συγγενικάς ἠνώθημεν ἀλύσεις.

Ἄς φύγωμεν ὅπου καὶ ὥς καθεὶς μας ἡμπορέσῃ.

Μᾶς ἐφοβήθη, δι' αὐτὸ θενὰ μᾶς ἀπωλέσῃ.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τὸ κῦμα τῆς καταστροφῆς μὲ περιζώνει γύρω·

τὸ βλέπω. Πλὴν εἰς ὄλεθρον καὶ σὲ διατί σύρω;

Ἐμὲ καὶ μόνον ἀφορᾷ τὸ μῖσος τοῦ ἀπίστου,

καὶ κατ' ἐμοῦ θὰ ἐκραγῇ ἡ λάβα τῆς ὀργῆς του.

Ἀπὸ τοῦ ὑποζέοντος κρατῆρος σὺ μακρύνσου·

πλησίασόν τον, φρόντισον διὰ τὴν ὑπαρξίν σου.

Συνναυαγοῦμεν. Σώθητι καὶ ἄν μόνος σὺ, καὶ σπεῦσον.

Τὴν εὐνοϊάν του θήρευσον καὶ πρὸς ἐκείνην πλεῦσον.
 Ἄν θέλῃς πλὴν νὰ σ' εὐλογῶ καὶ νὰ σ' εὐχαριστήσω,
 τὴν Δάφνην μου προστάτευσον ὥς ἂν πατήρ της ἦσο.
 Σῶσον αὐτήν. Δὲν δύνασαι ἀκτῖνα γλυκυτέραν
 φωτίζουσάν σοι νὰ ἰδῇς τοῦ γήρως τὴν ἐσπέραν.
 Τὸ ἄνθος ἦτον κ' ἡ στολὴ τοῦ σκοτεινοῦ μου βίου.
 Εἶχον ἐλπίσει... Πλὴν σοφὰ τὰ τέλη τοῦ Κυρίου.

ΔΑΦΝΗ (ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας του)

ὦ πάτερ, πάτερ! διατί τὰ σπλάγχνα μου σπαράττεις;
 Ὅποια μαῦρα τέρατα τῆς φαντασίας πλάττεις;
 Τί μελετᾷς; μ' ἐμίσησας; ποῦ θέλεις νὰ μ' ἀφήσης;
 Θὰ ζήσης, πάτερ, δι' ἐμέ. Ναί! δι' ἐμέ θὰ ζήσης.
 Τοὺς λόγους σου τοὺς θλιβεροὺς, ὦ! λάβε τους ὀπίσω.
 μ' ἐν φίλημα θυγατρικὸν τὸ στόμα σου θὰ κλείσω.

(Τὸν φιλεῖ εἰς τὸ στόμα.)

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

ὦ τρυφερά μου ἀηδῶν, ὦ κόρη μου φιλτάτη,
 ἅς γίνῃ ὅπως ὁ Θεὸς καὶ ὅ,τι ἐπιτάττει·
 ἂν θάνατον ἠθέλησε νὰ μοὶ ἐπικρεμάσῃ,
 ὁ τῶν πτηνῶν τοὺς νεοσσοὺς ποτίζων εἰς τὰ δάση,
 καὶ τὸ ἀρνίον τὸ ῥιγοῦν εἰς ἔρια ἐνδύων,
 θὰ ἐπιβλέψῃ κ' ἐπὶ σέ, ἀθῶόν μου ἀρνίον.
 Ἄλλ' ἴσως καὶ τὸν κίνδυνον ἀκόμη μεγαλύνω·
 ὁποῖαν ἔδωσ' ἀφορμὴν ὥστ' ἔνοχος νὰ γίνω;
 Ἡ τυραννία καὶ αὐτὴ ἡ κυβερνῶσ' ἀνόμως,
 ζητεῖ τῆς νομιμότητος τὸ προσωπεῖον ὅμως·
 καὶ τοῦ δικαίου ἡ ἀρχὴ τοσοῦτον εὐλαβεῖται,
 ὥστε πολλοὶ τὴν ἀθετοῦν, οὐδεὶς πλὴν τὴν ἀρνεῖται.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Τοιαῦτ' ἐλπίδες, φίλε μου, μᾶς μένουσιν ὀλίγαι.

Ἄς μὴν ἀποκοιμώμεθα, καιρὸς ἂν εἶναι, φύγε·
ἂν πρόφασιν ὁ Καραλῆς ζητῇ ὁ αἰμοβόρος,
ὁ Φλῶρος εἶναι πρόφασις.

ΔΑΦΝΗ

Ὁ Φλῶρος!

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Πῶς ὁ Φλῶρος;

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ἄγνοεῖς φέρων μυστικὰς πῶς ἔρχεται προτάσεις,
νὰ διεγείρῃ τὸν λαὸν καὶ νὰ κινήσῃ στάσεις;
Πῶς μὲ ματαίας τρέφεται τὸ πνεῦμά του χιμαίρας,
νὰ φέρῃ τῆς πατρίδος μας τὰς παλαιὰς ἡμέρας,
καὶ ὅτι εὐαγγελιστῆς ἐλευθερίας ἄφρων,
ὕπὸ τοὺς πόδας ὄλων μας βαθεῖαν σκάπτει τάφρον;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τὸν εἶδα. Εἶναι ἀληθές· τὴν γλῶσσάν του ἐκίνει
νεαρὰ ζέσις, ἦν καιρὸς καὶ σκέψις θὰ πρᾶύνῃ.
Ἐλευθερίας ὄνειρα τὸν ἀσχολοῦν, καὶ πνέει
τὴν φλόγα ἣτις τὰς ψυχὰς εἰς τὴν Γαλλίαν καίει.
Ἀλλὰ πολλὰ τῷ ἔδωκα μαθήματα τῆς πείρας,
κ' ἐλπίζω νὰ τὸν ἔπεισε τὸ συμβουλευσαν γῆρας.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ

Δὲν εἶναι τόσον εὐχολον νὰ κλίν' εἰς νοουθεσίαν.
Μάθε λοιπὸν πῶς κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα τὴν ἰδίαν
ὁ Φλῶρος, καὶ πεντήκοντα ἀκόμῃ ὅπλοφόροι
ἐφάνησαν βαδίζοντες κρυφίως πρὸς τὰ ὄρη.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τὰ ὄρη;

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ναί, τὸν Παρνασσόν. Τὴν νύκτα οἱ δαυλοί των

καὶ ἡ πυρὰ καταφανῆς εἰς τὴν Δαυλίδα ἦτον.
Ποιμὴν τοὺς λύκους, φαίνεται, ἐκεῖ παραφυλάττων,
εἶδεν αὐτοὺς, τὴν θέσιν των καὶ τὰ κινήματά των.

ΔΑΦΝΗ

Καὶ τί ζητεῖ... καὶ διατί... τί θέλουσ' εἰς τὸ ὄρος;

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ

ὦ! ὦ! εἴσθε περίεργος! Πιστεύω πῶς ὁ Φλῶρος
καμμίαν ἴσως ἀγαπῶν δρυάδα εἰς τὰ δάση,
ἀνέβη μετὰ φίλων του διὰ νὰ τὴν ἀρπάσῃ.

(Ἡ Δάφνη ἐρυθριῶσα ἐπιστρέφει εἰς τὴν θέσιν της, καὶ ἀκούει πάντοτε
μετ' ἀνησυχίας.)

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τῷ ὄντι εἰς τὸν Παρνασσὸν τί μελετῶν ἀνέβη;

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ἀντάρτου ὅπλα ὕψωσε κ' ἐκεῖ στρατοπεδεύει·
ἐλευθερίας ἐθνικῆς σημαίαν ἀνελίσσει,
κ' ἐλπίζει μόνος τὴν ἰσχὺν τῶν Τούρκων νὰ κλονήσῃ.
Πρὸς τὸν Σατράπην ἐν καιρῷ ἀπηύθυνα εἰδήσεις.
Πλὴν τί; Ἐκεῖνος ἔπεσε καὶ πίπτομεν ἐπίσης.
Ἐκείνων τὴν ἀπόνοιαν μετ' οὐ πολὺ πληρόνει
φρενοκομείου εὐκλεία ἢ ἐνδοξος ἀγχόνη·
ζητεῖται ἤδη πανταχῶς ὁ ἥρωας, ὡς μανθάνω.
Ἀλλὰ κ' ἐκεῖνος ἂν σωθῇ εἰς τὸ βουνὸν ἐπάνω,
σὺ, οὐ τοσαύτη μετ' αὐτοῦ ἀνέκαθεν ἡ σχέσις,
νὰ μείνης τῆς καταδρομῆς ἐκτός, θὰ ἡμπορέσῃς;

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἐγώ! Πῶς λέγεις; Μετὰ σοῦ συγγένειαν συνδέων
δὲν διαλύω πρὸς αὐτὸν ἐκάστην σχέσιν πλέον;
Ἀφ' ὅτου ἀπεδήμησε μοι εἶναι πάντῃ ξένος·
τὸν περιέθαλψ' ἄλλοτε. Μὴ πταίω ἐπομένως;

Καὶ τῆς παραφροσύνης του μὴ πρέπει ἡ εὐθύνη
ἐπάνω τοῦ ἀθώου μου τραχήλου νὰ βαρύνῃ;
Θὰ ἔλθω πρὸς τὸν Καραλῆν, θενὰ τῷ παραστήσω
τὰ προφανῇ μου δίκαια, κ' ἐλπίζω νὰ τὸν πείσω.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ (εἰσερχόμενος)

Αὐθέντα, κάτω τοῦ Ἀγᾶ προσμένει ὑπηρέτης.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Τί θέλει;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Νὰ ὀρίσητε· σᾶς θέλει ὁ Ἀχμέτης.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ἐμέ!

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ναί, καὶ τὸν Κύριον Αὐγερινόν.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Τοὺς δύο

συγχρόνως! Εὐαγγέλια πικρὰ σοὶ προμηνύω.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Σᾶς περιμένει. Ὁ Ἀγᾶς εἰς τὴν στιγμὴν σᾶς θέλει.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ἐρχόμεθα. (Ὁ ὑπηρέτης ἀναχωρεῖ.)

Τὸ μήνυμα καλὰ δὲν μοὶ ἀγγέλλει.

Ὅμοῦ τοὺς δύο μᾶς καλεῖ, διότ' εἰς ἓν του μῖσος
κ' εἰς τὴν αὐτὴν καταδρομὴν θὰ μᾶς τυλίσῃ ἴσως.

Σήμερον ἔχει οὖριον τὸν ἄνεμον τῆς μοίρας·

τοὺς δύο προὔχοντας κρατεῖ τοῦ τόπου εἰς τὰς χεῖρας.

Μ' ἐν βλέμμα μόνον ἠμπορεῖ νὰ μᾶς κατατροπώσῃ·

τότε τίς πλέον κεφαλὴν ἐμπρός του θὰ ὑψώσῃ;

Οἱ ἄλλοι ὅλοι κύπτοντες θὰ εἴν' ἐμπρός του ἴσοι.

Εὔρε καιρὸν δυσεύρετον καὶ θὰ τὸν ἀμελήσῃ;

ΚΛΑΔΙΣΠΑΘΗΣ

Εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα τὴν κεφαλὴν μου κλίνω·
 ἄς γίνῃ ὅπως πέπρωται! ὦ κόρη μου, σ' ἀφίνω.
 Σ' ἀφίνω εἰς τὸ πέλαγος τοῦ ταραχώδους βίου
 νὰ πλεύσῃς ἀρρύμολκῆτος, καὶ ἄνευ πηδαλίου.
 Ὅταν χειμῶνα προσεχῇ μηνὺ' ἡ ἀτμοσφαῖρα,
 ζήτ' εἰς τὸν θόλον τ' οὐρανοῦ τὸν ὁδηγὸν ἀστέρα,
 καὶ λάβε ὡς πηδάλιον, ἀντὶ πυξίδος πάσης,
 τὸ νεῦμα τοῦ πραϋνόντος τὴν λύσσαν τῆς θαλάσσης.
 Σοὶ δίδω πλήν καὶ ἀδελφὸν, προστάτην καὶ μνηστῆρα·
 ἄς λάβῃ ὁ Γεώργιος τὴν ἀσθενῇ σου χεῖρα·
 καὶ εἰς τῆς γῆς τὴν ἔρημον ἄς σὲ στηρίξ' ἡ χεὶρ του·
 ὅποτεν θνήσκῃ δι' ἐμὲ γενναίως ὁ πατήρ του,
 ἄς ἀποδώσωμεν κ' ἡμεῖς τὴν πίστιν εἰς τὴν πίστιν·
 εἰς ἡδονὴν τὸ πνεῦμά μου θὰ ἐντρυφᾷ μεγίστην,
 ἀπὸ τοῦ τάφου μου πρὸς σᾶς ὁσάκις ἀναβαίνει,
 ἀνίσως ζῆτε εὐτυχεῖς καὶ ζῆτε ἐνωμένοι.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ

Κ' ἐγὼ σ' ἐναγκαλίζομαι ὡς ἄλλην θυγατέρα·
 ἴσως θὰ κλαύσῃς σήμερον καὶ δεύτερον πατέρα.

ΔΑΦΝΗ (ρίπτομένη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρὸς τῆς καὶ κλαίουσα)

Ἄν εἶναι φόβος, πάτερ μου, ἂν κίνδυνον προσμένης,
 ὦ! κρύψου, μὴν ἐκτίθεσαι, ὦ! φύγε, μὴ πηγαίνῃς.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ

Νὰ φύγωμεν δὲν εἶν' ἐλπίς· δὲν εἶναι καιρὸς πλέον·
 ἀλλ' ἴσως καθ' ὑποψιῶν παλαίωμεν ματαίων.
 Ἄς μὴ παραδιδώμεθα εἰς τὴν μικροψυχίαν·
 πολλάκις φέρ' εἰς ἑαυτὸ τὸ θάρρος σωτηρίαν·
 ἴσως ὅποτεν μὲ ἰδῇ καὶ μάθῃ πῶς ὀπίσω
 ὀλόκληρον τὴν πόλιν μας ἐκδικητὴν θ' ἀφήσω,

ἔνθυμηθῇ τί σεβασμὸν τὸ ἔθνος σοὶ προσφέρει,
τὴν καταδίκην καθ' ἡμῶν διστάσῃ νὰ προσφέρῃ.
Ἄς μὴν ἀπελπιζώμεθα, καὶ ὁ Θεὸς προστάτης.

ΚΑΛΛΙΣΠΑΘΗΣ

Ματαίως τὴν καρδίαν σου μὴ, κόρη μου, ταραττῇς·
ποσάκις δὲν μ' ἐκάλεσε! Θὰ ἐπιστρέψω πάλιν,
καὶ θὰ σὲ σφίξω εἰς αὐτὴν τὴν πατρικὴν ἀγκάλην.

ΔΑΦΝΗ (τὸν φιλεῖ)

Τὰ βήματά σου ὁ Θεὸς ἄς σκέπῃ ἀπ' ἐπάνω!
Πλὴν μὴν ἀργῇς, ὦ! μὴν ἀργῇς, διότι θ' ἀποθάνω.

(Ὁ Αὐγερινὸς καὶ ὁ Καλλισπάθης ἀναχωροῦσιν. Ἡ Δάφνη βραδυδατοῦσα
ἐπιστρέφει πρὸς τὸ προσκύνιον. Μετὰ μικρὰν σιωπὴν)

ΔΑΦΝΗ

Τὰς ἄκρας, ὅπου ἡ αὐγὴ τὰ πρῶτα χύνει ῥόδα,
ἀνέβη, κάτω του τὴν γῆν ὠθήσας μὲ τὸν πόδα.
Ὁ ἀετὸς τῶν ὕψεων ὑψώθη πρὸς τὰ νέφη,
κ' εἰς τὸν αἰθέρα τὴν ψυχὴν τὴν εὐγενῇ του τρέφει.
Ἀφ' οὗ εἰς τὴν καρδίαν του ὁ ἔρως ἐμαράνθη,
λαμπρότερα ἐβλάστησαν ἐλευθερίας ἄνθη,
καὶ ἀντ' ἐμοῦ τὰ βάθη τῆς πληροῖ ἀξιοτέρως
ὁ ἔρως τῆς πατρίδος του, μεγαλουργίας ἔρως.
Ὅποῖον δὴποτ' αἰσθημα καὶ ἂν τὸν κυριεύῃ,
πάντοτε ὅ,τι ἐντελές, ὅ,τι καλὸν θηρεύει!
Κ' ἐγὼ τί εἶμαι ν' ἀπαιτῶ, νὰ θέλω ἐν τῷ μέσῳ
τῶν εὐγενῶν ἀγώνων του τὰς χεῖράς του νὰ δέσω;
Θενὰ σπαράττη δέσμιος εἰς κόρης χρυσοῦν νῆμα;
Τοῦ ἔθνους αἱ ιδέαι του, τοῦ κόσμου εἶναι κτῆμα.
Εἰς τὴν μεγάλην του ψυχὴν ὁ ἔρως δὲν ἐξήρκει·
τῆς δόξης τὸν ἐφείλκυσεν ἡ λαμπρότερα Κίρκη,
καὶ σπεύδων ὅπου ἡ θεὰ τὸν φέρ' ἡ δαφνηφόρος,

ἀπέστρεψεν ἀπὸ ἐμὲ τὸ βλέμμα' ἀδιαφόρως.

ὦ! ἄς τὸ στρέφῃ ἀπ' ἐμοῦ πλανώμενον εἰς λήθην,
ἄς μὲ μισῇ! τὴν ὄψιν μου ἄς φεύγῃ! Τὸν ἡρνήθην!

Ἡ ἀδιαφορία του καὶ τὸ πικρὸν του μῖσος
εἰς τὴν ψυχὴν μου δύναμιν θὰ ἐμψυσήσουν ἴσως.

(Μετὰ παύσιν)

ὦ! δότε μοι, ὦ! δότε μοι τὴν σπάθην καὶ τὸ δόρυ,
τὸν γοργὸν ἵππον ν' ἀναβῶ, νὰ τρέξω εἰς τὰ ὄρη,
ἐκεῖ ποῦ ἄνδρες πολεμοῦν, ἐκεῖ ποῦ σφαῖραι τρύζουν,
ἐπάνω εἰς τὰ αἵματα ὁποῦ τὴν γῆν ποτίζουν,
εἰς σωρευμένα πτώματα πολεμιστῶν ἐπάνω,
καὶ εἰς τὸ πάλλον στῆθός του εὐδαίμων ν' ἀποθάνω!
— Ἐγὼ εἰς πόλεμον ἀνδρῶν! Ἐγὼ τὸ βαρὺ δόρυ!

ὦ! εἰς καθήκοντος δεσμὰ συνεχομένη κόρη
τί ἄλλο δύναμαι, εἰμὴ νυχθημερὸν νὰ κλαίω,
πρὸς τὴν ἀγρίαν λύπην μου ματαίως νὰ παλαίω,
καὶ ν' ἀποθάνω ἔρημος εἰς τὴν στρωμνὴν τῶν πόνων,
χωρὶς νὰ λάμψῃ ἐπ' ἐμὲ οὐδ' ἐν τοῦ βλέμμα μόνον,
χωρὶς ἡχοῦσαν εἰς αὐτὴν τὴν σταθερὰν καρδίαν
ν' ἀκούσω τῆς γλυκείας του φωνῆς τὴν ἁρμονίαν;

(Μένει κλαίουσα.)

(Ἐμβαίνει ὁ **ΦΛΩΡΟΣ**, εἰς μανδύαν κεκαλυμμένος, καὶ τὴν θεωρεῖ
ἐπὶ τινὰς στιγμὰς)

ΦΛΩΡΟΣ

ὦ Δάφνη!

ΔΑΦΝΗ (ἀνασκιρτῶσα)

Ἄ!

ΦΛΩΡΟΣ

Ἡ θεά μου σ' ἐμπνέει τόσον τρόμον!

ΔΑΦΝΗ

Ἥλθες χωρὶς νὰ φοβηθῇς! Πῶς, ποῖον ἤλθες δρόμον;

Πρὸς τοὺς δημίους σου τολμᾷς καὶ φαίνεσαι ἀψήφως;
 Ἡ ἀγνοεῖς πῶς κατὰ σοῦ ἐγύμνωσαν τὸ ξίφος;
 Ὅσον ὀλίγον φειδωλὸς μὴ εἶσαι τῆς ζωῆς σου.
 ὦ! μὴ, μὴ μένης. Ὑπαγε! Τὸν κίνδυνον φοβήσου.

ΦΛΩΡΟΣ

Προβίζουσά με ἂν ζητῆς νὰ μὲ ἀπομακρύνῃς,
 ὦ! φόβητρον ἀνίσχυρον τὸν θάνατον προτείνεις.
 Πρὸς τῆς ζωῆς τὰ κύματα ἔταν ἀγρίως ῥέουν
 ἄλλοι, ἂν ἔχουν δύναμιν καὶ θέλουν, ἅς παλαίουν·
 ἐγὼ ἀπηύδησα· ἐγὼ δὲν θέλω πλέον πάλιν.
 Νὰ θραύσω θέλω τῆς ζωῆς τὴν ἀλμυρὰν φιάλην·
 μόνον ἀπάτας, δάκρυα, πικρίας περιέχει,
 καὶ οὐδὲ μέλιτος ῥανὶς τὰ χεῖλη της κἂν βρέχει.
 Δὲν βλέπω τί ἐπὶ τῆς γῆς τὸ ἀποζημιόνον
 διὰ τὸ στάδιον αὐτὸ τῶν ἀκανθῶν καὶ πόνων.
 Τῆς φύσεως ἡ μαγικὴ φημιζομένη θέα,
 εὐαισθησία μαθητῶν καὶ ποιητῶν ιδέα!
 Τὰ ἀγαθὰ, τὰ χαμερπεῖς κινοῦντ' ἀντιζηλίας,
 ἰσχὺς καὶ πλούτη καὶ τιμαὶ, ἀνάξια καὶ μνείας!
 Καὶ τὰ αἰσθήματα, σκιαὶ νεανικῶν ὀνείρων,
 καὶ ἄκριτοι παραφοραὶ παιδίων πρωτοπείρων!
 Ἄν θάνατος μὲ ἀπειλῇ, ματαίως θ' ἀπειλήσῃ.
 Ἀγαθῇ τύχῃ! Ἐλεος δὲν θέλω τῷ ζητήσῃ.

ΔΑΦΝΗ

Τ' ἀγαθὰ, ἔσα τὸ κοινὸν θηρεύει τῶν ἀνθρώπων,
 αἱ τέρψεις ἅς διώκουσιν οἱ πλεῖστοι μετὰ κόπων,
 τὸ αἶσθημα ὃ τὴν ψυχὴν παραμυθεῖ καὶ τέρπει,
 δὲν εἶναι σοῦ ἐπάξια. Τὸ πνεῦμά σου δὲν ἔρπει
 ὥς πρὶν εἰς γῆϊνα δεσμά, ὥς ἄλλοτε εἰς ἄνθη,
 ἀλλὰ κεντῶσαν δύναμιν μεγαλουργὸν ἤσθάνθη.

πρὸς μέλλον δὲ περιδοξὸν τὰς πτέρυγας ἀνοῖγον,
τὸ παρελθὸν κατέστρεψε μ' ἐν κτύπημα πτερύγων.
Τώρα τὸν νοῦν σου ἀσχολεῖ ἡ τύχη τῶν Ἑλλήνων·
στάδιον δόξης ἔκλεξας καὶ στάδιον κινδύνων.
Ἐπίστρεψε καὶ εἰς αὐτὸ, μὴ μένης οὐδ' ὀλίγον·
ὁ κίνδυνός σου ἄφευκτος ἐδῶ καὶ κατεπείγων.
Καὶ ὁπαδοὶ, καὶ φίλοι σου ἐκεῖ σὲ συνοδεύουν.
Πλησίον των εἶς' ἀσφαλῆς. Βεβαίως σὲ λατρεύουν·
βεβαίως εἶναι πρόθυμος καθείς των νὰ σὲ σώσῃ,
ἂν χιλιάκισ διὰ σὲ καὶ τὴν ζωὴν του δώσῃ.
Ἐδῶ δὲν ἔχεις δύναμιν· ἐδῶ ἐξ ἐναντίας
κρατεῖσαι εἰς τοὺς ὄνυχας βαρβάρου τυραννίας·
ἐδῶ δὲν εἶναι διὰ σὲ καὶ νὰ πολεμήσῃ,
ἢ καὶ ἂν εἶναι, θὰ σφαγῇ χωρὶς νὰ βοηθήσῃ.
ὦ! ὕπαγε! Πᾶσα στιγμή μοὶ φέρει νέον τρόμον·
καὶ τοῦτον τὸν αἵματηρόν μὴ ἐπιστρέψῃς δρόμον.

ΦΛΩΡΟΣ (μὲ ἐνδόμυχον συγκίνησιν)

Μὴ μ' ἀποβάλλῃς. Ἄφες με, ὦ! ἄφες με νὰ μένω.
Εἰς τὰς ἐρήμους μὲ καλεῖ ἡ τύχη. Θὰ πηγαίνω.
Φερέοικος θὰ πλανηθῶ εἰς τὰ βουνὰ ἐπάνω,
εἰς τοῦ χειμάρρου ἄταφος τὴν ὄχθην θ' ἀποθάνω,
καὶ μόνος εἰς τὸ σῶμά μου φρουρὸς θενὰ φυλάττη
τῶν κορυφῶν ὁ ἀετὸς ὅπου θὰ τὸ σπαράττη.
Ἄν ἔχῃς εὖσπλαγχνον ψυχὴν, νὰ φύγω μὴ μοὶ λέγῃς·
ὑπὸ τὴν σκέπην ἠϋξήσα τῆς φίλης αὐτῆς στέγης·
τοσάκισ αὕτη μ' ἔτερψεν ἡ θεὰ ἡ ἰδία,
αὐτὸς τοσάκισ ὁ γλυκὺς ὀρίζων μ' ἐμειδία,
τοῦ ἔαρος ἀρώματα τοσάκισ φορτωθεῖσα
ἡ αὔρα αὕτ' εἰς τοὺς λυτοὺς πλοκάμους μου ἐφύσα.
Ἐδῶ τὸν κόσμον ὡς λαμπρὰν σκηνογραφίαν εἶδον,

ὡς ἡδονῶν ὠκεανὸν, ὡς στάδιον ἐλπίδων,
 καὶ ἐνθουσιώσας πρὸς αὐτὸν ἐξέτεινα ἀγκάλας,
 θέας περὶ μέλλοντος ἐγκυμονῶν μεγάλας·
 ἰκμάδα ἢ καρδία μου νεανικὴν σφριγῶσα,
 ἔδω τὸ πρῶτον πέριξ τῆς ὡς φλόξ ἐχύθη ζῶσα,
 καὶ καθὼς ἄνθος εἰς πνοὴν ἀνοίξασα ζεφύρου
 ἐπέμψε τὰς ἀπαρχὰς τοῦ εὐγενοῦς τῆς μύρου.
 Ἐδὼ ἀπήλαυσα στιγμὰς ἅς ἄγγελοι ἐφθόνουν...
 Σκιαί, φεῦ! μάταιαι σκιαί ποῦ μὲ περικυκλόνουν!

ΔΑΦΝΗ

Τί αἰσθημάτων σύγκρουσις ἐντός σου διαφόρων!
 Ἄλλοτε μὲν τὸν παλαιὸν ἀναγνωρίζω Φλῶρον,
 περιπαθῆ, εὐαίσθητον καὶ ἐνθουν καὶ γενναῖον,
 ἄλλοτε δὲ μοὶ παριστᾶς ἀγνώριστον καὶ νέον,
 ψυχρὸν, εἰρωνευόμενον, μὲ μισανθρώπου πείσμα,
 τὴν γῆν μὲ ἀχρωμάτιστον ἐπισκοποῦντα πρίσμα.
 Ὁ παλαιός σου χαρακτήρ μετέβαλε τὴν φύσιν,
 καὶ αἶνιγμ' ἀντιφάσεων κατέστη, χωρὶς λύσιν.

ΦΛΩΡΟΣ

Αἶ! μὴ ζητεῖς τὸν νεαρὸν ἀρχαῖον χαρακτῆρα!
 Ἐχαλαρώθη πρὸ πολλοῦ ἡ ψυχικὴ μου λύρα·
 κ' εἰς αὐτὴν σήμερον χορδὰς ἐγγίζων παραφώνους,
 πότε ἀγρίους ἀποσπῶ καὶ πότε γλυκεῖς τόνους.
 Τὸ μέλος τῆς τῷ ἄμουσον δαιμόνων εἶναι ᾄσμα.
 Κόρου αἰσθάνομαι βαθὺ εἰς τὴν ψυχὴν μου χάσμα,
 πᾶν ἄνθος, πάντα τῆς ζωῆς καρπὸν καταβροχθίζον.
 Αἶ! μαῦρος, μαῦρος πέριξ μου ἐκτείνεται ὀρίζων·
 εἰς τὸν διάπλουν τῆς ζωῆς ἐζήτησα πυξίδα
 καὶ πρόνοιαν ἐζήτησα, πλὴν πρόνοιαν δὲν εἶδα.
 Ἡ γῆ αὐτὴ ἢ τὸ κενὸν ἀροῦσα τῶν αἰθέρων

ὥς μαῦρον πλοῖον δάκρυα καὶ γόους περιφέρον,
ὥς σύντριμμα πλανώμενον πυριφλεγούς κομήτου
συμπεριφέρον πτώματα καὶ θύματα μαζῇ του,
ἡ κρινωνία, ὕφασμα φιλαύτων συμφερόντων,
ὁ κόσμος, κληρονόμημα τῶν ἀναιδῶς τολμώντων,
ἡ ἀρετὴ λυγίζουσα πρὸ τῆς κακίας γόνυ,
οἱ ὅρκοι, δέλεαρ ἀπλοῦν, ἡ πίστις, λέξις μόνη,
καὶ τέλος βίος διαρκῶν ἡμέρας αἰωνίας,
δὲν εἶναι δείγματα λαμπρὰ ὑπάρξεως προνοίας.

ΔΑΦΝΗ

ὦ Φλῶρε, Φλῶρε! τὴν ψυχρὰν αὐτὴν φιλοσοφίαν,
ἤξεύρω, ἤντλησας ἀλλοῦ καὶ ὅχ' εἰς τὴν καρδίαν.
Ἴδὲ τὸ ἐναρμόνιον τῆς οἰκουμένης μέλος·
δὲν σοὶ προδίδει τὸν Θεὸν τοῦ ἔαρος ὁ γέλως;
Δὲν ὁμιλοῦν περὶ αὐτοῦ τῶν οὐρανῶν οἱ θόλοι;
Δὲν τὸν ἀγγέλλει κράζουσα λαμπρὸν ἡ πλάσις ὅλη;
Ἡ ἀρετὴ, ἀπόρροια τῆς θείας φύσεώς του,
ἔρπει πολλάκις εἰς τὴν γῆν καὶ δι' ὁδοῦ ἀγνώστου·
πολλάκις ὑπὸ πρόσχημα μεταβολῆς αἰσχίστης
κ' εἰς ἀπιστίας ἔνδυμα καλύπτεται ἡ πίστις.
Ὅστις δὲν κρίνει καθ' ἀπλᾶ φαινόμενα, καὶ ὅστις
εἶναι καθὼς ὁ πάνσοφος Θεός, καρδιογνώστης,
ἐκεῖνος ἴσως διορῶν ὡς βάθους τὰς καρδίας,
ἀξίας θενὰ τὰς φρονῇ τινὸς ἐπεικειάς,
κ' αἰσθήματα θενὰ ἰδῇ τυραννικὰ ἐντός των,
οὐδὲν σημεῖον δίδοντα περὶ ὑπάρξεώς των.
Ναὶ, δὲν ἀρνοῦμαι πῶς τὴν γῆν μαστίζ' ἡ δυστυχία,
πῶς ἔχει τὰς ἀκάνθας τῆς πᾶσα θνητῆ καρδία,
πῶς πᾶσα γῆϊνος χαρὰ τοὺς στεναγμούς της ἔχει,
καὶ πῶς πᾶν ἄνθος εὐγενὲς δακρύων δρόσος βρέχει·

ἀλλ' ἀπὸ τῆς βραχείας μας ζωῆς, τὰ βλέμματά μας
πρὸς οὐρανὸν ἄς στρέψωμεν! Ἐκεῖ στιλπνὸς ἀδάμας
ἡ πίστις ἢ θρησκευτικὴ ἐπὶ τὸ μέλλον λάμπει,
κεῖ αἰθέρια πτερὰ κινεῖ τῆς γῆς ἡ κάμπη,
καὶ ὁ θρηνήσας, ὁ παθὼν, ἀλλὰ ἐγκαρτερήσας,
κεῖ λαμβάνει ἀμοιβὰς καὶ ἀπολαύσεις ἴσας·
αἱ ψυχαὶ δ', ὅσαι τὴν πικρὰν τοῦ χωρισμοῦ φιάλην
ἐπὶ τῆς γῆς ἐρρόφησαν, συναπαντῶνται πάλιν,
τὸ ἀληθές των αἴσθημα κηρύττουν ἐλευθέρως,
καὶ εἰς αἰῶνας στέφεται ὁ δυστυχήςσας ἔρως.

ΦΛΩΡΟΣ

Σειρήν! σειρήν! τὸ ἄσμά σου ἀνοίγει παραδείσους,
ἀλλ' εἶναι δόλιον· τραβᾷ εἰς θαλασσῶν ἀβύσσους·
ναὶ, ὅταν διαφεύγωμεν τὰς δολεράς σας δίνας,
μᾶς κελαδεῖτε, καὶ χρυσᾶς μᾶς ρίπτετε σαγήνας,
καὶ θριαμβεύετε, ἀφ' οὗ μᾶς σύρητε εἰς χάσμα.

(Πλησιάζει εἰς αὐτὴν μὲ γλυκύτητα)

Δάφνη! — Ὁ γάμος σου, εἶπὲ, εἶπέ μοι, ἦτον πλάσμα·
εἶπὲ πῶς μὲ ἠπάτησαν, ἢ ὅτι ἄλλο μᾶλλον,
ἀλλὰ πῶς τὴν ἀγάπην σου δὲν ἔδωσας εἰς ἄλλον.

Δὲν μ' ἀποκρίνεσαι! σιγᾶς! διστάζεις καὶ φοβεῖσαι!
Ἄ! Βλέπω, βλέπω, ἐννοῶ! Εἶπέ μοι, ἄλλου εἶσαι;

ΔΑΦΝΗ (τρέμουσα)

Ναὶ, εἶμαι ἄλλου.

ΦΛΩΡΟΣ

Δυστυχῆ! Τὸ λέγεις, μὲ τὸ λέγεις,
καὶ δὲν αἰδεῖσαι τὴν ἡχὴ τῆς γραίας αὐτῆς στέγης,
ἣτις τὸ πάλαι ἔρκους σου τοσοῦτους ἀντελάλει;
Τὸν οὐρανὸν, ὃν μάρτυρα ἡ γλῶσσά σου ἐκάλει,
τολμᾶς ἀνερυθρίαστος νὰ ἀτενίσῃς πλέον,

καὶ δὲν φοβεῖσαι, κεραυνὸς τοὺς ἐπιόρκους καίων,
μὴ σχίσῃ τὰς νεφέλας του, μὴν ἐκραγῇ ἐμπρός σου;
Κ' ἐμέ, τὸν ζῶντα ἔλεγχον τῆς συνειδήσεώς σου,
ὅταν μὲ βλέπῃς, πρὸς σκληρὰς ἐχίδνας δὲν παλαίεις;
Τὰς παρειάς σου φλόξ αἰδοῦς δὲν καίει; — Δάφνη, κλαίεις!
"Ω! ἐνθυμήσου τὰς τερπνὰς ἐκείνας μας ἐσπέρας,
ὅπότε ἐμπρὸς εἰς τ' οὐρανοῦ τοὺς καθαροὺς ἀστέρας
ἀλλήλως ὑπεσχόμεθα ἀγάπην αἰωνίαν,
κ' οἱ στεναγμοὶ μας ἔφευγον εἰς αὔραν ἐσπερίαν·
ὁ φλογερός μου ὀφθαλμὸς ὅποτε σ' ἐμειδία,
καὶ μετ' ἀνθέων παίζουσα, σὺ ἄνθος ἢ ἰδία,
πλησίον μου ἐβάδιζες μὲ βῆμα δειλῆς κόρης,
καὶ διὰ τὸ ἐπίλοιπον τῆς γῆς ἠδιαφόρεις·
ὅταν αἱ δύο μας ψυχαὶ ἀποτελοῦσαι μίαν,
ὑψοῦντο πρὸς τὸν οὐρανὸν εἰς θείαν ἀρμονίαν,
καὶ πέραν του ὑπέσχοντο, ὅποιον ἂν τὸ πέραν,
πῶς θενὰ ζήσωσιν ὁμοῦ ζωὴν ἐντελεστέραν.

Ἀνίσως μ' ἔμενεν ἐλπίς νὰ ζήσω κ' ἐπ' ὀλίγον,
τῆς γῆς ἂν ἦμην κάτοικος ἀκόμη, θὰ ἐσίγων·
νῦν δὲ, ὅτε ἀπέθανα κ' ἐλπίς ἐχάθη πᾶσα,
νῦν ὅτε εἶμαι ὡς σκιά τῶς τάφους ἀποδράσα, | 58 | 11
νῦν ὅτε χωριζόμεθα διὰ νεκρᾶς ἐρήμου,
μάθε πῶς διαφλέγεται ἀκόμη ἡ ψυχὴ μου,
ἢ νεαρὰ καρδίᾳ μου πῶς εἶναι ὅλη ἔρωσ,
πῶς ὡς σ' ἠγάπων σ' ἀγαπῶ, καὶ ἔτι θερμότερως.
Ὅσον καιρὸν ἡ τύχη μου μ' ἐπλάνησε μακράν σου,
τὸ βλέμμα ὅπου ἔστρεφον ἀπήντων τὴν σκιάν σου,
εἰς πάσας τὰς ιδέας μου, εἰς πάσας μου τὰς πράξεις,
ὡς ἀργυρόχρυσος κλωστή εἰς ὕφασμα μετάρης
ἢ ἐδική σου προσφιλῆς ἐπλέκετο ιδέα,

καὶ εἰς καλὰ μ' ἐμφύχονε, μ' ἐκέντα πρὸς γενναῖα.
 Ω! πῶς! πῶς ἡ καρδία σου, ὦ Δάφνη, μετετράπη!
 Τί ἔγινεν ἡ καθαρὰ, ἡ εὐγενὴς ἀγάπη,
 ἥτις σ' ὁμοίου πρὸς χρυσοῦς ἀγγέλους παραδείσου;
 Τί ἔγινεν ἡ πίστις σου, τὸ ἄνθος τῆς ψυχῆς σου;
 Μοὶ ἔλεγες πῶς ἄθραυστος θὰ μείνη ὡς ἀδάμας·
 ὦ! ὅταν, ὅταν ἔσχιζες δι' ἄλλον τὰ δεσμά μας,
 ἐξαίφνης ἀπὸ τὴν μακρὰν ἐπαναστρέφων πλάνην,
 ὡς ἐπιπλήττων φάντασμα ποτέ μου δὲν σ' ἐφάνην,
 νὰ σὲ εἰπῶ εἰλικρινῇ καρδίαν πῶς σπαράττεις,
 ἥτις σ' ἠγάπα, σ' ἔδιδε λατρείαν ἀντ' ἀπάτης,
 πῶς εἰς ἀγρίας μ' ἔρριψες κολάσεις καὶ βασάνους,
 σὺ, σὺ, . . . σὺ, ἥτις τ' οὐρανοῦ μ' ὑπέσχεσο στεφάνους,
 σὺ ἥτις ἐξουσίαζες τὴν λύπην, τὴν χαρὰν μου,
 σὺ ἥτις ἦσο ἡ ζωὴ, ἡ τύχη μου, τὸ πᾶν μου!

ΔΑΦΝΗ

Δὲν δύναμαι, δὲν δύναμαι νὰ σιωπήσω πλέον.
 Μὴ μ' ἐπιπλήττης! ἄκουσον καὶ οἷκτειρόν με κλαίω.
 Αἱ ἀναμνήσεις τῶν καιρῶν τῶν εὐτυχῶν ἐκεῖναι . . .

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

(Ῥίπτεται εἰς τὸν θάλαμον τεταραγμένος)

Ὁ Φλῶρος, λέγουν, εἶν' ἐδῶ. . .

(Βλέπει τὸν Φλῶρον καὶ μένει ἐκθαμβος)

Ἄ! εἶν' ἐδῶ!

ΦΛΩΡΟΣ (ὑπερηφάνως)

Ἄν εἶναι

τί;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τὴν αὐλὴν Ὀθωμανῶν πυκνὰ κυκλόνουν στίφη,
 καὶ σὲ ζητοῦν, καὶ ἀπειλοῦν, καὶ σείουσι τὰ ξίφη.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

ΦΛΩΡΟΣ (ἡσυχως)

Ἄς ἔλθουν! Φέρουν θάνατον; Τοὺς δέχομ' εὐγνωμόνως.
Νὰ μὲ λυτρώσουν ἔρχονται πρὶν γίνω αὐτοκτόνος.

ΔΑΦΝΗ

ὦ! φύγε! φύγε! πήγαινε! διαφυλάξου! σώσου!

ΦΛΩΡΟΣ

Νὰ φύγω; Ὁχι! Προτιμῶ τὸν θάνατον ἐμπρὸς σου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἰδού! Φωνάζουν. Τὴν ὁρμὴν ἀκούεις τὴν ἀγρίαν;

ΔΑΦΝΗ

ὦ! φύγε! Ἄν... ἄν... ἄν... ποτέ...

(Μετὰ δισταγμὸν)

ἡσθάνθης εὐσπλαγχνίαν.

ΦΛΩΡΟΣ

Θέλεις νὰ ζήσω!

ΔΑΦΝΗ

Τὸ ζητῶ, τὸ ἀπαιτῶ.

ΦΛΩΡΟΣ

ὦ! τότε

(Ρίπτει τὸν μανδύαν του καὶ φαίνεται φέρων ἑλληνικὸν ἔνδυμα καὶ ἔνοπλος.
Σύρει δὲ δύο πιστόλας εἰς τὰς δύο του χεῖρας)

ἄς ἔλθουν ὅλοι κατ' ἐμοῦ τῆς γῆς οἱ στρατιῶται.

(Ρίπτεται ἔξω.)

ΔΑΦΝΗ

Εἰς τὰς μαχαίρας των γυμνὸν θεν' ἀντιτάξῃ στῆθος!

Ἐπῆγε!... Πῶς θ' ἀντισταθῇ ὁ μόνος πρὸς τὸ πλῆθος!

Ἀνοιξε, ἄφες νὰ ἰδῶ.

(Πηγαίνει πρὸς τὸ παράθυρον καὶ θέλει νὰ τὸ ἀνοίξῃ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (τὴν ἐμποδίζει)

Τί θέλεις; εἶναι κάτω

πλῆθος ἀνδρῶν! Πῶς θὰ φανῇς; Ἐγὼ παραφυλάττω.

(Ἀνοίγει τὸ παράθυρον καὶ βλέπει ἔξω.)

ΔΑΦΝΗ

Τί γίνεται; Τὸν βλέπεις; ὦ! ἂν μ' ἄφινον νὰ τρέξω!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἡσύχασον, δὲν φαίνεται ἀπὸ τὴν θύραν ἔξω.

ΔΑΦΝΗ

Ἀκόμη! — Δίκαιε Θεέ, προστάτεψε! βοήθει!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἴδού τον· ὡς μαινόμενος ἐπάνω των ἐχύθη.

ΔΑΦΝΗ

Ἐπάνω των! Ἡ δύναμις θενὰ ὑπερισχύση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Μὲ γυμνὴν μάχαιραν ζητεῖ τὸ πλῆθός των νὰ σχίσῃ.

Τὸν περιέζωσαν· πετοῦν τῶν μαχαιρῶν σπινθῆρες...

Δὲν βλέπω... Τὸν ἐκάλυψαν αἱ ὥπλισμέναι χεῖρες.

Ἴδού τον, φεύγει...

ΔΑΦΝΗ

Ἐφυγε; Διέφυγε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ναὶ, τρέχει,

πλὴν τὸν διώκουν.

ΔΑΦΝΗ

Θὰ σωθῇ· ἐλάφου πόδα ἔχει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἴδού! ἰδού! τὸν ἔφθασαν.

ΔΑΦΝΗ

Τὸν ἔφθασαν!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τὸν φθάνει

ὁ πρῶτος. Ἴδου· ἔφθασεν, ἰδοὺ τὸν συλλαμβάνει.

ΔΑΦΝΗ

Θεέ!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Φλῶρος ἵσταται. Ἐστράφη, τὸν κυττάζει·
εὗγε! μ' ἐν κτύπημα μακρὰν τὴν χεῖρά του τινάζει.

ΔΑΦΝΗ

Καὶ τώρα φεύγει;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ναὶ, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ ὀλίγοι
διώκοντές τον. Πιθανὸν δὲν εἶναι νὰ τοὺς φύγῃ·
τὸν πλησιάζουν· ἔφθασε πλησίον εἰς τὸν θόλον
ὅπου ἡ γέφυρα. Ἴδού! ἀκούεις πυροβόλον;

ΔΑΦΝΗ

Τί εἶναι; Τίς τὸ ἔρριψεν;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἐκεῖνος. Εἰς τὸν βρόντον,
ἐννέα πηδοῦν ἑνσπλοι περὶ τὸν ἀρχηγόν των.

ΔΑΦΝΗ

Κ' ἐκεῖνος;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τοὺς διώκτας του διώκει ἐξοπίσω·
ὄρμαῖ, πετᾷ, οὐδ' ἤμπορῶ νὰ τὸν ἀκολουθήσω.
Οἱ Τούρκοι φεύγουν ἔντρομοι.

ΔΑΦΝΗ

Κ' ἐκεῖνος;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Διεσώθη.

ΔΛΦΝΗ (ἐπὶ πολὺ παλαίους μεθ' ἑαυτῆς, ὑπενδίδει εἰς τὰ αἰσθήματά της καὶ πίπτει λειποθυμοῦσα)

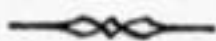
Θεέ! Θεέ! Σὲ εὐλογῶ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (δραμὼν νὰ τὴν ὑποστηρίξη)

ὦ! πίπτει! Ἐνεκρώθη!

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Κατοικία τοῦ Καλλισπάθους.

ΔΑΦΝΗ (μόνη, μαυροφοροῦσα, καὶ τὴν κόμην λυτὴν)

ὦ νύξ ἀγρία! διαρκεῖς αἰῶνας! Νύξ αἱμάτων!
 Εἰς τὴν σκοτίαν σου σκιαὶ πλανῶνται φαντασμάτων.
 Τὸ μνήμα βλέπ' ὅπου στραφῶ, παντοῦ, παντοῦ τὸ μνήμα,
 καὶ τοῦ θανάτου ἀντηχεῖ τριγύρω μου τὸ βῆμα!
 Σὺ ποῦ ἀνέβης εἰς σκηναὶς ἐντελεστέρου κόσμου,
 τῆς τυραννίας σφάγιον, ὦ πνεῦμα τοῦ πατρός μου,
 πλησίον σου καὶ τὴν ψυχὴν τῆς θυγατρὸς σου δέξαι,
 καὶ δι' ἐμὲ τὸν στέφανον τῆς κυπαρίσσου πλέξε!
 Σ' ἐφόνευσαν, κ' ἐπὶ τῆς γῆς στρουθίον μένω τρέμον
 χωρὶς προστάτου πτέρυγος, καὶ παίγνιον ἀνέμων.
 Οἱ ὀφθαλμοί μου ἔγιναν δακρύων δύο κρῆναι,
 καὶ τέρψις τῆς καρδίας μου οἱ στεναγμοί μου εἶναι·
 δὲν θὰ θερμάν' εἰς τὸ ἐξῆς τὸ πατρικόν σου βλέμμα
 καὶ τὸ γλυκύ σου φίλημα τῆς κόρης σου τὸ αἶμα,
 οὐδ' ἡ θερμὴ ἀγκάλη μου ὥς πρὶν θενὰ σὲ θάλπη,
 ἀλλὰ τὴν σκόνιν σου ψυχρὰ θὰ περιέχῃ κάλπη.
 Ἡ κάλπη! Ὁ ἀπάνθρωπος, ὁ θηριώδης λέων,
 τὸ σῶμά σου παρέδωσεν εἰς βρῶσιν τῶν ὀρνέων!
 ὦ! τὰς δυνάμεις τῶν ἀνδρῶν, τὰ νεῦρά των νὰ εἶχα!
 Μ' ἐν θῦμα θὰ ἐπλήρωνον πᾶσαν λευκὴν σου τρίχα,
 κ' αἱμάτων θὰ ἐπότιζε τὸ λείψανόν σου βρύσις.
 Πλὴν τώρα κοιμοῦ ἥσυχος, μὴ θέλῃς ἐκδικήσεις·

ἀ κλαίῃ μόνον δύναται ἡ ἀσθενής σου κόρη.
 Ἐκδίκησιν! ἐκδικητάς! Ἐκδικητάς τὰ ὄρη,
 τὰ ὄρη σὲ ὑπόσχονται! Ἡ μάχαιρα ἐσύρθη,
 ἡ σάλπιγξ ἀντελάλησε καὶ ἡ σημαία ἤρθη.
 Θενὰ ἰδοῖς τοῦ ἔθνους σου τοὺς ἥρωας προμάχους
 μὲ δάφνας καὶ μὲ τρόπαια καλύπτοντας τοὺς βράχους,
 κ' ἐπάνω εἰς τὸ μάρμαρον τοῦ τάφου σου θ' ἀκούσης
 τῆς τυραννίας τὸν κλαυθμὸν μετ' αἰσχους ἐκπνεούσης.
 ὦ πάτερ, ἀπὸ τ' οὐρανοῦ τοῦ εἰς τὰ πάθη ξένου
 εὐλόγησον τὴν κεφαλὴν τοῦ περιπλανωμένου,
 λιθίνην ἔχοντος στρωμνὴν, προσκέφαλον μαρμάρου,
 καὶ ἄσυλα τὰ σπήλαια, τὰς ὄχθας τοῦ χειμάρρου.
 Εὐλόγει καὶ τὴν κόρην σου ποῦ μὲ ἀγλὺν δακρύων
 προσμένει ὡς σωτῆρά της τὸν τάφον της τὸν κρύον.

ΔΑΦΝΗ

(Πρὸς τὸν ΓΕΩΡΓΙΟΝ, εἰσερχόμενον)

Ἀπέδωκας τὰ θλιβερά, τὰ τελευταῖα χρέη;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εἰς βράχον ἔρημον οἰκτρῶς ὁ νυκτικόραξ κλαίει,
 μυρολογεῖ καὶ χύνεται τὸ κύμα τῆς Ἐρκύνης,
 νεκροὶ γυρίζουν εἰς τὸ φῶς τῆς κλαυθμηρᾶς σελήνης,
 καὶ ὀλολύζ' εἰς τὰ βουνὰ τὸ πνεῦμα τῶν ἀνέμων.

ΔΑΦΝΗ

Τί λέγεις; Εἶσαι κάτωχρος, ἀδύνατος καὶ τρέμων.
 Τί εἰς τὸν νοῦν σου τὰς φρικτὰς εἰκόνας ἐντυπώνει;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἡ φρίκη, τῶν ὀστέων μου τὸν μυελὸν παγώνει.
 Ὑπὸ τὸ τρέμον σῶμά μου τὰ γόνατά μου κλίνουν.
 Ἐκλείπουν αἱ δυνάμεις μου. ὦ! οἱ νεκροὶ βαρύνουν!

(Κάθεται.)

ΔΑΦΝΗ

Τί ἔγινεν; Ἀπέτυχεν ἡ εὐσεβῆς φροντίς σου;
Δὲν ἔχουν τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ τάφου; Διηγῆσου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὦ! ν' ἀναπνεύσω ἄφες με, νὰ πραῦνθῃ κατὰ τι
τὸ πνεῦμά μου, ὃ στρόβιλος μαστίζει καὶ ταραττει.

Καθὼς ἡ νύξ ἐπύκνωσε τὰς πτύχας της, ἐπῆγα
προσεκτικῶς ἐβάδιζον, ὁ ἄνεμος ἐσίγα,
ἀγρία καὶ κατὰμαυρος ἡ φύσις ἐκοιμᾶτο,
κ' ἐπάνω της ὁ οὐρανὸς ὡς ῥάσσον ἐκρεμᾶτο.
Ἐβάδιζον κ' ἐσφάλλετο τὸ βῆμα τοῦ ποδός μου,
καὶ μὴ πατήσω ἔτρεμον τὸ σῶμα τοῦ πατρός μου.
Εἰς τὴν σκοτίαν τῆς νυκτὸς ἐβύθιζον τὸ βλέμμα,
καὶ ὅλος τρέμων ἔψαυον τοὺς βράχους, μήπως αἷμα
χυθὲν ὑπὸ τὴν μάχαιραν, πυχθὲν εἰς τὰ πλευρά των
ν' ἀνακαλύψω μ' ἔφερε τὰ ἔχνη τῶν πτωμάτων.
Βραδυβατῶν ἀκολουθῶ τὰς βάσεις τοῦ φρουρίου.
Ἀλλὰ κατὰ τὸ σπήλαιον ἐλθὼν τοῦ Τροφονίου,
εἰς τοὺς κρημνοὺς γαυγίσματα, φωνὰς ἀκούω ξένας.
Μὲ πάλλον στῆθος προχωρῶ μὲ τρίχας ὀρθωμένας,
καὶ ὦ! τί θέαμα! Κυνῶν λιμώττουσα ἀγέλη
καθημαγμένα, σπαίροντα διασπαράττει μέλη.
Ὅρμῳ μαινόμενος, κ' ἐν ᾧ μὲ σαρκοφάγων λύσσαν
ἐχύθησαν καὶ ἔτοιμοι νὰ μὲ σπαράξουν ἦσαν,
ἀπὸ τοῦ φάρυγγος αὐτῶν κατώρθωσα παλαίων
τ' ἀπερρίμμένα λείψανα νὰ σώσω τῶν γονέων.

ΔΑΦΝΗ

ὦ φρίκη!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἐκεῖ ἔπεσα! Εἰς ποταμοὺς δακρύων

τὰ ἶχνη τῶν αἱμάτων των ἀπέπλυνα τῶν κρίων·
 τὸ πνεῦμά μου ἐστρέφετο εἰς στροβιλώδεις δίνας,
 ἡ κεφαλὴ μου ἔκαιεν· ἐδίωξα τοὺς κύνας,
 καὶ τοῦ πατρός μου τὸν νεκρὸν φορτόνων εἰς τοὺς ὦμους,
 ἀνέβην τρέχων εἰς κρημνοὺς κ' εἰς ἀποκρύφους δρόμους.
 Τὸ αἷμά μου εἰς πυρετὸν ἀγρίως ἐκυμάτει·
 ἔτρεχον, ἔτρεχον. Ἡ νύξ ὥχρὰ, σκοτεινοτάτη,
 ἐμπρὸς, ὀπίσω, καὶ παντοῦ καὶ ὅπου ἐστρεφόμενην
 φαντάσματα μ' ἐδείκνυε μ' ἡματωμένην κόμην.
 Ἐτρεχον, ἔτρεχον. Νεκροὶ κατόπιν μου ἐθάρρουν
 καλπάζοντες πῶς ἔρχονται τὸ πτώμα νὰ μ' ἐπάρουν.
 Θρηνούσας γλαύκας ἤκουον, καὶ συριζούσας σαύρας,
 καὶ στεναγμοὺς, καὶ κοπετοὺς εἰς τὰς πνοὰς τῆς αὔρας,
 κ' εἰς πυρετώδη ἔξαψιν ἐν ᾧ περιεπάτουν,
 μ' ἐφαίνετ' ὥς νὰ ἔκλαιε τὸ πτώμα ὃ ἐκράτουν.

(Ἡ Δάφνη ἐκ φρίκης καλύπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς της.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (μετὰ μικρὰν σιωπὴν)

Δις φέρων φίλον καὶ οἰκτρὸν φορτίον εἰς τὸν ὦμον,
 διέβην τὸν πολύδακρυν τῆς ἐρημίας δρόμον,
 κ' εἰς σπήλαιον κρυπτόμενον ὑπὸ τοὺς βράχους φθάνων,
 ὅπου δὲν εἶχον τὸν θυμὸν νὰ τρέμω τῶν τυράννων,
 διὰ χειρῶν μου ἔσκαψα τρεῖς πήχεις τοῦ ἐδάφους,
 καὶ τῶν δακρύων μου σπονδὴ ἡγίασε τοὺς τάφους.
 Τὸ στῆθός μου συστέλλεται σπασμωδικῶς μὲ τρόμον·
 ὦ ! ὁ νεκρὸς εἶν' ἐπαχθὲς φορτίον εἰς τὸν ὦμον.

ΔΑΦΝΗ

Σ' ἐφόνευσαν, καὶ ἔρμαιον σ' ἐξέθεσαν θηρίων !
 Ἡ πολιά σου κεφαλὴ περίγελως δημίων,
 ὁ κόλπος ὅστις μ' ἔθαλπε ψυχρός· καὶ ἡ ἀγκάλη
 ποῦ μ' ἔσκεπε, ψυχρά· ψυχρά κ' ἡ γλῶσσα ποῦ μ' ἐλάλει.

Τὰ ἄσματ' ἂ σοὶ ἔψαλλον ἡγάπας. Εἰς τὸν λάκκον
 θρήνους τῆς αὔρας καὶ κρωγμοὺς θ' ἀκούης τῶν κοράκων·
 ἢ φύσις ἢ ἐαρινὴ ἥτις σ' ἐζωογόνει
 ματαίως ἀνθοκέντητον τὸν πέπλον της θ' ἀπλόνης,
 ματαίως ὑπὸ τὰς σκιάς ἢ ἀηδῶν θὰ ψάλλῃ
 τὸν κελαδοῦντα ῥύακα καὶ τοῦ βουνοῦ τὰ κάλλη,
 ματαίως ὑπὸ τὰ πτερὰ θὰ πίπτῃ τῶν ζεφύρων
 ἢ δρόσος εἰς λεπτὴν βροχὴν σμαράγδων καὶ σαπφείρων·
 τὸ στῆθός σου τὸ εἰς αὐτὰς τὰς ἀπολαύσεις πάλλον,
 κοιμᾶται τῶρ' ἀναίσθητον, παλμὸν δὲν ἔχει ἄλλον.
 Ποῦ ἤμῃν ὅταν σ' ἔσφαζον; Ἀνίσως ἐρρίπτόμεν
 θρηνοῦσα, κ' εἰς τοὺς πόδας των ἐκύλιον τὴν κόμην,
 μετὰ καρδίας σπαραγμῶν ἐὰν τοὺς παρεκάλουν
 τοῦ στόματός σου τὴν πικρὰν φιάλην ν' ἀποβάλουν
 καὶ νὰ τὴν δώσουν εἰς ἐμέ, θὰ μ' εἶχον ἀποκρούσει;
 Ἄν τοῖς ἐζήτουν θάνατον, δὲν ἤθελον μ' ἀκούσει;
 Καὶ εἰς τυράννους δέδοται ἀπανθρωπία τόση,
 διότι μ' ἦτον ἐφετὸς νὰ μὲ τὸν ἀρνηθῶσι;
 Ἡ μετὰ βλέμματος καθὼς λεαίνης πληγωθείσης
 ἂν τῶν σεπτῶν συνέτριβον χειρῶν του τὰς ἀλύσεις,
 εἰς χεῖράς μου ἂν τῆς σφαγῆς ἐλάμβανον τὸ ξίφος,
 ἀπελπισίαν θυγατρὸς θὰ ἔβλεπον ἀψήφως;
 Τὸ ἀβοήθητον πτηνὸν ἀπηλπισμένον κρώζει,
 καὶ εἰς τὸν ὄφιν ἐφορμῶν τὴν φωλεάν του σώζει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εἶν' ἡ πληγὴ σου καυστηρὰ κ' ἡ θλίψις σου δικαία.
 Κ' εἰς τὴν ψυχὴν μου ἀντηχεῖ· ἀλλὰ φανοῦ γενναία.
 Τῆς εἰμαρμένης τῶν θνητῶν εἶν' ὁ Θεὸς ἐργάτης·
 ἄλλοῦ κεντᾶ μ' ἐλάσματα χρυσᾶ τὸ ὕφασμά της,
 καὶ ἄλλοῦ πένθους μελανὰς νεφέλας ἐνυφαίνει.

Ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς πονεῖ, ἀλλ' ὑπομένει.
 Ἐπὶ τῶν μαύρων καὶ οἰκτρῶν εἰκόνων ἀποστρέψου,
 καὶ περὶ σωτηρίας σου προνόησον καὶ σκέψου.
 Θυιάμβευσον ἡρωϊκὴν ἐπὶ τῆς λύπης νίκην,
 καὶ τῆς ζωῆς σου φύλαξον τὴν παρακαταθήκην.
 Τὸ στέλεχος, τὸ στήριγμα τοῦ ἀσθενοῦς σου κλάδου,
 ὑπὸ τὸν μαῦρον πέλεκυν κατέπεσε τοῦ ἄδου,
 τῆς σκάφης σου ἐξέλιπεν ἡ ὁδηγὸς βελόνη,
 καὶ εἰς τῆς ζωῆς τὸ πέλαγος ἀφέθης πλέον μόνη.

ΔΑΦΝΗ

Ναί, μόνη, μόνη! Ἐρημος ἡ οἰκουμένη πέριξ·
 διῆλθε τῆς καταστροφῆς πλησίον μου ἡ πτέρυξ
 καὶ ἐσκόρπισεν ἀνάρπαστα ὡς φύσημα στροβίλου
 τῶν χλοερῶν ἐλπίδων μου τὰ ἄνθη μέχρι φύλλου.
 Τὸ θνησκὸν βλέμμα φρίττουσα ὀλόγυρά μου ῥίπτω·
 νεκρὰ καὶ μαῦρα βάραθρα παντοῦ ἀνακαλύπτω·
 ἡ φύσις ἦν ἐνθέρμως πρὶν ἡγάπων καὶ ἐγκαρδίως
 μοι εἶναι ἀποτρόπαιος, καὶ βάσανος ὁ βίος.
 Νὰ μὴ ἰδῶ τὸν οὐρανὸν, τὸν ἥλιον, καὶ ὅσα
 εἰς τοὺς εὐδαίμονας καιροὺς ἡτένιζον σκιρτῶσα.
 Εἶν' ὅλα τώρα ζοφερά· ἡρπάγη ἀπ' ἐμπρός μου
 τὸ πρίσμα τὸ ποικίλλον μοι τὴν ἔκτασιν τοῦ κόσμου.
 Ἀφ' οὗ πᾶς τέρψεως παλμὸς, πᾶν ὄναρ, πᾶσα μέθη,
 πᾶν μέλλον, πᾶσα μέλλοντος ἐλπίς μοι ἀφηρέθη,
 παντέρημος ποῦ φέρομαι; Ὅπου τὸ φύλλον τρέμον,
 ὃ ἀναρπάζει καὶ πλανᾷ τὸ πνεῦμα τῶν ἀνέμων,
 ὅπου τὸ κυμαινόμενον εἰς καταιγίδα σκάφος.
 ὦ! Πότε, πότε ὁ λιμὴν, ἢ ἀντ' αὐτοῦ ὁ τάφος!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Θαῤροῦσα εἰς τὴν πρόνοιαν, καὶ ἐν πίστει πρὸς τὸ μέλλον,

βλέμματα ρίπτ' ἐλπίζοντα καὶ πέραν τῶν σκοπέλων,
 ἔπου τῆς τύχης στρόβιλος σὲ σφενδονίζει μόνην.
 Ἀκόμῃ μόλις ἤπλωσας τοῦ βίου τὴν ὁθόνην,
 καὶ τοῦ μακροῦ πελάγους τοῦ ἐν πέρας μόνον εἶδες.
 Δὲν εἶναι ὅλον ὕφαλοι οὐδ' ὅλον καταιγίδες.
 Ἀκόμῃ ὄχθας ἀνθηρὰς πολλὰς θενὰ περάσῃς,
 καὶ κελαδοῦντα κύματα τῆς γαλανῆς θαλάσσης,
 καὶ εἰς τοῦ πλοῦ σου τοῦ μακροῦ τὰς πολυστρόφους δίνας
 θ' ἀκούσῃς ἴσως στεναγμούς, πλὴν ἴσως καὶ σειρῆνας.
 Ἄνθος! Ὁ πλάσας σε Θεὸς σ' ἐπρόσταξε νὰ θάλλῃς.
 Ἄν σ' ἔλειψε τὸ στήριγμα τῆς πατρικῆς ἀγκάλης,
 προστάτου δέξου συνδρομὴν καὶ χεῖρα φίλου δέξου,
 κ' εἰς στερεώτερον κορμὸν ἐμπιστευθεῖσα πλέξου.
 Πρὶν εἰς τὸν θάνατον κλεισθοῦν τὰ χεῖλη τοῦ πατρός σου,
 ἐπὶ τῆς γῆς μ' ἐζήτησε νὰ γίνω ὁδηγός σου,
 καὶ ἥσυχος ὑπέκυπτεν εἰς τὴν ὀργὴν τῆς μοίρας,
 διότι σ' ἐναπέθετεν εἰς τὰς πιστάς μου χεῖρας.
 ὦ! ἐμπιστεύθητ' εἰς ἐμέ τὴν τύχην σου, καὶ πείσου
 νὰ διαβῇς πλησίον μου τὸν δρόμον τῆς ζωῆς σου.
 Μὴ! μόνη μὲ τῆς λύπης σου τὸ φάντασμα μὴ μένε·
 δὲν καταβάλλοντ' αἱ ψυχαὶ ὁπότεν ἠνωμένοι.
 Εἰς τοῦ πατρός σου τὰς βουλὰς καὶ εἰς τὸ αἶσθημά μου
 ἐνδίδουσα, ὦ! δέχθητι τὴν ἄλυσιν τοῦ γάμου.

ΔΑΦΝΗ

Τὸ αἶμα τῶν πατέρων μας δὲν ἐξηράνθη ῥέον,
 καὶ σὺ στεφάνους μελετᾷς καὶ δᾶδας ὑμεναίων!
 Πρὶν ἔτι καλοκοιμηθοῦν εἰς τῶν νεκρῶν τὸν ὕπνον,
 εἰς τὸ ἐπιθαλάμιον προσκάλεσόν τους δεῖπνον,
 καὶ πρόσφερόν τοις πρόχειρον συμπόσιον κολύβων.
 Ἀγανακτήσεως παλμός τὸ στῆθός σου συντρίβων

δὲ σοὶ ταραττει τὴν ψυχὴν καθὼς παιὰν σαλπίγγων;
 καὶ τῆς μαχαίρας τὴν λαβὴν εἰς τὴν παλάμην σφίγγων
 ἐντός σου δὲν αἰσθάνεσαι ἐκδίκησιν νὰ βράζη;
 Ἄ! στεναγμὸν τὸ ἔθνος μας ἐκπνέοντος στενάζει,
 γογγύζουν αἱ κοιλάδες μας κατάρας πικρὸν γόον,
 δουλεύουσ' ὑποζύγια τὰ τέκνα τῶν ἡρώων,
 καταπατεῖται τοῦ Χριστοῦ βεβήλως ἡ θρησκεία,
 τοῦ κόσμου τὸν παράδεισον μολύν' ἡ τυραννία,
 μαστίζουσα τοὺς Ἕλληνας καθὼς κτηνῶν ἀγέλην,
 καὶ ὑπομένει τὸν ζυγὸν καὶ σιωπᾷ ὁ Ἕλλην!
 Εὐθύμει, ἂν ὀρέγησαι, καὶ ὑμεναίους τέλει·
 εἰς τὴν φιάλην τῆς χαρᾶς ἅς πίνη ὅστις θέλει,
 χορεύων, ὑπὸ μάχαιραν τυραννικὴν ἅς ἔρπη,
 ἂν μάστιξ τὸν εὐχαριστῇ καὶ ἄλυσις τὸν τέρπη·
 πλὴν πρὸς ἐμὲ ἀναβοᾷ τὸ αἷμα τοῦ πατρός μου,
 καὶ μῖσος ἄσπονδον λυσσᾷ κ' ἐκδίκησις ἐντός μου.
 Ἀκούω τῆς πατρίδος μου τὸν κοπετὸν πενθούσης,
 ὃν ἔπρεπ' εὐκρινέστερον καὶ πρὸ ἐμοῦ ν' ἀκούσης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἡ τύχη τῶν γονέων μας μοὶ μένει αἰωνίων
 πηγὴ ἀκατασίγαστος καὶ πόνων καὶ δακρύων·
 ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ κλεισθῇ κ' ἐπὶ τοῦ μέλλοντός σου
 ἡ πλάξ ἣτις τὰ λείψανα καλύπτει τοῦ πατρός σου.
 Ναί, βλέπω πῶς συντρίβονται ὑπὸ τυράννου πόδα
 αἱ δάφναι τῆς πατρίδος μου, τοῦ κάλλους τῆς τὰ ῥόδα,
 καὶ διὰ τὰς βασάνους τῆς, τὰ πάθη, τὰς καχώσεις
 θρηνῶ· ἀλλὰ τί δύναμαι;

ΔΑΦΝΗ

Νὰ τὴν ἐλευθερώσης.

Θρηνεῖ τὸ βρέφος καὶ θρηνεῖ ἡ τρέμουσα παρθένος·

ἀλλ' ὁ ἀνὴρ, τὸν θώρακα τῆς τόλμης ὠπλισμένος,
 ἐγείρεται καὶ πολεμεῖ. Σεῖς ὅσοι ἀξιοῖτε
 τῆς γυναικὸς τὸν ἔρωτα, θὰ ὑπερασπισθῆτε
 ἦν εἰς τὰς χεῖράς σας ποτὲ τὴν ὑπαρξίν της δώση,
 ἂν ἡ πατρίς σας σήμερον, ἂν ἀδελφοί σας τόσοι,
 εἰς ἀγωνίαν θνήσκοντες κ' ἐπικαλούμενοί σας,
 δὲν ἀποσείουν τὴν αἰσχρὰν δειλίαν τῆς ψυχῆς σας,
 ἐὰν ἡγέρθ' ἡ ἔνδοξος σημαία τῶν πολέμων,
 καὶ σεῖς τὴν ἀτενίζετε καθεὶς ὠχρὸς καὶ τρέμων,
 ἐὰν γενναῖοι διὰ σᾶς κατέρχωνται εἰς πάλην,
 καὶ σεῖς εἰς ἄφευκτον σφαγὴν τοὺς παραιτῆτε πάλιν;
 ὦ! ἔλθετε ἀπὸ δειλὰς καὶ ἀδυνάτους κόρας
 ἀνδρίαν νὰ σπουδάσητε εἰς τὰς κρισίμους ὥρας,
 νὰ ἐμπνευσθῆτε φλογερὸν ὑπὲρ πατρίδος ζῆλον,
 νὰ μάθητε εἰς κίνδυνον πῶς σπεύδουν ὑπὲρ φίλων,
 καὶ πῶς ὁπόταν ἄλυσιν ἐπὶ τῆς γῆς εὐρίσκουν,
 καὶ δύση πᾶσά των ἐλπίς, ἡξεύρουν ν' ἀποθνήσκουν.
 Ἐδῶ ποῦ ὁσμήν αἵματος αἰσθάνομαι ἀπαύστως,
 ὅπου ἐσφάγη ὁ πατὴρ ἀτάφως καὶ ἀκλαύστως,
 ὅπου δεσπόζουν τύραννοι, διάμεινε· δὲν μένω,
 ἀλλ' ἐκεῖ ὅπου ὠχριοῦν οἱ τύραννοι πηγαίνω.
 Ἄν ἔχης Ἕλληνας ψυχὴν, κ' ἡ χεὶρ σου δὲν ἡσκήθη
 μὲ τὴν βελόνην νὰ κεντᾷ, ἢ ἔρια νὰ νήθη,
 ἂν ἔνδοξον ἐπιθυμῆς κ' ἐλεύθερον τὸ γένος,
 συνόδευσόν με, τόλμησον ὅ,τι τολμᾷ παρθένος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τί θέλεις; Ποῦ ἀπέρχεσαι;

ΔΑΦΝΗ

Ὅπου τὸ αἷμα ῥέει,
 ὅπου ἐλευθερόφρονες ἐσκήνωσαν γενναῖοι,

που ἡ τῆς Νεμέσεως ἀγρία βροντᾶ σφαῖρα,
 που τῆς ἐκδικήσεως ἀνέτειλεν ἡμέρα.
 εἰς τὸν κλωβὸν τῶν πόλεων τὰς πτέρυγας ἀνοίγω·
 εἰς δάσῃ θέλω νὰ κρυφθῶ κ' εἰς κορυφὰς νὰ φύγω.
 Ἐκεῖ τὰς δάφνας φέρουσα εἰς ἀδεσμεύτους χεῖρας
 καὶ στέφω τῆς πατρίδος μου τοὺς εὐγενεῖς σωτῆρας,
 ἀπλίζουσα τὴν ἀσθενῆ παλάμην τῆς χειρός μου,
 πλησίον των νὰ ἐκδικῶ τὸν φόνον τοῦ πατρός μου,
 εἰς τὰς ἀνδρείας τάξεις των νὰ μὲ πρόσβάλ' ἡ σφαῖρα,
 καὶ ὡς γνησία Ἑλληνίς νὰ πέσω ἐλευθέρα.

(Φεύγει εἰς ἕξαψιν ἐνθουσιασμοῦ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ἀκολουθῶν αὐτήν)

Τί λέγεις, Δάφνη; Πρόσεξον· εἰς ὄλεθρον θὰ πέσης.
 ὦ! δὲν μ' ἀκούει! Ἔφυγε! Κωφεύ' εἰς παραινέσεις!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ὁ Παρνασσός.

(Ὅρεινὴ θέσις. Στρατόπεδον τοῦ Φλώρου. Μακρόθεν φαίνεται ἡ μεγάλη
 πεδιάς τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισσοῦ, ὀριζομένη ὑπὸ τῆς Οὔτης.)

ΧΟΡΟΣ ΝΕΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

«Τί κλονεῖται ἡ γῆ, τί γογγύζουν τὰ ὄρη,
 τί σκιρτοῦν τῆς Ἑλλάδος οἱ τάφοι;
 Ἐκ νεφέλης φωτὸς ἀργυρόπτερος κόρη
 εἰς τ' ἀρχαῖα κατέρχετ' ἐδάφη.
 Φέρει δόρυ πυρὸς καὶ ἤχοῦσαν φαρέτραν,
 καὶ τὸ θεῖόν της ἔχνος εἰς πᾶσάν μας πέτραν
 τὴν ἀρχαίαν μας δόξαν ἐγγράφει.»

Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐσβέσθ' εἰς τὴν βίβλον τοῦ βίου,
 ζῇ ἀκόμ' εἰς ψυχὰς ἐλευθέρας·

οὐδ' ὁ Ἕλλην, τοῦ πρὶν ἐκπεσὼν μεγαλείου,
 λησμονεῖ ποίους εἶχε πατέρας.
 Εἰς ὀρέων κρημνοὺς καὶ εἰς σκότη σπηλαίων
 σείει χαίτην ὀργίλον, βρυχᾶται ὁ λέων,
 κ' ὠχρεῖ τῆς Ἀσίας τὸ τέρας.

Ἄν τὴν γῆν μας δουλείας ἐκάλυψε ζόφος,
 πλὴν ἡ γῆ μας φωτὸς εἶν' ἐστία·
 πᾶν τῆς ὄρος μνημεῖον, βωμὸς πᾶς τῆς λόφος,
 πᾶς τῆς λίθος λαμπρὰ ἱστορία.
 Ὅπου τάφον Περσῶν μυριάδες εὐρίσκουν,
 καὶ οἱ ἄνδρες νικοῦν, ἢ νικώμενοι θνήσκουν,
 δὲν ρίζοῦται εὐκόλως δουλεία.

Κόμην ἔχον λυτὴν τῆς Ἑλλάδος τὸ φάσμα
 μᾶς φωνάζει «Ἐμπρὸς πᾶς γενναῖος!»
 Καὶ ἐντὸς τῶν ψυχῶν μας τὸ Θούριον ᾄσμα
 ψάλλει ἄγνωστος, ἔνθους Τυρταῖος.
 Ὅστις πέσ' εἰς τὴν μάχην, ἡ μνήμ' ἱερά του!
 Γενναιότης κ' ἐμπρός! ἡ ὁδὸς τοῦ θανάτου
 ὁδηγεῖ πρὸς ἀθάνατον κλέος.

(Ἀκούονται πυροβολισμοί.)

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀκούετε;

ΚΑΡΑΒΟΣ

Πυροβολοῦν.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ ἀρχηγὸς ἂν ἦτον!

ΚΑΡΑΒΟΣ

Καὶ δεύτερον!

ΧΛΩΡΟΣ

Πῶς ἀντηχοῦν αἱ φάραγγες!

ΝΕΟΚΛΗΣ

Καὶ τρίτον!

Αγαθῇ τύχῃ! ἔρχονται.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Τούλάχιστον εἰδήσεις.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

ὦ! πρέπει νὰ μᾶς ἔρχηται ὁ ἀρχηγὸς ἐπίσης·
μετ' ὀλιγίστων ὁπαδῶν καὶ μυστικῶς ἐπῆγε,
καὶ ὦραι δὲν ἐπέρασαν, ἤξεύρετε, ὀλίγαι.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Φοβοῦμαι τὸ ἀκάθεκτον τῆς νέας του καρδίας,
καὶ τόλμην μὴ γνωρίζουσιν φρονήσεως ἡνίας.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ἀνίσως δὲ δὲν εἶν' αὐτὸς ὅστις ἐπυροβόλει,
μαζῇ μου ποῖος ἔρχεται νὰ τὸν ζητήσῃ;

ΟΛΟΙ (ὁμοῦ)

Ὅλοι,

Ὅλοι!

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀκούσατε! Ἰδού! σφυρίζουν οἱ σκοποί μας.
Ἰδέτε ποῖος εἶν' ἐκεῖ;

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

(Ἰδὼν τὸν Κλίμαντα καὶ τὸν Λάμπρον μετ' ἄλλων τινῶν πλησιάσαντας
ἐκ τοῦ δάσους)

Μᾶς ἔρχεται ὁ Κλίμας!

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

10

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Οἱ **ΑΝΩΤΕΡΩ** καὶ **ΛΑΜΠΡΟΣ**, **ΚΛΙΜΑΣ** καὶ **ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ**

ΚΛΙΜΑΣ (μέ τὸ πυροβόλον εἰς τὴν χεῖρα ἀκόμῃ, τὸ ρίπτει κατὰ γῆς, καὶ
κάθηται εἰς βράχον παρὰ τὸ πῦρ)

Αἶ! φίλοι, τὰ γενέθλια τοῦ ἔθνους μέ υἱείαν!

Καλὴν ἐχύσαμεν σπονδὴν εἰς τὴν ἐλευθερίαν!

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Καλῶς μᾶς ἦλθες. Πόθεν; Τί ἐπράξατε; Ποῦ μένει
ὁ ἀρχηγός;

ΚΛΙΜΑΣ

Κατόπιν μου κ' ἐκεῖνος ἀναβαίνει·
πιστεύω πῶς ἀπηύδῃσε. Κἂν εἶχε ποῦν.

ΙΠΠΟΤΗΣ

Ποῦ ἦτον,
ποῦ ἐπορεύθ', εἰς τὸν λαὸν ἀνάστασιν κηρύττων;

ΚΛΙΜΑΣ

ὦ κήρυγμα ἡδονικὸν ὃ ἀντελάλει χαίρων
ὃ Ἑλικῶν, ὃ Παρνασσός, κ' ὃ Κιθαιρῶν ὃ γέρων!
ὦ! ἂν ἀκούουν αἱ σκιαὶ ὡς ῥέγχουσ' εἰς τὸ σκότος,
τὸν ἄδην θ' ἀνεστάτωσε τῶν ὅπλων μας ὁ κρότος.
Ἡ γῆ μας ἦτις τῶν Περσῶν τὸ αἶμα ἐνθυμεῖτο,
ποτιζομένη, ἔπαλλε κ' ἐσκίρτα κ' ἐκινεῖτο.
Σὺ ἦτις ἄφησας τὴν γῆν εἰς πόνους ἀγωνίας,
καὶ στέφανον εἰς οὐρανοὺς ἐφόρεσας ἀγίας,
τῆς τυραννίας σφάγιον, παρωργισμένον πνεῦμα,
σ' ἐγίν' εὐπρόσδεκτος σπονδὴ τὸ αἵματῶδες ῥεῦμα;
ὦ! τώρα πρῶτον αἱ σφαγαὶ τὴν λύσσαν μου ἐξῆψαν.
Τὸ αἶμα τώρα μ' ἔδωσε τοῦ αἵματος τὴν δίψαν.
Δὲν θ' ἀναπαύσω σφάζουσιν τὴν ἀπληστόν μου χεῖρα,
πρὶν γίνῃ ὁ κατάμαυρος μανδύας μου πορφύρα,

καὶ ζῶσαν καθὼς σ' ἔπνιξαν ὑπὸ σωρὸν χωμάτων,
πρὶν πνίξω τὴν Τουρκίαν των εἰς θάλασσαν αἱμάτων.

ΧΛΩΡΟΣ

Πολλὰ συνέβησαν, καθὼς μᾶς λέγεις, καὶ μεγάλα.

Ποῦ ἦσθε; Τί ἐπράξατε; εἶπέ, εἶπέ καὶ τ' ἄλλα.

Ο ἀρχηγὸς . . .

ΚΛΙΜΑΣ

ὦ! ἄξιος θριάμβων καὶ τροπαίων!

Ἡρωϊκὸν ἀντίτυπον τοῦ τύπου τῶν ἀρχαίων!

Ὡς στρατιώτης πολεμεῖ, ὡς στρατηγὸς προστάζει,
τρέπ' ἢ φωνή του εἰς φυγὴν, ὁ ὀφθαλμὸς του σφάζει.

Τὸν πρᾶον, τὸν φιλόφρονα, τὸν εὐγενῆ ἐκεῖνον,
νὰ τὸν ἰδῇτε μεταξὺ αἱμάτων καὶ κινδύνων!

Δὲν μειδιᾷ ὡς νεανὶς ἐρυθριῶσα πλέον,
ἀλλ' αἷμα πνέει καὶ σφαγὴν ὡς ὠργισμένος λέων.

Κτυποῦν, ὀγκοῦντ' αἱ φλέβες του, τὸ βλέμμα του ἀστράπτει,
διὰ τοῦ ξίφους τοὺς σωροὺς τῶν πολεμίων σκάπτει.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Τοιαύτη ἦτο πάντοτε ἀπὸ παιδὸς ἀκόμη
ἡ ἡμέρος κ' εἰρηνικὴ, ἀλλ' ἄκαμπτός του γνώμη.

Τὰς ἐριδας ἀπέφευγε κ' ἐνέδιδεν εὐκόλως,
ἀλλὰ δι' ὅ,τι δίκαιον ἀνέβραζ' εὐθὺς ὅλος.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ποῦ ἐγένεν ὁ πόλεμος;

ΚΛΙΜΑΣ

Ἐφρούρουν ἐκεῖ κάτω

κατὰ τὴν βρύσιν. Σιωπῶν τὸ δάσος ἐκοιμᾶτο,
κ' ἐδιπλασίαζεν ἡ νύξ τὸ νεκρικόν του σκότος.

Ἐκεῖ ἀκούω, σιγαλὸς κινεῖ τοὺς θάμνους κρότος,
καὶ ἄνθρωπος προσεκτικῶς κατέρχεται τὸ ὄρος.

«Τίς εἶσαι ;» κράζω· κ' εἰς ἐμὲ παρίσταται ὁ Φλῶρος.

«Πηγαίνω, λέγει· αὔριον πρωτὶ προσμείνατέ με·
ἐὰν ἐν τούτοις φονευθῶ, ἀντικατάστησέ με·
πηγαίνω· μόνος· δι' ἐμὲ μὴ χύνετε ματαίως
τὸ αἷμά σας, τὸ ἱερὸν πρὸς τὴν πατρίδα χρέος.»

Δὲν θέλει τὴν βοήθειαν τινός, ἀλλ' ἐπιμένω,
καὶ δέκατος κατόπιν του τὰ ὄρη καταβαίνω.

Ὦρας τινὰς βαδίζομεν εἰς σιωπὴν βαθεῖαν,
κ' εἰς τὰς ἀμπέλους φθάνομεν περὶ τὴν Λεβαδίαν·
ιστάμεθα. Μᾶς παραιτεῖ κ' ἐμβαίνει εἰς τὴν πόλιν·
ἐκεῖ τὸν περιμένομεν κρυβέντες ὥραν ὅλην,
μέχρις οὗ σύνθημα γνωστὸν ἕως ἡμᾶς κροτῆσαν,
οἱ Τοῦρκοι μᾶς ἀνήγγειλε πλησίον μας πῶς ἦσαν.
Εὐθὺς τὰ ξίφη μας, κ' ἐμπρός! Ὀρμῶμεν ὅπου μόνος
ὡς τίγρις ἀντεμάχετο καθ' ὅλης λεγεῶνος.

Μὲ τὸν χιτῶν' ἀνασυστὸν καὶ μὲ κραυγὰς ὀξείας
ἐπιπηδῶμεν, καὶ πληγὰς μοιράζομεν μυρίας,
καὶ τοὺς πολλοὺς διώκομεν ἐμπρός μας οἱ ὀλίγοι,
καὶ ὁ ἐχθρὸς ἐκπλήττεται, καὶ ὅπου φύγη φύγη·
κ' ἡμεῖς ἐν μέσῳ τῆς σφαγῆς, τῆς ταραχῆς, τῆς φρίκης
καὶ τοῦ θορύβου τῆς σφαγῆς καὶ τῶν κραυγῶν τῆς νίκης
ἄρπάζομεν τὸν ἀρχηγὸν, καὶ ὅλοι φλόγες πέριξ
χανόμεθα ὡς ἀστραπῆς νὰ μᾶς διώκη πτέρυξ.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἀγαθῇ τύχῃ! εὐκλεῶς αἱ πράξεις τῆς ἀνδρίας
προαναγγέλλουν τὴν αὐγὴν τῆς ἀνεξαρτησίας.

ΚΛΙΜΑΣ

Ἦκούσατε προοίμια, οὐδὲν πρὸς τὴν θυσίαν
ἦν ἀπαρχὴν ἐσφάζαμεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν.
Ἐνῶ τὰ ἔχνη στρέφοντες πρὸς βράχους ἀποτόμους

κρυφίους ἐχάράττομεν πρὸς τὰ βουνά μας δρόμους,
βλέπομεν πλῆθος γυναικῶν νὰ φεύγουν μετὰ θρήνων,
καὶ νὰ ζητοῦν τὰ βρέφη των νὰ κρύψουν ἐντὸς σχοίνων.

Ὁ Φλῶρος τὰς ἐπερωτᾷ· ἐκ τῆς Δαυλίδος ἦσαν,
καὶ ἔφευγον περίτρομοι τοῦ Καραλῆ τὴν λύσσαν.

Ὁ ἀναιδὴς τὸ ξίφος του προτείνων γυμνωμένον,
ἄνομον φόρον γυναικῶν ἐζήτει καὶ παρθένων·

ἀλλὰ τοῦ αἴσχους, τὴν φυγὴν προὔτιμησαν ἐκεῖναι.

Αὐτὸς δέ, εἶπον, ἐμμανὴς εἰς τὴν Δαυλίδα εἶναι,
κ' εἰς τὴν ψυχὴν του μελετᾷ νὰ θύσῃ καὶ νὰ σφάξῃ.

Τὸν Φλῶρον τότε τίς ἰδὼν δὲν ἤθελε τρομάξει;

Τὰ χεῖλη του κινούμενα σπασμωδικῶς ὠμίλουν,
οἱ ὀφθαλμοὶ του ἄνθρακας ὠμοίαζον κ' ἠπείλουν.

«Αἶ! λέγει, ἐξετέθητε ὑπὲρ ἐμοῦ, ὦ φίλοι!

Ὁ ἀρχηγὸς ἀνταμοιβὴν ἀξίαν σᾶς ὀφείλει.

Ἀκολουθεῖτέ με!» κ' εὐθὺς τὸν δρόμον τῆς Δαυλίδος!

Ὁ Καραλῆς διέταττεν ἀπὸ ἐξώστου εἶδος,

καὶ θηριώδεις φύλακες ἢ δῆμιοι ἐμπρὸς του,

τὴν ἐντολὴν ἐπρόσμενον ἐκάστου νεύματός του.

Οἱ ἄθλιοι δὲ κάτοικοι μὲ χεῖρας δεδεμένας,

μὲ ὀφθαλμοὺς δακρύοντας καὶ κύπτοντας αὐχένας

ἐκ τῶν χειλέων του βροντὴν ἐπρόσμενον θανάτου.

Ὅπότε ἐπλησιάζομεν, ἐπὶ τὸ κάθισμά του

ἀνορθωθείς, «Διέταξα, ἀνέκραξε· καὶ ὅμως

τοὺς δούλους δὲν ἐπάγωσεν εἰς τὴν φωνὴν μου τρόμος.

Εἰμὶ δεσπότης σας, καὶ σεῖς ἀνδράποδα καὶ κτήνη·

μοὶ ἀπειθήσατε, φρικτὸν παράδειγμα θὰ γίνῃ!»

Καὶ πρὸς τοὺς φύλακας στραφεὶς, «φονεύετε», μυκᾶται·

πλὴν μόλις εἶπε, καὶ ἰδοὺ ὡς ἀστραπὴ πετᾶται

ὁ Φλῶρος. Ἦν τὸ ξίφος του γυμνόν, τὸ ὄμμα φλέγον·

καὶ «θάνατον εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεώς μας!» λέγων,
τὸν σίδηρον εἰς τὸν λαιμὸν ἐμπήγει τοῦ βλασφήμου.
Συγχρόνως δὲ κατόπιν του ἐγὼ κ' οἱ σύντροφοί μου
ρίπτόμεθα καὶ σφάζομεν καθεὶς ὡς πεινῶν λέων
τὴν ἔντρομον καὶ φεύγουσαν ἀγέλην τῶν φονέων.
Αἶ! αἶμα, αἶμα ἔπια, καὶ εἶδα ν' ἀνατεῖλῃ
τὴν ἀνεξαρτησίαν μας μ' αἰμοβαφῇ τὰ χεῖλη,
κ' ἐλπίζω αἶμα πανταχοῦ νὰ βλέπω, ῥέον αἶμα,
καὶ Τούρκων αἶμα νὰ ἰδῇ τὸ ἔσχατόν μου βλέμμα.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Αἶ! εἶχετε πολυτελὲς εὐώχημα καὶ δεῖπνον,
κ' ἐδῶ μᾶς καταλείπετε εἰς ἀπραξίας ὕπνον!

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ἀπέθανεν ὁ Καραλῆς! Τῆς Βοιωτίας ὅλης
θενὰ πανηγυρίσωσι δαφνοστεφεῖς αἱ πόλεις.
Τοὺς τόπους μας ἐβύζανεν ὡς αἰμοβόρος δράκων.
Κατάραι θὰ περιπετοῦν τοῦ τάφου του τὸν λάκκον,
δὲν θενὰ βρέξῃ ἐπ' αὐτὸν ἡ δρόσος τῆς Ἑλλάδος,
οὐδὲ καλλίφυλλος ἐτιᾶς θενὰ βλαστήσῃ κλάδος.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

ὦ! νὰ μὴ τύχω μεθ' ὑμῶν, γενναῖοι θερισταί μου,
νὰ δρέψω ὡς ἐδρέψατε τοὺς στάχεις τοῦ πολέμου!

ΚΑΡΑΒΟΣ

Ὑπομονή! ἀτρόμητον καρδίαν πάντα φέρε,
καὶ δὲν θὰ μείνουν ἄγονοι κ' αἱ ὕστερον ἡμέραι.
ὦ! δὲν θενὰ κοιμώμεθα εἰς τὸ ἐξῆς εἰς ἄνθη.
Ὁ λέων τὴν σημερινὴν πληγὴν του συνησθάνθη.
Ἐξύπνησε, καὶ ὁ θυμὸς εἰς τὰ πλευρά του πάλλει.
Ἄς ἀνδρυνθῶμεν! πρόκειται περὶ τῶν ὅλων πάλῃ.
Ἐχθροὶ πολυπληθέστεροι κυμάτων πελαγίων

θα ἐφορμήσουν καθ' ἡμῶν. Ἄν δὲν ἰδῶμεν πλοῖον
νοῆσαν τὰς προσκλήσεις μας καὶ σπεῦσαν νὰ μᾶς σώσῃ,
ὁ σάλος τὴν σχεδίαν μας θενὰ τὴν ἐξοντώσῃ.

(Ἀκούονται μακρόθεν πυροβολισμοί.)

ΧΛΩΡΟΣ

Ὁ ἀρχηγός;

ΙΠΠΟΤΗΣ

Ναὶ εἶν' αὐτός. Ναὶ εἶναι ἡ φωνή του.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ (ἀναβαίνων εἰς ὑψωμα)

Ναί! εἶναι, εἶν' ὁ ἀρχηγός! καὶ πάμπολλοι μαζὶ του!

ΚΑΙΜΑΣ

Πολλοὶ συνηκολούθησαν μαζὶ του ἐκ Δαυλίδος,
καὶ πνέουν ἐνθουσιασμόν καὶ ἔρωτα πατρίδος.

Ὅσοι ἀπὴντων νικητὰς ἡμᾶς διερχομένους,
μᾶς προσεφώνουν ἥρωας καὶ λυτρωτὰς τοῦ γένους,
τὰ ὅπλα των εἰς στέφανα περιεκόσμουν μύρτων,
καὶ παρακολουθοῦντές μας εἰς τὰ βουνὰ ἐσκίρτων.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Οἱ **ΑΝΩΤΕΡΩ** καὶ **ΦΛΩΡΟΣ** καὶ πλῆθος ὁπαδῶν του καὶ χωρικῶν ὡπλι-
σμένων. Σχηματίζουν ἡμικύκλιον πέριξ του.

ΦΛΩΡΟΣ (ἐν τῷ μέσῳ των μὲ τὸ ξίφος γυμνόν)

Ὁ κῦβος λοιπὸν ἔπεσε, τὸ κάλυμμα ἐσχίσθη,
καὶ ἡ ἀποστασία μας εἰς αἷμα ἐβαπτίσθη.

Τώρα ἐμπρός! Ἐπιστροφή καὶ δισταγμός δὲν μένει.

Ἐμπρός, ἂν ἡ κυπάρισσος ἢ δάφνη μᾶς προσμένῃ.

Τὸ πρῶτον ἔργον τῆς σφαγῆς, τὸ αἷμα τῶν ἀνόμων,
τῆς γῆς τούντεῦθεν ἐκλίσεν ὀπίσω μᾶς τὸν δρόμον.

Εἰς τῆς Ἑλλάδος τὰ δεσμὰ κατέφερα τὴν σπάθην·

ἡ ἄλυσίς της ἄθραυστος ἂν ἦτον ἐπειράθην,

ὁ Θεὸς δ' ὅστις τῶν θνητῶν τὰς τύχας διανέμει,
κατὰ τῶν φαύλων δυναστῶν ἡμῖν συνεπολέμει.
Ἐξ οὐρανῶν ἡ παλαιὰ κατῆλθ' ἐλευθερία
καὶ θάρρος μᾶς ἐνέπνευσε καὶ μᾶς προσεμειδία,
καὶ τῶν ἡρώων ὁ χορὸς ὅστις ἐν δόξ' ὑπνώττει,
μᾶς ἤκουσεν, ἐξύπνησε καὶ μᾶς ἐχειροκρότει.
Ἄφ' οὗ ἐπεπεδώσατε τὸν δρόμον εἰς τὴν νίκην,
τὴν τροπαιοῦχον μάχαιραν μὴ βάλετε εἰς θήκην.
Ὁ βίος μας εἰς τὸ ἐξῆς ἔσται ἀγὼν καὶ πάλη·
πλὴν πείρα τὸν ἀγῶνά σας ἐνίσχυσε μεγάλη,
ὅτι τρωτὸς ὁ τύραννος, ὅτι θνητὸς ὁ γίγας.
Ἐὰν εἰς τὰς ἐλπίδας μας ἀποδοθῇ ὁ Ῥήγας,
ἂν ἔλθ' ὑπὸ τὴν πτέρυγα τοῦ ἥρωος Γαλάτου,
τὸ ἔθνος ἂν ἀναστηθῇ καὶ θραύσῃ τὰ δεσμά του,
ἀγαθῇ τύχῃ! Διὰ σᾶς αἰώνιος ἡ δόξα,
πῶς πρῶτοι ἐταννύσατε τυραννοκτόνα τόξα!
Ἄλλ' εἰς τὴν δέλτον τοῦ Θεοῦ ἂν οὕτω δὲν ἐγράφη,
ἂν ἄγνωστ' εἰς τὸν Παρνασσὸν θὰ μᾶς δεχθῶσι τάφοι,
εὐδαίμων ὁ ἀποθανὼν ἐν μέσῳ τῶν πολέμων
πρὸς δόξαν τῆς πατρίδος του! Ὁ Ἕλλην τρισευδαίμων,
ὁ πρὸς ἀρχαῖον φάσγανον ἀλλάξας τὰ δεσμά του,
ὁ πολεμήσας καὶ τυχὼν Ἑλληνικοῦ θανάτου!

ΙΠΠΟΤΗΣ

Ἀπηύδησας, ὦ ἀρχηγέ! Ἀνάγκην ἔχεις ὕπνου,
δυνάμεις ἐπανάλαβε εἰς εὐωχίαν δεῖπνου.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἄν ἡ Ἑλλὰς ἀνεγερθῇ ὡς ἄλλοτε μεγάλη,
τὴν πρίν της δόξαν ὁ Θεὸς ἐὰν τῇ περιβάλῃ,
ἂν ἐπληρώθῃ ὁ καιρὸς, καὶ πεπρωμένον εἶναι
τῆς γῆς ἀδάμας ὡς ποτὲ νὰ λάμπουν αἱ Ἀθῆναι,

Σπάρτη ν' αναγεννηθῇ, ν' αναστηθοῦν αἱ Θῆβαι,
 τὰ κολωβά ἐρείπια καὶ τῶν πετρῶν αἱ στίβαι
 νὰ γίνουν πάλιν θέατρα, τεμένη καὶ μουσεῖα,
 νὰ καταβῇ ἐξ οὐρανοῦ ἡ παλαιὰ σοφία,
 καὶ νέ' ἱεροφάντεις της, ἀθάνατοι Σωκράτεις,
 τὴν γῆν ν' αναμορφώσωσιν εἰς τὰ κηρύγματά της!
 Ἄν μέλλῃ πάλιν τῆς Πνυχὸς νὰ ἀντηχῇ ὁ ἄμβων
 εἰς τῶν ῥητόρων τὴν φωνὴν ἐμπρὸς λαῶν ἐκθάμβων,
 καὶ νὰ κατέλθ' ἡ ποίησις ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας
 ὡς ἀηδῶν τοῦ ἔαρος τῆς ἀνεξαρτησίας,
 ἀνίσως πέπρωται ἡ γῆ χειροκροτοῦσα πάλιν
 νὰ ἴδῃ τῶν Θερμοπυλῶν τὴν Περσοφόνον πάλιν,
 κ' ἡ ἱστορί' ἀνοίγουσα τὰς παλαιὰς διφθέρας,
 νὰ γράψ' εἰς τὰς σελίδας της σελίδας νεωτέρας,
 μίαν ἃς ζήσω ἐξ αὐτῶν, ἡμέραν μίαν μόνον,
 Ἕλληνα ἐλεύθερος ζυγοῦ, πολίτης ἄλλων χρόνων,
 κ' ἐρρέτω καὶ τὸ μέλλον μου τὸ εἰς τὸν τάφον λῆγον,
 ἐρρέτω καὶ τὸ παρελθὸν — ἐκτὸς στιγμῶν ὀλίγων.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἐξάπτεις εἰς πυριφλεγεῖς τὸ πνεῦμά μας εἰκόνας.
 Ὅπισω τοὺς περικλεεῖς θὰ φέρωμεν αἰῶνας.
 Αὐτὸ ζητοῦμεν, καὶ αὐτὸ μᾶς ἐγγυᾶτ' ἐξ ἴσου
 ὁ σιδηροῦς βραχίων σου κ' ἡ σιδηρᾶ ψυχὴ σου.
 Ἄν τρόπαια δὲν στήσωμεν ὅποῖα ἐπ' ἐκείνων,
 καὶν τάφον θ' ἀπολαύσωμεν ἐπ' ἀξίον Ἑλλήνων.

ΦΛΩΡΟΣ

Μεγαλουργίας ὄργασμός ἐντός μας ὅταν πάλλη,
 τί θέλει; Καὶ ἡ τῆς ψυχῆς καχλάζουσα φιάλη
 τί ἐγγυᾶται; Τί ζητεῖ ὁ πόντος καὶ κυλίνει
 τὸ κύμά του, ὅταν ἀκτῶν ὄφρ' ὅς τὸν περικλείη;

Ἐντός μας τί ἐγείρονται φιλοδοξίας πόθοι,
 ὅταν ἀνάγκη στυγηρὰ ἐπάνω των ἠπλώθῃ,
 καὶ θραύεται ἀνίσχυρος ἡ φλογερὰ των πτέρυξ
 εἰς τὸν χαλκοῦν ὀρίζοντα ὅστις τοὺς ζώνει πέριξ;
 Ἦρωες πόσοι ἀφανῶς κοιμῶνται εἰς τοὺς τάφους
 χωρὶς ἡ δάφνη ποτ' αὐτῶν νὰ στέψῃ τοὺς κροτάφους!
 Νὰ λάμπουν ἤλθον ἐπὶ γῆς ὡς φωτοδόλοι λύχνοι,
 πλὴν λαίλαψ τοὺς ἀπέσβεσε, καὶ δὲν ἀφῆκαν ἵχνη,
 κ' ἡ ἱστορία, ὡς ἐμπρὸς τοῦ ὄχλου τῶν ἀγνώστων,
 τὰς δέλτους ἔχουσα κλειστὰς ἐπέρασεν ἐμπρὸς των
 ἐνῶ τῆς τύχης ὁ υἱὸς καὶ τοῦ συμβεβηκότος,
 ἡ χαμαιδάτις λαμπυρὶς ἡ στίλβουσα εἰς σκότος,
 ἐὰν εἰς θέσιν ἔξοχον συμβῇ καὶ αἰωρῇται,
 ὑπὸ τοῦ χαίνοντος λαοῦ ὡς φάρος θεωρεῖται.
 Τί εἶναι; διαστρέφουσα τὸ πᾶν ἀνωμαλία,
 ὀλιγωρία, ἡ σκληρὰ τοῦ πλάστου εἰρωνεία,
 ἡ πρὸς πᾶν μέγα κ' εὐγενές, ἡ πρὸς τὰ ἄνω τάσις
 ψυχῶν ἃς εἰς τὴν ἄλυσιν κρατοῦν αἱ περιστάσεις,
 ὡς καὶ ἡ δίψα καρδιῶν τῶν φθινουσῶν εἰς νόσον
 διὰ τὸ μάννα τ' οὐρανοῦ, δι' εὐτυχίας δρόσον;
 Τί εἶναι; Εἶναι πρόρρησις, ὑπόσχεσις πῶς πέραν
 θὰ μεταβῶμεν εἰς ζωὴν αὐτῆς ἐντελεστέραν,
 ὅπου οἱ πόθ' ἱπτάμενοι θεν' ἀπαντήσουν τέρμα,
 ὅπου θ' ἀνθήσῃ τὸ τεθὲν εἰς τὴν ψυχὴν μας σπέρμα,
 ὅπου ὁ δόξης ὀρεχθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς ματαίως
 ἀμάραντον καὶ ἄσπιλον θεν' ἀπολαύσῃ κλέος,
 ὅπου ὁ μάτην ἐπὶ γῆς ζητήσας εὐτυχίαν,
 τὰ ὄνειρά του θὰ ἰδῇ ἀλήθειαν γλυκεῖαν;

(Μένει βυθισμένος εἰς μελαγχολικὰς σκέψεις.)

ΙΠΠΟΤΗΣ

Μελαγχολεῖς! ὦ! κάθησον ν' ἀναπαυθῆς εἰς πτέρας
τὴν εὐτυχίαν γεύθητι τῆς σήμερον ἡμέρας.
τοῦ σκοτεινοῦ μετώπου σου ἀπόβαλον τὰ νέφη,
καὶ χαίρων ἀπολάμβανε τὴν δόξαν ποῦ σὲ στέφει.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἡ δόξα! Ἐπεπόθησα τὸ ἱερόν της χρίσμα,
ὅποταν ὑπὸ τὸ στιλπνὸν τοῦ ἑαρός μου πρίσμα
τὴν εἶδα διαφεύγουσαν τοῦ πλάστου τὴν ἀγκάλην,
καὶ νέκταρος προσφέρουσαν ἀθάνατον φιάλην
εἰς ἀρετὴν, ἥτις πονεῖ θρηνοῦσ' ἀνεπιδείκτως,
εἰς θύματ' ἃ παραμελεῖ τῆς γῆς ὁ χαῦνος οἶκτος,
εἰς μάρτυρας τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλευθερίας,
εἰς τὸν τιθέντα τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.
Τὸ βλέμμα μου ἐφείλκυσε ὁ φαεινὸς ἀστήρ της,
κ' εἰς τὴν ψυχὴν μου ὡς βωμὸν ἀνέθαλε τὸ πῦρ της.
Πλὴν ὅταν χεῖρα ἔτεινα πρὸς τὸ λαμπρὸν της φάσμα,
διεσκορπίσθη ὡς ἀτμός, ὡς φαντασίας πλάσμα.
Ὡς εἰς αὐτὴν, ἐπίστευσα καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν!
Φωνὴν σειρῆνος ἔχουσα καὶ ὄψιν οὐρανίαν
μ' ἀπήντησε, καὶ τὸν κεστὸν ἐφόρει τῆς Κιθήρης.
Εἰς τ' ἀνθηρὰ της βήματα ἐρρίφθην πόθου πλήρης
ἐν ἄνθος, ἐν μειδιάμα, ἐν βλέμμα της μὲ ἥρκει.
Αἶ! μειδιῶσα μ' εἵλκυσε εἰς βάραθρον ἡ Κίρκη!

(Βυθίζεται εἰς σκέψεις.)

ΝΕΟΚΛΗΣ

Τί ἔχει καὶ βαρυθυμεῖ; τί στοχασμὸς τὸν τήκει;
Σήμερον ἔπρεπε χαρὰν νὰ τὸν ἐμπνέ' ἡ νίκη.

(Ἀκούονται ἐπανελημμένοι συριγμοὶ εἰς τὸ δάσος.)

ΧΛΩΡΟΣ

Ἀκούετε!

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀκούετε! ἐσύριξαν!

ΙΠΠΟΤΗΣ

Καὶ ἄλλην!

ΚΑΡΑΒΟΣ

Μετασυρίζουν!

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Προσοχή! μετασυρίζουν πάλιν!

ΦΛΩΡΟΣ

Ἐγέρθητε! στομώσατε καὶ πάλιν τὰς μαχαίρας.
 Μυρίας ἔχει κεφαλὰς τὸ αἰμοβόρον τέρας·
 ἂν μίαν ἀπεκόψαμεν, ἀναγεννᾶται ἄλλη.
 Ἡττήθη, πλὴν ἀνέλαβε, κ' ἐκ νέου μᾶς προσβάλλει.
 Τοιοῦτον ἐξελέξασθε αὐτοθελήτως βίον,
 σειρὰν πολέμων συνεχῶν, ἀγώνων αἰωνίων.
 Λάμπρε, διπλᾶς τὰς φυλακάς. Νὰ μοιρασθῶσι σφαῖραι.
 Εἰς τὴν χαράδραν, Λάζαρε, τοὺς ἰδικούς σου φέρε!
 Σὺ, Χρονιατή, θὰ κρυφθῇς εἰς τοὺς ἐπάνω σχοίνους.
 Σὺ, Καλλικέα, τοὺς κρημνοὺς ὀχύρωσον ἐκείνους.
 Οἱ ἄλλοι μένετε μ' ἐμέ· καὶ θέλομεν τοὺς πείσει,
 πῶς ἂν ὀλίγοι, εἴμεθα πρὸς χιλιάδας ἴσοι.

ΝΕΟΚΛΗΣ

(Ἀναδῆς εἰς βράχον καὶ θεωρήσας)

Ἄνδρες περίπου ἑκατὸν ἀπέναντ' εἰς τὸ ὄρος·
 δὲν φαίνονται Ὀθωμανοί. Ἴδου καὶ ὀπλοφόρος
 μετὰ τριῶν φυλάκων μας πρὸς τὰ ἐδῶ προβαίνει·
 ἰδοὺ αὐτός. Θὰ μᾶς εἰπῇ τίς οὗτος καὶ οἱ ξένοι.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ καὶ ΔΗΜΟΣ ΚΡΥΝΕΡΗΣ, συνοδευόμενος ὑπὸ τριῶν φυλάκων.

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

(θεωρεῖ ὅλους μετὰ προσοχῆς· τέλος πρὸς τὸν Φλῶρον)

Ὁ ἀρχηγός των εἶσαι σύ;

ΦΛΩΡΟΣ

Ναί, εἶμαι.

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Ἦλθα μόνος.

Ἦλθα εἰς ἄνδρας;

ΦΛΩΡΟΣ

Ἀκουσον! τῆς γλώσσης σου ὁ τόνος
νὰ σοὶ διδάξῃ δύναται ἂν μετ' ἀνδρῶν δὲν εἶσαι.

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Καλόν! Πλὴν εἶμαι ἀσφαλῆς ἐν μέσῳ σας;

ΦΛΩΡΟΣ

Φοβεῖσαι;

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Δός μοι τὴν χεῖρά σου ἐδὼ πῶς ὅ,τι ἂν προτείνω,
ἐν ὅσῳ μένω, ἀσφαλῆς καὶ σῶος θενὰ μείνω,
πῶς ὥς νὰ φύγω ἀπὸ σᾶς διατελοῦμεν φίλοι,
καὶ δὲν φοβοῦμαι τίποτε.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἴδου ἡ χεὶρ· ὁμῖλει.

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Βλέπεις ἐκεῖ τὰς κορυφὰς εἰς σκοτεινάς νεφέλας,
αἵτινες ρίπτουν ἀστραπὰς κ' ἐνδύονται θυέλλας;
Βλέπεις τοὺς βράχους οἵτινες γυμνὰ πλευρὰ δεικνύουν,
καὶ κρέμανται εἰς βάραθρα καὶ καταρράκτας πτύουν;

Καὶ κάτω βλέπεις ἔρποντας εἰς χλοεράς ἐκτάσεις,
 τοὺς λόφους οὓς συναπαντᾷ τὸ κύμα τῆς θαλάσσης;
 Δὲν εἶναι τόπου σπιθαμὴ εἰς ὅλ' αὐτὰ τὰ μέρη
 τοῦ βήματός μου προφανές τὸ ἔχνος νὰ μὴ φέρη.
 Δὲν κρύπτει χεῖμαρρόν κανέν τοῦ ὄρους αὐτοῦ μέρος
 ἢ βρύσιν, μὴ πραύνασαν τὴν δίψαν μου τὸ θέρος,
 οὐδὲ θηρίου φωλεάν εἰς ἣν δὲν ἐκοιμώμην.
 Αὐτὴν ἐδὼ τὴν πολιὰν τῆς κεφαλῆς μου κόμην
 τριάκοντα ἐλεύκαναν τοῦ Παρνασσοῦ χιόνες.
 Ὡς τὰς γυμνάς ἐλάτας του μέ δαίρουν οἱ χειμῶνες,
 καὶ ῥάκη τῆς καυμένης μου εἰς μάχας φουστανέλλας
 εἰς τὰς ἀκάνθας σχίζονται, πετῶσιν εἰς θυέλλας.
 Κατόπιν μου ἀκολουθοῦν τραφέντες εἰς πυρίτιν,
 τὸν βράχον στέγην ἔχοντες καὶ τὴν χιόνα κοίτην,
 τὰς ὄψεις ἡλιοκαεῖς καὶ λάσια τὰ στήθη,
 καὶ μέλη ὧν τραχύτεροι δὲν εἶναι οὐδ' οἱ λίθοι,
 ἑκατὸν δέκα ὀπαδοί. Αἶ! ἄνδρες εἰν' ἐκεῖνοι!

(Τοὺς ἐπισκοπεῖ ὅλους)

Πίστευσον! πέντε ἀπὸ σᾶς καθεὶς των καταπίνει.

ΦΛΩΡΟΣ (μὲ ὀργήν)

Γέρων!...

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Ὁργίσθης;

ΦΛΩΡΟΣ

Σ' ἔδωσα τὴν χειρὰ μου. Ὁμίλει.

Πλὴν ἔσο μέτριος, ἐὰν θὰ χωρισθῶμεν φίλοι.

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Τὸ σπήλαιον τὸ ἀχανές, τὸ ὑπὸ γῆν βοῖζον,
 ὁ ἄνεμος ὁ εἰς αὐτὰς τὰς φάραγγας συρίζων,
 τὸ κύμα τὸ Κρυσσαϊκὸν τὸ θνησκὸν ἐπὶ ἄμμου,

οἱ ὑλακτοῦντες χεῖμαρροι, γνωρίζουν τ' ὄνομά μου.
 Ὅσakis μάχη ἀντηχεῖ, ὁ Παρνασσὸς προφέρει
 μετὰ πατάγων τ' ὄνομα τοῦ γέροντος Κρυνέρη.

ΦΛΩΡΟΣ

γνωστὸν μοὶ λέγεις ὄνομα εἰς τῆς Ἑλλάδος ὅλης
 τοὺς κατοικοῦντας τὰ βουνά, τοὺς ζῶντας εἰς τὰς πόλεις·
 γνωστὸν εἰς τοὺς πολεμιστάς, γνωστὸν πρὸ πάντων ὅμως
 εἰς τὸν ἐχθρὸν ὅστις συχνὰ τὸ ἤκουσεν ἐντρόμως.
 Ἄλλὰ τί θέλεις πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ σκοπὸς σου ποῖος;

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Ἄκουσον! πόλεμος τραχὺς εἶν' ὅλος μου ὁ βίος·
 ὥς ὅπου φθάν' ἡ φλογερά βολὴ τοῦ πυροβόλου,
 τὴν κυριότητ' ἀπαιτῶ τοῦ ὄρους αὐτοῦ ὅλου.
 Τὸ ὑπερήφανον βουνὸν ὅπου τὰ νέφη σχίζει,
 μονάρχην του μὲ προσκυνεῖ καὶ μὲ ἀναγνωρίζει.
 Αἱ κορυφαὶ του φέρουσι τὰ ἔχνη τοῦ ποδός μου,
 ἔρπουν βαταὶ καὶ ἡμεροὶ αἱ ῥάχεις του ἐμπρὸς μου·
 ὁ αἰτὸς του μετ' ἐμοῦ τὴν ἄγραν διανέμει,
 καὶ ὁ ληστής ὃν κρύπτουσι τὰ δάση του, μὲ τρέμει.
 Τῆς ἐξουσίας ἐντολὴν λαμβάνων διὰ βίας,
 ὥς φύλαξ του ἀκοίμητος φρουρῶ τὰς ἀκρωρείας·
 ἀλλ' ἡ Τουρκία μὲ φθονεῖ, καὶ ἔτος τρίτον ἤδη
 εἰς ἄλλας χεῖρας τὴν φρουρὰν τῆς Βοιωτίας δίδει.
 Τὸ κτῆμά μου μοὶ ἀφαιρεῖ, κ' ἐγὼ μ' ἀνδρείαν χεῖρα
 τὸ κτῆμά μου ἀμφισβητῶν ὀπίσω τὸ ἐπῆρα.
 Τὴν νύκτα τώρα τριγυρνῶν τὰς στενωποὺς τοῦ ὄρους,
 σφάζω τὰ κτήνη, πυρπολῶ τῶν στάχτων τοὺς σπόρους,
 καὶ ὥς φλογώδης κεραυνὸς τῶν κορυφῶν τὰ νέφη
 χωρίζω, καὶ τὰς πόλεις των ἡ χεὶρ μου καταστρέφει.
 Ὡς φίλον δὲν μ' ἠθέλησαν, δεινὸς ἐχθρὸς των εἶμαι·

φθονοῦντές με, μ' ἠδίκησαν, ἀλλὰ φοβούμενοί με
 θὰ μ' ἀποδώσουν ἄκοντες τὸ κληρονόμημά μου.
 Ἄκουσον! βλέπω πῶς πατεῖς ἐπὶ τὰ βήματά μου!
 Ὅταν τὸ πυροβόλον σου ἐκρότ' εἰς τὴν Δαυλίδα,
 εἰς τοὺς πλησίον της κρημνοὺς κρυπτόμενος σὲ εἶδα,
 κ' ἐθαύμασα τὴν τόλμην σου! Ἄν εἶχες ἀποτύχει,
 τὸ ἐδικόν μου διὰ σὲ πλησίον σου θ' ἀντήχει.
 Οἱ Τοῦρκοι σ' ἐφοβήθησαν. Ἄν εἶναι ἡ ἐλπίς σου
 νὰ σοὶ προσφέρουν τὴν φρουρὰν τοῦ ὄρους, παραιτήσου.
 Μὴ μὲ ταραττής, πλάνησον ἄλλοῦ τὰ βήματά σου,
 ἢ τὴν βροντὴν τοῦ ὅπλου μου ν' ἀκούσης ἐτοιμάσου.

ΦΛΩΡΟΣ (δεικνύων τοὺς συντρόφους του)

Βλέπεις τοὺς λέοντας αὐτοὺς, ὄλους διψῶντας αἷμα·
 εἶπέ μ', εὐρίσκεις πῶς δειλοῦ κἀνεῖς των ἔχει βλέμμα;
 Ἐκτὸς τοῦ φόβου κώλυμα ἐὰν δὲν εἶχον ἄλλο,
 πῶς θενὰ ἐκωλύοντο μεγάλως ἀμφιβάλλω.
 Πλὴν θάρρει· δὲν ἐθήρευσε τὴν εὐκλειαν κἀνεῖς των
 τὴν ἐλευθέραν σπάθην του νὰ φέρ' ὑπὲρ ἀπίστων.
 Ὡπλίσσαμεν τὰς χεῖράς μας, ἐφύγαμεν εἰς ὄρη,
 διότι δὲν γινόμεθα τυράννων δορυφόροι,
 διότι μᾶλλον μένομεν εἰς τὰς ἐρήμους μόνοι,
 παρὰ νὰ φέρωμεν ζυγὸν νὰ μᾶς ἐξαχρειώνη.
 Κ' ἡμεῖς ζητοῦμεν ὥς καὶ σὺ τὸ κληρονόμημά μας,
 πλὴν τοῦτο εἶν' αἰώνιος, ἀσύντριπτος ἀδάμας,
 δοθεὶς ἡμῖν παρὰ Θεοῦ ὥς παρακαταθήκη,
 ὁ ἐθνισμός μας καὶ ἡ γῆ ἣτις ἡμῖν ἀνήκει.
 Αἱ σιτοφόροι καὶ χρυσαῖ ἐκεῖναι πεδιάδες,
 ὅπου καλπάζουν σήμερον αἱ Τουρκικαὶ φοράδες,
 οἱ χλωροὶ λόφοι οὓς κοσμοῦν αἱ ἄμπελοι παρέχει,
 καὶ ὅπου πύργος ἀπειλῶν τῶν Μουσουλμάνων στέκει,

αἰ τὰ βουνὰ ὅσα μακρὰν ὥς σκοτεινάς νεφέλας,
 ῥίζων ὀλοτρίγυρα περικυκλόνει μέλας,
 αἰ ὄχθαι ὅσαι λούονται εἰς τὸ Αἰγαῖον κύμα,
 ἔν' ὅλαι τῶν πατέρων μας, εἶν' ἐδικόν μας κτῆμα.
 Ὁ Ἕλλην εἴλωσ πάντοτε ὥς σήμερον δὲν ἦτον
 αἰ σφάγιον δασοπλανὲς τυράννων ἀπολύτων·
 ἡ γῆ του πρῶην εἰς αὐτὸν δὲν ἦτον ἀλλοτρία,
 οὐδ' ὑπὲρ ξένων θεριστῶν θρηνῶν τὴν ἡροτρία.
 Ὅπου δουλεύει σήμερον, ἐκεῖ τὸ πάλ' ἐκράτει,
 καὶ ἐὰν τύραννος ποτὲ τὰς ὄχθας μας ἐπάτει,
 ἢ ἔστρεφε τὰς πρῶρας του ὀπίσω, μόλις φθάνων,
 ἢ ἔμενεν, ἀλλὰ νεκρὸς, τὴν σκόνιν μας δαγκάνων.
 Ὅπου τανῦν ῥίζοβολεῖ ὁ σχοῖνος καὶ ἡ βάτος,
 πόλεις ἠγείροντο ποτὲ μεγαλοπρεπεστάτως.
 Ὅπου ὁ Ἕλλην σήμερον μαστίζεται καὶ κλαίει,
 τὰς ἀρετὰς μ' ἀγάλματα ἐτίμων οἱ ἀρχαῖοι.
 Ὡς σὲ ἀνδρείους ἄλλοτε ἀντέμειβεν ἡ δόξα,
 μὲ ἄσματα τοῦ ποιητοῦ, καὶ τρόπαια, καὶ τόξα,
 σήμερον μόλις ἡ φυγὴ καὶ τ' ὄπλον σου σὲ σώζει,
 καὶ μόλις εἰς τὸν τάφον σου ὁ αἰτὸς θὰ κρώζη.—
 Ἀπὸ ποῦ εἶσαι;

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Μακεδών.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἀπόγονος ἐκείνων
 μεθ' ὧν διέτρεξε τὴν γῆν ἡ δόξα τῶν Ἑλλήνων.
 Τὸν κόσμον ὑποτάξαντες, ὥς τέρμα τῶν νικῶν των
 τῆς γῆς τὸ τέρμ' ἀπῆντησαν, τῶν Ἰνδιῶν τὸν πόντον.
 Τὴν οἰκουμένην ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων των ἐκίνει,
 καὶ ἡ οἰκουμένη κύψασα αὐχένα προσεκύνει.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

Καὶ σήμερον ὡς τοῦ βουνοῦ τὴν ἄγραν ὁ υἱὸς των
ἐντὸς σπηλαίων κρύπτεται κ' ἐντὸς κρημνῶν ἀγνώστων.
Τί θέλεις καὶ τὰς κορυφὰς ζητεῖς τὰς ἀποτόμους;
Τί θέλεις εἰς τὴν ἔρημον κ' εἰς τοὺς ἀβάτους δρόμους;
Ἐλευθερίαν ἂν ζητῇς, ὑπὸ τυράννων πόδα
πιέζονται, μαραίνονται τὰ εὐγενῆ της ῥόδα.
Ἐλευθερίαν ἂν ζητῇς, μὴ παύσης δι' αἱμάτων
καὶ διὰ μάχης καὶ σφαγῆς τὸν δρόμον της χαράττων.
Ἄν πλοῦτον, μᾶς ἐγύμνωσαν οἱ ὕβρισταί μας οὔτοι·
τὰ πλούτη των εἶν' ἀρπαγαί, εἶν' ἐδικὰ μας πλούτη.
Ἴσχυν ἂν θέλῃς, εἰς αὐτοὺς πᾶσα ἰσχὺς ἀνήκει,
καὶ μόνη μόνη δύναται νὰ σοὶ τὴν δώσ' ἡ νίκη.
Ἐλευθερίαν καὶ ἰσχὺν καὶ πλοῦτον καὶ ζωὴν μας
θα διαθέτῃ ἀνθ' ἡμῶν ὁ ξένος εἰς τὴν γῆν μας;
Καὶ θα ζητῶμεν τρέμοντες ὡς ὀβολὸν ἐλέους
τὸν θησαυρὸν ὃν ὁ Θεὸς προσφέρ' εἰς τοὺς γενναίους;
Κ' ἡμεῖς δὲν εἴμεθ' ἄξιοι νὰ λάβωμεν, ὦ γέρων,
ἢ ἐλευθέρων στέφανον ἢ τάφον ἐλευθέρων;

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Οἱ λόγοι οὔτοι, τέκνον μου, μοὶ εἶναι πάντῃ νέοι.
Σ' ἀκούω, κ' ἡ καρδιά μου ἐξάπτεται καὶ καίει.

ΦΛΩΡΟΣ

Ὅπισω νὰ καλέσωμεν τοὺς χρόνους τοὺς ἀρχαίους
τῶν πολυχρότων πράξεων, τῶν ἡμερῶν τοῦ κλέους,
νὰ ζῶμεν εἰς τὰ πατρικὰ ἐδάφη αὐτονόμως,
νὰ εἶναι τῶν ἀρχόντων μας ἀνώτερος ὁ νόμος,
τοὺς οἴκους καὶ τοὺς τάφους μας νὰ μὴν ὀρίζῃ ξένος,
νὰ μὴ περιϋβρίζεται τοῦ Ἑλληνος τὸ γένος,
τοὺς θόλους τῶν ἀγίων μας ναῶν νὰ μὴ μολύνῃ
ἢ ἀγερῶχος τὸν σταυρὸν κρημνίσασα σελήνη,

αὐτὰ ζητοῦμεν, δι' αὐτὰ μᾶς βλέπεις εἰς ἐρήμους
τὸν θάνατον ὃν δίδομεν νὰ λάβωμεν ἐτοίμους.
Ἀντίζηλοι δὲν εἶμεθα. Ἀπαίτει ἐλευθέρως
τῆς ἐξουσίας τῶν ἐχθρῶν ὅποιον θέλεις μέρος,
τὰς χεῖρας καὶ τὰ κράσπεδα τῶν σατραπῶν φιλήσας.

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Ποτὲ ἀφ' οὗ μ' ἐδίδαξας. Μὲ δέχεσθε μαζῇ σας ;

ΦΛΩΡΟΣ

Πρὸς τὰ μεγάλα σχέδια τὴν δύναμίν μας εἶδες.
Μικραὶ μᾶς ὑπομειδιοῦν βοηθειῶν ἐλπίδες·
ἐὰν μᾶς λείψουν καὶ αὐταὶ, ἡ πρόθεσίς μας εἶναι
ἀνδρείως ν' ἀποθάνωμεν. Ἄν οὕτω θέλῃς, μεῖνε.

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

Ὅταν μ' εὐρίσκῃς ἔνοπλον εἰς τὰ βουνὰ ἐπάνω,
καταλαμβάνεις πῶς κ' ἐγὼ ἡξεύρω ν' ἀποθάνω.
Μὲ δέχεσθε ;

ΦΛΩΡΟΣ

Ὡς βοηθὸν ὃν ὁ Θεὸς μᾶς στέλλει.
Ὡς φαίνεται τοῦ ἔθνους του τὴν σωτηρίαν θέλει.
Μένεις ὡς τέλους εἰς ζωὴν κ' εἰς θάνατον ;

ΚΡΥΝΕΡΗΣ

(Δίδων τὴν χεῖρά του)

Ναὶ, μένω.

Τώρα νὰ φέρω τοὺς λοιποὺς συντρόφους μου πηγαίνω.

ΦΛΩΡΟΣ

Τοὺς ὀπαδούς σου μοίρασον, καὶ τάξον τοὺς ἡμίσεις
εἰς τὸ ἐρείπιον, τοὺς δὲ ἐκεῖ ποῦ ῥέ' ἡ βρύσις.

(Ὁ Κρυνέρης ἀναχωρεῖ.)

Ἀπέλθετε, κρατήσατε τὰς θέσεις σας οἱ ἄλλοι.

Μετ' οὗ πολὺ ἀνώτερος ἐχθρὸς θὰ μᾶς προσβάλῃ.

*Ας μάθῃ βλέπων ὅλην μας τὴν προετοιμασίαν,
πῶς τὸν περιεμένομεν μ' ἀνυπομονησίαν. ("Ολοὶ ἀναχωροῦσι.)

ΧΛΩΡΟΣ

(Εἰσάγων τὸν ΓΕΩΡΓΙΟΝ καὶ ΑΛΛΟΝ ΝΕΟΝ μετ' αὐτοῦ)

*Αγνωστοὶ δύο, ἀρχηγέ, ζητοῦν νὰ σ' ὁμιλήσουν.
Μαζῇ μου ἠκολούθησαν ἐδῶ.

ΦΛΩΡΟΣ

*Ας προχωρήσουν.

(Στρέφεται καὶ τοὺς βλέπει)

Πῶς! πάλιν ὁ Γεώργιος!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἐφάνης, Φλῶρε, μόλις,
καὶ ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων σου ἐξύπνησε τὰς πόλεις.
Εἰς τὸν γλυκύν μας οὐρανὸν ἐλευθερίας Ἴρις
ἀνεπετάσθ' ἡ ἔνδοξος σημαία ἣν ἐγείρεις,
κ' ἡ ἀνεξαρτησία μας ἦν πολεμῶν κηρύττεις
εἰς τὰς ψυχάς μας ἔπεσεν ὡς καίουσα πυρίτις.
Κ' ἡμεῖς τοὺς φιλοπάτριδας ροφήσαντες σπινθῆρας,
ἐνόπλους σοὶ προσφέρομεν τὰς ἀσθενεῖς μας χεῖρας.
Ἄν ἀρκετὸς κ' εὐπρόσδεκτος ὁ ζῆλος εἶναι μόνος,
ὡς στρατιώτας δέξαι μας τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος.

ΦΛΩΡΟΣ

Σὺ μεταξὺ μας! σὺ ζητῶν κινδύνους τῶν πολέμων,
σὺ ὁ τρυφῶν εἰς τῆς ζωῆς τοὺς κόλπους, ὁ εὐδαίμων,
ὅστις νὰ τρέμῃς ἔπρεπε τὸν θάνατον μὴ φθάσῃ
καὶ ἀπὸ τὸν παράδεισον τῆς γῆς σὲ ἀναρπάσῃ,
καὶ νὰ λυπῆσαι ὁ καιρὸς πῶς φεύγων ὑποπτέρως,
σοὶ ἐνθυμίζει τὰ καλὰ πῶς διαρκοῦν προσκαίρως!
Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ τὴν γῆν ἀφήσαντες μαζῇ μου,
ὅπως ζητήσουν θάνατον ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου,

δὲν λέγω, — ὑπὸ ἔρωτος φλογίζονται πατρίδος,
 πλὴν ὅλοι των ναυάγια τοῦ πόντου τῆς ἐλπίδος,
 εἶδον λυσσῶσαν κατ' αὐτῶν τὴν θύελλαν τῆς μοίρας,
 ὑποχωρούσας ὅλας των τὰς ἐπὶ γῆς ἀγκύρας,
 ἀστέρα εἰς τὸν οὐρανὸν παρήγορον κἀνένα,
 κ' οἱ ναυαγοὶ ἐζήτησαν τὸν θάνατον λιμένα·
 ἀλλὰ σὺ πλέεις πρὸς γλυκὺ κελάδημα ζεφύρων
 διὰ τοῦ βίου, εἰς σκιὰν ἐλπίδων καὶ ὀνείρων·
 ἔχεις εὐδαῖμον τὸ παρὸν, μακάριον τὸ μέλλον,
 τὴν τύχην σου θέλει φθονεῖ ἡ τύχη τῶν ἀγγέλων,
 καὶ ὅλον ἀπαρνούμενος τὸν γῆϊνόν σου πλοῦτον
 ἔρχεσ' ἐν μέσῳ τῶν κρημνῶν καὶ τῶν κινδύνων τούτων!
 Τοιοῦτον πατριωτισμὸν, ἡρωϊκὸν κηρύττω·
 θὰ ἦτον ἴσως κρείττων μου ἀνίσως μ' ἐζητεῖτο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὦ! κατ' ἀξίαν τὴν μικρὰν θυσίαν μου ἐκτίμα.
 Ἀπηλπισμένον κ' εἰς ἐμὲ τῆς μοίρας βλέπεις θῦμα.
 Ἦ γῆ πικρὸν μ' ἐπρόσφερε ποτήριον δακρύων·
 τῆς πολυστόνου μου ζωῆς προκρίνω τάφον κρύον.
 Λειμῶν μ' ἐφάνη κατ' ἀρχὰς ὁ βίος, φέρων ἄνθη,
 πλὴν μόλις τὸν ἐπάτησα, καὶ ἅμα ἐμαράνθη·
 ὁ κόσμος μ' ἐμειδίασεν ὡς πλάσις φωτοβόλος,
 ἀλλὰ προσῆλθα εἰς αὐτὸν, κ' ἡ πλάσις ἦτο δόλος.
 Ὅπου ἡ αὔρα θλιβερά εἰς τοὺς πλατάνους κλαίει,
 ὅπου ἀγνώστως εἰς κρημνοὺς ὁ καταρράκτης ῥέει,
 ἅς ῥεύσῃ καὶ ὁ βίος μου ὡς οὗτος μετὰ γόων,
 καὶ εἰς σειρὰς πολεμικὰς καταταχθεὶς ἡρώων,
 ἅς πέσω ὑπὸ συριγμὸν σφαιρῶν καὶ πυροβόλων,
 καὶ ἅς ἐκπνεύσω λησμονῶν τὸ παρελθόν μου ὅλον.

ΦΛΩΡΟΣ

Τὸ οὖς σου εἰς τοὺς λόγους του, δημιουργέ, μὴ κλίνης!
 Τὰ θεῖα δῶρά σου γεννοῦν καρπὸν ἀγνωμοσύνης.
 Τὴν γῆν δι' αὖρας εὐλογεῖς, δι' αἰθερίων δρόσων,
 ὁμίχλην πλὴν γεννᾷ ἢ γῆ καὶ ἐξατμίζει νόσον·
 τὸ πλάσμα δ' παρήγαγες, τὸ πλάσμα σου σ' ἀρνεῖται·
 σὲ βλασφημεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ εὐεργετεῖται.
 Καὶ οὗτος ἐὰν τάττηται εἰς τοὺς καταρωμένους,

(Δεικνύων τὸν Γεώργιον)

κατάρρα εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.
 Ὅ τὴν μεγάλην μουσικὴν τῆς οἰκουμένης πλάσας,
 ἐτόνισε πρὸς κλίμακα ποικίλην τὰς ψυχὰς σας,
 πλὴν ἂν καὶ πρὸς μελῳδῆμα διάφορον τὰς κρούει,
 τοῦ θρήνου μόνην τὴν χορδὴν ἀπὸ τῆς γῆς ἀκούει.

(Πρὸς τὸν Γεώργιον)

Ὅποῖα εἰς τὴν πρόνοιαν προσάπτεις λοιπὸν πάθη;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἐκεῖνος ὅστις διορᾷ τῶν καρδιῶν τὰ βάθη,
 γνωρίζει πόθεν εἰς αὐτὰς πηγάζουσιν οἱ θρήνοι·
 Αὐτὸς ἐντὸς των τὰς χορδὰς κατὰ δοκοῦν ἐντείνει.
 Προχθὲς ἀκόμη ἔκειτο τὸ πτώμα τοῦ πατρός μου
 καθημαγμένον, κολωβὸν, καὶ ἄταφον ἐμπρὸς μου.

ΦΛΩΡΟΣ

Πῶς! τοῦ πατρός σου! πῶς αὐτό! τὸν ἐθανάτωσέ τις!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ λέων ὁ ἀχόρταγος, ὁ Καραλῆς Ἀχμέτης.

ΦΛΩΡΟΣ

ὦ φίλε! τίς ὑπὸ ζυγὸν διάγων τυραννίας
 ἔχει ζωῆς ἀσφάλειαν καὶ ἰδιοκτησίας;
 Ἄς κλαίωμεν, Γεώργιε, πλὴν ὅχι τοὺς θανόντας·

κεῖν' ἤλευθερώθησαν· ἄς κλαίωμεν τοὺς ζῶντας.

Ἀλλ' ἂν τῆς ἐκδικήσεως τὸ αἶσθημα συντείνῃ
τῆς υἱικῆς σου θλίψεως τὸν πόνον νὰ πραύνη,
μάθε πῶς ἐθανάτωσα τὸν Καραλῆν καὶ χαῖρε.

Ο ΝΕΟΣ ὅστις συνώδευε τὸν Γεώργιον, μείνας μέχρι τοῦδε μετριοφρόνως
κατὰ μέρος, λαμβάνει ἐνθουσιῶν τὴν μάχαιραν, ἣν ἐκράτει γυμνὴν ὁ Φλώ-
ρος ἔλθων, καὶ εἶχεν ἀφήσει ἔκτοτε πλησίον του.

Τὸν Καραλῆν! ὦ! ν' ἀσπασθῶ τὴν μάχαιράν σου φέρε!

ΦΛΩΡΟΣ

Τίς εἶναι οὗτος;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Μετ' ἐμοῦ ἀνέβη εἰς τὰ ὄρη·
καὶ τοῦτον τὸν ὠρφάνευσαν οἱ Τοῦρκ' οἱ αἰμοβόροι.

ΦΛΩΡΟΣ

Τὸ ὄνομά του;

Ο ΝΕΟΣ

Κάλει με Δημήτριον.

ΦΛΩΡΟΣ (κατ' ἰδίαν)

(Ἀπάτη

τοῦ σάλου τῆς καρδίας μου τὸ πνεῦμά μου ταραττει.

Ὡς πότε ὑπομειδιῶν ἄλλ' ἀπευκταῖον φάσμα

μ' ἀκολουθεῖς; Ἐν μέσῳ μας θανάτου κεῖται χάσμα!)

(Πρὸς τὸν Δημήτριον)

Τίς ἡ πατρίς σου, φίλε μου;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Εἰμὶ ἐκ Λεβαδίας.

ΦΛΩΡΟΣ (κατ' ἰδίαν)

(ὦ τῆς φωνῆς τῆς λυγερᾶς καὶ τῆς ἐναρμονίας!

Δὲν εἶν' αὐτὴ ποῦ ὁμιλεῖ; Δὲν εἶναι καὶ ἡχώ της!

Ὡς κ' εἰς αὐτὴν του τὴν μορφὴν δὲν εἶναι ὁμοιότης!)

(Πρὸς τὸν Δημήτριον)

Λεβαδιεύς! Ἐγνώριζες τὸν Πέτρον Καλλισπάθην;

(Παρατηρῶν ὑπόπτως τὸν Γεώργιον)

(Ὁμίλησα! ὦ! Ἀσθενῶν ἀκόμη ἐφωράθην!)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Εἶμ' ἐδικός του συγγενής.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

ΛΑΜΠΡΟΣ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΛΑΜΠΡΟΣ

(Ἐρχόμενος δρομαῖος)

Ἐκεῖ, ὅθεν φυλάττω

εἶδα τοὺς Τούρκους, ἀρχηγέ, εἰς τὴν κοιλάδα κάτω
εἶναι πολλοὶ, ἐμαύρισαν τοῦ ποταμοῦ τὴν χώραν,
ἐδὼθεν τὸν ἔχωμεν εἰς μίαν ἰσως ὥραν.

ΦΛΩΡΟΣ

Ὡς προδιέταξα παντοῦ κατέχονται αἱ θέσεις;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Παντοῦ.

ΦΛΩΡΟΣ

Εἰς τὸ χάρακμα νὰ προστεθῇ τῆς μέσης
ὁ Φίλιππος καὶ δώδεκα. Ἐκεῖνοι τὰ ὀπίσω
θεν' ἀσφαλίζωσιν. Ἐμπρὸς ἐγὼ θὰ πολεμήσω.

(Ἀναβαίνει εἰς βράχον)

Ἴδου, τοὺς βλέπω, προχωροῦν ὡς ὄφεις ὅστις ἔρπει
στρατὸς ὁλόκληρος! ὦ! πῶς ἡ ὄψις του μὲ τέρπει!
Λοιπὸν, λοιπὸν ἡσθάνθησαν οἱ γαῦροι Μουσουλμάνοι
πρὸς Ἑλληνας εἰς τὸ ἐξῆς ἡ μάστιξ πῶς δὲν φθάνει,
καὶ τοῦ σατράπου ἤρκεσε τὸ πτώμα νὰ τοὺς πείσῃ
πῶς εἰς τὴν μάχην τύραννος καὶ δοῦλος εἶναι ἴσοι.

Τώρα μεθ' ὅπλων καὶ στρατῶν προβαίνουν πολεμίῳν,
καὶ μυριάδες ἔρχονται κατὰ τριακοσίων.

Ἄς ἔλθουν! Καταστρέφουσα τὸν ἀριθμὸν ἀνδρία
εἰς τὴν Ἑλλάδ' ἀρτιφανῆς δὲν εἶναι ἱστορία.

(Καταβαίνει τοῦ βράχου)

Ἐστράφησαν πρὸς δεξιὰ· ἡ ῥάχης μοὶ τοὺς κρύπτει.

Ἀνάβα ὅπου ἄνωθεν ἡ σκοπιὰ προκύπτει,

καὶ ἕως νὰ ἐγγίσωσιν ἐκεῖ παραφυλάττων,

τὸν δρόμον κατασκόπευε καὶ τὰ κινήματά των.

Τοὺς δύο τούτους φίλους μου καὶ νέους μας συντρόφους

εἰς θέσιν τάξον ἀσφαλῆ εἰς τοὺς πλησίον λόφους.

Χεῖρας κ' οἱ δύο καὶ ψυχὰς μᾶς φέρουσι γενναίων.

Ὑπάγετε.

(Κατ' ἰδίαν ἐν ᾧ ἀναχωροῦσι, παρατηρῶν τὸν Δημήτριον)

Τί δι' αὐτὸν αἰσθάνομαι τὸν νέον;

ὦ! ἡ μορφή, τὸ ἦθος του καὶ πᾶσαι αἱ κινήσεις

ὁποίας μοὶ ἀναπολοῦν γλυκείας ἀναμνήσεις!

(Πρὸς τὸν Δημήτριον, ἄρτι ἐξερχόμενον)

Δημήτριε!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (ἐπιστρέφων)

Μ' ἐκάλεσεν ὁ ἀρχηγός;

ΦΛΩΡΟΣ

Πλησίον

ἐλθέ· εἰς ἄγρια βουνὰ πρὶν ἀναβῆς, παιδίον,

πρὶν κόψης πάντα σου δεσμὸν μετὰ τῆς οἰκουμένης,

καὶ εἰς τὸν θάνατον δοθῆς, ἐσκέφθης ποῦ πηγαίνεις;

Ἀκόμη μόλις μὲ δειλὸν ἐπάτησας τὸν πόδα

εἰς τὸν λειμῶνα τῆς ζωῆς τοῦ ἔαρος τὰ ῥόδα·

ἀκόμη μόλις εἰς τὴν γῆν ὡς ἄνθος ἀναθάλλεις·
οὐδ' ἔτι σὲ ἐλύγισε σταγῶν ἀνεμοζάλης,
οὐδὲ καρδίας δάκρυα ἐπρόφθασες νὰ κλαύσης.
Ἦξεύρεις τί σ' ἐπέπρωτο ἀκόμη ν' ἀπολαύσης;
Ἄν δὲν σὲ διεκόσμησεν ἡ δόξα ἢ ὁ ἔρως
λαμπρότερον τὸ μέλλον σου, γλυκύτερον τὸ θέρος;
Ἐπρόσμεινας κἂν νὰ ἰδῇς τὸν τρυφερόν σου κλάδον
ὑπὸ τὸ βάρος κύπτοντα χειμερινῶν νιφάδων,
κ' ἐγνώριζες ἐπὶ τῆς γῆς πῶς δὲν θ' ἀνθίσῃ πλέον,
πρὶν ἔλθῃς ζῶν νὰ ἐνταφῇς εἰς φάραγγας ὁρέων;
Ἄν ἀπολαύσεις εἰς τὴν γῆν σὲ μένουν κἂν ὀλίγαι,
ἄφες ἡμᾶς καὶ πήγαινε· πρὶν σ' ἐμποδίσουν, φύγε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (μειδιῶν)

Ὁ ἀρχηγὸς ἐνόμιζα πῶς ἔπρεπε νὰ θέλῃ
νὰ συναθροίζῃ ὁπαδοὺς, καὶ ὄχι ν' ἀποστέλλῃ.

ΦΛΩΡΟΣ

Παιδίον, ἂν ἐνόμισας πῶς ἤλθες εἰς τὸ ὄρος
ὡς πάντα νέον Μάϊον ὑπάγεις ἀνθοφόρος
κ' εἰς ὄχθην ῥύακος χλωρὰν ὑπὸ σκιὰν κοιμᾶσαι,
καὶ εἰς τοὺς κλάδους ἀηδῶν σοὶ ψάλλει, ἀπατᾶσαι.
Ἐδὼ τὸ ἄχαρι βουνὸν καὶ οἱ γυμνοὶ τοῦ βράχοι,
κ' ἡ πεῖνα ἢ πυρόφθαλμος, κ' ἡ ὑλακτοῦσα μάχη,
καὶ εἰς τὴν ἔρημον φυσῶν τὸ πνεῦμα τοῦ θανάτου,
κ' ἐπιπετῶντες κόρακες ἐπὶ τὰ θύματά του.
Ἦ ἴσως τῶν προγόνων μας οἱ συγγραφεῖς ἐξῆψαν
εἰς τὴν ψυχὴν σου νεαρὰν φιλοδοξίας δίψαν,
καὶ πλήρης ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὰ βουνὰ ἐφάνης,
διὰ νὰ πράξῃς ἐνδοξα κ' ἐνδόξως ν' ἀποθάνῃς;
ὦ! πιστευσόν με! Θὰ σφαγῇς ὡς πρόβατον θυσίας,
τὸ σῶμά σου εἰς φάραγγα θὰ κείτετ' ἐρημίας,

κλαυστον, ἄταφον· ὁ γῦψ, ὁ μάρτυς τοῦ ἀγῶνος,
 πρὸς σέ με λαίμαργον κρωγμὸν θενὰ κατέλθη μόνος,
 αἰ τ' ὄνομά σου θὰ σβεσθῇ ἐπὶ τῶν βράχων τούτων,
 εἰς τὴν ἄμμον χάνεται ὁ ῥοῦς τοῦ ποταμοῦ των.

Ἄρῃνε καὶ σύ! Ἀπέτυχον τὰ πρῶτα σχέδιά μου.

Ἦως εἰς τὸν μέγαν ποταμὸν θ' ἀνθέξῃ κόκκος ἄμμου;

Ἡμεῖς θεν' ἀποθάνωμεν· εἶν' ἐδικόν μας χρέος·
 πλὴν σὺ μὴ θέλῃς νὰ χαθῇς ἀκαίρως καὶ ματαίως·
 φύγε! Δι' ἄλλας ἐποχὰς φυλάξου καλητέρας.

Λαμπρὰς ἀκόμη θὰ ἰδῇ τὸ ἔθνος μας ἡμέρας,
 καὶ ἀφ' οὗ πέσωμεν, πολλοὶ θ' ἀναστηθοῦν γενναῖοι.

Ἄν κάτω ἐκεῖ ἄφησες μητέρα νὰ σέ κλαίῃ,
 ἐπίστρεψον καὶ ξήρανον τὰ μαῦρα δάκρυά της,
 καὶ μεῖνον ἕως ν' ἀνδρωθῇς ὑπὸ τὴν πτέρυγά της.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Δὲν ἔχω στέγην εἰς τὴν γῆν καὶ στῆθος νὰ με θάλπῃ.
 Τῶν ὅσοι με ἠγάπησαν, τοὺς μὲν κατέχ' ἡ κάλπη,
 τοὺς δὲ ἡ τύχη με θυμὸν διώκει ἐριννύος.

Δακρύων κύλικ' ἀπ' ἀρχῆς μ' ἐπρόσφερεν ὁ βίος.
 Νὰ πέσω ἔρχομαι κ' ἐγὼ πλησίον τῶν γενναίων.
 Καὶ τί με τοῦτ', ὁ θάνατος ἐὰν μ' ἀρπάσῃ νέον;
 Τὸ δρέπανον τοῦ θεριστοῦ εἰς τοὺς λειμῶνας βλέπει
 ἂν μετὰ στάχεων ξηρῶν καὶ ἄνθη χλωρὰ δρέπῃ;

ΦΛΩΡΟΣ

Ἄλλ' εἰπέ, νέε, πρὸς τὴν γῆν ἣν ἔσπευσας ν' ἀφήσῃς
 δὲν ἔλκει τὴν καρδίαν σου ἀνάμνησις ἢ κλίσις,
 οὐδ' ἐκ τῶν ῥόδων της κἀνέν καὶ διὰ σέ δὲν θάλλει;
 Στῆθος καλὸν νεάνιδος καὶ διὰ σέ δὲν πάλλει;
 Ὁ ἔρως ὅστις τῆς ζωῆς τὴν ἀνοιξιν ποικίλλει,
 ἀκόμ' εἰς τὴν καρδίαν σου δὲν εἶχεν ἀνατείλει;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ὁ ἔρως! ὦ! ἰδοὺ τί φλόξ τὴν ὑπαρξίν μου καίει.

ΦΛΩΡΟΣ

Πῶς, φίλε μου; Ὁ λόγος σου συμπάθειαν μ' ἐμπνέει.

Ὅμιλει· κ' εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν ὀρεινῶν ταγμάτων
ἴσως συγγένειαν ψυχῶν νὰ εὕρης κ' αἰσθημάτων.

Ὁ θάνατος πολιορκεῖ τοὺς λόφους μας τριγύρω·
ἐὰν πρὶν ἀποθάνωμεν τὴν τύχην σου οἰκτείρω,
καὶ τὴν καρδίαν σου ἰδὼν συναισθανθῶ μαζῇ σου,
ἡσυχότερ' ἀπὸ τῆς γῆς θὰ φύγῃ ἡ ψυχὴ σου.
Λοιπὸν ἡ νέα ἦν ζητοῦν οἱ φλογεροί σου πόθοι...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Εἰς ἄλλον παρ' ἐμέ ἡ χεὶρ τῆς δυστυχοῦς ἐδόθη.

ΦΛΩΡΟΣ

Εἰς ἄλλον, ἄλλον! ὦ! Ἴδου καὶ θυμὰ λοιπὸν ἄλλο!
Λοιπὸν δὲν ἦτο δυστυχὴς εἷς μόνος!—Ἀμφιβάλλω;
Εἷς μόνος! Εἶναι ἄμετρον τὸ πλῆθος τῶν θυμάτων·
ἔσαι γυναῖκες ἐπὶ γῆς, τοσαῦτα σφάγια τῶν.
Δι' ἄλλον σὲ παρήτησε. Σοὶ ὤμνυε βεβαίως
πῶς πάντοτε ὁ ἔρως τῆς θὰ διαμένῃ νέος,
ν' ἀλλάξῃ ὅτι δύναται τῆς φύσεως ἡ τάξις,
ν' ἀλλάξῃ γῇ καὶ οὐρανός, καὶ σὺ αὐτὸς ν' ἀλλάξῃς,
ἀλλ' ἡ καρδία τῆς ποτέ! Ὁρκίζοντο τὰ χεῖλη,
καὶ ὁ γλυκύς τῆς ὀφθαλμὸς ἐπιορκῶν ὠμίλει,
κ' εἰς τὴν ὠραίαν τῆς μορφήν ὁ ἔρως ἐμειδία,
καὶ ἦτον ὅλη ἔκστασις καὶ ὅλη ἀρμονία,
καὶ σὺ, ὡς βλέπων ὄραμα χρυσοῦν τοῦ παραδείσου,
τὸ παρελθόν σου, τὸ παρὸν, τὸ μέλλον τῆς ζωῆς σου,
τὸ πᾶν τῇ ἀφιέρωνες, καὶ ὅλος φλόγα πνέων,
ἐτήκεσ' ὡς τὸ λίβανον τὸ πρὸ εἰκόνοσ καῖον,

καὶ εὐδαίμων, καὶ ἀπαρνητῆς τῆς οἰκουμένης ὅλης,
 ἀγγελικὰς πλησίον τῆς χαρὰς ὠνειροπόλεις,
 καὶ πᾶσαν ἄλλην ἡδονὴν τοῦ βίου ἐκριζόνων,
 ὅν ἔρωτά τῆς ἔκρυπτες ὡς θησαυρόν σου μόνον.
 Αἶ! ἄφρον! Εἰς τῆς γυναικὸς τὸν λόγον ἐπιστεύθης.
 Πακράν τῆς ἴσως μ' ἔφεσιν σπουδῆς ἐξενιτεύθης,
 μετ' ἄλγους ἐχωρίσθητε, καὶ ἔκλαιε καὶ ἐθρήνεις,
 καὶ ἐν ᾧ ἐκείνης ἡ εἰκὼν καὶ ἡ ἐλπὶς ἐκείνης
 ἐποίκιλλε τὸ ὕφασμα τῶν ἰδεῶν σου ὅλων,
 καὶ ἐκείνην εἶχες σταθερὸν καὶ μόνον εἶχες πόλόν,
 σὲ ἀπηρνήθη. Ἐλλειπες, καὶ ὁ θερμός τῆς ἔρωτος
 τροφήν ἐζήτει, φαίνεται, κειμένην ἐγγυτέρως·
 ἢ δύναμιν, ἢ θησαυροὺς, ἢ ἴσως ἀπλοῦν κάλλος
 ἐπιδεικνύων, ἀντὶ σοῦ ἀντικατέστη ἄλλος·
 καὶ τέλος ὡς μετ' ἐποχὴν ἐπέστρεψας δακρύων,
 τὸ βλέμμα τῆς ἐγνώρισας προσποιητὸν καὶ κρύον,
 ἐγνώρισας πῶς ἐπὶ γῆς δὲν ἔμεινας τὸ πᾶν τῆς,
 καὶ ἡ καρδία σου, πιστὴ καὶ προνοοῦσα μάντις,
 σοὶ εἶπε πῶς κατέπεσεν ἀθλίως ἡ ζωὴ σου
 εἰς βάσανον, εἰς κόλασιν, ἀπὸ τοῦ παραδείσου·
 καὶ ἐννόησας εἰς τὰ κρυπτὰ ἐμβλέψας τῆς ψυχῆς τῆς,
 πῶς εἶναι μόνη χίμαιρα τῶν γυναικῶν ἡ πίστις.

(Ἐγείρεται καὶ περιπατεῖ ἀγρίως.)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τῆς πράξεώς τῆς ἀγνοῶ τοὺς λόγους, ἀλλ' οὐχ ᾔττον
 ᾔξεύρω πῶς οὐδέποτε ἐπίορκος δὲν ᾔτον.
 Ὅποι' αἱ περιστάσεις τῆς καὶ ἡ τύχη τῆς ὁποία,
 πῶς εἶναι ἡ καρδία τῆς τῆς πίστεως ἐστία,
 πῶς πυκνουμένη σήμερον πανίσχυρος ἐντός τῆς,
 τὴν καίει ὡς πυρκαϊὰ ἡ φλόξ τοῦ ἔρωτός τῆς,

ἐν κρυπτῷ πόνῳ τὸ πικρὸν ποτήριον πῶς πίνει
δακρύων ἅ νυχθημερὸν καὶ σιωπῶσα χύνει
καὶ ἂν εἰς τοῦτον ἔπρεπε νὰ μ' ἀρνηθῇ τὸν βίον,
τὸν θάνατον πῶς ἔκλεξεν ὡς μόνον τῆς νυμφίον.

ΦΛΩΡΟΣ

Παιδίον, δὲν σ' ἐδίδαξεν ὡς ὥφειλεν ἡ πεῖρα
καὶ κατὰ σοῦ ἐπέφερε τὴν αὐστηράν τῆς χεῖρα,
χωρὶς τῆς φαντασίας σου τὴν ζέσιν νὰ πραύνη.
Πιστεύεις ἀμετάτρεπτος πῶς ἔμεινεν ἐκείνη,
διότι σὺ διέμεινας; — Ὡς ἄνεμος ἐτράπη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Χωρὶς τῆς ὑπολήψεως, τί εἶναι ἡ ἀγάπη;
Ναί, φαίνεται ὑπεύθυνος, ἀλλὰ τὴν δυσπιστίαν
κ' ἐμοῦ ἐπίσης θεωρῶ κ' ἐκείνης ἀναξίαν.
Ἐλέγχουν τὰ φαινόμενα τὴν ἀφοσίωσίν τῆς,
ἀλλ' ὑπὲρ πᾶσαν ἔνδειξιν πιστεύω τὴν ψυχὴν τῆς
καὶ νὰ κυρώσω δύναμαι κατὰ τοῦ κόσμου ὅλου,
κατ' ἐμαυτοῦ, πῶς καθαρὰ παντὸς ὑπάρχει δόλου
καὶ πῶς ὁ ἔρως τῆς, ἀκτὶς πυρὸς ἀγιωτέρου,
δὲν εἶναι ὕλης ἀγενοῦς ἢ φύσεως προσκαίρου,
καὶ ἀδελφὸς τῆς ἀρετῆς τῆς ζώσης αἰωνίως,
θα ζήσῃ ἀναλλοίωτος κ' αἰώνιος ὁμοίως.
Ὡ Φλῶρε! Πρέπει σκώληκες ὑπόπτου δυσπιστίας
νὰ φθείρουν ἄνθη εὐγενῇ εἰς εὐγενεῖς καρδίας,
κ' ἐν μέσῳ περιστάσεων δὲν πρέπει διαφόρων
ν' ἀπολαμβάν' ἡ ἀρετὴ ἐμπιστοσύνης φόρον,
καὶ νὰ τὴν διακρίνωμεν καὶ κεκρυμμένην οὔσαν;

ΦΛΩΡΟΣ

Ὡ παῖ, εἰς τὴν καρδίαν μου κινεῖς χορδὴν ἡχοῦσαν,

καὶ ξένον εἰς τὸ στῆθος μου ἀναρρίπεις σάλον·
ἀλλ' εἶναι βέβαιον, ἀλλὰ σὲ ἄφησε δι' ἄλλον.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τίς οἶδε, θυσιάζουσα τὴν ὑπαρξίν της ἤδη
εἰς χρέος ἀπαραίτητον ἀνίσως δὲν ἐνδίδῃ,
τίς οἶδε ποίας φύσεως τὴν καταπείθουν λόγοι
τὸν σκορπιὸν ν' ἀνέχῃται ὅστις κρυπτῶς τὴν τρώγει ;
Ἄν δι' αὐτοῦ τοῦ χωρισμοῦ τοῦ τόσον ἐπωδύνου
πατέρα δὲν διέσωσε θανάτου καὶ κινδύνου,
κ' εἰς τὴν θυσίαν της αὐτὴν ἀνίσως δὲν ἀνήκῃ
τὸ στέφανον τοῦ μάρτυρος καὶ ὅχ' ἡ καταδίκη ;
Τοῦ ὄναρος τοῦ βίου της ἀφ' ὅτου ἐστερήθη
εἰς δάκρυ' ἂν ἡ θλιβερά νεότης της ἐλύθη ;
Μετ' ἀκοιμήτων στεναγμῶν καὶ θρήνων πάντα νέων,
ἀπὸ τῆς γῆς, τῶν οὐρανῶν, τῶν τάφων τελευταῖον
τὸν ἐραστήν ἂν δὲν ζητῇ, παντοῦ τὸν ἐραστήν της,
καὶ δὲν καλῇ τὸν θάνατον ὡς ἐλευθερωτὴν της ;
Καὶ τέλος εἰς τοῦ χωρισμοῦ τὰ βάσανα ν' ἀνθέξῃ
μὴ δυναμένη τοῦ λοιποῦ, ἡξεύρεις ἂν δὲν τρέξῃ
νὰ πέσῃ καὶ νὰ συνταφῇ μαζῇ του εἰς τὰ ὄρη ;

ΦΛΩΡΟΣ

(Ταραττόμενος θεωρεῖ τὸν Δημήτριον)

Τί λέγεις ;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τὰς παραφοράς τοῦ πάθους μου συγχώρει.
Δὲν εἶπα τίποτε.

ΦΛΩΡΟΣ (καθ' ἑαυτὸν)

Ἐὰν... ὦ! Ἄτοπος ιδέα!

(Πολλοὶ ὁπαδοί του ἔρχονται συγχρόνως. Ἀκούονται πολεμικὰ τύμπανα
τῶν Τούρκων.)

ΧΛΩΡΟΣ

Στρατεύματα, ὦ ἀρχηγέ, ἀκαταπαύστως νέα
σωρεύονται· κατέλαβον τοὺς βράχους ὅλους πέριξ·
μέχρι τῆς ἄκρας τοῦ βουνοῦ ἢ μία φθάνει πτέρυξ,
κ' ἡ ἄλλη μέχρι τοῦ κρημνοῦ.

(Ἔρχονται ἄλλοι.)

ΙΠΠΟΤΗΣ

ὦ ἀρχηγέ, οἱ δρόμοι
ἐκλείσθησαν. Ὁ τοῦ Σταυροῦ μᾶς ἔμεινεν ἀκόμη,
πλὴν κ' ἐκεῖ τώρα κυματεῖ σημαία ὑψωμένη·
καὶ τώρα πᾶσα ἐκφυγὴ μᾶς εἶναι κεκλεισμένη.
Ἀκούεις τὸν ἀλαλαγμὸν, τὸν κρότον τῶν τυμπάνων;

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

(Μετ' ἄλλων)

Ἐκλείσθημεν ὁλόγυρα ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

ΦΛΩΡΟΣ

Φοβοῦνται μὴ τοὺς φύγωμεν καὶ δι' αὐτὸ μᾶς κλείουν;
Ἄς μὴ φοβῶνται.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἀρχηγέ, οἱ Τοῦρκοι σοὶ μηνύουν
συμβιβασμόν. Ὁ πρέσβυς των ἀπ' ἔξω περιμένει.

ΦΛΩΡΟΣ

Συμβιβασμόν; Τὸν πρέσβυν των εἶπέ τον νὰ πηγαῖνῃ.
Εἶπε, δὲν συμβιβάζομαι εἰμὴ ἀφ' οὗ νικήσω.
Ἄν θέλουν τότε, στέλλουσι τοὺς πρέσβεις των ὀπίσω.
Καιρὸς, τοῦ δάσους ἀετοί! Τὰ ξίφη σας, ἀνδρεῖοι!

Ἰπάγωμεν, καὶ ὁ ἐχθρὸς ἐὰν μᾶς περικλείῃ,
 ἅς μάθῃ πῶς τὸν κεραυνὸν ἐνέκλειςεν ἀφρόνως·
 ὁ κεραυνὸς πῶς ῥήγνυται καὶ πίπτει μισαιφόνως·
 καὶ ὅπου Ἑλλήνι κατοικεῖ, τῶν ὅπλων μᾶς ὁ κρότος
 ἅς ἀντηχήσῃ, ὥς παιᾶν ἐλευθερίας πρῶτος.
 Θάρρεῖτε, καὶ ὁ χορηγὸς τῆς νίκης εἶν' ἐπάνω!

(Σύρουσιν ὅλοι τὰ ξίφη καὶ κινοῦνται ν' ἀναχωρήσωσιν. Ὁ Φλῶρος
 στρέφεται καὶ βλέπει τὸν Δημήτριον)

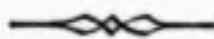
Καὶ σύ; . . .

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἐγὼ εἶμ' εὐτυχής· μαζῇ σου θ' ἀποθάνω.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ἄγριος τόπος εἰς τὸ δάσος. Εἴσοδος σκοτεινοῦ σπηλαίου. Ἐπὶ βράχου μικρὰ σημαῖα Ἑλληνικὴ λευκὴ φέρουσα κρανίον καὶ ὑπ' αὐτὸ τὴν ἐπιγραφήν· «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ.» Ἀκούονται μεμακρυσμένοι πυροβολισμοί.

• Ὁ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἔρχεται στηρίζων τὸν ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ὥχρὸν καὶ ἡμιθανῆ. Τὸν καταθέτει εἰς τὴν ῥίζαν δένδρου παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ἐρχόμενος)

Κάθησ' ἐδῶ· τὸ σπήλαιον τοῦ ἀρχηγοῦ ἰδού το·
ἀκίνδυνον καὶ ἥσυχον τὸ μέρος εἶναι τοῦτο·
σημαῖα εἰς τὴν εἴσοδον ἐστήθη ὥς σημεῖον
εἰς πληγωθέντας ἄσυλον καταφυγῆς δεικνύον.

(Ὁ Δημήτριος κάθηται εἰς τὴν ῥίζαν.)

Πῶς εἶσαι;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Σκοτοδινιῶ, τὰ γόνατά μου τρέμουν.

Θεέ!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τί ἤθελες ἐκεῖ ποῦ ἄνδρες ἐπολέμουν;
Ὅχ' εἰς ἀκάνθας καὶ κρημνοὺς, εἰς κρίνα καὶ εἰς ῥόδα
κ' εἰς χλόης τάπητας γλυκεῖς συνήθισας τὸν πόδα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ὦ! ἡ καρδία μου κτυπᾷ, τὸ αἷμά μου παγώνει, ...
ἐμπρός μου γῆ καὶ οὐρανὸς κινεῖται ὥς σφενδόνη...
Νὰ σχηματίσ' ἡ γλῶσσά μου δὲν ἡμπορεῖ τὰς λέξεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (φέρων ἀγγεῖον τὸ ὁποῖον ἐγέμισεν ὕδωρ ἀπὸ τὸν πλησίον
χείμαρρον)

Νερὸν σοὶ φέρω δροσερὸν τὰ χεῖλη σου νὰ βρέξῃς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (ἀφ' οὗ ἔπιεν)

ᾠ! Μ' ἀνεγέννησεν αὐτὸ καὶ τοῦ βουνοῦ ἡ αὔρα.

Τὰ δένδρ' αὐτὰ ἐπάνω μου τὰ σύσκια καὶ μαῦρα
γαλήνην καὶ ἀνάπαυσιν εἰς τὴν ψυχὴν μου χύνουν,

• καὶ τὴν ἀγρίαν ταραχὴν τῶν νεύρων μου πραΰνουν.

ᾠ! Τί σκηναί! Τί θέαμα! Τί τραγωδία φρίκης!

Τὸ θάρρος τῶν πολεμιστῶν, τὰ ὄνειρα τῆς νίκης,
τὰ βλέμματα ὡς ἥστραπτον, τὰ ὅπλα ὡς ἀντήχουν,
δυνάμεις ὅλα μ' ἔδιδον καὶ ὅλα μ' ἐνεψύχουν.

Τὸ στῆθος πάλλον, ὡς δορκὰς εἰς τοὺς κρημνοὺς ἐπέτων,
καὶ ὅταν ὅπλα ἔτρυζον, κ' αἱ σφαῖρ' αἱ φλογεραὶ των
τριγύρω μου συρίζουσαι μοὶ ἔκαιον τὴν κόμην,
ἀνένδοτος καὶ τολμηρὰ εἰσέτι ἐστεκόμην·

πλὴν ὅτε ἐγυμνώθησαν αἱ μάχαιραι, πλὴν ὅτε
εἰς τὸν ἐχθρὸν ἐχύθησαν λυσσῶντες στρατιῶται
ὡς λέοντες εἰς ποίμνιον, καὶ εἶδα ρέον αἷμα,
καὶ ἀπειλοῦν τὸν οὐρανὸν τοῦ θνήσκοντος τὸ βλέμμα,
κ' ἐμπρὸς μου σάρκες ἔσπαιρον, ἡ ἀσθενὴς μου φύσις
ἐνέδωσε, μ' ἐπάγωσαν ἐκλείπους' αἱ αἰσθήσεις,
καὶ ἔπεσα. Θ' ἀπέθνησκον ἐκεῖ ὡς τόσοι ἄλλοι,
ἀνίσως ἡ ἀγκάλη σου δέν μ' εἶχε περιβάλει.

ᾠ! Διατί δέν μ' ἄφησας!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Μὴ ἐπιμένῃς πλέον.

Τί θέλεις εἰς τὰς φοβεράς ἐρήμους τῶν ὀρέων,
ὅπου εἰς χάσματα πετρῶν ὁ ἀετὸς φωλεύει,
καὶ πλὴν ληστοῦ νυκτοχαροῦς οὐδεὶς ποτε ἀνέβη;

Τί θέλεις ὅπου ἄγρια ἀνδρῶν λυσσῶσι πάθη,
 ὅπου τὸ αἶμα χύνεται, ὅπου δικάζ' ἡ σπάθη,
 καὶ ὅπου ἐπανίστανται πρὸς τρόπους καὶ πρὸς λέξεις
 καὶ ἡ ἀγνή σου ἀκοή καὶ αἱ σεμναί σου ἔξεις;
 Ὡς ῥόδον κηπευόμενον ἠϋξήθης κ' ἐκαλλύνθης,
 καὶ ὑπὸ περιποίησιν κ' ὑπὸ φροντίδας ἦνθεις,
 κ' ἡδ' εἰς τοῦ ὄρους τὴν πνοὴν κ' εἰς ἔδαφος πετρῶδες
 ἐκτίθεσαι. Θὰ μαρανθῆς τὸ ἄνθος τὸ εὐῶδες.
 ὦ! τὰς ἡμέρας, τὰς καλὰς ἡμέρας ἐνθυμήσου
 τῆς ἀμερίμνου σου ζωῆς, τῆς παιδικῆς ζωῆς σου,
 ὁπότε μὴ γνωρίζουσα τῆς τύχης τὰς θυέλλας,
 τὸ ἔαρ τῆς ὑπάρξεως ἀθῶως προσεγέλας.
 Ἐπίστρεψον εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὸν κόσμον πάλιν·
 δὲν θενὰ εὖρης καθὼς πρὶν τὴν πατρικὴν ἀγκάλην,
 πλὴν ν' ἀπολαύσης δύνασαι ἀκόμη εὐτυχίαν,
 ὁπόσῃν καὶ ὁ οὐρανὸς μᾶς δίδει καὶ ὁποῖαν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Αἱ παιδικαὶ ἡμέραι μου, αἱ παιδικαὶ ἡμέραι!
 Τὴν ἀνθηρὰν των ἐποχὴν ὀπίσω πάλιν φέρε.
 Εἰς τοὺς λειμῶνας τῆς ζωῆς ἐπέτων ἀμερίμνως,
 ἦτον κελάδημα χαρᾶς ὁ πρωῒνός μου ὕμνος,
 κ' ἐλπίζουσαν μ' ἡσπάζετο καὶ μ' ἔνδυε τὸ μέλλον·
 ὦ! πῶς, ὦ! πῶς προσήρραξα κατὰ φρικτῶν σκοπέλων;
 Ποῦ ἐπλανήθην; τί ζητῶ; τί περιμένω τώρα;
 Ποῦ τρέχ' ἡ ἀνοδήγητος εἰς τὰ πελάγη πρῶρα;
 Πρὶν, κατ' ἐμοῦ ἂν θύελλαι, ἂν δυστυχί' ἐφώρμων,
 ἐπάλαιον, καταφυγῆς ἐζήτουν τότε ὄρμον.
 Ἦδη ποῦ ὄρμος; ποῦ λιμὴν; Ἐπάνω μου καὶ πέριξ
 πλανᾶται κ' ἐπεκτείνεται θανάτου μαύρη πτέρυξ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

*Αν βλέπης βάραθρα ἐμπρὸς, ὦ ! ἄφες με ὀπίσω
πρὸς κλίματα γλυκύτερα τῆς γῆς νὰ σ' ὀδηγήσω.

*Ἡ χελιδὼν ὅταν ἰδῇ χιονοφόρα νέφη,
πρὸς θερμότεραν φωλεὰν πετῶσα ἐπιστρέφει,
καὶ τὸν χειμῶνα παραιτεῖ τὸ πέλαγος ὁ ναύτης·
ἄφες καὶ σὺ τὸν κίνδυνον τῆς ἐρημίας ταύτης·

ἐκεῖ ἀκόμη συμπαθεῖς ψυχὰς θεν' ἀπαντήσης,
θὰ σβύσῃ τοὺς πόνους σου ἢ ἕξις καὶ ἡ φύσις.

*Αν μαρανθέντα ἔπесαν τὰ πρωῒνά σου ἄνθη,
ὁ κλάδος ὅστις τὰ γεννᾷ οὐδόλως ἐμαράνθη·
ἐλπίδες πάλιν εἰς αὐτὸν θ' ἀναφανοῦν καὶ πόθοι,
καὶ νῆμα πάλιν ἡ ζωὴ χρυσοῦν θενὰ σὲ κλώθῃ.
*Ἐλθὲ, ἄς φύγωμεν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Καὶ πῶς; *Ἡξεύρεις τὰς διόδους
πῶς κλείουν κρίκοι φλογεροὶ πολέμου μανιώδους.
*Ἐκεῖ τὸ μαῦρον βάραθρον τοῦ καταρράκτου χαίνει.
*Ἐδῶθεν μάχη, σίδηρος καὶ πῦρ μᾶς περιμένει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

*Ανάθες τοῦτο εἰς ἐμέ. Εἰς τὸ βουνὸν ὀπίσω
δι' ἀπατήτου φάραγος στενῆς θὰ σ' ὀδηγήσω.
*Ἐπὶ τοὺς βράχους κρέματα, ὑψοῦται ἀποτόμως,
καθέτως εἰς τὸ βάραθρον βυθίζεται ὁ δρόμος,
τὴν κοίτην παρακολουθεῖ ἀγρίου καταρράκτου,
καὶ ὑπογείως διαβάς, δι' ἐλιγμοῦ ἀτάκτου,
εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Δελφῶν μᾶς φέρει τελευταῖον.
*Ἐκεῖθεν διαπλεύσαντες τὸ κῦμα τὸ Κρυσσαῖον
σωζόμεθα εἰς ἀσφαλῆ παράλια γειτόνων,
ἢ ἄσυλον λαμβάνομεν τὰς νήσους τῶν Ἰόνων.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (μετὰ μικρὰν σιωπὴν, ἐφ' ἧς φαίνεται προσέχων
εἰς μεμακρυσμένον κράτον)

Καὶ παραιτεῖς τοὺς φίλους σου ;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τὸ πᾶν, ἐὰν σέ σώσω.

Δὲν δειλιῶ, εἴμ' ἔτοιμος τὸ αἷμά μου νὰ δώσω·
ἀλλ' ὅμως νὰ σπαταλευθῇ ἂν πρόκηται ματαίως,
νὰ τὸ φυλάξω διὰ σέ νομίζω πρῶτον χρέος.
Ἀνίσως καὶ εἰς γίγαντος τὰ νεῦρά μου ἐντείνω,
ὕπὲρ τοῦ ἔθνους μου εἰς τί καὶ πῶς θενὰ συντείνω ;
Ὡς τέλους τί θὰ δυνηθῇ ἡ φάλαγξ τῶν ἀνδρείων
κατὰ φαλάγγων καὶ στρατῶν μυρίων καὶ μυρίων ;
Ἐνδόξως ἴσως θὰ σφαγῇ καὶ δάφνας θενὰ δρέψῃ,
ἀλλὰ χωρὶς τὸν δουλικὸν ζυγὸν νὰ καταστρέψῃ.
Ὅταν ἰδῶ νὰ καταβῇ, τὸ ῥόπαλον προτεῖνον
εἰς τῶν μαχῶν τὸ στάδιον τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων,
ἡ φλόξ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐκ πέρατος εἰς πέρας,
γενναίας νὰ κινῇ ψυχὰς καὶ χεῖρας ἐλευθέρας,
ὅταν ἀκούσω ἀντηχοῦν καὶ ὡς τὰ νέφη φθάνον
τυραννοκτόνον κήρυγμα καὶ κροῦσιν τῶν τυμπάνων,
τότε δὴ δράττομαι κ' ἐγὼ τοῦ πυροβόλου πάλιν,
καὶ ὡς ἐσχάτης μου πνοῆς ἐμμένω εἰς τὴν πάλην.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (προσέχων εἰς πυροβολισμοὺς, οἵτινες ἀκούονται
πλησιέστεροι. Τρέχει πρὸς τὸν λόφον ἀνήσυχος)

Ἀκούεις ! πυροβολισμοί ! ἀντιβοοῦν οἱ βράχοι.
Αἶ ! πλησιάζει πρὸς ἐδὼ συρίζουσα ἡ μάχη.
Ἡ ἔκβασίς της ποία ; τίς ἡ τύχη τῶν ἀνδρείων ;
Αἶ σφαῖραι ἅς φρικτὴ πνοὴ κινεῖ τῶν Ἑριννύων
ποίαν διεύθυνσιν πετοῦν, εἰς ποῖον στήθος τείνουν ;
Ἐμπρὸς τοῦ ἄρά γ' αἱ σειραὶ τῶν Μουσουλμάνων κλίνουν,

καὶ θριαμβεύων χύνεται καὶ σφάζων καταστρέφει,
ἢ τ' ἀνδρικὰ του ὄμματα θανάτου σβύνουν νέφη;

(Πρὸς τὸν Γεώργιον, ὅστις εἶχεν ἀναβῆ εἰς βράχον κ' ἐθεώρει)

Τί βλέπεις;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (καταβαίνων)

Τίποτε· ἀλλὰ ἡ μάχη θὰ μᾶς φθάσῃ,
καὶ τότε καταφύγιον δὲν μένει εἰς τὰ δάση.
Ὁ δρόμος ὁ ἀπόκρυφος εἶν' ἀνοιχτὸς ἀκόμῃ·
μικρὸν ἀκόμῃ δίσταζε, καὶ κλείονται οἱ δρόμοι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ὦ! Διατί δὲν δύναμαι εἰς χεῖρα ῥωμαλέαν,
κ' εἰς τάγματα πολεμιστῶν νὰ φέρω τὴν ῥομφαίαν,
καὶ μεθ' ὀρμῆς τοῦ κεραυνοῦ, καὶ βίας τοῦ ἀνέμου,
νὰ τρέχω εἰς τὰ φλογερὰ πεδία τοῦ πολέμου,
καὶ ν' ἀτενίζῃ ἄτρομον τὸ γυμνασθέν μου βλέμμα,
ἀγωνιῶντας, θνήσκοντας καὶ καταρρέον αἷμα!
ὦ! Διατί δὲν δύναμαι νὰ καταβῶ τὸ ὄρος
ὥς ἀετὸς ὑπόπτερος, ὥς ὄρνις νικηφόρος,
ὑπὸ πλατεῖαν πτέρυγα τὸν ἰσχυρὸν νὰ σκέπω,
κ' εἰς τὸ πεδίων λάμποντα τῆς μάχης νὰ τὸν βλέπω!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἀκούεις; ἐπλησίασαν· τὸ ἔδαφος γογγύζει·
πυρίτιδα ὀσφραίνομαι. Ὁ κίνδυνος ἐγγίζει.
Σώθητι, ἀκολούθει με. Ἐλθε καὶ μὴ βραδύνης·
ὁ θάνατός σου ἄφευκτος ἀνίσως περιμείνης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τί θέλω εἰς τὸν στρόβιλον τοῦ πολυφλοίσβου κόσμου;
Δι' ἀκανθῶν ἕως ἐδῶ διῆλθεν ἡ ὁδός μου,
κ' ἐπὶ τῆς πολυστόνου μου αὐτῆς ὁδοιπορίας
εἰς πᾶσαν ἄφησ' ἀκανθαν ἐν ῥάκος εὐτυχίας.

Ἐὰν ἡγνόουν τὴν ζωὴν, τὴν ἐδεχόμην ἴσως·
τὴν εἶδα, καὶ ἀποστροφὴν μ' ἐνέπνευσε καὶ μῖσος.
Ἀφ' οὗτου εἶδα δύσασαν πᾶσαν χαρὰν γηίνην,
καιρὸς τὴν ἐσπερίαν μου νὰ ἐτοιμάσω κλίνην,
καὶ τὴν ἐγρηγοροῦσάν μου καρδίαν νὰ κοιμήσω.
Τὸν τάφον ὃν ζητῶ, πρὸς τί ἄλλοῦ νὰ τὸν ζητήσω;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Μὴ λέξεις ἀπογνώσεως, μή! Πείσθητι. Κ' ἡ λύπη,
καθὼς παρέρχεται τὸ πᾶν, παρέρχεται κ' ἐκλείπει.
Εἰς τὰς ἀπελπισίας μας οὐχὶ σπανίως εἶδα
τὸν χρόνον ἐγκεντρίζοντα καὶ πάλιν τὴν ἐλπίδα.
Ἄλλ' ἔστω, καὶ ἂν πέπρωται νὰ φέρῃς μέχρι τέλους
εἰς τὴν καρδίαν σου αἰχμὴν φαρμακευμένου βέλους,
μὴ θέλῃς νὰ θανατωθῇς· ὑπόφερε γενναίως.
Πρὸς τὸν Θεόν σου καὶ πρὸς σέ τοιοῦτον ἔχεις χρέος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἀκούεις; Ποῖος ἔρχεται;

ΛΑΜΠΡΟΣ

(Ἐρχεται τετραυματισμένος καὶ ῥίπτεται εἰς βράχον)

Ἀπέκαμα! ἐκπνέω!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Λάμπρος!

(Ὁ Γεώργιος καὶ ὁ Δημήτριος πλησιάζουσι καὶ τὸν βοηθοῦσι νὰ καθήσῃ.)

Αἱματόβαπτος! Πῶς καίεις!

ΛΑΜΠΡΟΣ

Καίω, καίω!

Τὰ ὕπατά μου κόπτονται· τὸ αἷμά μου πυρέσσει.
Ἀχλὺς νεφέλης ἀπειλεῖ τὴν ὄψιν μου νὰ σβέσῃ.
ὦ!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Κάθησον, ἡσύχασον. Δὲν ἔχεις πληγὴν;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Δύω.

Καίουν τὰ χεῖλη μου, διψῶ! ὦ! δότε μοι νὰ πῖω.

(Ὁ Δημήτριος τῷ δίδει ὕδωρ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἐξηντλημένος φαίνεσαι. Εἰπὲ τί σοὶ συνέβη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τί γίνονται οἱ φίλοι μας; Ὁ Φλῶρος θριαμβεύει;

ΛΑΜΠΡΟΣ

ὦ! ἄφετε ν' ἀναπαυθῶ καὶ ν' ἀναπνεύσω μόνον!

Προσμείνατε ὡς ἡ ἀκμὴ νὰ πραῦνθῇ τῶν πόνων.

Τὰ γόνατά μου κάμπτουςιν αἱ χεῖρες τοῦ καμάτου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τί γίνεται ὁ ἀρχηγός;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ἡ ὥρα τοῦ θανάτου

ἐκτύπησε δι' ὅλους μας. Τῆς τόλμης τῶν γενναίων

τὸ πλῆθος ὑπερίσχυσεν. Ἐλπίς δὲν μένει πλέον.

Τὸ πᾶν ἀπώλετο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τί; τί; ὦ! λέγε, διηγήσου.

Τί ἐγένεν ὁ ἀρχηγός καὶ τί οἱ σύντροφοί σου;

Ἡ μάχη ἐξακολουθεῖ;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ἀλλὰ στιγμαὶ ὀλίγαι

θενὰ τὴν παύσουν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (πρὸς τὸν Δημήτριον)

Ἀκουσον τὴν συμβουλήν μου, φύγε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἄλλ' εἰπέ, λέγε, διατί; εἰπέ μας τί συμβαίνει;
Ἡ μάχη πῶς εὐρίσκεται; ὁ ἀρχηγὸς ποῦ μένει;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ὡς τὴν βοὴν ἠκούομεν θαλάσσης κυματούσης
τῶν Τούρκων τοὺς ἀλαλαγμοὺς, καὶ τῶν τυμπάνων κρούσεις.
Τοὺς λόφους καὶ τὰς φάραγγας αἱ τάξεις των ἐπλήρουν,
καὶ ἕως οὗ ἐβλέπομεν, τὸ ὄρος ἐπλημμύρουν.
Ἄλλ' ὥς τὸ ἀκρωτήριο τὴν λύσσαν τῶν κυμάτων
θραύει, σκοπέλοις θωρηκτὸν τὸ στέρνον ἀντιτάττον,
ὁμοίως τοὺς ἀπέκρουον τὰ χαρακώματά μας.
Τὰ πυροβόλα σφίγγοντες θερμὰ εἰς τὰς παλάμας,
γραμμὴν περιεγράφομεν τριγύρω μας θανάτου·
ὠπισθοδρόμει ὁ ἐχθρὸς, κ' ἐπὶ τὰ βήματά του,
ἡμεῖς, πυρώδεις, σφίγγοντες τὸ ξίφος ἀπολλύον,
καθὼς ἐπ' ἄγραν φεύγουσαν τοῦ θηρευτοῦ ὁ κύων!
Τρεῖς ὥρμησαν, τρεῖς ἔφυγον, καὶ τρεῖς ἡ γῆ ἐβάφη
εἰς αἵματα, κ' ἐκάλυψαν θανόντες τὰ ἐδάφη.
Πλὴν τὴν τετάρτην ἄγριος σημαιοφόρος μαῦρος
ὀρμαῖ καὶ τὴν σημαίαν του ἐπὶ τῶν λίθων γαύρως
κτυπᾷ τοῦ χαρακώματος. Ὡς ὑετὸς ῥαγδαῖος
αἱ σφαῖραί μας ἐπάνω του πετοῦν, ἀλλὰ ματαίως·
ὑβρίζων, τὴν σημαίαν του τὴν ἐρυθρᾶν ἐκίνει,
καὶ μετ' αὐτῆς ἐφαίνετο πῶς τὰς ἀπομακρύνει·
ἐν τούτοις ὁ ἡλεκτρισμὸς τοῦ ἀναιδοῦς του θάρρους
ἀνδρειότερους καθ' ἡμῶν ἐξῆψε τοὺς βαρβάρους.
Φάλαγξ αὐτῶν ὥς ἐμμανὴς ἐπάνω μας ἐχύθη·
τοῦ πρώτου τείχους ὑπ' αὐτὴν ἐνέδωσαν οἱ λίθοι,
καὶ ἤδη παρεδίδετο ἡ πρώτη φυλακὴ μας,
ἐὰν ὥς τίγρις κατ' αὐτῶν δὲν ἔπιπτεν ὁ Κλίμας.

Ἡὺρ πνέων, μέλανα φορῶν, μυκώμενος, ἐθάρρρεις
 ὥς ἦτο δαίμων ἔνσαρκος ἢ ὁ ἀρχαῖος Ἄρης.
 Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἔφλεγον ὡς στόματα καμίνων·
 τὰ ἴχνη τοῦ αἵματηρὰ κατόπιν τοῦ ἀφίνων,
 ἔρριψθη, καὶ εἰς οὐρανοὺς τὰ βλέμματα ὑφόνων,
 Πραϋνθήτι, ἀνέκραξεν, ὦ πνεῦμά της θυμόνον,
 λάβε σπονδὴν ἀχνίζουσαν καὶ εἰς τὸ αἶμα λούσου,
 καὶ παραδέξου τὴν πιστὴν ψυχὴν τοῦ ἐραστοῦ σου.»
 Καὶ ἔσφαζεν ὡς θεριστῆς τοὺς στάχεις καταβάλλων.
 Ἐν κτύπημα κατέρριψε τὸν μαῦρον πρὸ τῶν ἄλλων.
 Μετέπειτα πλανώμενος ὡς ἄγγελος θανάτου,
 στίβας ἐσώρευε νεκρῶν εἰς κάθε κτύπημά του.
 Ἀφ' οὗ δὲ ἐκορέσθησαν οἱ ἄγριοί τοῦ πόθοι,
 καὶ σφάζον εἰς τὰς χεῖράς του, τὸ ξίφος ἐστομώθη,
 ὡς λάρος λαίμαργος βουτᾶ εἰς τῶν κυμάτων βάθη,
 εἰς τὰ πυκνά των κύματα ἐβούτησε κ' ἐχάθη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Κλίμας! αὐτοῦ ἔθαψαν, νομίζω, τὴν νυμφίαν
 οἱ Τοῦρκοι ζῶσαν;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ναί, αὐτοῦ. Ἐκδίκησιν ἀξίαν
 τῇ ἔδοσεν, ἐπλήρωσε καλοῦ πολίτου χρέος,
 καὶ ἐνταυτῷ ἀπέθανεν ὡς Ἕλληνα, ὡς γενναῖος.
 Ἐγὼ τὸν Κλίμαν βοηθῶν κ' ἐπόμενος κατόπιν,
 τῶν ἄλλων συμπολεμιστῶν ἐξαίφνης ἀπεκόπη.
 Μυρία ξίφη κατ' ἐμοῦ ἀνηγερμένα ἦσαν·
 ἀντεμαχόμεναι πρὸς στρατὸν καὶ πρὸς χιλίων λύσσαν·
 ἐκ δὲ πλήγῃς ἥτις νωπὴ διέχαιν' ἐσχισμένη
 τὸ αἷμά μου διέρριψε καὶ ὄλον μ' ἐξησθένει.
 Ἡ πάλῃ ἦτον ἄνισος καθ' ἑκατὸν εἰς μόνος.

Τὸ ξίφος μου μ' ἐξέφυγεν ἐν μέσῳ τοῦ ἀγῶνος,
 κ' ἐστερημένος καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς δυνάμεώς μου,
 αἰχμαλωσίαν ἔβλεπον ἢ θάνατον ἐμπρός μου.
 Αἰχμαλωσίαν, δις καὶ τρίς θανάτου σκληροτέραν!
 Ἄγριος Ἄραψ καὶ πληγὴν μοὶ ἔφερε δευτέραν,
 καὶ ἤδη τρίτης ἔμελλον νὰ καταντήσω θῦμα,
 ὁπότεν κατὰ σύμπτωσιν ἰδὼν μαχαίρας τμῆμα,
 τὸ σφικτοέδεσα ἐντὸς τῆς ἀσθενοῦς παλάμης,
 καὶ ὅλας μου διὰ μιᾶς ἐντείνας τὰς δυνάμεις,
 οὕτως ἐσώθην πολεμῶν καὶ τοὺς ἀπίστους σχίσας,
 καὶ μόλις ζῶν διέφυγα, κ' εὐρίσκομαι μαζῇ σας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Δὲν εἶπες πλὴν τί γίνονται ὁ ἀρχηγὸς κ' οἱ ἄλλοι.

ΛΑΜΠΡΟΣ

Οἱ ἄλλοι; Ἐξακολουθεῖ ἡ ἀνισὸς των πάλη.
 Τὸ πρῶτον τεῖχος ἔπεσεν. Ἡ μάχη συνεμίγη,
 εἰς ἐν συσσωματούμενοι διέμεινον ὀλίγοι.
 Ὁ ἀρχηγὸς εἶναι παντοῦ, εἰς ὅλα κ' ὑπὲρ ὅλων.
 Ἡ κυβερνήσά του φωνὴ κροτεῖ ὡς πυροβόλον.
 Ὅπου φανῇ, τὴν πλάστιγγα λυγίζει τῶν πολέμων,
 καὶ φεύγει τὴν ῥομφαίαν του ὁ Μουσουλμάνος τρέμων.
 Ἀλλὰ διεσκορπίσθησαν τῶν φίλων του οἱ πλεῖστοι.
 Ὁ θόρυβος εἶναι κοινὸς κ' ἡ σύγχυσις μεγίστη·
 γενναίως εἰς τὸ κεντρικὸν χάρακωμα παλαίει
 καὶ Σπαρτιάται σώζουσι τὴν δεξιὰν γενναῖοι,
 καὶ πέραν πρὸς τ' ἀριστερά, εἰς τοῦ κρημνοῦ τὰ μέρη
 πεισματωδῶς οἱ ὁπαδοὶ ἀντέχουν τοῦ Κρυνέρη.
 Ἡ μάχη ἐξακολουθεῖ ὡς οὗτοι ν' ἀπαυδῇσούν.
 Ἐλπίδες μάταιαι! στιγμὰς ὀλίγας θενὰ ζήσουν!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Καὶ θὰ θερίσῃ σήμερον καθὼς ἄγροῦ ἀστάχεις
 τὸ ἄνθος τῆς πατρίδος μας ὁ πέλεκυς τῆς μάχης;
 ἢ κόψ' ἡ μοῖρα τῆς ζωῆς τῆς εὐγενοῦς τὸν μίτον,
 ἢ ὕψος κ' ἐνθουσιασμὸς ἢ φύσις πᾶσα ἦτον;
 Εἰς τὴν στιγμὴν τὴν ἱερὰν, καθ' ἣν θεν' ἀναβαίνει
 ἀπὸ τῆς γῆς εἰς οὐρανὸν ψυχὴ ἡγιασμένη,
 καὶ σμῆνος εὐτυχῶν ψυχῶν θὰ τὴν περικυκλόνῃ,
 ἡμεῖς θεν' ἀποθνήσκωμεν ἐδῶ μακράν των μόνοι;

(Καλύπτει τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν τοῦ. Ἐξωθεν ἀκούεται θόρυβος.)

Ἀκούετε τὴν ταραχὴν, τὸν θόρυβον τὸν νέον;

Ἀκούετε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εἶν' οἱ ἐχθροί. ὦ! μὴ διστάζῃς πλέον.

Μὴ ἀπωλέσῃς τὰς στιγμὰς αὐτὰς τὰς τελευταίας.

Φύγε, ὁ δρόμος εἶν' ἐδῶ.

(Ῥίπτονται εἰς τὴν σκηνὴν ὁ **ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ** καὶ **ΠΟΛΛΟΙ ΛΑΛΟΙ**
 σκορπιζόμενοι εἰς διαφόρους θέσεις.)

ΛΑΜΠΡΟΣ

Θεέ! ὁ Καλλικέας!

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Τὰ δένδρα! Σπαρτιᾶταί μου, τὰς πέτρας! μὴ ἀργεῖτε.

Πηδᾶτε! Εἰς τὸ σπήλαιον ἐπὶ ὅχυρωθῆτε.

(Διάφοροι ἀναβαίνουν τοὺς βράχους.)

Μᾶς κυνηγοῦν. Αἶ! πτώματα ἅς καλυφθοῦν οἱ δρόμοι.

Τὰ πυροβόλα σας βραγχνὰ δὲν φαίνονται ἀκόμη.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Δὲν ἔρχονται κατόπιν μας. Δὲν εἶχον τόλμην τόσῃν

τὰ ἐπικίνδυνα στενὰ τῶν βράχων ν' ἀναβῶσιν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἐφύγετ', ἐσκορπίσθητε! ὁ ἀρχηγὸς ποῦ μένει;

ΧΛΩΡΟΣ

Ἐδὼ καθήμεθ' ἀσφαλεῖς· κἄνεις δὲν ἀναβαίνει,
καὶ ἂν ἀπλῶς κυλίωμεν κατὰ τῶν βράχων λίθους.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐδὼ ἡμέρας πολεμοῦν ὀλίγοι κατὰ πλήθους.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ἐκεῖ! ἐκεῖ! τὰς κορυφάς! Γενναῖοι, μὴ φοβεῖσθε.

Ἄς τρέμη μόνος ὁ ἐχθρὸς ἐν ὄσῳ ζῶντες εἴσθε.

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ἀπескиρτήσατε καὶ σεῖς τῆς μάχης τὸ πεδῖον;

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Τὸ στάδιόν της θέατρον εἶναι σφαγῶν ἀγρίων.

Ἡ σιδηρᾶ εὐστάθεια δὲν φθάνει τῶν γενναίων
νὰ καταβάλῃ τὴν ὀρμὴν τῶν πολεμίων πλέον.

Ὁ ἀριθμὸς ἀνώτερος ἐδείχθη τῆς ἀνδρίας.

Ἡ μάχη τώρα σύγκειται ἀπὸ μονομαχίας.

Τινὲς ἀντέχουν. Νὰ σωθοῦν δὲν εἶναι ἡ ἐλπίς των,
ἀλλὰ νὰ πέσουν μετ' ἐχθρῶν ἐλπίζουν ὅ,τι πλείστων.

Κ' ἡμεῖς δὲν ἐπροσφέραμεν μικρὰν σπονδὴν αἱμάτων.

Οἱ λέοντές μου εἰς σωροὺς ἐπάτησαν πτωμάτων,

κ' ἐκεῖ ὑπὸ τὴν ἄνισον καταβληθέντες πάλιν,

ἤλθον ἐδὼ τὸν πόλεμον ν' ἀνανεώσουν πάλιν.

ΛΑΜΠΡΟΣ

Λοιπὸν, — ἐνέδωσε λοιπὸν τὸ δεξιὸν σας κέρασ;

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ἐκαρτερήσαμεν πολὺ. Πλὴν θέσεις ἀνωτέρας

οἱ Τοῦρκοι ἐκυρίευσαν, κ' ἐκεῖθεν πῦρ ῥαγδαῖον

ὀλόγυρά του θάνατον καὶ φρίκην διαχέον,

ἵπτεται τέλος εἰς ἡμᾶς ἀνεκδικήτου μοίρας.
 Ἰϋθὺς τὰς θήκας κατὰ γῆς, τὰ ξίφη εἰς τὰς χεῖρας,
 καὶ ἔμπρός ! Ὁ ἄδης θὰ μετρή ἀκόμη ἕως τώρα
 ὅποσα τῷ ἐστείλαμεν ψυχῶν ἀπίστων δῶρα.
 Ἐσφάζομεν· ἀλλ' ὅταν εἰς ἐμάχετο πρὸς δέκα,
 ὅταν ἀπέκαμ' ἐντελῶς ἡ χεὶρ ποῦ ἐπελέκα,
 πᾶς' ἀντιστάσεως ἐλπίς ἐχάθη περαιτέρω.
 Ἐπόθουν εἰς τὸν ἀρχηγὸν βοήθειαν νὰ φέρω,
 πρὸς τὸν Κρυνέρην ἤλπισα τὸν δρόμον μας νὰ σχίσω,
 πλὴν χάσμα εἶχον ἀπ' ἔμπρός, καὶ βράχους ἀπ' ὀπίσω.
 Τότε «Θὰ πέσωμεν λοιπὸν ὡς εἰς σφαγεῖον ταῦροι,
 καὶ θὰ βαφοῦν εἰς αἷμά μας οἱ Τοῦρκοι καὶ οἱ Μαῦροι;»
 ἀνέκραξα. «Κατόπιν μου, ἀνδρεῖοι Σπαρτιάται!»
 Αἱ μάχαιραι ἅς σχίσωσι τὸν δρόμον σας. Κτυπᾶτε!
 Κ' ἐχύθημεν, καὶ θάνατον ἐσπείραμεν καὶ τρόμον,
 καὶ μεταξύ των τῆς φυγῆς ἠνοίξαμεν τὸν δρόμον.
 Νὰ μᾶς προσβάλουν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς βράχους ἂν θελήσουν,
 διὰ χειμάρρων αἵματος θενὰ τοὺς κοκκινίσουν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τὸν ἀρχηγὸν ἀφήσατε καὶ ἐφύγατε. Ἀρμόζει
 εἰς ἄνδρας τοῦτο;

ΚΑΛΔΙΚΕΑΣ

Ἐκαστος τὸν ἑαυτὸν τοῦ σώζει
 εἰς ὥραν ὡς τὴν τωρινήν. Ὁ ναυαγὸς ποῦ σχίζει
 τὸ κύμα, μόνος κολυμβῶν νὰ λυτρωθῇ πασχίζει.
 Ἐὰν ἐμένομεν ἐκεῖ, ἐθνήσκομεν ματαίως,
 ἐν ᾧ ἐδῶ καὶ ἐκδίκησιν θὰ ἔχωμεν βεβαίως.
 Ὁ Φλῶρος δὲν ἐνέδωσεν ἀκόμη. Ἐκυκλώθη,
 πλὴν μετ' ἀνδρίας θαυμαστῆς τὴν προσβολὴν ἀπώθει.
 Διέσχιζε καὶ ἐσκόρπιζε τὸ πλῆθος τῶν ὁρμώντων,

καὶ πέριξ τοῦ ἀνήγειρε χαράκωμα νεκρῶν των.
 Καὶ ὁ Κρυνέρης ἔμενε καὶ τὸν συνεβοήθει·
 κ' ἐκεῖνος ἐκλονίζετο, ἀλλὰ δὲν διελύθη.
 Εἶναι ἡ θέσις των δεινὴ, θενὰ σωθοῦν ὀλίγοι.
 Εὐδαίμων μόνον ἂν ἐδῶ κἀνείς των διαφύγη.

ΙΠΠΟΤΗΣ (ἐρχόμενος ὁρομαῖος)

Φυγή! διάλυσις! φυγή! ἀπέλθετε! σωθῆτε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τί λέγεις;

ΙΠΠΟΤΗΣ

Καὶ τὸ ἔσχατον χαράκωμα πορθεῖται.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τί γίνονται οἱ σύντροφοι;

ΙΠΠΟΤΗΣ

Εἰς ταραχὴν μεγάλην.

Ἄλλοι ἀτάκτως πολεμοῦν καὶ ἄλλοι φεύγουν πάλιν.
 Ἀλαλαγμὸς καὶ θόρυβος καὶ κρότος πυροβόλων
 καὶ σύγχυσις καὶ διωγμὸς εἰς τὸ πεδῖον ὅλον.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Καὶ ὁ Κρυνέρης;

ΙΠΠΟΤΗΣ

Πολεμῶν ἀνθίστατο μετ' ἄλλων·
 ἀλλ' ἔφυγε συρόμενος μακράν μου εἰς τὸν σάλον,
 καὶ δὲν τὸν εἶδα ἔκτοτε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τί ἔγινεν ὁ Φλῶρος;

ΙΠΠΟΤΗΣ

Ὁ ἀρχηγός; πλησίον τοῦ δὲν ἤμην εἰς τὸ ὄρος.
 Τὸ πλῆθος μοὶ τὸν ἔκρυπτε καὶ ὁ καπνός.

ΝΕΟΚΛΗΣ καὶ **ΠΟΛΛΟΙ ΑΛΛΟΙ** (ὁρμῶσιν εἰς τὴν σκηνὴν φεύγοντες.)

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ἀκόμη

καὶ ἄλλοι φεύγουν ἔντρομοι.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Δὲν εἶναι ἄλλοι δρόμοι;

Πόθεν νὰ φύγωμεν; Ἐδὼ τὸ βάραθρον προσχαίνει.

Δὲν τὸ πηδῶμεν;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (ρίπτεται ἔμπρός του)

Ἄφρονες, σταθῆτε. Τί συμβαίνει;

Τί τρέχ' εἰς τὸ στρατόπεδον;

ΚΑΛΛΙΚΕΛΣ

Ποῦ τρέχετε; σταθῆτε.

Ἡ θέσις εἶναι ὀχυρὰ κ' ἐφόδους δὲν φοβεῖται.

ΝΕΟΚΛΗΣ

Τί τρέχ' εἰς τὸ στρατόπεδον; Καταστροφή καὶ φρίκη.

Οἱ Τοῦρκοι σφάζουν, χύνονται ὡς πεινασμένοι λύκοι.

Οἱ ἐδικοί μας ἔφυγον καὶ φεύγουν, καὶ ὀλίγοι

ἀκόμη μένουν σταθεροὶ, κ' ἐκεῖνοι θέλουν φύγει.

Ἐμπρός μου, ἔχων τρεῖς πληγὰς καιρίας εἰς τὸ στῆθος

καὶ ὁ Κρυνέρης ἔπεσεν ἐχθρῶν φονεύων πλῆθος.

ΚΑΛΛΙΚΕΛΣ

Τὸ βλέπω· ἦλθεν ὁ καιρὸς ν' ἀπελπισθῶμεν πλέον.

Ἀπέθανε τοῦ Παρνασσοῦ ὁ πολιόθριξ λέων.

Τὸ ὄρος τὸ ἀρχαῖόν του, τὸ ὄρος τὸ πιστόν του

θ' ἀφῆκεν ἦχον γοερὸν διὰ τὸν θάνατόν του,

καὶ ὁ ἐχθρὸς, δς κατ' αὐτοῦ ματαίως ἐπολέμει,

θενὰ τὸν βλέπη, καὶ νεκρὸν ἀκόμη θὰ τὸν τρέμη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (πρὸς τὸν Δημήτριον)

Τὸ ἤκουσας, τετέλεσται, δὲν ἔχομεν ἐλπίδα.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

Ἄς φύγωμεν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (πρὸς τὸν Νεοκλῆν)

Τί γίνεται ὁ Φλῶρος;

ΝΕΟΚΛΗΣ

Δὲν τὸν εἶδα.

(Ἐπέρχεται ὁ ΚΑΡΑΒΟΣ καὶ ἄλλοι.)

ΚΑΡΑΒΟΣ (πρὸς τοὺς ὁπαδοὺς του)

Ἐδὼ εἶναι ἡ θέσις μας, ἐδὼ εἶν' ἡ σημαία.

Ἴδου καὶ ἄλλοι σύντροφοι.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Τί γίνεται, τί νέα;

ΚΑΡΑΒΟΣ

Αἶ! νέα!—Χαρακώματα ὡς τοῦ κρημνοῦ τὸ πέρας!

Ἐδὼ νὰ πολεμήσωμεν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας,

καὶ ὅταν νύξ ἀσέληνος τὰ ὄρη συσκιάσῃ,

ἄλλος ἄλλοῦ ἅς φύγωμεν πλανώμεν' εἰς τὰ δάση.

Ἐκεῖ ἀπώλετο τὸ πᾶν. Ὁ μόνος ἐπιμένων

εἶναι ὁ Φλῶρος. Μεταξὺ πετρῶν σεσωρευμένων,

εἰς μέρος ὑπερκείμενον τῶν πέριξ του κοιλάδων,

ἐκάλυπτε μαχόμενος τὸν δρόμον τῶν φυγάδων.

Πλὴν ἤδη ἀποστερηθεὶς τῶν δύω του πτερύγων,

καὶ ὑπ' ἐχθρῶν περιζωσθεὶς, καὶ μόνος μετ' ὀλίγων,

ἄφ' οὗ ἀκόμῃ πρὸς καιρὸν ἥρωϊκῶς παλαίσῃ,

ὡς πίπτει φλέγων κεραυνὸς, ἥρωϊκῶς θὰ πέσῃ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Θὰ πέσῃ, λέγεις! διὰ σᾶς θὰ πέσῃ πολεμήσας,

καὶ ν' ἀποθάνῃ μετ' αὐτοῦ δὲν ἔμεινε κανεὶς σας.

Ἐσώθητε διὰ φυγῆς, τὸν ἀρχηγὸν, τὸν φίλον,

τὸν σύντροφον ἀφήσαντες εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων,

καὶ διὰ νὰ κερδίσητε στιγμαὺς ἀδόξου βίου
 εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἐδώσατε τὸ αἷμα τοῦ ἀνδρείου.
 Ἐδειλιάσατ', Ἕλληνες, κ' ἐστρέψατε τὰ νῶτα.
 Ποῦ εἶν' οἱ πρῶτοι ὄρκοι σας, τὰ σχέδια τὰ πρῶτα;
 Ποῦ εἶναι ἡ αὐθάδης σας πεποίθησις; ποῦ εἶναι
 αἱ λέξεις αἱ ὀγκώδεις σας κ' αἱ κομπορρημοσύναι;
 Οἱ τῆς Ἑλλάδος εἰσθε σεῖς ἀπόκλητοι σωτῆρες;
 Αἰσχύνη! διατί ἀργοῦν αἱ ἀνδρικάί σας χεῖρες,
 ὅταν ἐκεῖ κυλίνεται ἀλέθουσα ἡ μάχη;
 Ἄλλ' εἶναι ἀσφαλέστεροι τῶν κορυφῶν οἱ βράχοι.
 Πηγαίνειτ', αἷμα δουλικὸν σᾶς ἐξογκοῖ τὰς φλέβας.
 Τοὺς πόδας τῶν τυράννων σας φιλήσατε μὲ σέβας,
 καὶ εὖνοιαν θηρεύσαντες, πιστοὶ των ὑπηρέται,
 ὅτι τοῖς παρεδώσατε τὸν ἀρχηγὸν εἶπέτε.

ΚΑΡΑΒΟΣ

Μειράκιον, τὰς λέξεις σου ὀλίγον συλλογίσου.
 Νὰ τὰς πληρώσῃ δύναται, παιδίον, ἡ ζωὴ σου.
 Ἄν δὲν σὲ πείθῃ ἡ ἀπειλὴ, τὸ ξίφος μου σὲ πείθει
 πῶς ἡ τιμὴ μας ἀποινὶ ποτὲ δὲν προσεβλήθη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ὦ! λοιπὸν αἴσθημα τιμῆς εἰς τὰς ψυχὰς σας καίει;
 Τότ' ἐκεῖ κάτω, καὶ γυμνὰ τὰ ξίφη σας γενναῖοι!
 Ἄς σᾶς ἰδῇ τὸ γένος σας, ὦ πρόμαχοι τοῦ γένους,
 ἐνδόξως ἀποθνήσκοντας, ἀλλ' ὄχι νικωμένους.
 Ὅλ' ἡ Εὐρώπη παρ' ὑμῶν θαυμάζουσα ἄς μάθῃ,
 πῶς εἰς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ὁ Ἕλλην δὲν ἐχάθη,
 πῶς ἂν νὰ ζῶμεν εἰς δεσμὰ προωρισμένον ἦτον,
 ἐλευθερίας ἄξιοι ἐδείχθημεν οὐχ ἦττον.
 Τῆς ἀνεξαρτησίας μας ἀνέτειλεν ὁ πρῶτος
 ἀστήρ· μὴ συγχωρήσητε νὰ δύσῃ εἰς τὸ σκότος.

Αἰ ἔλαφ' εἰς τὰ σπήλαια καταφυγὴν εὐρίσκουν·
οἱ ἄνδρες εἰς τὸν πόλεμον νικοῦν ἢ ἀποθνήσκουν.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ (εἰσορμῶν)

Τετέλεσται! τοῦ ἀρχηγοῦ ἡ θέσις παρεδόθη.
Ἀκόμῃ μόνος πολεμεῖ, καὶ περιεκυκλώθη.
Πικρὰ δεσμὰ ἢ θάνατον τῷ ἐτοιμάζ' ἡ μοῖρα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ὦ! τότε' ἐνίσχυσον, Θεέ! τὴν ἀσθενῇ μου χεῖρα.

(Ῥίπτεται καὶ ἀρπάζει τὴν μικρὰν σημαίαν ἐκ τοῦ βράχου)

Ὑπάγω ὅπου χρεωστοῦν νὰ τρέξουν οἱ γενναῖοι,
ὅπου ἡ δόξα μὲ καλεῖ, ὅπου τὸ αἷμα ῥέει,
ὅπου πετᾷ ὁ ἄγγελος, φλογὸς πτερὰ ταραττων,
καὶ ἀγιάζει τὰς πληγὰς, τὸ αἷμα τῶν θυμάτων.
Ὁ οὐρανόθεν εὐλογῶν τὸν λόχον τῶν Ἑλλήνων,
ὁ μέγας, ὁ τὴν τρέμουσαν περιστερὰν κρατύνων,
εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ αἵματος θὰ μὲ καθοδηγήσῃ.
Ὅστις δειλὸς καὶ ἄνανδρος, ἄς μὴν ἀκολουθήσῃ.

(Ῥίπτεται μετὰ βίας ἔξω τῆς σκηνῆς.)

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

ὦ! καταισχύνῃ δι' ἡμᾶς! Τὸ χθесινὸν παιδίον
νὰ μᾶς διδάξῃ ἔπρεπε τὸ χρέος τῶν ἀνδρείων;
Ἀπέναντ' εἰς τὸν θάνατον ἡρωϊκῶς πηγαίνει.
Τίς ἔχων εἰς τὸ στῆθος τοῦ ἀνδρὸς καρδίαν, μένει;
Κατόπιν, Σπαρτιᾶταί μου! ἄς λάμψουν εἰς τὴν πάλιν
ὥς ἀστραπαὶ τὰ ξίφη σας, κ' οἱ ὀφθαλμοί σας πάλιν.
Ἄς ὀδηγῇ τὸ βῆμά σας ἡ ἱερὰ σημαία,
καὶ μάρτυς τοῦ θανάτου μας ἄς εἶναι τελευταία!

(Οἱ Σπαρτιᾶται πηδῶσιν ἐκ τῶν βράχων, ὅπου ἦσαν διεσπαρμένοι,
καὶ γυμνοῦντες τὰ ξίφη ἀκολουθοῦσι τὸν Δημήτριον.)

ΚΑΡΑΒΟΣ

Ἡμεῖς, συστρατιῶταί μου, τί μένομεν ὀπίσω ;
Κατόπιν ! καὶ ἂν φονευθῶ, καὶ δοῦλος δὲν θὰ ζήσω.

(Ῥίπτονται καὶ οἱ λοιποὶ ἔξω.)

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Τὴν ἱερὰν σημαίαν μας ὁ Τοῦρκος θὰ πατήσῃ
ἄφ' οὗ διὰ τοῦ στήθους μας τὴν δίοδόν του σχίσῃ.

(Ἀναχωροῦσιν ὅλοι συγχρόνως πλὴν τοῦ Λάμπρου καὶ Γεωργίου.)

ΛΑΜΠΡΟΣ (πρὸς τὸν Γεώργιον σύροντα τὸ ξίφος του
καὶ ἐτοιμαζόμενον νὰ ἐξέλθῃ)

Φεύγεις, Γεώργιε, καὶ δύ' κ' εἰς τὸ βουνὸν ἐπάνω
μ' ἀφίνεις ἀβοήθητος καὶ μόνος ν' ἀποθάνω ;
Βλέπεις ἢ μία μου πληγὴ πῶς εἰς τὸν πόδα εἶναι.
Δὲν ἤμπορῶ κατόπιν σας ν' ἀκολουθήσω. Μεῖνε.
Πᾶσα προσπάθεια ἐκεῖθεν' ἀποβῇ ματαία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εἶν' ἡ ζωὴ μου εἰς τινα ἀκόμῃ ἀναγκαία ;
Ὑπάρχει ἄνθρωπος ζητῶν τὴν ὑποστήριξίν μου ;
ὦ ! σ' εὐλογῶ, σ' εὐγνωμονῶ. Ἰαίνεις τὴν ψυχὴν μου.
Δὲν σὲ ἀφίνω πάσχοντα· μαζῇ σου, Λάμπρε, μένω.
Κατόπιν των δὲν ἤμπορῶ, δὲν θέλω νὰ πηγαίνω·
δὲν θέλω ἀποθνήσκοντα ἐν μέσῳ τῶν πολέμων
νὰ τὸν ἰδῶ πῶς μειδιᾷ ἐρώμενος κ' εὐδαίμων,
καὶ πῶς ἐκπνέων, τὴν ψυχὴν μ' ἐν φίλημ' ἀποθέτει
εἰς χεῖλη ἃ καὶ ἄψυχα τῷ μειδιῶσ' εἰσέτι.
Τί εἶναι, τί ὁ θάνατος εἰς τοὺς ἀγαπωμένους ;
Μακαριότης εἶναι ἂν τοὺς εὖρῃ ἐνωμένους.

ΛΑΜΠΡΟΣ

Τίς ἦτον ὁ ἐνθουσιῶν ἐκεῖνος νεανίας,
ὁ ἐμφυσήσας εἰς αὐτοὺς ἐκ νέου φλόγ' ἀνδρίας ;

Ἦλθε, νομίζω, κατ' ἀρχὰς μαζῇ σου εἰς τὸ ὄρος,
καὶ πρὸς αὐτὸν ἐδείκνυε προσπάθειαν ὁ Φλῶρος.
Ὑπάρχει σχέσις, φαίνεται, ἀρχαία μεταξύ των.
Οἱ χαρακτῆρές του γνωστοὶ μ' ἐφάνησαν. Τίς ἦτον;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Μὴ μ' ἐρωτᾷς, μὴ μ' ἐρωτᾷς.—Ἀνέλαβες; πῶς εἶσαι;
Σὲ βλέπω, εὐκολώτερα περιπατῶν κινεῖσαι.

ΛΑΜΠΡΟΣ

Εἰς τοῦ σπηλαίου τὴν σκιάν ν' ἀναπαυθῶ πηγαίνω.
Πλὴν μεῖνε, μὴ μὲ παραιτεῖς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ναὶ, πῆγαινε, καὶ μένω.

(Ὁ Λάμπρος ἀποσύρεται εἰς τὸ σπήλαιον.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἐπῆγ', ἐπῆγε νὰ ριφθῇ εἰς σφαίρας καὶ εἰς αἷμα,
καὶ οὐδὲ κἂν μ' ἀπέτεινε παρηγορίας βλέμμα.
Νὰ ἀποθάνῃ ἔτρεξεν ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου,
καὶ οὐδὲ κἂν μ' ἐπρότεινεν «Ἀπόθανε μαζῇ μου.»
Ματαίως ἔρημα βουνὰ ὁ στεναγμός μου κρούει·
μ' ἐγκαταλείπει ἐπὶ γῆς καὶ οὐδὲ τὸν ἀκούει.
Μ' ἀφίνει πρὸς ἀκοίμητον τὸν πόνον νὰ παλαίω,
μ' ἀφίνει νὰ αἰσθάνωμαι, μ' ἀφίνει ν' ἀναπνέω.
Ὡ πλάστα, δὲν ἀδημονῶ. Εἶναι πικρὸς ὁ πόνος,
πλὴν πρόχειρον μᾶς ἔδωσες τὴν ἴασιν συγχρόνως.
Ὁ βίος μας εἶναι εἰρκτὴ, ἀλύσεις τὰ δεσμά του,
εἰς χεῖράς μας πλὴν ἔθεσας τὴν κλεῖδα τοῦ θανάτου.

(Σύρων τὸ πυροβόλον ἐκ τῆς ζώνης του)

Σὺ τὸ φυσῶν κεραύνειον πνοὴν θανατηφόρον,
τῆς ἡσυχίας φέρε με τὸ τελευταῖον δῶρον.

Πολλάκις με διέσωσας κατὰ ληστῶν ἀνόμων
σῶσόν με ἤδη κατ' ἐμοῦ, καὶ θὰ σοὶ εἶμ' εὐγνώμων!

Θεν' ἀποθάνω, καὶ ποτὲ οὐδὲ θὰ τὸ ἀκούσῃ,
οὐδ' ἐν τῆς δάκρυ συμπαθὲς νεκρὸν θενὰ με λούσῃ.

Ὅχι! νὰ τρέξω, νὰ ριφθῶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου,
νὰ με γνωρίσῃ, νὰ ἰδῇ πῶς ῥέουν αἱ πληγαί μου,
ἐν βλέμμα συναισθήσεως καὶ οἴκτου νὰ μοὶ ῥίψῃ,
καὶ αἱ ψυχαί μας ν' ἀναβοῦν συγχρόνως εἰς τὰ ὕψη.

(Κινεῖται νὰ ἐξέλθῃ, καὶ ἀκούων ταραχὴν ἵσταται)

Ὁ ἄγριος ἀλαλαγμὸς τί εἶναι; τί ἀγγέλλει;
Τὸν θάνατόν σας! καὶ ὁρμᾷ τῶν Τούρκων ἡ ἀγέλη,
πατήσασα ὕβριστικῶς ἐπὶ τὰ πτώματά σας,
τὰς τελευταίας θέσεις μας νὰ καταλάβῃ πάσας!
Ἐσχατον θυμὰ των καὶ σὺ κατὰπεσε καὶ μεῖνε.

(Ἐν ᾧ θέλει νὰ ὁρμήσῃ)

ΦΩΝΑΙ (ἐξώθεν)

Ἐλευθερία καὶ πατρίς!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ἀποσυρόμενος κατὰ μέρος)

Οἱ ἐδικοί μας εἶναι!

Εἰσέρχεται ὁ **ΦΛΩΡΟΣ** καὶ οἱ **ΟΠΑΔΟΙ ΤΟΥ**.

ΦΛΩΡΟΣ

Θριάμβου δάφνην ἐρυθρὰν ἐδρέψατε, γενναῖοι!
Καθὼς ἡ αὔρα τοῦ βουνοῦ ἥτις σᾶς περιπνέει,
καθὼς ὁ σχίζων αἰτὸς τὸ πλάτος τοῦ αἴρος,
εἰς τῶν πατέρων σας τὴν γῆν πλανᾷσθε ἐλευθέρως.
Εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον τῶν ὅπλων σας ὁ κρότος
ἐπέταξεν ὡς ἄγγελος ἐλευθερίας πρῶτος,
καὶ τῶν ἀγώνων ὁ ἀστὴρ ὁ ἤδη ἀνατέλλων
εὐκλείας εἰς τοὺς μεθ' ἡμᾶς προαναγγέλλει μέλλον.

Ἴδέτε πῶς τὸν Παρνασσὸν ἀκτῖνες λούουν ὅλον,
 ἰδέτε τὸν σαπφείριον τοῦ οὐρανοῦ μας θόλον·
 πῶς στίλβει ἐορτάσιμος καὶ μειδιᾷ ὥς χαίρων,
 διότι πάλιν εἰς ψυχὰς ἀνοίγεται ἐλευθέρων.
 Ὑπερηφάνως πρὸς αὐτὸν ὑψώσατε τὸ βλέμμα.
 Ἐκεῖ ὥς ῥύαξ ἱερὸς ἀνέβρυσεν τὸ αἷμα,
 ὃ σήμερον ἐχύσατε ὑπὲρ ἐλευθερίας.
 Ἐκεῖθεν χάριτος ἀκτὶς καὶ δόξης αἰωνίας
 κατέρχεται τὸ μέτωπον κυκλοῦσα τῶν πεσόντων,
 καὶ τὰς γενναίας των ψυχὰς ἐξαίρει εἰς τὸν Θεόν των.
 Ἐσεύσατε μ' ἡλεκτρικὸν σπινθῆρα τὴν Ἑλλάδα,
 εἰς θεῖον πῦρ ἀνήψατε τὴν ἐσβεσμένην δᾶδα,
 ἐνδόξως ἐπληρώθησαν οἱ ἐνδοξοὶ σας ὄρκοι,
 καὶ διελύθη ὁ ἐχθρὸς ὅστις σᾶς πολιώρει.
 Τοῦ κόσμου ἤδη ἀνοιχτοὶ σᾶς εἶναι ὅλ' οἱ δρόμοι.
 Ἐν ὅσῳ εἰσθε κύριοι τῶν ἔργων σας ἀκόμη,
 πρὶν πολλαπλάσιος στρατὸς καὶ νέοι μισθοφόροι
 ἐκ νέου ἐπερχόμενοι σᾶς κλείσωσ' εἰς τὰ ὄρη,
 ἐκλέξατε τί θέλετε καὶ ποῦ θενὰ στραφῆτε.
 Θὰ διαμείνητ' ἐνοπλοὶ τοῦ ὄρους ἐρημιῖται ;
 Ἀγνώστως εἰς τὰς πατρικὰς θὰ καταβῆτε χώρας ;
 ἢ πρὸς ἀκτὰς ἀλλοδαπὰς θὰ στρέψητε τὰς πρῶρας ;
 Εἰπέτε, καὶ ἡ ἐκλογὴ εὐλόγως σᾶς ἀνήκει.
 Τὸ εὐγενὲς δικαίωμα σᾶς ἔδωκεν ἡ νίκη.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἐν ᾧ ἀκόμη πρόσφατος ἡ νίκη ἥτις μᾶς στέφει
 ἐλπίδας εἰς τὰ στήθη μας ὑπερηφάνους τρέφει,
 τὰς φλογεράς μαχαίρας μας διψώσας νέας νίκας
 θενὰ τὰς ἐπιστρέφωμεν ἀπράκτους εἰς τὰς θήκας ;
 Ὁ ἰσχυρὸς δὲν γίνεται τυράννων ὑπηρέτης

Ὅδ' εἰς τὰ ξέν' ἀποδημεῖ τοῦ ἔθνους του δραπετής.
 καὶ ἀφ' ἡμῶν μὴ χωρισθῆς, καὶ δὸς ἐδὼ τὴν χεῖρα
 ὥς μένεις ὡς νὰ μᾶς γνωσθῇ τοῦ Ῥήγα μας ἡ μοῖρα,
 καὶ σ' ὑποσχόμεθα ζωὴν εἰς αἰωνίαν μάχην,
 ἀπὸ κρημνοῦ εἰς φάραγγα κ' ἐκ ῥάχεως εἰς ῥάχιν,
 ὥς οὐ ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς ὁ ἐλευθερωτής μας,
 ἢ ἕως οὐ ἀπολεσθῇ ὡς ἔχνους ἡ ἐλπίς μας.

ΦΛΩΡΟΣ

Σεῖς τὴν ζωὴν μ' ἐσώσατε· εἶν' ὅλη ἐδική σας.
 Νὰ μείνω σᾶς ὑπόσχομαι εἰς τὰ βουνὰ μαζῇ σας.
 Καὶ μέχρ' οὐ μετὰ στρατῶν ὁ Ῥήγας μας νὰ φθάσῃ,
 τὴν ἀνεξαρτησίαν μας νὰ σώζωμεν εἰς δάση,
 κ' εἰς τὴν Ἑλλάδα ν' ἀκουσθῇ ἀπὸ τῆς ἀκρωρείας
 ἀνακλητήριος φωνὴ κατὰ τῆς τυραννίας.
 Ὡς ἀνατέλλουν τὴν αὐγὴν ἐπὶ τὰ ὄρη πρῶτα,
 κ' ἐκεῖθεν ἔρπουν εἰς τὴν γῆν τοῦ οὐρανοῦ τὰ φῶτα,
 ἃς λάμψῃ πρῶτον εἰς αὐτὰ καὶ ἡ ἐλευθερία,
 κ' ἐκεῖθεν εἰς τὰ ταπεινὰ ἃς καταβῇ πεδία.
 Καὶ τώρα ἄγωμεν! καιρὸς νὰ μεταβῶμεν πάλιν
 εἰς θέσιν ἄλλην ὀχυρὰν, ἀγνωστοτέραν ἄλλην,
 καὶ δίδοντες ἀνάπαυσιν μικρὰν εἰς τὰς μαχαίρας,
 νὰ μετοξύνωμεν αὐτὰς πρὸς νίκας λαμπροτέρας.

ΛΑΜΠΡΟΣ (ἐξελθὼν τοῦ σπηλαίου, καὶ μετὰ δυσκολίας συρθεὶς
 μέχρι τοῦ Φλώρου)

ὦ! μὴ μ' ἐγκαταλείπετε εἰς τὸ βουνὸν ὀπίσω.
 Πονῶ· δὲν ἔχω δύναμιν νὰ σᾶς ἀκολουθήσω.
 Φορεῖον κλάδων πλέξατε, καὶ θέσατέ μ' ἐπάνω,
 καὶ εἰς ἀγκάλας ἀδελφῶν καὶ φίλων ν' ἀποθάνω.

ΦΛΩΡΟΣ

Ὁ Λάμπρος! Μόλις, φίλε μου, κινεῖσαι. Ἐπληγώθης;

ΛΑΜΠΡΟΣ

Τῆς μάχης παρεπόμενα. Πλὴν σὺ πῶς διεσώθης;
 Ὅταν τὴν μάχην ἄφησα ἐπάλαιες ὡς λέων
 πλὴν μόνος τί ἐδύνασο πρὸς στράτευμα παλαίων;
 Διάλυσις ἐπέκειτο, καταστροφή καὶ φρίκη.
 Ἀπροσδοκῆτως δι' ἡμᾶς πῶς ἐκηρύχθ' ἡ νίκη;

ΦΛΩΡΟΣ

Ναί, φοβερά καταστροφή ἐπέκειτο. Ματαίως
 ἀπέθνησκεν ὁ εὐτολμος κ' ἐμάχετ' ὁ γενναῖος.
 Ματαίως ἐσωρεύοντο νεκροὶ ἀλλεπαλλήλως,
 πρὸς πλῆθος πολλαπλάσιον ἐματαιοῦτ' ὁ ζῆλος.
 Αἱ μάχαιραι ἠμβλύνθησαν, ἀπέκαμον αἱ χεῖρες,
 ψυχορραγούντων καὶ νεκρῶν τὸ ὄρος ἦτο πλήρες.
 Αἱ θέσεις παρεδίδοντο ἀλληλοδιαδόχως.
 Ἐσμίκρυνε περὶ ἐμὲ τῶν μαχητῶν ὁ λόχος.
 Ὅσους δὲν ἔσωζε φυγῇ, ἐθέριζεν ὁ φόνος,
 κ' οἱ τελευταῖοι ἔπεσον. . . Ἐγκατελείφθην μόνος. . .
 κ' ἔβλεπον πᾶσαν κατ' ἐμοῦ τὴν λύσσαν των στραφεῖσαν.
 Οἱ στρατιῶταί μου μακρὰν διεσπαρμένοι ἦσαν,
 οἱ Τοῦρκοι ὡς μαινόμενοι καὶ ὡς ἀγέλαι λύκων
 τοὺς φεύγοντας ἐδίωκον, τοὺς μένοντας ἐνίκων,
 ὅτε δρομαῖος ἄγγελος ξανθὸς, ἀκτινοφόρος,
 καθὼς λευκὴ περιστερὰ διάττουσα τὸ ὄρος,
 τὴν ἱερὰν σημαίαν μας κινῶν ἐπὶ τῆς μάχης,
 ἐξαίφνης ὁ Δημήτριος κατέρχεται τὰς ῥάχεις.
 Ἐμβάπτοντες τὴν τόλμην των εἰς τὸ παράδειγμά του,
 ξιφῆρεις ρίπτονται πολλοὶ ἐπὶ τὰ βήματά του.
 Πετοῦν, μοιράζουσι θάνατον, καὶ σχίζουσι τὴν ὁδὸν των
 μεταξὺ ὅπλων καὶ φλογῶν, πτωμάτων καὶ θνησκόντων.
 Ὅρμουσι ὅπου τὸν πόλεμον θερμὸν ἀκόμη βλέπουν,

τοὺς νικωμένους βοηθοῦν καὶ τοὺς νικῶντας τρέπουν.
 ἄρτίως εἶχε συντριβῇ εἰς χεῖράς μου τὸ ξίφος,
 φονέων ἤδη ἄγριον μ' ἐπεριχύκλου στίφος,
 καὶ ἤγγιζε τὸ στῆθος μου ἡ τουρκικὴ ῥομφαία,
 ὅτε ἀστράπτει τοῦ Σταυροῦ ἐμπρός μου ἡ σημαία,
 καὶ ἀναμέσον ρίπτεται ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου
 ἐκεῖνος, καὶ οἱ σύντροφοι καὶ τὰ στρατεύματά του.
 Ἐσώθην· φεύγουν οἱ ἐχθροὶ, τὰ πυροβόλα ρίπτουν,
 οἱ μὲν φονεύονται, οἱ δὲ κατὰ βαράθρων πίπτουν.
 Καὶ τῆς ἀποτυχίας των, εἰς αἵματα βαφείσης,
 ὀλίγοι διεσώθησαν νὰ φέρουν τὰς εἰδήσεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

(Προχωρῶν τεταραγμένος)

Καὶ ὁ πρὸς σωτηρίαν σας τοσαῦτα ἐνεργήσας,
 ποῦ εἶναι, ὁ Δημήτριος; Δὲν φαίνεται μαζῇ σας.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἐδὼ δὲν ἦλθε μεθ' ἡμῶν; Ποῦ εἶναι δὲν ἠξεύρω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὅχι, δὲν ἦλθεν! Ὅχι! Ποῦ; ὦ! ποῦ θενὰ τὸν εὖρω;

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Τὸν εἶδα. Ὡς ἀπῆντησε τῶν μαχαιρῶν τὸ πλῆθος
 ὅς' ἐπεζήτουν στίλβουσαι τοῦ ἀρχηγοῦ τὸ στῆθος,
 ἐρρίφθη ἐναντίον των ὑπὲρ τοῦ ἀρχηγοῦ του,
 καὶ ἔπεσε τὸν θάνατον λαμβάνων ἀντὶ τούτου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πῶς; ἔπεσεν!

ΦΛΩΡΟΣ

Ἀπέθανε!

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ναί, ἔπεσε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (μετ' ἀπελπισίας)

Θεέ μου!

(Πρὸς τὸν Φλῶρον)

Αὐτὸς ὅστις σὲ ἔσωσεν, ὁ ἥρως τοῦ πολέμου,
ὁ ἐμψυχῶν τοὺς Ἑλληνας καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐκπλήττων,
ὁ ἀποθνήσκων διὰ σέ, ἡξεύρεις ποῖος ἦτον;
ἡξεύρεις;

ΦΛΩΡΟΣ

ὦ προαίσθησις! ὦ! λέγε μοι, ὁμίλει!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (μετὰ φωνῆς καὶ σχημάτων ἀπελπισίας)

ὦ! ἦτον, ἦτον... οὐρανέ!... ἡ δυστυχῆς μας φίλη,
ἦτον ἡ Δάφνη! (Ρίπτεται ἔξω.)

ΦΛΩΡΟΣ

Κ' ἔπεσεν; — ὦ Κύριε τοῦ κόσμου! —
Εἰπέ, εἰπέ, ἀπέθανεν;

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἀπέθανεν ἐμπρός μου.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἀπέθανεν! ἀπέθανε, καθὼς θεν' ἀποθάνη
ὅ,τι ὠραῖον εἰς τὴν γῆν, ὅ,τι λαμπρὸν αὐξάνει.
Ἐσβέσθη καθὼς σβύνεται τὸ φῶς κ' ἡ ἀρμονία,
κ' ἐπέστρεψεν εἰς οὐρανοὺς ὡς λάμψις οὐρανία!
Τὸ εἶδετε πῶς ἐμμανῆς ἡ λαίλαψ τοῦ θανάτου
τὸ θάλλον ῥόδον ἔθλασεν εἰς τὴν νεότητά του.
Ὅμοίως πᾶσά μας ἐλπίς, ὁμοίως πᾶν τὸ θάλλον
ἐπὶ τῆς γῆς μαραίνεται, κ' εἰς κόσμον ἀνθεῖ ἄλλον.

Τί ἔρριψεν εἰς τὸ κενὸν δημιουργία εἴρων
τὸ μαῦρον τοῦτο θέατρον ἐλπίδων καὶ ὀνείρων,
ἀγώνων πρὸς κενὰς σκιάς, καὶ μὴ ἐχόντων τέρμα,
καὶ πόθων οὓς ὁ θάνατος συντρίβει εἰς τὸ σπέρμα;

Τὸ ἔρριψε τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν σχεδίαν ταύτην,
 πλαίοντα πρὸς κύματα καὶ πρὸς ἀνέμους ναύτην,
 ὑπὸ δεινῆς θλιβόμενον ναυτίας, καὶ ὡς τέλους
 ἀλλίως συντριβόμενον εἰς σύρτας καὶ σκοπέλους; —
 ὦ! ὅτε σὺ μ' ἐφώτιζες, ἀστὴρ ἀκτινοβόλε,
 γαλήνη ἀλκυόνειος αἱ τρικυμῖαι ὄλαι,
 καὶ αἱ ἡμέραι μου φωτὸς κ' ἐλπίδων ἦσαν πλήρεις.
 ὦς Ἴρις ἦσουν εὐχαρις, κ' ἐσβέσθης ὡς ἡ Ἴρις.

(Βυθίζεται εἰς σιωπηλὴν θλίψιν.)

ΙΠΠΟΤΗΣ

Κάθησον, πνεῦσον, ἀρχηγέ, τὰς ἐσπερίας αὔρας.
 Μὴ παραιτῆς τὸ πνεῦμά σου εἰς ἀναμνήσεις μαύρας.

ΦΛΩΡΟΣ

Τὸ ὕψος παρεγνώρισα τῆς εὐγενοῦς ψυχῆς της!
 Ἐντὸς της ἄσβεστος ἀστὴρ διέλαμπεν ἡ πίστις,
 καὶ ἀπὸ τῆς καρδίας της ἀντὶ κλαυθμῶν καὶ γόων,
 φλογώδη ἐνθουσιασμόν ἐξήγαγεν ἡρώων.
 Ὅταν ἐθρήν' ἡ δυστυχῆς, ὅταν ἐθρήνει μόνη,
 κ' ἐδάγκανον ὡς σκορπιοὶ τὰ σπλάγχνα της οἱ πόνοι,
 ὅταν ὡς ἄνθος μαρανθὲν ὑπὸ ἀκμὴν δρεπάνου,
 ὑπ' ἀξιώσεις ἐκλινε καὶ νόμους γῆς τυράννου,
 μ' ἐπεκαλεῖτο μυστικῶς, κ' ἐζήτει τὴν καρδίαν
 ἐξ ἧς ν' ἀντλῇ ὡς ἄλλοτε θερμὴν παρηγορίαν.
 Καὶ παρ' ἐμοῦ τί ἔλαβε; πληγὰς ἀντὶ βαλσάμου.
 Τοὺς πόνους της παρώξυνον τὰ χεῖλη τὰ πικρά μου,
 καὶ ἀντὶ λόγων συμπαθῶν καὶ φιλικῶν δακρύων
 τὸ βλέμμα μου ἀπῆντησεν εἰρωνικὸν καὶ κρύον.
 Ὅταν κατόπιν σου ἐλθῶ, ἡ τρυφερά ψυχὴ σου
 θὰ κλίνη μειδιάσασα ἀπὸ τοῦ παραδείσου;

Φλογῶδες πνεῦμα βλέπουσα θὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ;
καὶ δάκρυ βλέπουσα ἀνδρὸς, θενὰ μὲ συγχωρήσῃ;

(Καλύπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τῆς χειρὸς του. Ὅλοι πέριξ αὐτοῦ, στηριζόμενοι εἰς τὰ πυροδόλα των, μένουσιν εἰς βαθεῖαν θλίψιν.)

(Πρὸς τοὺς περιϊσταμένους)

Μὴ κατηφεῖτε! χαίρετε! εἰς οὐρανοὺς ἀνέβη

ἐπιεικείας ἄγγελος ἐκεῖ σᾶς προστατεύει.

Ὅταν εἰς πόλεμον κινοῦν οἱ λόχοι τῶν Ἑλλήνων,

θὰ καταβαίνει ἔξ αὐτοῦ ἐπὶ πτερῶν χρυσίνων,

λευκὸν θὰ φέρῃ ἔνδυμα καὶ στέφανον ἀστέρων,

καὶ τὴν σημαίαν θὰ κινῇ ἐπὶ τῶν ἐλευθέρων.

Τώρα ἐμπρὸς τοῦ πλάστου τῆς τὴν κεφαλὴν τῆς κλίνει,
κ' ἐν δάκρ' ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τῆς πρὸ τῶν ποδῶν του χύνει.

Βλέμμα δὲ ρίψας εὐμενὲς ἐπὶ τῆς προσφορᾶς τῆς,
πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἔκλινε τὴν χεῖρά του ὁ πλάστης.

ὦ ἄγγελε, σὺ πτέρυγας ἀνοίγων ἐλευθέρας,
τὴν μαύρην γῆν παρήτησας, καὶ ἦρθης εἰς αἰθέρας!

Δὲν ἦσο σὺ ἡ πλέουσα εἰς φῶς Ἑλευθερία
ἐλθοῦσα νὰ ἐπισκεφθῇς τ' ἀρχαῖά σου πεδία,

καὶ τὸν ἀστεροκέντητον καταλιποῦσα θόλον

κ' ἔχουσα ξίφος φλογερὸν καὶ κλέπτου πυροδόλον;

Γελῶσα καθὼς ἄλλοτε πλησίον μου ἐγέλας,

κατάβηθι καὶ ἐπ' ἐμὲ εἰς πορφυρᾶς νεφέλας,

καὶ φῶτα διαχέουσα καὶ μῦρα παραδείσου,

τὴν τεθλιμμένην μου ψυχὴν παράλαβε μαζῇ σου.

(Σύρει τὸ πυροδόλον ἐκ τῆς ζώνης του)

Εἰς γῆν ἣν ἐγκατέλιπες, καὶ ὅπου δὲν σ' εὐρίσκω,
εἰς γῆν δουλείας καὶ δεσμῶν δὲν μένω, ἀποθνήσκω.

(Θέλει νὰ πυροδοτηθῇ.)

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ (κρατῶν τὴν χεῖρά του)

Στήθι! ἐρώτα καὶ ἡμᾶς. Αὐτόχειρ θενὰ γίνῃς;
Κρατεῖτέ τον.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἐπάνω μου τὴν χεῖρά σου ἐκτείνεις;

(Τινάζει μεθ' ὀρμῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ μακρὰν, καὶ στρέφει τὸ πυροβόλον
πρὸς αὐτὸν)

Δὲν ἤκουσας τὴν σφαῖράν μου ἀκόμη πῶς συρίζει.
Τίς ἀπὸ σᾶς φαντάζεται πῶς μὲ περιορίζει;
Τίς εἰς τὴν γῆν;

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Οὐχὶ ἡμεῖς, ἀλλ' ἡ ὑπόσχεσίς σου.

Ἢ οὐδ' αὐτή;

ΦΛΩΡΟΣ (σύρων ὀπίσω τὸ πυροβόλον)

ᾠμίλησεν ἡ μοῖρα ἡ καλή σου.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Μᾶς ἔδωσας τὴν χεῖρά σου, ὑποσχεθείς νὰ μείνῃς
ἕως ὁ Ῥήγας νὰ φανῇ, καὶ νὰ μᾶς διευθύνῃς.
Σὺ μᾶς ὠδήγησας ἐδῶ τὸν δρόμον τῶν ὀρέων.
Μᾶς παραιτεῖς πρὶν τελεσθῇ τὸ ἔργον τὸ γενναῖον;

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ᾠπλίσθημεν, ἐφύγαμεν πᾶς πατρικὰς καλύβας,
νεκρῶν ἐγκατελείψαμεν εἰς τὸ πεδῖον στίβας,
εἰς πάντας ἐξετέθημεν κινδύνους, πάντας πόνους,
ὅλα πειθόμενοι εἰς σέ, καὶ μᾶς ἀφίνεις μόνους;

ΚΑΡΑΒΟΣ

Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ μᾶς λειποτακτήσῃς
πρὶν τοῦ λαμπροῦ μας δράματος διακριθῇ ἡ λύσις.
Ναί, τῆς ζωῆς σου κύριος εἰς τὸ ἐξῆς δὲν εἶσαι.
Κτῆμά μας εἶσαι. Δι' ἡμᾶς, ὡς ὑπεσχέθης, ζῆσε.

ΦΛΩΡΟΣ

Ναί, διὰ σᾶς! Ναί, πάντοτε δι' ἄλλους! Τί θυσίαν
ζητεῖτε; Ἐκριζώσατε τὴν πάλλουσαν καρδίαν,
συντρίψατέ την εἰς φρικτὰς βασάνους χαιρεκάκως,
σπαράξατε τὸ στῆθός μου εἰς αἱματῶδες ῥάκος,
καὶ ἂν τῆς ἀγωνίας μου δὲν φθάνουν αἱ ὀδύνηαι,
ἐσχάτη εὐωχία σας τὸ πτώμά μου ἄς εἶναι.
Αἶ! δι' αὐτῶν δὲν ἤμπορῶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω·
μὲ θέλετ' ἀθλιώτερον, μὲ θέλετε νὰ ζήσω.
Νὰ ζήσω; Ἔστω! τὴν ζωὴν σᾶς δίδω. Σᾶς ἀνήκει·

(Ῥίπτει τὸ πυροβόλον ὑπὲρ τὸν ὤμόν του)

πλὴν, ἂν μ' ἀκολουθήσητε, σᾶς τὸ προλέγω· φρίκη!
Ἐν ὅσῳ αἷματος ῥανὶς ἀκόμη σᾶς θερμαίνει,
ἐν ὅσῳ εἰς τὸ στῆθός σας πνοὴ ἀκόμη μένει,
ἐν ὅσῳ ὁ βραχίων σας ὀπλοφορῶν κινεῖται,
ἡμέρας, νύκτας, πάντοτε, παντοῦ θὰ πολεμῆτε,
ὥς ἢ Τουρκία ἔρημος νὰ μείνῃ ἕως τέλος,
ἢ ἕως ὅτου ἐξ ὑμῶν νὰ μὴ ὑπάρξῃ μέλος.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Κ' ἡμεῖς δὲν σ' ἐζητήσαμεν εἰρήνην· ἀλλ' ὁδῇγει,
καὶ πίστευσον, ὀπίσω σου θὰ μείνωσιν ὀλίγοι.
Τὸ αἷμά μας χωρὶς φειδῶ διάθετε καὶ χύνε.

ΣΚΟΠΟΣ (ἀπὸ τὸν βράχον)

Τίς εἶ;

ΝΕΟΚΛΗΣ

Ἀκούεις;

ΙΠΠΟΤΗΣ

Ὁ σκοπός.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΦΥΛΑΙΤΗΣ (εἰσερχόμενος)

Ὁ ἀρχηγὸς ποῦ εἶναι;

ΤΙΝΕΣ

ὦ Περικλῆς!

ΦΛΩΡΟΣ

Ὁ Περικλῆς; νὰ σᾶς εἰπῶ τί θέλει;

Νὰ σᾶς εἰπῶ; Τὸν θάνατον τοῦ Ῥήγα μᾶς ἀγγέλλει.

Δὲν εἶναι τοῦτο;

ΦΥΛΑΙΤΗΣ

Ἐμαθες τ' ἀπαίσια συμβάντα;

ΦΛΩΡΟΣ

Δὲν σᾶς τὸ εἶπα; Συνεπῆς ἡ πλάσις ἦτο πάντα!

Αὐτ' ἦτις πόθους φλογεροὺς εἰς τὰς καρδίας σπείρει,

καὶ χαίρει καθὼς φύονται ἀμέσως νὰ τοὺς φθείρῃ,

αὐτ' ἦτις γύρω μας σκιάς πολυποικίλους χύνει,

καὶ ὡς τὴν χεῖρ' ἀπλώσωμεν κακεντρεχῶς τὰς σβύνει,

εἰς τὰς λαμπρὰς ἐλπίδας μας αὐτὴ θὰ ἐσυγχώρει

μετ' εὐανθῇ προοίμια ν' αὐξήσουν καρποφόροι;

Τὸν Ῥήγαν θὰ ἐπέτρεπε νὰ ἔλθῃ, καὶ εἰς πέρας

νὰ φέρῃ τῆς καρδίας μας εὐχὰς τὰς θερμοτέρας;

Γνωρίζω, ἐδοκίμασα τῆς τύχης τὴν κακίαν.

Οἱ κεραυνοὶ τῆς ἔρχονται εἰς ἄλυσιν ἀγρίαν,

καὶ ὅταν θῦμα ἡ σκληρὰ νὰ καταβάλῃ θέλῃ,

ἡ πρώτη πληγὴ πάντοτε δευτέραν προαγγέλλει.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ὁ Ῥήγας; Εἶναι ἀσφαλὴς ἡ εἶδησις αὐτῇ σου;

Ἀπέθανε;

ΦΛΩΡΟΣ

Τί ἔμαθες; εἰπέ μας, διηγήσου.

ΦΥΛΑΙΤΗΣ

Εἰς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν κατέπλευσα, καὶ ἅμα

μοὶ ἐπεδόθη τὸ πικρὸν, τὸ ἀπευκταῖον γράμμα!

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Δ']

Ὁ Ῥήγας κατακείμενος εἰς τῆς εἰρκτῆς τὰ βάθη,
 ἐπρόσμενε τὸ ψήφισμα τῆς τύχης του νὰ μάθῃ.
 Σκεφθεῖς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους του τὴν μάχαιραν νὰ σύρῃ,
 τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ζητήσας ν' ἀνεγείρῃ,
 ἄξια Ἕλληνας εἰπὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρῶτος,
 πρὸς ὑπουργοὺς χριστιανοὺς ἐστράφη πεποιθότως,
 κ' εἰς τῶν ἀχύρων ἀγρυπνῶν ἐπρόσμενε τὴν κλίνην,
 τοῦ οὐρανοῦ ἀντίληψιν, τῆς γῆς δικαιοσύνην.
 Πολλάκις, λέγουν, εἰς αὐτὰς τὰς πανωδύνους ὥρας,
 κάτωχρον ἔχον τὴν μορφήν καὶ ἡμισθέστους κόρας,
 θρηνολογοῦν καὶ τῶν νεκρῶν μοιρολογοῦν τὸ ᾄσμα,
 τῆς φίλης τῷ ἐφαίνετο Ἑλλάδος του τὸ φάσμα,
 καὶ τὰς πληγὰς ἐδείκνυεν αὐτοῦ τὰς βαθυτάτας.
 Φαρέτρα πάλιν ἄλλοτε τῷ ὤπλιζε τὰς πλάτας,
 θώραξ χρυσοῦς τὸ στῆθος του, τὴν χεῖρα λάμπον τόξον,
 καὶ ἐπινίχια νεκρῶν ἀνέκρουεν ἐνδόξων.
 Τοιαῦτα εἰς τὴν σκοτεινὴν εἰρκτὴν ὠνειροπόλει,
 καὶ ἔρως τῆς πατρίδος του ἦν ἡ ψυχὴ του ὅλη.
 Τὰ κλεῖθρα τέλος λύονται τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων.
 Τ' ἀκούει, καὶ τὸ στῆθος του ὀγκοῦται μετ' ἐλπίδων.
 Ἡ δύστροπος πολιτικὴ ἡσθάνθη πῶς ἠδίκηι;
 Τὰς χεῖράς του δὲν θὰ κρατοῦν σιδηρῶν πλέον κρίκοι;
 Καὶ δύναται ἀκώλυτος ἐπὶ πτερῶν ἀνέμου,
 νὰ τρέξῃ καὶ τὴν μάχαιραν νὰ ζώσῃ τοῦ πολέμου;
 Ἀλλὰ τῷ γίνεται γνωστὸν τῆς ἀνθρωπίνης δίκης
 τὸ θέσπισμα. ὦ κεραυνός! ὦ ἀγγελία φρίκης!
 Χριστιανοὶ χριστιανὸν εἰς Τούρκους παραδίδουν.
 Εἰς τύραννον αἰμοχαρῇ ἐλεύθερον προδίδουν.
 Εἰς Τούρκους! Τὴν ἀδούλωτον ψυχὴν του θὰ λυγίσῃ
 ἐνώπιον τῶν δυναστῶν οὕς φλογερῶς ἐμίσει;

Θὰ πέσῃ ἀνεκδίκητον τῆς τυραννίας θῦμα;
 Ω! εἰς τοὺς δεσμοφύλακας· ἰκέτου λαβὼν σχῆμα
 προσέπεσε, καὶ θάνατον ἐζήτει ἐκ χειρός των·
 πλὴν μὴ εἰσακουόμενος, τὴν μάχαιραν ἐνός των
 ἄρπάζει, κ' εἰς τὸ στῆθος τοῦ ζητεῖ νὰ τὴν βυθίσῃ,
 τὸν βίον καὶ ἐπιθυμῶν ἐλεύθερος ν' ἀφήσῃ.

Ἀλλ' ὅμως προλαμβάνεται, δεσμεύεται, κρατεῖται.

Οἱ Ἕλληνες ὑπὲρ αὐτοῦ προσφέρονται μεσῖται,
 μετ' αὐτοῦ θέλουν φυλακὴν καὶ ἄλυσιν ν' ἀλλάξουν,
 ζητοῦν τὸν φίλον των αἰσχροῦ θανάτου ν' ἀπαλλάξουν,
 νὰ κάμψουν πρὸς τὰ δίκαια ζητοῦν τὴν ἐξουσίαν,
 ὡς φόβητρον τὴν αὐστηρὰν προτείνουν ἱστορίαν,
 καὶ τὴν ἀδέκαστον φωνὴν τῶν μεταγενεστέρων
 πλὴν μάτην. Ὑπερίσχυσεν ἀνάξιον συμφέρον.

Ὁ ἥρως παραδίδοται ὡς σφάγιον θυσίας,
 ὁ ποῦς τοῦ ὑφ' ἀλύσεως δεσμεύεται βαρείας.

Ἐκεῖ δ' ἐπερωτώμενος, ὅπως σωθῇ, ν' ἀγγείλῃ
 ὅποῖ' οἱ συνωμόται τοῦ καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ φίλοι,
 «Εἰς τὴν καρδίαν μου αὐτῶν τὸ μυστικὸν κοιμᾶται»,
 εἶπεν· «ἀνοίξατε αὐτὴν χωρὶς νὰ μ' ἐρωτᾶτε.

»Τὴν μάχαιράν σας σύρατε. Αἷματ' ἀθώων στάζει.

»Πλὴν μάθεται ἐκδικήσεως ἡμέρα πῶς χαράζει,

»καὶ ὅτι πᾶσα αἷματος ῥανὶς ἦν θέλω χύσει

»θὰ γίνῃ λίμνη αἷματος νὰ σᾶς καταποντίσῃ.»

Εἶπεν αὐτὰ κ' ἐσίγησε, καὶ πέλεκυς δημίου
 τὸ μαῦρον νῆμα ἔκοψε τοῦ εὐγενοῦς τοῦ βίου.

ΦΛΩΡΟΣ

Ὅποτεν εἶδα εὐρυθμον τὴν καλλονὴν τοῦ κόσμου,
 καὶ ἡ λαμπρά της μουσικὴ ἀντήχησεν ἐντός μου,
 ἐνόμισα ὡς συμφωνοῦν τὸ πᾶν πῶς ἦτο μέλος,

πλασθὲν κατὰ τινὰ ἀρχὴν, καὶ τεῖνον πρὸς τι τέλος,
καὶ τοῦ μεγάλου ἄσματος πρωτίστην ἁρμονίαν
τὴν Ἀρετὴν ἐφρόνησα καὶ τὴν Ἐλευθερίαν. •
Οὐδ', εἶπα, ὁ διασκεφθεὶς τὴν λογικὴν τοῦ πλάσιν
εἰς ἄλλην ποτ' ἐδύνατο νὰ τὴν στηρίξῃ βάσιν.
Ἐπρόσφερα θυμίαμα εἰς τοὺς βωμοὺς τῆς πρώτης,
θεὰν αὐτὴν ἐνόμισα τῆς γῆς· ἀλλ' ἀθλιότης!
Τὴν εἶδα χωρὶς ἄσυλον καὶ στέγην καὶ πατρίδα,
πτωχὴν, θρηνοῦσαν, πίνουσαν τὸ κώνειον τὴν εἶδα.
Φλογώδη ἐνθουσιασμόν, διάπυρον λατρείαν,
χεῖρα, ψυχὴν ἐπρόσφερα εἰς τὴν Ἐλευθερίαν,
πῶς τὴν στηρίξ' ὑπέθετον ἢ δεξιὰ τοῦ πλάστου,
πῶς εἰς τὴν γῆν κατέρχεται ἐπὶ τὰς ἀστραπὰς του,
καὶ πῶς τὸ βλέμμα τῆς τὴν γῆν καθὼς μετρήσῃ μόνον
οἱ ὠχριῶντες τύραννοι κλονοῦντ' ἐπὶ τῶν θρόνων·
ἀλλὰ τὴν εἶδα νὰ κινῇ τὸ εὐγενές τῆς δόρου,
καὶ νὰ τὴν καταβάλλωσι τυράννων δορυφόροι,
ὑγρὸν τὸ βλέμμα στρέφουσιν πρὸς οὐρανὸν, τὴν εἶδα
νὰ πίπτῃ ἀβοήθητος κρατοῦσα τὴν ἀσπίδα.

Δὲν εἶσαι ὁ διευθετῶν τὰ πάντα ἀεννάως;
Ἦ εἶσαι, καὶ τὴν πλάσιν σου λακτίσας εἰς τὸ χάος,
τὴν ἄφησες εἰς τοῦ τυφλοῦ Δοκοῦντος τὰς θελήσεις;
Ἦ ἴσως δημιούργημα ὀργῆς σου εἶν' ἡ φύσις;
ὦ! τὴν ὠραίαν φύσιν σου, ἀνίσως ἐδυνάμην,
ὥς κάρυον θὰ ἔθραυον εἰς ταύτην τὴν παλάμην!
Καὶ ὅσους ἂν ἐξέθλιβον ἀγωνιώντων γόους,
θενὰ σοὶ τοὺς ἀνέπεμπον ἀντὶ ψαλμῶν ἀθρόους.

(Πρὸς τοὺς περιισταμένους)

Ἀγωνισταί! ἤκούσατε τὸ θέσπισμα τῆς μοίρας·
αἶ! κλίνατε τὴν κεφαλὴν, σταυρώσατε τὰς χεῖρας.

Θεὸς ὠμίλησεν. Ἐλπίς προσμειδιῶσα πλέον
εἰς τὴν ἀνδρείαν φάλαγγα δὲν μένει τῶν ὀρέων.
Τὸ ἔργον ἐξεπλήρωσα, δι' ὃ σᾶς ἀπεςτάλην·
δὲν ἔχω πλέον ἐντολήν ἐπὶ τοῦ κόσμου ἄλλην.
Ἐν ᾧ ἀκόμ' ἠλπίζετε, ἐνεκαρτέρουν ζήσας·
σᾶς εἶμαι πλέον περιττός, ἐξώφλησα μαζῇ σας.
Τὸ μεθ' ὑμῶν συμβόλαιον ἐσχίσθη, πατριῶται·
τὸ πρὸς τὸν βίον, πρὸ πολλοῦ. Τὰς δεξιὰς σας δότε.
Μέγας μᾶς ἤνωσε σκοπός. Ἄν σήμερον ἐσφάλη,
ἐκεῖν' ὃ νῦν ἤρχισαμεν ἅς τελειώσουν ἄλλοι.

(Λαμβάνων τινῶν τὰς χεῖρας)

Ἀπέλθετε! τὴν τύχην μου ἐγὼ θ' ἀκολουθήσω.
Ἴσως ἀκόμη εἰς τὴν γῆν ἐπέστρεφον ὀπίσω,
ἂν εἰς τὸ μαῦρον βάραθρον ὅπου μὲ σύρ' ἡ μοῖρα,
ἀκόμη μίαν εὕρισκα νὰ μὲ κρατήσῃ χεῖρα,
ἀκόμη ἓνα πράσινον ἐπὶ τοῦ κόσμου θάμνον,
ὅπου εἰς φίλον σκίασμα νὰ κλίνω ἀποχάμνων.
Πλὴν κατ' ἐμοῦ μὴ ὀργισθῆς, ὦ οὐρανέ! Τὸ εἶδες·
αἱ μία μία πέριξ μου φυλοῤῥοοῦς' ἐλπίδες
μὲ ἄφησαν ὡς στέλεχος γυμνὸν ἐκ τοῦ χειμῶνος,
καὶ τοῦ θανάτου πέλεκυς μ' ἀνήκει τώρα μόνος.

(Σιωπὴ βαθεῖα. Ἡ θλίψις ζωγραφίζεται εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα.)

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ μετὰ **ΠΟΛΛΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ** φαίνεται φέρων τὴν **ΔΑΦΝΗΝ**
βαρέως πληγωμένην ἐπὶ φορείου πλεκτοῦ ἐκ κλάδων. Εἶναι ἐνδεδυμένη φο-
στανέλλαν, ὡς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης πράξεως. Ἡ κεφαλὴ τῆς εἶναι
γυμνή, ἡ κόμη τῆς λυτὴ. Εἰς τῶν στρατιωτῶν κρατεῖ παρ' αὐτὴν τὴν ση-
μαίαν. Ἐν ᾧ τὴν καταθέτουσιν ἐπὶ βράχου εἰς τὸ προσκηνίον, καὶ πλησίον
αὐτῆς ῥίπτουσιν εἰς τὴν γῆν τὴν σημαίαν, ὁ Φλῶρος ὀρμᾷ πρὸς αὐτήν, γο-
νατίζει καὶ λαμβάνει τὴν χεῖρά της.

ΦΛΩΡΟΣ

Τί εἶναι τοῦτο; Οὐρανέ! τὸν ἄγγελόν σου στέλλεις;
Πῶς τὴν ψυχὴν μου εὐμενῶς θενὰ δεχθῆς μ' ἀγγέλλεις;

Δάφνη!

ΔΑΦΝΗ (ἀφ' οὗ κατετέθη εἰς τὸν βράχον)

Ποῦ εἶμαι;

ΦΛΩΡΟΣ

Δάφνη! ζῆς! ὦ πρόνοια, συγχώρει,
ὁ ἄφρων σκώληξ τοῦ πηλοῦ ἐὰν σέ κατηγόρει·
εὐγνωμοσύνης δέχθητι ὠκεανόν! — ὦ φίλη!
Σὲ βλέπω πάλιν! — ἄνοιξον, ὦ! ἄνοιξον τὰ χεῖλη,
ν' ἀκούσω κ' εἰς τοῦ βίου μου τὸ τελευταῖον πέρασ
τὸν ὕμνον ὅστις μ' ἔθελγεν εἰς τὰς τερπνάς ἡμέρας.

ΔΑΦΝΗ (μετὰ φωνῆς ἀσθενοῦς)

Σὺ εἶσαι, Φλῶρε; — Φίλε μου, ἐκπνέω. — Δὸς τὴν χεῖρα!
Ζωὴν ὁδύνης καὶ κλαυθμῶν μοὶ ἔδωκεν ἡ μοῖρα,
τὸ στῆθος μου ἐτόξευσε πᾶν καυστηρόν της βέλος,
ἀλλ' ὅμως τῇ εὐγνωμονῶ. Γλυκὺ μοὶ δίδει τέλος.
Ἦδη, ὁπότε τῆς ζωῆς ὁ λύχνος σβύνει πλέον
ἐλθὲ καὶ μάθε παρ' αὐτῶν τῶν πελιδνῶν χειλέων.
πῶς μὲ ἡδίκηεις, πῶς ἐὰν θρηνοῦσα ἐσιώπων,
ἂν ἔκλινον τὴν κεφαλὴν ὑπὸ ζυγὸν ἀνθρώπων,
ἂν χρέος τὴν καρδίαν μου ἐσπάραττε πιέζον
ἀλλ' ἡ καρδία μου πιστὴ σοὶ ἦτον ὅσον ἔζων·
πιστὴ σοὶ εἶναι κ' εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν τοῦ θανάτου,
πιστὴ κ' εἰς τὴν ἀπέραντον αἰωνιότητά του.

(Ἀνεγερθεῖσα ὀλίγον ἐν ᾧ ὠμίλει, πίπτει πάλιν ἐξησθενημένη
ἐπὶ τοῦ βράχου.)

ΦΛΩΡΟΣ

Περίμεινε, περίμεινε, ὦ κόρη παραδείσου,
καὶ ἡ ψυχὴ μου ν' ἀναβῇ κατόπιν τῆς ψυχῆς σου.
Ἔως ν' ἀρθοῦν ἀμφοτέραι πρὸς τὸν Θεόν των, μένε,
καθὼς ἀκτῖνες ἀδελφαί, εἰς μίαν μεμιγμέναι.

Ἐκεῖ εἰς τὸ αἰώνιον τῆς χάριτός τοῦ θέρος,
 θὰ εἶναι ὅλαι προσευχή, καὶ ὅλαι, ὅλαι ἔρως!
 Ἐκεῖ διασπαράξασαι τὰ γήϊνα δεσμά των,
 αἰῶνας ἀπολαύσεων θὰ ζῶσιν ἀθανάτων,
 καὶ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Θεοῦ πεσοῦσαι μετὰ θρήνων,
 ἐλευθερίαν θὰ ζητοῦν τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων.

ΔΑΦΝΗ (ἐγείρεται κατὰ μικρὸν, καὶ λαμβάνει τὴν χεῖρα τοῦ Φλώρου
 καὶ τὴν σημαίαν εἰς ἣν στηρίζεται)

ὦ! στηρίζόν με, ὕστατον νὰ στείλω ἀσπασμόν μου
 εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν λαμπρὰν αὐτὴν ἀντίζηλόν μου,
 ἣν ζηλοτύπως ἔβλεπον, γνωρίζουσα ἐξ ἴσου
 πῶς μετ' ἐμοῦ μερίζεται τὰς κλίσεις τῆς ψυχῆς σου.
 Τῶν δουλικῶν τῆς ἡμερῶν τὰ σύννεφα τὰ μαῦρα
 μακρύνονται, καὶ φλογερὰ τὴν περιπνέει αὔρα!
 Εἰς τὸν ὀρίζοντα μακρὰν καὶ εἰς τὰς ἀκρωρείας
 προβαίνει ῥοδοδάκτυλος αὐγὴ ἐλευθερίας·
 ἡ πύλη τῆς ἀνατολῆς ἀνοίγετ' εὐρυχώρως
 καὶ ἀπ' αὐτῆς κατέρχεται ἡ δόξα δαφνηφόρος.
 Ἐκ τῆς αἰθάλης μας δαυλὸς θεν' ἀνακύψῃ θάλλων,
 κ' εἰς πτέρυγας πυριφλεγεῖς φερόμενος καὶ ψάλλων
 ὁ φοῖνιξ θενὰ ὑψωθῇ ἐπὶ τὰ μνήματά μας
 καὶ οἱ λαοὶ θὰ τὸν ἰδοῦν κροτοῦντες τὰς παλάμας.
 Γενναῖοι, σεῖς οἱ δρέψαντες διὰ κινδύνων νίκη,ν,
 μὴ πλέον ἐπιστρέψετε τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην.
 Ἐλπίσατε εἰς τὸν Θεόν, κ' ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀγῶνας!
 Ἡ φήμη τῶν πολεμιστῶν θὰ ζήσ' εἰς τοὺς αἰῶνας.

(Πίπτει ἐξηντλημένη· ἐκ τῶν χειρῶν τῆς λαμβάνει τὴν σημαίαν
 εἰς τῶν παρισταμένων.)

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἐκπνέει! κ' ἡ σημαία τῆς κοσμεῖ τὴν δεξιάν της.

ΦΛΩΡΟΣ

Ἦκούσατε τί μέλλοντα σᾶς προαγγέλλ' ἡ μάντις.
 Ναί! εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Θεοῦ κοιμᾶται ἡ ἡμέρα,
 καθ' ἣν ὠρίσθη ἡ Ἑλλάς νὰ λάμψη ἐλευθέρα,
 καθ' ἣν μετὰ τὴν δούλειον μακρὰν ἀνεμοζάλην
 αἱ μαρανθεῖσαι δάφναι τῆς θ' ἀναφυῶσι πάλιν.
 Τώρα τὸ πᾶν ἀπόλλυται. Διασπαρῆτε τώρα.
 Ὡς δ' ὠριμάσουν οἱ καιροὶ καὶ θέρους ἔλθῃ ὥρα,
 κ' εἰς τὰ ὑποσειόμενα κ' ἐγκυμονοῦντα ὄρη
 ἐνθουσιῶντες θερισταὶ φανοῦν δρεπανηφόροι,
 καὶ αἱ σημαῖαι τοῦ Χριστοῦ κυμαίνωνται εἰς ῥάχεις,
 ἐκ νέου τότε σύρατε τὴν μάχαιραν τῆς μάχης,
 κτυπᾶτε, καὶ συντρίψατε εἰς σκόνιν κατὰ κράτος
 τὸν σεσηπότα κολοσσὸν τὸν πίπτοντ' αὐτομάτως.
 Εἰς τὰς ἡμέρας τῶν νικῶν μαζῇ σας δὲν θὰ εἶμαι.
 ὦ! τότε ἐνθυμηθῆτέ με ἐκεῖ ὅπου θὰ κεῖμαι,
 καὶ κρότος πυροβόλων σας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου
 ἄς μ' ἀναγγεῖλῃ πῶς λαμπρῶς ἀνέστη ἡ πατρίς μου.
 Σὺ ἦτις ἐπὶ τῶν μαχῶν ὠδήγησας γενναίους
 καὶ τὴν ὁδὸν τοῖς ἔδειξας τῆς δόξης καὶ τοῦ χρέους,
 ὠδήγει τους κ' εἰς τὰς λαμπρὰς μελλούσας τῶν ἡμέρας,
 καὶ τὴν σημαίαν ἅπλωνε ἀκόμ' εἰς τοὺς αἰθέρας!
 Ἄν ἡ ψυχὴ σου εἰς τὴν γῆν ἀκόμῃ περιμένῃ,
 ἡ ἰδική μου, λάβε τὴν, μαζῇ σου ἀναβαίνει.

(Φονεύεται, καὶ πίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Δάφνης.)

ΚΑΛΔΙΚΕΑΣ

ὦ! ἐφονεύθη!

ΠΠΟΤΗΣ

Ἀρχηγέ!

ΛΑΜΠΡΟΣ

ὦ Φλῶρε! τί μανία!

ΔΑΦΝΗ (μετ' ἐκπνεούσης φωνῆς)

Εἰς τὴν αἰωνιότητα μαζῇ σου, μακαρία!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἀπέρχεσθε εὐδαίμονες· μ' ἀφίνετε ὀπίσω
εἰς αἰωνίαν κάμινον κ' εἰς δάκρυα νὰ ζήσω.

Καὶ οὐδ' ἐν βλέμμα πρὸς ἐμέ δὲν στρέφετε κἀνεῖς σας.
Κἂν τώρα εἰς τὸν θάνατον δεχθῇτέ με μαζῇ σας.

ΔΑΦΝΗ (τῷ τείνει τὴν χεῖρα)

Ἔχε υἡεῖαν! (Ἐκπνέει.)

ΦΛΩΡΟΣ

Ὑπαγε, μετὰ τῶν ἄλλων· ζῆσε.

Ἀκόμη, φίλε, χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα εἶσαι.
Κατάβα, κ' εἰς τοὺς αὐλακας τῆς εὐφυοῦς Ἑλλάδος
τῶν ἐλευθέρων ἰδεῶν τὰ σπέρματα παράδος.
Ἄς ἀντηχήσῃ δι' ὑμῶν εἰς ὅλας τὰς καρδίας
τὸ μέγα εὐαγγέλιον τῆς ἀνεξαρτησίας.
Τὸ αἷμα ὃ ἐχύσαμεν, ματαίως δὲν ἐχύθη,
καὶ δάφνας θὰ γεννήσωσιν οἱ ποτισθέντες λίθοι.
Ἐλευθερία! . . . (Ἐκπνέει.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Κλίνατε τὰ ὅπλα σας! Ἐκπνέει.

Νέους ἀγῶνας ἄγωμεν ν' ἀρχίσωμεν, γενναῖοι!

(Ὅλοι κλίνουν τὰ ὅπλα των εἰς σημεῖον πένθους. Ὁ κρατῶν τὴν σημαίαν
καλύπτει τοὺς ὄφθαλμοὺς ὑπὸ τὰς πτυχάς της.)

